

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikelen geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

INHOUD : De nationale financiële rekeningen (Eerste deel) — Publicatie van grafieken over de resultaten van de conjunctuuronderzoekingen — Literatuur in verband met de economische en financiële problemen van België — Economische wetgeving — Statistieken.

DE NATIONALE FINANCIËLE REKENINGEN

P L A N

Eerste deel : Algemene beginselen van de nationale financiële rekeningen en de toepassing ervan in enkele landen.

Inleiding.

Hoofdstuk I : De doelstellingen van de nationale financiële rekeningen.

Hoofdstuk II : Het verband tussen de nationale financiële rekeningen en de economische theorie.

Hoofdstuk III : De structuur van de nationale financiële rekeningen.

A. De sectorindeling van de volkshuishouding.

B. De classificatie van de financiële activa en passiva.

C. Diverse problemen.

Hoofdstuk IV : De nationale financiële rekeningen in enkele landen.

A. Het stelsel van de geld- en kredietstromen in de Verenigde Staten (*Flow-of-Funds System*).

B. De financiële rekeningen in de Duitse Bondsrepubliek.

C. De financiële rekeningen in Frankrijk.

D. De financiële rekeningen in Nederland.

Tweede deel : De Belgische rekeningen van de « Bewegingen van de financiële activa en passiva » (1).

(1) Dit tweede deel zal in het oktobernummer van het *Tijdschrift* gepubliceerd worden.

EERSTE DEEL

ALGEMENE BEGINSELEN VAN DE NATIONALE FINANCIËLE REKENINGEN EN DE TOEPASSING ERVAN IN ENKELE LANDEN

Inleiding

In de loop van de jongste jaren hebben talrijke landen de « reële » (1) nationale rekeningen met financiële rekeningen aangevuld of pogingen gedaan in die richting. Die financiële rekeningen geven een overzicht van de bronnen alsmede van de intermediaire en finale toepassingen van de financiële spaarmiddelen, d.w.z. de besparingen die, in tegenstelling met de reële besparingen (2), aanleiding

geven tot de vorming van financiële activa in hoofde van de spaarders en tot financiële passiva in hoofde van de gebruikers van deze spaarmiddelen.

Doel van de reële nationale boekhouding is, zoals men weet, de berekening van het produkt, het inkomen en de bestedingen van de Natie alsmede van de bestanddelen waaruit deze economische grootheden zijn samengesteld. Zij probeert niet de rol van de monetaire en financiële factoren in de werking van de economie in het licht te stellen. De financiële verrichtingen tussen de verschillende economische sectoren onderling worden inderdaad vaak geconsolideerd in een enkele rekening, « de rekening van de kapitaaltransacties van de Natie », waarin de brutobesparingen van de sectoren « Bedrijven »;

(1) In onderhavig artikel worden als « reële » nationale rekeningen beschouwd, deze met betrekking tot het produkt, het inkomen en de bestedingen van de Natie.

(2) Er zijn, bij voorbeeld, « reële besparingen », wanneer een particulier zijn spaarmiddelen besteedt aan de bouw van een woning.

« Particulieren » en « Staat » overeenstemmen met de brutovorming van reëel kapitaal in het binnenland en de nettoleningen aan het buitenland. Hierdoor komen de financieringsmodaliteiten tussen de sectoren onderling niet aan het licht en blijft de rol van de financiële instellingen in de schepping en de verzameling van geldmiddelen, eensdeels, en in de verdeling van die middelen, anderdeels, volledig verborgen. Zó, bij voorbeeld, blijkt uit de reële nationale rekeningen niet hoe de financiële besparingen van de particulieren ten slotte o.m. terechtkomen bij de bedrijven waar ze voor de financiering van de investeringen worden aangewend. De particulieren kunnen tot de financiering van de private investeringen bijdragen door directe financiële activa op de bedrijven te verwerven. Zulks is het geval wanneer zij inschrijven op obligaties uitgegeven door de nijverheids- of handelsbedrijven of wanneer zij aan die bedrijven andere directe leningen toestaan. De particulieren kunnen eveneens onrechtstreeks bijdragen tot de financiering van de private investeringen door indirecte financiële activa te verwerven, d.w.z. door de vorming van spaardeposito's bij de spaarkassen en van wiskundige reserves bij de verzekeringsmaatschappijen of door inschrijving op kasbons en obligaties van kredietinstellingen. Deze financiële instellingen kunnen inderdaad de van particulieren opgenomen middelen gebruiken voor de financiering van de investeringen der bedrijven.

De verschillende financiële kringlopen, waarvan enkele in het hoger aangehaalde voorbeeld worden beschreven, komen in de reële nationale rekeningen niet tot uiting. Sedert enkele jaren evenwel werden de doelstellingen van de nationale boekhouding uitgebreid. De gedachte begon de bovenhand te krijgen dat de nationale boekhouding als onmisbaar werktuig voor de conjuncturele en structurele analyses, voor prognoses op lange termijn en voor de uitwerking van het economische beleid, eveneens zou moeten bijdragen tot de ontleding van de onderlinge actie van de reële en financiële verschijnselen. Het wordt, inderdaad, hoe langer hoe meer erkend dat de financiële transacties meer zijn dan een eenvoudige superstructuur van de reële verschijnselen van de produktie en de bestedingen en dat zij het peil van het nationaal inkomen kunnen beïnvloeden. Om die reden hebben verscheidene landen de financiële rekeningen in hun gezamenlijke economische boekhouding ingeschakeld.

Voegen wij eraan toe dat de financiële rekeningen alleen doorgaans geen volledige klaarheid kunnen brengen inzake de wisselwerking van de reële en financiële verschijnselen. Hiervoor zijn vaak financiële balansen nodig. Deze balansen geven het bedrag van de financiële activa en passiva op bepaalde data, in tegenstelling met de financiële rekeningen die, in de betekenis van het onderhavige artikel, melding maken van de wijzigingen aan die zelfde activa en passiva tussén twee opeenvolgende data.

Het dient vooraf reeds onderlijnd dat in de financiële rekeningen de bronnen en de intermediaire en finale aanwendungen van de financiële besparingen *ex post* worden beschreven. Daaruit volgt dat in die rekeningen geen onderscheid kan gemaakt worden tussen de financiële besparingen waartoe *ex ante* besloten wordt en de door schommelingen in de loop van de periode « geïnduceerde » financiële besparingen. Die beperking is vooral belangrijk in het geval van de bewegingen der monetaire kasmiddelen van de bedrijven en de particulieren. In het macro-economisch perspectief waarin de financiële rekeningen dienen gezien, zal een verhoging van de monetaire kasmiddelen der bedrijven en particulieren zich *ex post* voordoen als een financiële besparing van deze sector, maar deze besparing kan, gedeeltelijk of zelfs geheel, « geïnduceerd » zijn door de evolutie van het nationaal inkomen en niet het gevolg zijn van *ex ante* beslissingen van de economische subjecten van deze sector.

De uitwerking van de financiële rekeningen is in de meeste landen nog in volle ontwikkeling en de economen en de deskundigen-statistici zijn er nog niet in geslaagd een eenvormig rekeningstelsel uit te werken dat door alle landen zou aangenomen worden. Het wekt dus geen verwondering dat deze financiële statistieken niet overal op eenvormige opvattingen berusten en dat de wijze van voorstelling, zelfs in de landen waar zij volgens dezelfde criteria worden opgesteld, soms vrij uiteenlopend is.

In dit verband heeft men vaak opgemerkt dat, in tegenstelling met de statistieken van het nationaal inkomen die op de keynesiaanse analyse steunen, de financiële rekeningen geen theoretische grondslag hebben. Graeme S. Dorrance deed inzonderheid opmerken dat deze laatste in zekere opzichten statistieken schijnen te zijn waarvoor men een theorie zoekt veeleer dan statistieken die tot doel hebben erkende economische relaties te verklaren (1). Wij zullen verder onderzoeken of dergelijke opmerkingen gegrond zijn.

Sommige verschillen van conceptie die t.o.v. deze nationale statistieken bestaan, komen reeds tot uiting in de benaming die zij in de verschillende landen dragen : sommigen spreken van een statistiek der financiële transacties of van de financiële stromen, anderen van een statistiek van de bewegingen der financiële activa en passiva, nog anderen van een statistiek der geld- en kredietstromen.

Ter gelegenheid van de beschrijving der financiële rekeningen van enkele landen zullen wij terugkomen op de juiste aard van de verschillen welke deze uiteenlopende benamingen inhouden. Die verschillen zijn trouwens niet essentieel en men mag beweren dat al deze statistieken niettemin aan nagenoeg dezelfde doelstellingen beantwoorden. Daarom en

(1) G.S. Dorrance, « The Present Status of Financial Accounts, A Review of Recent Developments », International Association for Research in Income and Wealth, *Income and Wealth*, Londen, Series IX, blz. 99.

ook gemakshalve zullen wij deze financiële statistieken in het deel van deze studie dat handelt over hun algemene aspecten, aanduiden onder de enige benaming « nationale financiële rekeningen ». Men mag evenwel niet uit het oog verliezen dat in onderhavige bijdrage de term « nationale financiële rekeningen » slechts wordt aangenomen voor de analyseschema's die op het geheel der financiële transacties of op het geheel van de bewegingen der financiële activa en passiva betrekking hebben. Daarom worden de analyseschema's welke meer beperkte oogmerken hebben, zoals die van de oorzaken van de veranderingen in de geldhoeveelheid of van de veranderingen in de primaire en secundaire liquiditeiten ⁽¹⁾, aangehouden door de verschillende economische sectoren, hier slechts in aanmerking genomen in de mate waarin zij deel uitmaken van een ruimer rekeningstelsel dat alle intermediaire en finale toepassingen van de financiële besparingen omvat.

In onderhavig artikel zal in de eerste plaats getracht worden de algemene doelstellingen van de nationale financiële rekeningen op de voorgrond te plaatsen, hun verband met de economische theorie te onderzoeken en de verschillende problemen te ontleden die bij de samenstelling van die rekening rijzen. Vervolgens zullen de in de Verenigde Staten, de Bondsrepubliek, Frankrijk en Nederland gebruikte analyseschema's worden onderzocht.

De studie van deze buitenlandse rekeningen zal een nuttige inleiding zijn tot de voorstelling van de bewegingen der financiële activa en passiva in België, die het voorwerp zal zijn van een artikel in het volgende nummer van dit *Tijdschrift*.

HOOFDSTUK I

De doelstellingen van de nationale financiële rekeningen.

De nationale financiële rekeningen kunnen omschreven worden als een statistiek die de in een bepaalde periode voorgekomen schommelingen weergeeft van de verschillende soorten financiële activa en passiva van de sectoren der volkshuishouding. Schakelt men de schommelingen uit die alleen voortvloeien uit bewegingen van de prijzen der effecten, dan vermelden deze rekeningen in feite de *saldi* van de verschillende soorten financiële transacties die tussen de verschillende sectoren van de economie plaatshadden. Aldus duidt de nettotoename, in de loop van een jaar, van de portefeuille staatsfondsen in handen van de sectoren van de economie, meteen de netto-uitgiften aan van staatsfondsen, m.a.w. de bruto-uitgiften verminderd met de terugbetalingen en aflossingen gedurende die periode.

Door het feit dat in de financiële rekeningen slechts de *saldi* van de verschillende soorten finan-

ciële transacties ⁽¹⁾ worden vermeld, geven zij geen beeld van al de financiële stromen die het financieringsproces van de economie hebben bepaald. Deze beperking mag niet over het hoofd worden gezien wil men een verkeerde verklaring van de gegevens dezer rekeningen vermijden.

De financiële rekeningen vormen een logisch hergroeperingsschema van de door verscheidene financiële statistische reeksen verstrekte gegevens, o.m. de statistieken van de emissies, de evolutie van de verplichtingen en vorderingen der geldscheppende instellingen en der andere financiële instellingen en van de balans der kapitaaltransacties met het buitenland.

In het algemeen gebeurt de hergroepering van de financiële gegevens in de nationale financiële rekeningen in het licht van de volgende twee hoofdoeleinden :

a) een beschrijving geven van de intrasectoriële financiering in hun concrete vormen door de ontleding van de intermediaire en finale toepassingen van de financiële besparingen.

De intrasectoriële financiering omvat alle verstrekte ⁽²⁾ (opgenomen) leningen van elke in de financiële rekeningen onderscheiden sector aan (van) ieder van de andere sectoren. Deze rekeningen vermelden aldus o.m. de « leningen » van de particulieren aan de bedrijven, de Staat, de lagere overheid, het buitenland, de geldscheppende instellingen, de spaarkassen, de verzekeringsmaatschappijen en, omgekeerd, de leningen door de particulieren opgenomen bij de geldscheppende instellingen, de spaarkassen, enz...

Door intermediaire toepassingen van de financiële besparingen verstaat men, in beginsel, de verwerving van financiële activa op de sectoren der financiële instellingen : geld, spaardeposito's, wiskundige reserves (levensverzekeringen en pensioenfondsen), obligaties en kasbons. De finale toepassingen van de financiële besparingen omvatten de leningen verstrekt aan de niet-financiële sectoren (particulieren, bedrijven, Staat, lagere overheid, buitenland), daar deze laatste in beginsel de opgenomen financiële middelen gebruiken voor de financiering van hun investeringen of eventueel van hun verbruik.

Het dient onderstreept dat de financiële rekeningen doorgaans geen beschrijving geven van de bewegingen van de financiële middelen binnen dezelfde sector of ondersector, bij voorbeeld, van de

(1) In dit verband verschillen de gegevens van de nationale financiële rekeningen met die van de betalingsbalans, waarin men in beginsel de gezamenlijke betaalstromen tussen de volkshuishouding en het buitenland aantekent.

(2) Het begrip « verstrekte lening » wordt hier in een zeer ruime betekenis gebruikt; het heeft betrekking op alle beleggingsvormen van de financiële besparing (vorming van spaardeposito's, inschrijving op obligaties, kasbons, vorming van wiskundige reserves, aanhouden van monetaire kasmiddelen).

(1) Zie in de jaarverslagen van de Nederlandsche Bank de tabel « Mutaties in de primaire en secundaire liquiditeiten in handen van gezinnen en bedrijven ».

leningen van particulieren aan andere particulieren, of van bedrijven aan andere bedrijven;

b) elementen verschaffen die het mogelijk maken de liquiditeit der verschillende sectoren te beoordelen door de nieuwe financiële activa die zij verworven hebben of de financiële passiva die zij op zich genomen hebben in te delen naar de graad van liquiditeit. Bij wijze van voorbeeld, zou men de soorten financiële activa van de particulieren volgens afnemende liquiditeit als volgt kunnen rangschikken :

- geld;
- quasi-monetaire liquiditeiten (termijn- en spaardeposito's);
- staatsfondsen en fondsen met staatswaarborg;
- andere ter beurze genoteerde effecten;
- wiskundige reserves (levensverzekeringen);
- niet ter beurze genoteerde effecten.

De beide doelstellingen — beschrijving van de intrasectoriële financiering en beoordeling van de liquiditeit der sectoren — beantwoorden aan de zorg van de instanties die verantwoordelijk zijn voor het financiële en economische beleid en zij hebben hun plaats in het raam van de moderne economische analyse.

De beschrijving van de financiering onder de sectoren (eerste doelstelling) werpt een licht op de structuur der financiële kringlopen in de economie en inzonderheid op de rol der financiële instellingen in het proces van schepping en inzameling der geldmiddelen en in dat van de verdeling der geldmiddelen. Deze structurele aanwijzingen kunnen de eventuele onvolmaaktheden van de financiële markten in het licht stellen en bijdragen tot de uitwerking van een politiek die, bij voorbeeld, de afschaffing beoogt van de strakke en gesloten structuur van de verschillende delen van de kapitaalmarkt waardoor in sommige sectoren het evenwicht tussen de investeringsprojecten en het kapitaalaanbod of, op zekere markten, tussen de mogelijkheden van het werkelijk aanbod en de toevoer van de geldmiddelen die de uitgaven dragen, kan verbroken worden.

De beschrijving van de intrasectoriële financiering laat eveneens toe te onderzoeken in hoever die financiering conjunctuurgevoelig is; de gegevens over de recente ontwikkeling van de verschillende financieringsstromen zouden de monetaire autoriteiten bovendien kunnen helpen bij de lokalisatie van de monetaire storingen en bij de bepaling van hun politiek op korte termijn. In een debat dat verscheidene Amerikaanse economen twee jaar geleden wijdden aan het monetaire beleid van het Federaal Reserve Systeem in de periode 1957-1959 ⁽¹⁾, steunde Robert V. Roosa, toen Vice-President van de Federale Reserve Bank van New York, op de tabel van de « geld- en kredietstromen » in Amerika, om aan te tonen dat de geldpolitiek niet alleen

rekening diende te houden met de evolutie van de geldhoeveelheid, doch ook met de verhoging van de omloopsnelheid van het geld, die zich voordeed in de vorm van een stijging der kredieten verleend door de niet-geldscheppende instellingen ⁽¹⁾.

De nationale rekeningen die de intrasectoriële financiering beschrijven, kunnen eveneens als grondslag dienen voor sommige prognoses. Het is inderdaad waarschijnlijk dat, op basis van de gegevens over een reeks jaren, men enkele van de regels zal kunnen afleiden die de vorming en de verdeling van de intermediaire en finale toepassingen der financiële besparingen bepalen. Aan de hand van sommige grondhypotheseën, o.m. met betrekking tot de evolutie van het nationaal inkomen, zou men dan « previsionele » nationale financiële rekeningen kunnen opstellen. Door middel van deze laatste zou men makkelijker het bedrag kunnen ramen dat de Schatkist in de loop van het komende jaar, bij voorbeeld, op de markt van het krediet op halflange en op lange termijn zou kunnen opnemen.

De tweede doelstelling van de nationale financiële rekeningen — elementen verzamelen die zullen toelaten de liquiditeit van de verschillende sectoren der economie te beoordelen — heeft haar plaats in het raam van de moderne economische analyse. De economen hechten inderdaad steeds meer belang aan de liquiditeit van de economische subjecten als een der bepalende factoren van de bestedingsneiging. Bovendien zijn zij van oordeel dat de liquiditeit die de gedraging van de economische subjecten beïnvloedt, niet alleen bepaald wordt door het niveau van de monetaire kasmiddelen, doch eveneens door het peil van de gezamenlijke financiële tegoeden en verplichtingen en zelfs door de mogelijkheid om aan geldmiddelen te geraken. Welnu, de nationale financiële rekeningen, aangevuld door de gegevens betreffende de uitstaande financiële activa en passiva, kunnen een nuttige bijdrage leveren tot de bestudering van de gedraging der economische subjecten, rekening houdend met de ontwikkeling van hun liquiditeit. Bij de huidige stand der werkzaamheden terzake is de verdeling in sectoren voorzeker nog te weinig gedetailleerd. De vergelijking van de voorraden financiële activa in het bezit van de bedrijven, bij voorbeeld, en de massa van hun financiële passiva, of de gegevens betreffende de beweging van deze activa en passiva, zijn als ontleedingsinstrumenten te oppervlakkig, te globaal, opdat men ze zou kunnen aanwenden voor het maken van een zekere prognose van de bestedingsbeslissingen van de firma's, zelfs wanneer de activa en de passiva passend gerangschikt zijn volgens hun respectievelijke liquiditeitsgraad. De sector « Bedrijven » zou

⁽¹⁾ Cf. *The Review of Economics and Statistics*, Cambridge, Mass., augustus 1960, blz. 245-282.

⁽¹⁾ In dit verband schreef hij : « This latter (de verhoging van de omloopsnelheid van het geld) took the form in part of considerable increases in the flow of funds through savings (including insurance and « other financial » institutions and through non financial business corporations. These sources together accounted for a rising proportion of the rapidly rising total of credit supplied over these three years (1957-1959) » (blz. 262 van het artikel aangehaald in vorige noot).

daartoe moeten gesplitst worden in kenmerkende subgroepen, bij voorbeeld in klassen waarbij de verhouding van hun financiële passiva tot hun eigen middelen of tot hun winsten in aanmerking wordt genomen. Zo zou ook voor de sector « Particulieren » de verhouding van de financiële activa tot de financiële passiva moeten ontleed worden door de gezinnen te classeren op basis van hun inkomen. Doch onderzoekingen met deze graad van nauwkeurigheid kunnen reeds thans gedaan worden op basis van de globale tabellen van de uitstaande financiële activa en passiva of van hun bewegingen in alle gevallen waarin statistische gegevens van enige waarde beschikbaar zijn. Enkele landen beschikken in dit verband reeds over bepaalde interessante gegevens.

HOOFDSTUK II

Het verband tussen de nationale financiële rekeningen en de economische theorie.

Er is reeds gewag gemaakt van de kritiek van bepaalde economen volgens dewelke de nationale financiële rekeningen, in tegenstelling met de nationale reële rekeningen, niet op een macro-economische theorie zouden steunen.

In de eerste plaats dient aangestipt dat het in de grond onjuist is te beweren dat de *ex post* gemeten reële rekeningen op een theorie steunen, d.w.z. op een model of een stelsel van vergelijkingen die erop gericht zijn van de economische werkelijkheid een vereenvoudigde maar redelijk nauwkeurige verklaring te geven. In feite steunen zij op een identiteit, met name dat het nationaal produkt gelijk is aan de som van het verbruik, van de investeringen en van de uitvoer, min de invoer. Dezelfde identiteit kan uitgedrukt worden in een iets verschillende vorm, met name dat de besparingen zijnde het overschot van het nationale inkomen op het verbruik, gelijk zijn aan de som van de investeringen en de uitvoer, min de invoer.

De financiële rekeningen steunen eveneens op een identiteit, met name dat, gedurende om het even welke periode, de verhoging van de financiële activa op het binnen- en buitenland, gelijk is aan de verhoging van de financiële passiva tegenover dezelfde entiteiten, vermeerderd met het overschot of verminderd met het tekort van de balans van de lopende transacties met het buitenland.

De financiële rekeningen steunen dus, evenals de reële rekeningen, op een identiteit en niet op een theorie. In dit opzicht verschillen zij dus niet van elkaar.

Het is nochtans waar dat de reële rekeningen gebruik maken van begrippen (nationaal inkomen, verbruik, investering, enz.) die eveneens gebruikt worden door een zeer algemeen aangenomen macro-economische theorie : de theorie van de vorming van het nationaal inkomen, waarvan Keynes de voornaamste baanbreker is. Deze theorie beschouwt

dat het verbruik en de invoer beide functies zijn o.m. van het nationaal inkomen. Aldus is het niveau van dit laatste afhankelijk van die functies alsmede van het investerings- en uitvoerpeil.

Het feit dat de reële rekeningen en de theorie van de vorming van het nationaal inkomen gebruik maken van dezelfde begrippen, maakt het mogelijk de eerste door middel van de tweede te verklaren; de verhoging van het verbruik, die tijdens een bepaalde periode waargenomen werd, zal, bij voorbeeld, kunnen toegeschreven worden aan een stijging van het nationaal inkomen die zich tijdens een voorgaande periode zou hebben voorgedaan en die zelf, bij voorbeeld, door een toename van de investeringen zou zijn teweeggebracht. Zo ook kan de theorie van de vorming van het nationaal inkomen gebruikt worden bij het opmaken van de prognoses inzake de reële rekeningen : eens de prognoses voor de autonome investeringen en de uitvoer bepaald, kunnen daaruit, op basis van die theorie, de prognoses worden afgeleid met betrekking tot het nationaal inkomen, de geïnduceerde investeringen, het verbruik en de invoer.

In tegenstelling met de reële rekeningen maken de financiële rekeningen geen gebruik van begrippen waarvan de onderlinge samenhang of de samenhang met de begrippen van de reële rekeningen het voorwerp uitmaken van een algemeen aanvaarde theorie. Zulks betekent evenwel niet dat de grootheden waarmee de reële rekeningen zich bezighouden, uitsluitend kunnen verklaard worden in termen van hun onderlinge interdependentie en geenszins door financiële verschijnselen beïnvloed worden ⁽¹⁾. Inderdaad, in de theorie van de vorming van het nationaal inkomen zoals Keynes ze zelf had uitgewerkt, was het investeringspeil o.a. een functie van de interestvoet; of men nu ten aanzien van de vorming van de interestvoet de theorie van de liquiditeitsvoorkeur vooropstelt, m.a.w. de theorie van Keynes zelf, of wel de theorie van de uitleenbare middelen ⁽²⁾, de interestvoet is, gedeeltelijk ten minste, functie van financiële elementen.

Zo er geen algemeen aanvaarde theorie bestaat, die gebruik maakt van de begrippen van de financiële rekeningen, dan is het dus niet omdat dergelijke theorie ondenkbaar is. Het is veeleer omdat zij veel moeilijker op te stellen is dan een theorie die gebruik maakt van de begrippen van de reële rekeningen. Het is inderdaad moeilijk *a priori* de samenhang tussen de verschillende begrippen van de financiële rekeningen onderling, of tussen deze begrippen en die van de reële rekeningen, voorop te stellen, inzonderheid omdat de invloed die de financiële ele-

(1) Tal van auteurs hebben dit feit beklemtoond. Van diegenen die het ter gelegenheid van een bespreking van de financiële rekeningen gedaan hebben, kunnen vermeld worden : J. Denizet, « Opérations financières et comptabilité économique », *Revue économique*, Parijs, mei 1955, blz. 405-426, en Earl Hicks, « The Theory and Use of Financing Accounts », *Staff Papers*, Internationaal Monetair Fonds, Washington, oktober 1959, blz. 159-167.

(2) De theorie van de « loanable funds ».

menten van de economie — zoals de confrontatie van de uitstaande financiële activa en passiva, de mogelijkheid om aan geldmiddelen te geraken, de krediet- en beleggingspolitiek van de financiële instellingen — uitoefenen op de liquiditeit van economische subjecten en op hun bestedingsbeslissingen, wegens zijn eigen aard, niet in globale termen kan ontleed worden. Op dit terrein lijkt geen enkele globale samenhang tussen financiële gegevens zo waarschijnlijk als, bij voorbeeld, de samenhang tussen het nationaal inkomen en het verbruik.

Uit het voorgaande blijkt dat het verband tussen de rekeningen en de theorieën die gebruik maken of zouden kunnen maken van dezelfde begrippen als die rekeningen, niet hetzelfde is in het geval van de reële rekeningen en in het geval van de financiële rekeningen.

In het geval van de reële rekeningen werd de theorie onafhankelijk van de rekeningen uitgewerkt en deze laatste hebben enkel gediend om de interdependenties waarvan het bestaan *a priori* kon vastgelegd worden, te verifiëren en te meten.

In het geval van de financiële rekeningen kunnen de theoretische interdependenties moeilijk gepreciseerd worden zonder de hulp van statistieken. Het opstellen van deze rekeningen is een noodzakelijke voorwaarde voor het uitwerken van een theorie die volledig voldoening zou kunnen geven. Het is dus geenszins abnormaal dat de financiële rekeningen niet op een theorie steunen. De normale gang van zaken is dat er eens een algemeen aanvaarde theorie zal bestaan die zal steunen op de financiële rekeningen welke thans uitgewerkt worden.

Men mag dus zeggen dat een van de belangrijkste functies van de financiële rekeningen erin bestaat aan de deskundigen in de econometrie cijfers te verstrekken waaruit zij vaste interdependenties zullen trachten af te leiden, die zouden kunnen opgenomen worden in een completere theorie van de vorming van het nationaal inkomen. In dit verband dient nochtans een dubbel voorbehoud gemaakt :

1. T.a.v. de financiële verschijnselen mag men vrijwel niet verwachten zulke eenvoudige, stabiele en makkelijk te berekenen relaties te vinden als, bij voorbeeld, het verband tussen het nationaal inkomen en het verbruik. Zo bestaat er waarschijnlijk een verband tussen het inkomen van de particulieren en de vorming van spaardeposito's; de aanduidingen waarover men beschikt, tonen evenwel aan dat dit verband niet zeer vast is; ongetwijfeld wordt het o.m. beïnvloed door de schommelingen van de op de spaardeposito's verleende interestvoet vergeleken met de interestvoet van andere beleggingsvormen. De berekening van het verband tussen het nationaal inkomen en de vraag naar een financieel actief wordt ingewikkeld wanneer het aanbod van dit actief schommelingen kan ondergaan die onafhankelijk zijn van het inkomen; zo brengt een verhoging van het nationaal inkomen een stijging van de vraag naar geld teweeg, wat een verhoging van de geldhoeveel-

heid kan vergen; doch zulke verhoging kan ook aan andere factoren toe te schrijven zijn, bij voorbeeld, aan een overschot op de betalingsbalans, dat aan interne deflatoire oorzaken te wijten is; het zal vaak moeilijk zijn uit te maken in welke mate een verhoging van de geldhoeveelheid tijdens een bepaalde periode het gevolg is van een toeneming van het nationaal inkomen en in welke mate zij het gevolg is van andere oorzaken. Hoe volmaakt de financiële rekeningen ook zouden zijn, het is dus niet zeker dat de deskundigen in de econometrie hieruit interdependenties zullen kunnen afleiden die in een theorie zouden kunnen opgenomen worden, zelfs indien, zoals hierboven gezegd werd, de invloed van de financiële verschijnselen op de reële grootheden niet in twijfel kan worden getrokken.

2. De financiële rekeningen zullen doorgaans ontoereikend zijn om volledige klaarheid te brengen t.a.v. de invloed die de financiële verschijnselen kunnen hebben op de reële grootheden. Zo is het waarschijnlijk dat het verbruik gedurende een bepaalde periode beïnvloed wordt door het vermogen en de schulden van de verbruikers bij het begin van die periode ⁽¹⁾. Een ander belangrijk element dat niet naar voren komt in de financiële rekeningen, noch in de balansen die gediend hebben om die rekeningen op te stellen, is het aandeel van de actieve en inactieve kasmiddelen in de totale geldhoeveelheid. De financiële rekeningen vormen dus slechts een deel van het materiaal vereist voor het opstellen van een theorie betreffende de vorming van het nationaal inkomen, die rekening houdt met de invloed van de financiële verschijnselen.

De bovenstaande analyse van de samenhang tussen de reële rekeningen en de financiële rekeningen enerzijds, en de theorieën die gebruik maken of zouden kunnen maken van dezelfde begrippen als die rekeningen anderzijds, kan als volgt worden samengevat : de invloed van de financiële verschijnselen op de reële grootheden kan niet in twijfel worden getrokken; die invloed kan nochtans moeilijk in de vorm van een nauwkeurige theorie vastgelegd worden; de financiële rekeningen zullen, samen met andere statistieken, bijdragen tot het perfectioneren van dergelijke theoretische formulering wanneer zij een voldoende graad van nauwkeurigheid bereikt hebben.

HOOFDSTUK III

De structuur van de nationale financiële rekeningen.

Hiervoor werd aangestipt dat de doelstellingen van de nationale financiële rekeningen de beschrijving inhouden van de intrasectoriële financiering en van elementen die de liquiditeit der verschillende secto-

(1). Gegevens over dit vermogen en over die schulden zijn evenwel vaak beschikbaar, want men heeft ze in het algemeen moeten verzamelen om de financiële rekeningen te kunnen opstellen.

ren van de economie beïnvloeden. Deze doelstellingen bepalen voor een groot deel de structuur die aan de financiële rekeningen dient gegeven.

Om een beeld van de financieringsstromen te verkrijgen, moet men de economische eenheden in sectoren, en eventueel in subsectoren, groeperen. Met het oog op de analyse moet deze indeling van de economie worden doorgedreven tot elke sector een homogene inhoud heeft. Wordt de sectorindeling echter te gedetailleerd, dan bestaat er kans dat de overzichtelijkheid van de gegevens in het gedrang komt.

Bovendien is voor de beschrijving van elementen die de liquiditeit van elke sector (of subsector) beïnvloeden, een aangepaste classificatie van de verschillende soorten financiële activa en passiva nodig.

A. De sectorindeling van de volkshuishouding.

Elke sector moet een samenvoeging zijn van de individuele rekeningen der economische eenheden die gelijksoortige financiële transacties doen en waarvan de beleggings- of leningsbeslissingen ingegeven zijn door voldoende overeenstemmende beweegredenen.

Het fundamentele criterium waarop de afbakening van de sectoren doorgaans steunt, is dan ook de homogeniteit van de financiële gedraging van de eenheden die tot elk van die sectoren behoren.

Volgens sommige deskundigen betekent zulks dat de hergroepering van de economische eenheden moet gebeuren op een « institutionele » basis in tegenstelling met de « functionele » basis die voor de reële nationale rekeningen wordt gebruikt. Onder het begrip « institutionele basis » zou men kunnen verstaan dat een economisch subject — fysische of rechtspersoon — verondersteld wordt een enkel geheel van beleggings- of leningsbeslissingen te nemen, hoe verscheiden zijn functies ook mogen zijn, m.a.w. dat hij geen afzonderlijke financiële beslissingen treft in verband met elk van deze functies. Bijgevolg zou men nooit de financiële activa en passiva van een zelfde subject moeten splitsen om ze in verschillende sectoren onder te brengen. De uitbouw van bepaalde financiële rekeningen en de desbetreffende doctrine tonen echter aan dat die interpretatie van het begrip « institutionele basis » niet algemeen geldend is : men neemt blijkbaar aan dat een zelfde economisch subject financiële gedragingen kan hebben die verschillen volgens de functies die hij uitoefent.

Het schijnt dus dat in zekere gevallen bij de « institutionele » groepering een begrip « economische eenheid » wordt gebruikt, dat niet noodzakelijk samenvalt met de fysische of juridische persoonlijkheid van het economisch subject. Voor de uitwerking van de financiële rekeningen kan het noodzakelijk zijn de economische subjecten die uiteenlopende activiteiten uitoefenen, te splitsen in afzonderlijke eenheden — in afzonderlijke « institutionele

eenheden » om het in bovenvermelde terminologie uit te drukken — in alle gevallen waarin die verscheidenheid van bedrijvigheid aanleiding geeft tot onderscheiden financiële gedragingen van elk der « afdelingen » van het actieterrein van het economisch subject. Iedere van die afdelingen zou dan ook moeten beschouwd worden als een entiteit, beschikkend over een eigen directieorgaan dat over de financiële transacties beslist op basis van de kenmerken van de bedrijvigheid van die entiteit. Wanneer de aldus omschreven entiteiten in een zelfde sector worden ondergebracht, wordt het criterium van de gelijkaardige financiële gedraging in acht genomen. Het is in het geheel niet nodig dat het onderscheid tussen de departementen zijn uitdrukking vindt in de interne organisatie van het subject; het is, bij voorbeeld, niet vereist dat elke afdeling over een eigen financiële directie zou beschikken. In de praktijk is het echter noodzakelijk dat uit de financiële balansen van het economisch subject de gegevens kunnen gehaald worden om afzonderlijke rekeningen te kunnen opmaken voor de onderscheiden eenheden die het economisch subject omvat. De splitsing van de persoonlijkheid van een zelfde subject in verschillende eenheden werd door sommige deskundigen voorgestaan, o.m. in het geval van de individuele bedrijven; wij komen hierna op dit probleem terug.

Het feit dat men in de financiële rekeningen dergelijke « splitsingen van de persoonlijkheid » wil invoeren, onderstreept de broosheid van het onderscheid dat sommigen hebben willen maken tussen de « institutionele » sectorindeling in de financiële rekeningen en de « functionele » sectorindeling die voor de reële nationale rekeningen wordt gebruikt. Het lijkt juister te zeggen dat het criterium dat bij de afbakening der sectoren en bij de groepering der eenheden wordt toegepast, zowel in het geval van de financiële rekeningen als in dat van de reële rekeningen, functioneel is. Het ware verschil ligt in het feit dat de in aanmerking genomen functionele criteria in beide gevallen verschillend zijn; voor de financiële rekeningen betreft het functionele criterium de financiële gedraging; in de reële rekeningen zijn het de functionele criteria die verband houden met de productie, het verbruik en de investeringen.

Het criterium van de financiële gedraging leidt in de eerste plaats tot de scheiding van de financiële instellingen van de niet-financiële bedrijven, wat het voornaamste verschil uitmaakt met de sectorindeling die doorgaans in de reële nationale rekeningen wordt gemaakt. In tegenstelling met de niet-financiële ondernemingen nemen de financiële instellingen financiële middelen op, niet om ze voor investeringen te gebruiken, doch om ze opnieuw ter beschikking te stellen van de economische subjecten die geldmiddelen nodig hebben. Een ontleding van de intrasectoriële financiering zou ondenkbaar zijn zonder de rol van de financiële instellingen in het licht te stellen. Inderdaad, in de ontwikkelde volkshuishoudingen plaatsen de economische subjecten

met een financieel overschot, d.w.z. waarvan de verbruiks- en investeringsbestedingen lager liggen dan het inkomen, een zeer groot deel van hun financiële besparingen bij de financiële instellingen ⁽¹⁾; zo ook doen de subjecten met een financieel tekort, d.w.z. waarvan de verbruiks- en investeringsbestedingen hoger liggen dan het inkomen, zeer vaak een beroep op dezelfde financiële instellingen om hun budget in evenwicht te brengen. Volgens de bepalingen van J. Denizet treden de gezamenlijke financiële instellingen aldus op als een uitgebreid organisme dat als opdracht heeft de verhoudingen van dadelijk opeisbare monetaire besparingen en van de besparingen op korte, halflange en lange termijn die het van de spaarders ontvangt, om te vormen tot vaak zeer verschillende, aan het verlangen van de investeerders aangepaste verhoudingen van krediet op korte, halflange en lange termijn ⁽²⁾. Die bepaling heeft de verdienste dat zij de nadruk legt op de actieve rol van de financiële instellingen in het financieringsproces van de economie. Zij voldoet evenwel niet in alle opzichten. Zij zou inderdaad de indruk kunnen wekken dat de spaarvorming steeds de kredietverlening door de financiële instellingen voorafgaat; dat is echter niet het geval wanneer de monetaire instellingen aan geldschepping doen; in dat geval valt de kredietverlening op korte of halflange termijn samen met de vorming van een monetaire besparing. De bepaling van J. Denizet zou eveneens kunnen doen geloven dat al de kredieten welke door de financiële instellingen worden verleend voor de financiering der investeringen dienen; die kredieten kunnen echter door de eenheden die ze ontvangen voor verbruiksbestedingen worden gebruikt, zodat uit het oogpunt van de nationale economie de besparingen van de « beleggers » alsdan vernietigd worden door de ontsparingen van de kredietnemers. Ten slotte is de formulering van J. Denizet slechts juist indien, in de mate waarin de financiële instellingen goud of vorderingen op het buitenland verwerven, de investeerders eveneens het buitenland omvatten.

Uitgaande van hetzelfde criterium van de homogeniteit der financiële gedraging, kan men verschillende sectoren onderscheiden in de gezamenlijke financiële instellingen ⁽³⁾. Ongetwijfeld bieden al die instellingen aan het publiek financiële activa aan die het wenst aan te houden, doch de motieven voor het aanleggen van deze activa, de aard en inzonderheid de liquiditeitsgraad ervan, en de bestemmingen die de instellingen aan de aangetrokken middelen geven, zijn, over het geheel genomen, vrij heterogeen.

(1) In de meeste landen is de voornaamste categorie van financiële besparingen die niet naar de financiële instellingen worden gevoerd, die welke besteed worden aan de aankoop van staatsfondsen en fondsen met staatswaarborg.

(2) *Op. cit.*, blz. 417-418.

(3) Voor een omstandige ontleding van de sectorindeling der financiële instellingen, kan de lezer het artikel raadplegen verschenen in het nummer van februari-maart 1960 van dit Tijdschrift : « Proeve van grafische voorstelling der financiële mechanismen », blz. 64-65.

Een categorie financiële instellingen schijnt in elk geval van de andere te moeten afgezonderd worden, en wel de geldscheppende instellingen. Deze laatste bezitten het monopolie van de « schepping » van een enige soort financiële activa : de monetaire kasmiddelen. Weliswaar gaan bepaalde auteurs ⁽¹⁾ niet akkoord met de thesis volgens dewelke de geldscheppende instellingen een speciale groep vormen omdat zij in staat zijn uitleenbare middelen te scheppen, terwijl de andere instellingen slechts middelen kunnen doorgeven die elders gecreëerd zijn. Doch de opvattingen van J. Gurley en E. Shaw stuitten op kritiek ⁽²⁾ en het ziet er niet naar uit dat zij een ruim gehoor zullen vinden.

Anderzijds nemen sommige economisten een standpunt in dat volledig in tegenstelling is met dat van Gurley en Shaw en zij hebben de neiging de financiële verschijnselen die niet met de schepping van of met de vraag naar geld in verband staan, over het hoofd te zien. Bij de uitwerking van de financiële rekeningen komt deze louter monetaire zienswijze tot uiting in voorstellen die erop gericht zijn uit de sector « Bedrijven » van de nationale boekhouding slechts de geldscheppende instellingen af te zonderen ⁽³⁾. Nochtans blijkt deze enge monetaire tendentie meer en meer voorbijgestreefd door de huidige theoretische evoluties — die inzonderheid gestimuleerd werden door de voorstellen van de auteurs van het Radcliffe-rapport — evenals door de statistische onderzoeken, vooral in de Verenigde Staten. Zonder daarom noodzakelijk de kenmerkende rol van de geldscheppende instellingen te ontkennen, vestigen deze theoretische en statistische werken de aandacht op de groeiende betekenis van de niet-geldscheppende financiële instellingen ⁽⁴⁾.

In de praktijk isoleren alle landen eveneens de niet-geldscheppende financiële instellingen in hun financiële rekeningen; de onderverdeling in sectoren is in het ene land verder doorgedreven dan in het andere. Zulks moet geen verwondering wekken aangezien die onderverdelingen onvermijdelijk moeten steunen op het institutionele kader eigen aan ieder land. In het algemeen zijn deze onderver-

(1) O.m. J.G. Gurley en E.S. Shaw, « Financial Aspects of Economic Development » *American Economic Review*, Menasha-Wisconsin, deel XLV, n° 4, september 1955, blz. 595-598.

(2) Zie o.m. J.M. Culbertson, « Intermediaries and Monetary Theory : A Criticism of the Gurley-Shaw Theory », *American Economic Review*, Menasha-Wisconsin, deel XLVIII, n° 1, maart 1958, blz. 119-131. J. Aschheim, « Commercial Banks and Financial Intermediaries : Fallacies and Policy Implications », *Journal of Political Economy*, Chicago, deel LXVII, n° 1, februari 1959, blz. 59-71. D. Robertson, « A Squeak from Aunt Sally », *The Banker*, Londen, deel CIX, n° 406, december 1959, blz. 18-22. R. Beauvois, « Contribution à une étude théorique du rôle des intermédiaires financiers », *Cahiers économiques de Bruxelles*, n° 7, juni 1960, blz. 449-459.

(3) G. S. Dorrance, o.m., heeft, op een gegeven ogenblik, voorstellen in die richting gedaan : « Financial Accounts in a System of Economic Accounts », *Staff Papers*, Internationaal Monetair Fonds, Washington, februari 1955, blz. 320.

(4) Zie o.m. R. W. Goldsmith, *Financial Intermediaries in the American Economy since 1900*. A study by the National Bureau of Economic Research, Princeton University Press, Princeton, 1958.

delingen niet zeer talrijk; verscheidene landen bepalen slechts twee sectoren : het zijn gewoonlijk : enerzijds, de levensverzekeringsmaatschappijen en de pensioenfondsen; anderzijds, de overige financiële instellingen.

In dit geval omvat de sector « Overige financiële instellingen » vaak groepen financiële instellingen met uiteenlopende functies, in die zin dat de financiële activa en de kredieten die zij aan het publiek aanbieden geen homogeen geheel vormen. Die hergroepering van verschillende categorieën van financiële instellingen in dezelfde sector kan de beschrijving van de intrasectoriële financiering vervagen. Dat bezwaar kan men evenwel verhelpen door de soorten financiële activa of passiva, opgenomen in de financiële rekeningen, voldoende te detailleren. Worden, bij voorbeeld, de spaarkassen en de maatschappijen voor de financiering van verkopen op afbetaling gegroepeerd in dezelfde sector, dan blijft het niettemin mogelijk de eigen bedrijvigheid van elk van beide groepen financiële instellingen te doen uitkomen, wanneer in de rubrieken die de soorten financiële passiva en activa aanduiden, de debiteursector van de passiva en de crediteursector van de activa aangeduid worden : spaardeposito's bij de spaarkassen, obligaties uitgegeven door de maatschappijen voor de financiering van verkopen op afbetaling, hypotheekleningen verleend door de spaarkassen, leningen toegestaan door de maatschappijen voor de financiering van verkopen op afbetaling.

De sectorindeling van de niet-financiële subjecten gebeurt eveneens op grond van de financiële gedraging. Hieruit volgt dat de sectorindeling die hier wordt toegepast, in grote mate samenvalt met die van de reële nationale rekeningen; de inhoud van de sectoren in de beide reeksen rekeningen is evenwel niet steeds dezelfde. De niet-financiële sectoren zijn doorgaans :

- de bedrijven;
- de particulieren;
- de overheidsinstellingen (soms onderverdeeld in « Staat » en « Andere openbare besturen »);
- het buitenland.

Nochtans zien sommige landen zich nog verplicht de bedrijven en de particulieren in een enkele sector te groeperen. Het is inderdaad voor het merendeel der financiële activa zeer moeilijk op een redelijk nauwkeurige wijze te bepalen of ze aan de bedrijven of aan de particulieren toebehoren. Zo zijn bijzondere enquêtes nodig om uit te maken in welke mate de toegenomen geldhoeveelheid of de nieuw uitgegeven overheidsfondsen door de bedrijven of door de particulieren worden aangehouden. Dit probleem is minder acuut voor de financiële passiva van de bedrijven en de particulieren. De soorten vorderingen die in de balansen van de financiële instellingen voorkomen alsmede de specialisatie van deze laatste laten inderdaad toe een groot gedeelte van de aan de bedrijven verleende kredieten af te zonderen (bij voorbeeld, landbouwkrediet, beroepskrediet en nijverheidskrediet)

(¹). De voornaamste moeilijkheden die op dit gebied bestaan, betreffen de kredieten voor de financiering van verkopen op afbetaling, die zowel kunnen slaan op kapitaalgoederen (bedrijfskredieten) als op verbruiksgoederen (kredieten aan particulieren) alsmede de hypotheekleningen.

Er bestaat, anderzijds, het reeds aangestipte, zeer netelige probleem van de individuele bedrijven, d.w.z. de bedrijven die niet in de vorm van vennootschappen zijn opgericht. De moeilijkheid in verband met de sectorindeling is zowel van principiële als van statistische aard. Ten aanzien van de te kiezen beginseloplossing vloeit de moeilijkheid voort uit het feit dat men niet met zekerheid weet of de bedrijfseigenaar in zijn gemeenschappelijk vermogen een onderscheid maakt tussen de financiële toestand van zijn bedrijf en die van zijn gezin.

In verband met de financiële gedraging van de bedrijfshoofden kunnen dus twee veronderstellingen worden gemaakt.

Of wel onderstelt men dat deze laatsten als producenten en terzelfder tijd als verbruikers door het geheel van hun financiële activa en passiva beïnvloed worden; zij zouden hun financieel beheer organiseren zonder onderscheid van vermogen. In deze veronderstelling dienen de individuele bedrijven in een afzonderlijke kenmerkende sector ondergebracht, aangezien hij zowel productie- als consumptie-activiteiten omvat.

Of wel onderstelt men dat de bedrijfshoofden in hun financiële activa en passiva een duidelijk onderscheid maken tussen deze welke bij het beheer van hun bedrijf betrokken zijn en die waarover zij, in hun hoedanigheid van verbruikers, beschikken. Maakt men deze veronderstelling, dan dienen de individuele bedrijven gesplitst om hun financiële activa en passiva tussen twee sectoren te verdelen : de « Bedrijven », voor het deel der rekeningen dat betrekking heeft op de beroepsbedrijvigheid, de « Particulieren », voor het deel dat betrekking heeft op het gezin.

Deze laatste oplossing, eens in beginsel aangenomen, wordt in het gedrang gebracht door de moeilijkheden die met de praktische toepassing gepaard gaan. Het gevaar bestaat dat bij de splitsing onnauwkeurige en steeds willekeurige criteria als uitgangspunt genomen worden; bovendien zal de statistische informatie waarschijnlijk in gebreke blijven.

Niettemin werd die oplossing voorgestaan door een auteur als M. A. Copeland, die wegens zijn uitgebreide opzoekingen op doctrinaal plan een grote autoriteit verwierf (²). Hij verzette zich tegen een oplossing waarbij de rekeningen van de individuele bedrijven in de rekeningen van de sector « Particulieren » geïntegreerd worden. Deze samenvoeging of ook nog de integratie van de individuele bedrijven

(¹) Met het voorbehoud dat in de sector « Bedrijven » ook de individuele bedrijven begrepen zijn.

(²) M.A. Copeland, *A Study of Money Flows in the United States*, National Bureau of Economic Research, New York, 1952, blz. 39-40.

in de sector « Bedrijven » werd door sommigen overwogen met het doel tegemoet te komen aan de feitelijke moeilijkheden die sommige landen bij andere sectorindelingen van de individuele bedrijven ondervinden. Nochtans wanneer men deze bedrijven in hun geheel en ongesplitst hetzij bij de gezinnen, hetzij bij de bedrijven onderbrengt, wijkt men af van het basisprincipe van de sectorindeling, met name de homogene financiële gedraging van de eenheden die de sector uitmaken.

Het schema van de *flow of funds* houdt rekening met de aanbevelingen van Copeland; het bepaalt trouwens voor de sector « Niet-financiële bedrijven » drie onderverdelingen, met name : de bedrijven opgericht in de vorm van vennootschappen; de niet-vennootschappen; de landbouwbedrijven (deze laatste twee excl. het gezin van de bedrijfshoofden).

Sommige auteurs menen dat deze onderverdeling van de sector « Bedrijven » nog ontoereikend of zelfs ongeschikt is voor de studie van een der problemen die aan de basis van de financiële rekeningen liggen : de analyse van de gedraging der bedrijven t.a.v. de ontwikkeling van hun liquiditeit. De thesis van J. Denizet verdient in dat verband de aandacht ⁽¹⁾. Zelf steunend op de opvattingen van Franse economen, zoals François Perroux en Maurice Bye, stelt hij voor bepaalde dominerende firma's alsmede de firma's die ervan afhankelijk zijn afzonderlijk te rangschikken. Aldus zou men in dezelfde sector opnemen de bedrijven met gesloten of quasi gesloten financiering, d.w.z. de verwante bedrijven die meestal onder elkander lenen. Hij meent dat het onmogelijk is de financiële structuur van een land juist te ontleden en een verklaring te vinden voor de essentiële verschijnselen (bij voorbeeld, voor de omvang van de ongebruikte kasmiddelen der bedrijven, welke vaak kan worden verklaard door de weigering van de « gesloten » sectoren om hun zelf-financieringsmiddelen ter beschikking te stellen van de kapitaalmarkt) zo men de sectoren met gesloten financiering niet ontwaart. En dat kan niet gebeuren zonder een classificatie van de sector « Bedrijven » die het zal mogelijk maken ze te verrassen ⁽²⁾.

Ondanks het belang van dit voorstel van J. Denizet, schijnt het voor de meeste landen die reeds bij de uitwerking van « elementaire » financiële rekeningen met talrijke moeilijkheden te kampen hebben, nog tot het domein van de « later te verwezenlijken » verbeteringen te behoren.

Men mag de belangrijke inspanningen niet over het hoofd zien die, onder de auspiciën van de Commissie voor de Statistiek van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties, door de Conferentie van Europese Statistici te Genève werden geleverd om de problemen te bestuderen die

in verband met de opstelling van de financiële rekeningen rijzen, en om een zekere eenvormigheid in de methoden van uitwerking in de hand te werken ⁽¹⁾.

Wat de sectorindeling van de economie betreft, was de Werkgroep welke in 1960 door deze Conferentie opgericht werd, van oordeel geen gedetailleerde type-nomenclatuur van de sectoren te kunnen vastleggen wegens de institutionele verschillen van het ene land tot het andere. Zij beperkte zich ertoe een basis-nomenclatuur voor te stellen, waarvan de bestanddelen voor internationale vergelijkingen zouden kunnen dienen. Deze nomenclatuur is de volgende :

A. — STAAT

1. Centrale regering.
2. Lagere overheid (volgens het organisatiepatroon in elk land).

B. — FINANCIËLE INSTELLINGEN

3. Geldscheppende instellingen : a) totaal (geconsolideerde rekening);
b) centrale bank;
c) andere depositobanken.
4. Verzekeringsmaatschappijen en pensioenkassen.
5. Overige financiële instellingen.

C. — NIET-FINANCIËLE BEDRIJVEN EN GEZINNEN

<i>Variante A</i>	<i>Variante B</i>
6. Niet-financiële bedrijven (met uitzondering van de niet in de vorm van vennootschappen opgerichte private bedrijven) ¹ :	6. Niet-financiële bedrijven (met inbegrip van de niet in de vorm van vennootschappen opgerichte private bedrijven) :
a) Overheidsbedrijven (zelfstandige regies en beheers-administraties);	a) Overheidsbedrijven (zelfstandige regies en beheers-administraties);
b) Particuliere vennootschappen;	b) Particuliere bedrijven (vennootschappen en bedrijven die niet in de vorm van vennootschappen zijn opgericht);
c) Produktie-coöperatieven.	c) Produktie-coöperatieven.
7. Andere sectoren van de volkshuishouding (gezinnen, individuele private bedrijven en private instellingen zonder winst-oogmerk).	7. Andere sectoren van de volkshuishouding (gezinnen, waaronder die van de bedrijfshoofden, en private instellingen zonder winst-oogmerk).

D. — BUITENLAND

8. Buitenland.

¹ Het verdient aanbeveling deze sector in te delen, zoals hier is aangegeven, doch aangenomen wordt dat de verschillende onderverdelingen volgens het land in belangrijkheid kunnen verschillen en dat sommige landen moeilijkheden zullen ontmoeten of in de onmogelijkheid zullen zijn deze onderscheiden gegevens te verstrekken.

⁽¹⁾ Aan de conferentie van Europese Statistici namen achtereenvolgens deel : a) een groep deskundigen in de statistiek van de financiële activa en passiva (Genève, 23-27 februari 1959), die de op te lossen problemen onderzocht en de oplossingen voorstelde; b) een werkgroep voor de statistiek van de financiële activa en passiva (Genève, 29 februari-4 maart 1960), belast met de beoordeling van het algemeen verslag van de groep deskundigen en met het opmaken van een basisnomenclatuur van sectoren en van de categorieën financiële activa en passiva.

⁽¹⁾ « Les problèmes techniques posés par l'établissement des comptes d'opérations financières », International Association for Research in Income and Wealth, *Income and Wealth*, Londen, Series IX, blz. 73-74.

⁽²⁾ *Op. cit.*, blz. 73-74.

Men stelt vast dat de Werkgroep er niet toe gekomen is een eenvormige oplossing voor te stellen voor het probleem van de niet in de vorm van vennootschappen opgerichte bedrijven. Van de landen die op de Conferentie van Europese Statistici waren vertegenwoordigd, hebben tien zich voorstander verklaard van de variante A en zeven van de variante B, zulks om redenen van statistische aard.

B. *De classificatie van de financiële activa en passiva.*

Indien de financiële rekeningen slechts de beschrijving van de intrasectoriële financiering tot doel hadden, dan zouden de vermelding en de classificatie van de categorieën financiële activa en passiva overbodig zijn. In dat geval zou het voldoende zijn de rekeningen van de verschillende subjecten onder elkaar te kruisen, zoals in de tabel van de input-output-analyse van Léontief. De financiële rekeningen van een land — dat gemakshalve slechts in drie sectoren wordt onderverdeeld — zouden dan volgende structuur vertonen :

Sectoren die leningen opnemen	Sectoren die leningen verstrekken			
	Gezinnen en private en overheidsbedrijven	Staat	Financiële instellingen	Totaal van de opgenomen leningen of kredieten
Gezinnen en private en overheidsbedrijven ...	—	100	2.400	2.500
Staat	500	—	1.000	1.500
Financiële instellingen .	3.200	200	—	3.400
Totaal der leningen of beleggingen	3.700	300	3.400	7.400

De horizontale lezing van de tabel zou de bedragen aanduiden van de nieuwe schulden der in de regels vermelde sectoren tegenover elk van de in de kolommen vermelde sectoren. Zo hebben de gezinnen en bedrijven nieuwe verplichtingen aangegaan ten belope van 100 bij de Staat en van 2.400 bij de financiële instellingen, zegge in totaal 2.500. Verticaal gelezen, zou de tabel de waarde aangeven van de nieuwe vorderingen die de in de kolommen vermelde sectoren verkregen hebben op de in de regels vermelde sectoren. Zo, bij voorbeeld, hebben de gezinnen en de bedrijven nieuwe vorderingen verkregen op de Staat ten belope van 500 en op de financiële instellingen, van 3.200.

Dergelijke voorstellingswijze van de financiële rekeningen werd op zeker ogenblik overwogen door J. Tinbergen en D.B.J. Schouten ⁽¹⁾ en door G.S. Dorrance in zijn voornoemd artikel ⁽²⁾. Het ligt

voor de hand dat deze voorstelling in alle opzichten voldoening zou geven, indien de reële sectoren en de financiële instellingen slechts één categorie financiële transacties zouden doen. In de werkelijkheid zijn die transacties zeer heterogeen en een zoals hierboven gestructureerde tabel zou slechts een beperkt nut hebben.

Moeten de financiële rekeningen niet alleen een globaal beeld geven van de intrasectoriële financiering, doch ook van de technische modaliteiten van de plaatsingen en opnemingen van geldmiddelen ten einde de evolutie van de liquiditeit van de verschillende sectoren te kunnen beoordelen, dan moeten zij de beleggingen en de opgenomen leningen in hun concrete vormen optekenen. Zulks stelt het probleem van de classificatie der financiële activa en passiva.

In de eerste plaats beantwoordt de afbakening van de financiële activa en passiva niet aan een heel eenvoudig criterium. De Werkgroep van de Conferentie van Europese Statistici besloot de financiële activa en passiva te omschrijven als economische waarden waarvoor terzelfder tijd een vordering en een schuld bestaat, m.a.w. waarden die in een stel nationale balansen (ook met inbegrip van de balans van het « buitenland »), eensdeels, op de actiefzijde en, anderdeels, op de passiefzijde voorkomen.

Het blijkt dat de Werkgroep de begrippen debiteur en schuldeiser in een zeer ruime betekenis interpreteert, aangezien zij voorstelt de vennootschapsaandelen bij de financiële activa en passiva te rangschikken, evenals de directe investeringen van de gezinnen of van de overige publiekrechtelijke lichamen in de niet in de vorm van vennootschappen opgerichte bedrijven. Het rangschikken van de aandelen — waarmee men de directe investeringen in de niet als vennootschappen opgerichte bedrijven gelijkstelt — bij de financiële activa zou kunnen betwist worden. De aandelen vallen niet onder de juridische omschrijving van vorderingen en schulden en hun wezenlijk kenmerk, met name van effecten te zijn die reële bezittingen vertegenwoordigen, onderscheidt ze duidelijk van de werkelijke financiële activa. Het is mogelijk dat de houders hun aandelenbezit met financiële activa gelijkstellen, doch de emitterende vennootschappen beschouwen ze zeker niet als financiële schuldtitels. Sommigen leggen nochtans de nadruk op het feit dat de aandelen geldmiddelen vertegenwoordigen die ter beschikking van de bedrijven werden gesteld om te voldoen aan financieringsbehoeften, wat, van uit economisch standpunt, hun gelijkstelling met financiële activa of passiva zou verantwoorden. Hoe dan ook, vrijwel alle landen geven de aandelenfinanciering een plaats in hun financiële rekeningen ⁽¹⁾.

Het blijkt eveneens dat het goud in handen van 's lands geldscheppende instellingen dient beschouwd te worden als een financiële vordering op het buiten-

⁽¹⁾ « Die Anwendung des Nationalbudgets zur Beurteilung der Währungsfrage », *Wirtschaftsdienst*, Hamburg, april 1955, blz. 199-206.

⁽²⁾ Zie blz. 325-327.

⁽¹⁾ In de Belgische financiële rekeningen zal de aandelenfinanciering pro memoria geboekt worden.

land, hoewel het in feite geen schuld van het buitenland vertegenwoordigt. Zulks vloeit voort uit het feit dat het monetaire goud, als internationaal betaalmiddel, de mogelijkheid opent zich van gelijk welke schuld tegenover het buitenland te kwijten en om het even welke vordering op het buitenland te verwerven.

In de nationale financiële rekeningen berust de indeling der financiële activa en passiva doorgaans op de liquiditeitsgraad. Die liquiditeit hangt af van een zeker aantal kenmerken van die financiële activa en passiva : hun looptijd, hun verhandelbaarheid en de veranderlijkheid van hun marktwaarde. Zij kan bovendien sterk beïnvloed worden door de aard van de sector die de schuldtitels uitgeeft. Anderzijds, is het begrip liquiditeit niet absoluut. Zoals reeds in een artikel van dit *Tijdschrift* werd uitgelegd, « beheersen institutionele, structurele en toevallige factoren, die van land tot land verschillen, de werking van de monetaire instellingen en van de geld- en kapitaalmarkten; zij verlenen aan de op die markten gecreëerde en verhandelde instrumenten hun eigen kenmerken » (1).

In het hierna volgend onderzoek van de financiële rekeningen van enkele landen, zal men kunnen vaststellen dat de in aanmerking genomen nomenclaturen over het algemeen vrij goed overeenstemmen.

Bij wijze van documentatie volgen hier de voorstellen van de Werkgroep van de Conferentie van Europese Statistici te Genève inzake de classificatie der financiële activa en passiva.

A. — BUITENLANDSE WAARDEN

1. Goud en deviezen.
2. Andere buitenlandse waarden (zo mogelijk onderverdeeld in dezelfde categorieën als voor de nationale waarden) ¹.

B. — NATIONALE WAARDEN (activa en passiva)

3. Chartaal geld en direct opvraagbare deposito's.
4. Andere deposito's.
5. Emissies van de centrale regering :
  - a) bons en obligaties met minder dan een jaar looptijd;
  - b) andere obligaties;
  - c) leningen op korté termijn;
  - d) leningen op lange termijn.
6. Emissies van de lagere overheid :
  - a) bons en obligaties met minder dan een jaar looptijd;
  - b) andere obligaties;
  - c) leningen op korte termijn;
  - d) leningen op lange termijn.
7. Emissies van vennootschappen :
  - a) ter beurze genoteerde obligaties;
  - b) niet ter beurze genoteerde obligaties;
  - c) ter beurze genoteerde aandelen;
  - d) niet ter beurze genoteerde aandelen.
8. Hypotheken.

¹ De landen die sommige buitenlandse waarden niet kunnen onderscheiden van de nationale waarden van hetzelfde type, zullen aanduiden in welke categorie zij deze onderbrengen.

(1) Februari-maart 1960, blz. 67. Dat artikel geeft een omstandige belichting van de indeling van de financiële activa volgens hun graad van liquiditeit, blz. 66-69.

9. Kredieten aan de verbruikers.
10. Andere leningen en voorschotten.
11. Netto-investeringen van de eigenaars in de niet als vennootschap opgerichte bedrijven.
12. Netto-realisatiewaarde van de levensverzekeringsspolissen ¹.
13. Andere financiële activa en passiva.

¹ Deze rubriek omvat de wiskundige reserves van de levensverzekeringmaatschappijen, d.w.z. de actuariële reserves gevormd door kapitalisatie der premies en die de verplichtingen uitmaken van die organismen tegenover de verzekerden.

C. Diverse vraagstukken.

1. Bruto- of nettoveranderingen van de financiële activa en passiva.

Over het algemeen worden in de financiële rekeningen de *netto*veranderingen der financiële activa of passiva aangetekend of de *saldi* der verrichtingen die door middel van de verschillende financiële instrumenten tijdens de beschouwde periode gedaan werden (1).

Die wijze van boeking is in de meeste gevallen om statistische redenen geboden. Inderdaad, men beschikt doorgaans niet over de nodige gegevens om de brutoveranderingen van de financiële activa en passiva te bepalen. Hiertoe zou men gedetailleerde cijfers moeten hebben omtrent de verrichtingen die tijdens de periode door middel van elk type van financieel instrument werden gedaan. Men zou, bij voorbeeld, moeten beschikken over een statistiek die de bedragen aangeeft van de in de bestudeerde periode toegestane kredieten (verbruikskredieten, hypothecaire kredieten, enz...), zonder de onder-tussen terugbetaalde kredieten in mindering te brengen. Wat de nettoveranderingen betreft, deze kunnen in de meeste gevallen bepaald worden door vergelijking van de bij het begin en bij het einde van de periode in de balanssen voorkomende uitstaande bedragen.

Het ontbreken van gegevens betreffende de brutoveranderingen betekent ontegensprekelijk een verarming van de financiële rekeningen, want voor sommige analyses zouden die gegevens zeer nuttig kunnen zijn. Het heeft tot gevolg dat de financiële rekeningen geen beeld ophangen van het geheel der financiële stromen die het financieringsproces hebben bepaald, en dat het moeilijker kan worden een verklaring te vinden voor de gedragingen van de economische subjecten in het licht van de evolutie van hun liquiditeit. Indien, bij voorbeeld, de schuldpositie van een sector binnen een zelfde periode sterke schommelingen ondergaat, vormt de netto-wijziging voor de gehele periode (verkregen door vergelijking van de schuld bij het begin en bij het einde van de periode) een te beperkt gegeven om het verband te kunnen leggen tussen de financieringsver-

(1) Bij het onderzoek van de buitenlandse financiële rekeningen zal blijken dat in de Franse rekeningen, voor sommige soorten financiële activa en passiva, de bedragen van de brutoverrichtingen aangetekend worden.

schijnselen en de ontwikkeling van de produktie en van de bestedingen.

Nochtans kan men sommige nadelen, verbonden aan de boeking van de nettoveranderingen, verhelpen door het verkorten van de periode waarop de financiële rekeningen betrekking hebben. In dat geval vermindert inderdaad de kans dat de nettobewegingen belangrijke tegengestelde schommelingen, die zich tijdens een bepaalde periode kunnen voordoen, geheel zouden verbergen. Praktisch betekent zulks dat de financiële rekeningen, die in de meeste landen nog steeds uitsluitend op jaarbasis worden uitgewerkt, met kwartaal- en zelfs maantabellen zouden dienen aangevuld te worden. Dit lijkt niet onbereikbaar wanneer men de resultaten vaststelt die op het terrein van de monetaire statistieken reeds werden verkregen.

2. Het vraagstuk van de kapitaalwinsten en -verliezen.

Verscheidene soorten financiële activa, inzonderheid het geld en de spaardeposito's, hebben een vaste monetaire prijs en kunnen slechts volgens één enkele waarde becijferd worden. Andere echter, die doorgaans verhandelbaar zijn, hebben een marktprijs die in de loop van een bepaalde periode min of meer sterk kan schommelen. Dit is met name het geval voor de verhandelbare staatsfondsen ⁽¹⁾. In de balansen van de houders kunnen die financiële activa tegen de koopprijs, de nominale waarde of de marktprijs aangegeven zijn dan wanneer ze in de balansen der debiteuren (emittenten) over het algemeen tegen hun nominale waarde geboekt zijn.

Waarschijnlijk zullen voor die categorie financiële activa en passiva de nettoveranderingen, vastgesteld op basis van de bij het begin en bij het einde van de periode uitstaande bedragen, niet overeenstemmen met de netto intrasectoriële financiering en niet toelaten de rekeningen van de debet- en van de creditsectoren met elkaar in evenwicht te brengen. Een voorbeeld zal de draagwijdte van dit probleem duidelijker maken. Stel dat de Staat bij het begin van een jaar obligaties heeft uitgegeven a pari ten bedrage van F 1 miljard en dat de levensverzekeringsmaatschappijen de totale emissie hebben opgenomen; laten wij aannemen dat bij het einde van het jaar de beursnotering van die obligaties met 10 pct. gedaald is en de levensverzekeringsmaatschappijen bij de boeking van hun portefeuille staatsobligaties met die daling rekening houden. Uit de vergelijking van de balansen bij het begin en bij het einde van de periode zou blijken dat de schuld van de Staat met F 1 miljard is gestegen en dat de obligatievorderingen van de levensverzekeringsmaatschappijen op de Staat met F 0,9 miljard vermeerderd zijn; de rekeningen van de Staat zouden dus niet in evenwicht zijn met die van de levensverzeke-

ringsmaatschappijen en de verandering die in de balansen van deze laatste tot uiting komt, zou niet overeenstemmen met het bedrag van hun financiering van de Staat. Buiten die financiering omvat die verandering een « virtueel » kapitaalverlies van de levensverzekeringsmaatschappijen.

Hieruit blijkt dus dat de vergelijking der achtereenvolgende balansgegevens niet geheel voldoende is om de gegevens van de intrasectoriële financiering te bekomen. Waar het gaat om financiële activa die aan prijsbewegingen onderhevig zijn, zouden de gegevens, verkregen op basis van de balansen, moeten kunnen vervangen worden door statistieken over het werkelijke bedrag van de financiële verrichtingen. Aldus zouden de transacties geboekt worden tegen het bedrag dat de kopers van die financiële activa werkelijk hebben betaald en dat de verkopers werkelijk hebben ontvangen. De Werkgroep van de Conferentie der Europese Statistici heeft overigens aanbevolen de financiële rekeningen op basis van de transactiewaarde op te maken, omdat die boekingswijze het beste middel is om een binding te behouden tussen de financiële rekeningen en de reële nationale rekeningen. Inderdaad kunnen, bij voorbeeld, de nettobesparingen van de particulieren, zoals zij in de reële nationale rekeningen tot uiting komen, niet overeenstemmen met het bedrag van hun netto financiële beleggingen, aangegeven in de financiële rekeningen, indien in deze laatste niet steeds het werkelijke bedrag der financiële verrichtingen van de particulieren wordt aangetekend.

Nochtans zij opgemerkt dat de door de Werkgroep van de Conferentie der Europese Statistici voorgestane oplossing niet geheel bevredigt, omdat hier een zekere tegenstrijdigheid bestaat tussen de twee in het eerste hoofdstuk van dit artikel vooropgestelde doelstellingen van de financiële rekeningen. Die oplossing is zonder twijfel geboden voor het bereiken van het eerste doel der financiële rekeningen, nl. de beschrijving van de intrasectoriële financiering. Zij ziet nochtans de tweede doelstelling van die rekeningen over het hoofd, met name de beoordeling van de ontwikkeling van de liquiditeit der onderscheiden sectoren. Inderdaad, de economische subjecten beoordelen de ontwikkeling van hun liquiditeit niet op basis van de transactiewaarde, maar op basis van de marktwaarde van hun financiële activa, d.w.z. met inachtneming van de eventuele kapitaalwinsten of -verliezen op die activa. De analyse van de gedragingen der economische subjecten kan dus worden vervalst indien die kapitaalwinsten of -verliezen niet in aanmerking worden genomen.

Er bestaat blijkbaar geen enkele oplossing die toelaat de twee doelstellingen in een zelfde tabel te verzoenen daar waar het probleem van de kapitaalwinsten of -verliezen rijst ⁽¹⁾. In de praktijk is dit

⁽¹⁾ Het probleem van de kapitaalwinsten en -verliezen wordt uiteraard zeer belangrijk wanneer in de financiële rekeningen ook de aandelen onder de financiële activa en passiva zijn opgenomen. Dit is het geval met de buitenlandse rekeningen die hierna zullen onderzocht worden.

⁽¹⁾ Men zou nochtans de verschillen tussen de transactiewaarden en de marktwaarden van de financiële activa in afzonderlijke analytische tabellen kunnen doen uitschijnen. De financiële rekeningen van Nederland werden in deze zin opgesteld.

vraagstuk gelukkig slechts van weinig betekenis — behalve waar het gaat om aandelen —, vermits de verschillen tussen de marktwaarden en de transactiewaarden van de financiële activa over het algemeen beperkt zijn.

3. Het koppelen van de financiële rekeningen aan de reële nationale rekeningen.

Het door de financiële rekeningen gevormde analysewerktuig zal zijn grootste nut bereiken wanneer die rekeningen gekoppeld zijn aan de reële nationale rekeningen. Voor het merendeel van de transacties, monden de eerste, die de « primaire » oorsprong en de « uiteindelijke » bestemming van de financiële middelen beschrijven, automatisch uit in de stroom van goederen en diensten en in de stroom van inkomens welke het voorwerp van de reële nationale rekeningen vormen; er bestaan nochtans bepaalde tegenstellingen die verder zullen besproken worden. Uit het oogpunt van de nationale boekhouding, kunnen de « primaire » financiële middelen slechts voortkomen van het niet-verbruikte beschikbaar inkomen van de gezinnen, van de niet-geïnvesteerde besparingen van de bedrijven en van de Staat of van de lagere overheid. Aan het andere einde van de financiële kringloop, zullen de financiële middelen in handen van de « uiteindelijke » kredietnemer dienen voor de financiering van het verschil tussen de investeringen van de bedrijven en de overheid en hun besparingen alsmede van de ontsparingen van de gezinnen en van de overheid, en van de nettoleningen aan het buitenland.

Per slot van rekening is het het financieel tekort of overschot zoals het voor elke sector in de financiële rekeningen berekend wordt, dat het rechtstreekse aanknopingspunt vormt met de reële nationale rekeningen. Inderdaad, voor elke sector zou het verschil tussen de beleggingen en de verstrekte leningen aan de ene kant, en de ontvangen leningen en kredieten, met inbegrip van de liquidatie van activa aan de andere kant — gegevens die in de financiële rekeningen voorkomen —, in beginsel moeten overeenstemmen met het verschil tussen het inkomen en de totale bestedingen (verbruiks- en investeringsuitgaven) — gegevens welke in de reële nationale rekeningen voorkomen. Voor de bedrijven, bij voorbeeld, geeft de kapitaalrekening van de reële nationale rekeningen; op de actiefzijde; de binnenlandse brutokapitaalvorming aan en, op de passiefzijde, de reserves voor afschrijvingen en het verdeelde inkomen. De eerstgenoemde post kan geen grotere waarde hebben dan de som van de laatstgenoemde twee posten, tenzij de bedrijven op de een of de andere manier schulden hebben gemaakt ⁽¹⁾ of financiële activa hebben geliquideerd, en het verschil tussen beide bedragen moet normaal over-

eenstemmen met het financieel tekort van de bedrijven zoals het in de financiële rekeningen tot uiting komt. Evenzo zou het niet-verbruikte inkomen van de gezinnen, zoals het in de reële rekeningen berekend wordt, moeten gelijk zijn aan het positieve saldo van, enerzijds, hun beleggingen en uitleningen en, anderzijds, van hun kredieten en ontleningen (met inbegrip van de liquidatie van financiële activa), zoals het in de financiële rekeningen wordt aangegeven.

In de praktijk wordt het koppelen de twee reeksen rekeningen door verschillende problemen bemoeilijkt.

Vooreerst is de sectorindeling van de volkshuishouding niet geheel dezelfde in de twee gevallen. De financiële instellingen die in de meeste reële nationale rekeningen in de sector « Bedrijven » zijn opgenomen, zijn in de financiële rekeningen van de niet-financiële bedrijven gescheiden. Die scheiding kan moeilijkheden met zich brengen voor het aaneenkoppelen van de twee reeksen rekeningen. In West-Duitsland, bij voorbeeld, moeten om de financiële rekeningen der financiële instellingen in overeenstemming te brengen met de kapitaalrekening van de reële nationale rekeningen, twee fictieve financiële bewegingen worden geboekt, enerzijds, een krediet van de bedrijven aan de financiële instellingen ten belope van de aangroei der reserves van deze laatste en, anderzijds, een krediet van diezelfde instellingen aan de ondernemingen ten belope van hun binnenlandse brutokapitaalvorming ⁽¹⁾.

Wegens de verschillende criteria van sectorindeling is de afbakening tussen de sector « Bedrijven » en de sector « Particulieren » niet steeds dezelfde in de twee reeksen rekeningen. Zo worden in de financiële rekeningen de hypothecaire leningen die voor de woningbouw zijn bestemd, meestal als leningen van de « particulieren » beschouwd, terwijl, in de reële rekeningen, de investeringen in de woningbouw als investeringen van de « bedrijven » worden aangetekend. Die splitsing van de activiteiten van een zelfde groep economische subjecten bemoeilijkt vanzelfsprekend het koppelen van de twee reeksen gegevens.

Vervolgens worden in de reële nationale rekeningen de transacties in bestaande goederen, d.w.z. goederen die reeds deel uitmaakten van een vermogen, niet aangetekend. Nu kunnen dergelijke verrichtingen de verdeling der financiële beschikbare middelen onder de verschillende sectoren wijzigen. Nemen wij het geval van de verkoop van gronden van particulieren aan de overheid. Stel bovendien dat de particulieren zich financiële activa aanschaffen met de financiële middelen herkomstig van die verkoop ⁽²⁾. In dit geval zal het financiële overschot van de sector « Particulieren », zoals het in

⁽¹⁾ Men mag niet uit het oog verliezen dat in dit schema de uitgifte van aandelen eveneens als een schuldaangroei van de bedrijven wordt beschouwd.

⁽¹⁾ Wij zullen op dit vraagstuk terugkeren bij de bespreking van de financiële rekeningen in West-Duitsland.

⁽²⁾ Men mag niet uit het oog verliezen dat de middelen niet van het lopende inkomen voortkomen.

de financiële rekeningen tot uiting komt, noodzakelijk groter zijn dan het bedrag van hun niet verbruikt inkomen dat in de reële nationale rekeningen wordt aangegeven. Evenzo zal het financieel tekort van de overheid, dat in de nationale financiële rekeningen voorkomt, groter zijn dan het verschil tussen hun uitgaven en ontvangsten dat in de reële nationale rekeningen tot uiting komt.

Sommige boekingsmethodes gebruikt bij het opstellen van de financiële rekeningen, kunnen eveneens zekere, zij het weinig belangrijke, distorsies t.o.v. de reële nationale rekeningen veroorzaken. Wanneer, bij voorbeeld, de aankopen van overheidsfondsen door de gezinnen worden aangetekend tegen de nominale waarde van die effecten, dan wordt meestal een ten dele onjuist beeld opgehangen van de werkelijke aanwending van het niet-verbruikte inkomen der gezinnen.

In weerwil van die moeilijkheden zijn sommige landen, o.m. Frankrijk en Canada ⁽¹⁾, erin geslaagd een geheel van reële en financiële rekeningen uit te werken die op bevredigende wijze geïntegreerd zijn. In het bestek van dit artikel, dat zich beperkt tot de studie van de eigenlijke financiële rekeningen, zullen wij niet blijven stilstaan bij de verschillende methodes die kunnen worden overwogen om de twee reeksen rekeningen op elkaar af te stemmen. Hiertoe kunnen we de lezer verwijzen naar de verhandeling van het Statistisch Bureau van de Verenigde Naties over « l'incorporation des comptes d'opérations financières dans les comptes nationaux », voorgedragen op de Conferentie der Europese Statistici te Genève (23-27 februari 1959), evenals het naar het Gemeenschappelijk referaat van de Verenigde Naties en het Internationale Monetair Fonds over « l'intégration des comptes du revenu et des comptes financiers », voorgedragen op de Conferentie der Europese Statistici te Genève (29 februari-4 maart 1960).

HOOFDSTUK IV

De nationale financiële rekeningen in enkele landen.

ALGEMEEN OVERZICHT

Talrijke landen stellen nationale financiële rekeningen op, o.m. Australië, Canada, de Duitse Bondsrepubliek, Frankrijk, Israël, Italië, Japan, Joegoslavië, Mexico, Nederland, Noorwegen en de Verenigde Staten ⁽²⁾. Het is niet het opzet in onderhavig artikel al deze buitenlandse rekeningen te ontleden. Dit

⁽¹⁾ L.M. Read, « The Development of National Transactions Accounts : Canada's Version of or Substitute for Money Flows Accounts », *The Canadian Journal of Economics and Political Science*, Toronto, februari 1957, blz. 42-68.

⁽²⁾ In het Verenigd-Koninkrijk publiceert de Bank van Engeland sinds 1960 eveneens een zeer belangrijke statistiek over « The Financial Surplus of the Private Sector », *Quarterly Bulletin*, Londen, december 1960, blz. 21-29, juni 1961, blz. 14-16, en juni 1962, blz. 112-115. De sectorindeling van de economie in deze statistiek vooropgesteld, is evenwel te beperkt opdat deze laatste volledig aan de doelstellingen van de financiële rekeningen zou beantwoorden.

werd op uitstekende wijze gedaan door G.S. Dorrance, in een verslag dat werd voorgelegd aan de Zesde Conferentie van de *International Association for Research in Income and Wealth*, te Portoroz, Joegoslavië (23 augustus - 1 september 1959) ⁽¹⁾.

Wij zullen ons beperken tot het onderzoek van de financiële rekeningen van de Verenigde Staten, de Duitse Bondsrepubliek, Frankrijk en Nederland.

De eerste drie landen hebben reeds een vrij lange ervaring in het opstellen van dit soort statistieken. Hun financiële rekeningen zijn vrij volledig en de structuur evenals de methode van uitwerking beantwoorden in ruime mate aan de aanbevelingen van de Werkgroep van de Conferentie van Europese Statistici ⁽²⁾. Tot op een zekere hoogte werd trouwens de uitwerking der Belgische rekeningen van de bewegingen der financiële activa en passiva door de techniek van deze drie landen geïnspireerd.

Hoewel zij sedert 1950 niet meer gepubliceerd zijn, werden ook de financiële rekeningen van Nederland ontleed. Deze rekeningen bieden inderdaad een belangrijke bijzonderheid, gelegen in het feit dat zij een onderscheid maken tussen de bewegingen van de financiële activa en passiva die uit transacties voortvloeien en die welke hun oorsprong vinden in prijschommelingen. Wij zullen er later op terugkomen.

Hiervoor werden de nationale financiële rekeningen omschreven als statistieken die een overzicht geven van de bronnen alsmede van de intermediaire en finale toepassingen van de financiële spaarmiddelen. In de rekeningen van de vier landen die hierna zullen onderzocht worden, maken de statistische gegevens die aan deze bepaling beantwoorden, deel uit van een statistisch geheel, waarvan de doelstellingen verder reiken dan die van de eigenlijke financiële rekeningen.

In de Verenigde Staten en in Frankrijk zijn de financiële rekeningen een integrerend deel van een gezamenlijke nationale boekhouding — het stelsel van de geld- en kredietstromen in de Verenigde Staten, de economische rekeningen in Frankrijk —, waarin de reële transacties (courante ontvangsten, courante bestedingen, investeringsuitgaven) en de financiële transacties volgens eenvormige criteria worden geboekt. De reële rekeningen en de financiële rekeningen vormen er een samenhangend statistisch geheel.

In West-Duitsland zijn de financiële rekeningen opgenomen in een statistiek over « de vermogensvorming en -financiering ». Zij vormen geen volledig integrerend deel van een algemene economische boekhouding zoals de Amerikaanse en Franse financiële rekeningen; zij zijn alleen vastgekoppeld aan de kapitaalrekeningen van de reële nationale rekeningen.

⁽¹⁾ « The Present Status of Financial Accounts : A Review of Recent Developments ». Appendix.

⁽²⁾ Zie blz. 137-141 van onderhavig artikel.

In Nederland kunnen de gegevens over de vorming en de intermediaire en finale toepassingen van de financiële spaarmiddelen gehaald worden uit een ruimere statistiek die de balansen (vermogensbestanddelen) en de evolutie van de balansen der onderscheiden sectoren van de volkshuishouding omvat. In deze balansen zijn zowel de reële (kapitaalgoederen) als de financiële vermogensbestanddelen begrepen. De Nederlandse financiële rekeningen zijn aldus niet alleen gekoppeld aan de kapitaalrekeningen van de reële boekhouding, zoals de Duitse rekeningen, doch ook aan de balansen van de onderscheiden sectoren der economie.

Deze buitenlandse statistieken lijken dus op het eerste gezicht vrij heterogeen. Het zal nochtans blijken dat die heterogeniteit vooral het deel van de statistieken betreft dat een overzicht geeft van niet-financiële transacties of bewegingen. Gelet op het voorwerp van dit artikel zal men niet te lang kunnen blijven stilstaan bij de verschillen tussen de algemene statistische kaders waarin de eigenlijke financiële rekeningen zijn opgenomen. In de vier buitenlandse stelsels is de beschrijving van de bronnen en de intermediaire en finale toepassingen van de financiële spaarmiddelen over het algemeen vrij homogeen, d.w.z. dat zij volgens analoge criteria en methodes werd uitgevoerd. De beschrijving is nochtans minder gedetailleerd in de Nederlandse rekeningen dan in de Amerikaanse, Duitse en Franse rekeningen. Die verschillen vloeien voort uit de structuur van de rekeningen, d.w.z. uit de sectorindeling van de economie en uit de classificatie van de financiële activa en passiva. Hoe groter het aantal sectoren en het aantal onderscheiden types van financiële activa of passiva zijn, des te omstandiger en vollediger is de beschrijving van de intrasectoriële financieringsstromen en van gegevens die

toelaten de liquiditeit in de verschillende sectoren te beoordelen.

Inzake de sectorindeling van de volkshuishouding zijn de Amerikaanse en Duitse rekeningen het meest analytisch. Zij omvatten respectievelijk elf ⁽¹⁾ en tien ⁽²⁾ sectoren en subsectoren, terwijl de Franse ⁽³⁾ rekeningen acht sectoren en de Nederlandse ⁽⁴⁾ rekeningen slechts zes sectoren onderscheiden.

Alleen in de Amerikaanse rekeningen zijn de « niet-financiële bedrijven » onderverdeeld [a) landbouwbedrijven, b) niet-vennootschappen, c) vennootschappen]. Alle landen isoleren de financiële instellingen, doch brengen ze onder in min of meer gedetailleerde categorieën, soms onder de algemene rubriek : « Banken ». De sectorindeling toegepast in de Franse rekeningen biedt deze eigenaardigheid dat de « Schatkist » onder de financiële instellingen gerangschikt wordt.

Wat de classificatie van de financiële activa en passiva betreft, in de Amerikaanse en Duitse rekeningen berust zij in hoofdzaak op de liquiditeitsgraad, en bijkomend op de persoonlijkheid van de debiteur of de schuldeiser. In de Nederlandse rekeningen steunt zij in hoofdzaak op de persoonlijkheid van de debiteur of van de schuldeiser en bijkomend op de liquiditeitsgraad van de financiële activa of passiva. De classificatie van de vorderingen en schulden is het meest analytisch in de Franse rekeningen. In deze laatste wordt rekening gehouden met de financiële praktijk die een onderscheid maakt tussen de beleggingsinstrumenten die op een markt aan een groot aantal beleggers worden aangeboden, (bij voorbeeld, geld en door de Staat uitgegeven obligaties) en de vorderingen die ontstaan uit een enig en voorafgaand akkoord tussen twee wel bepaalde partijen (bij voorbeeld, de bankkredieten). Over dit basisondercheid heen steunt de classificatie

(1) <i>Verenigde Staten</i>	(2) <i>Duitse Bondsrepubliek</i>	(3) <i>Frankrijk</i>	(4) <i>Nederland</i>
1. Verbruikers en bedrijven zonder winstoogmerk.	1. Gezinnen.	1. Niet-financiële bedrijven.	1. Bedrijven.
2. Niet-financiële bedrijven: a) landbouwbedrijven, b) niet-vennootschappen, c) vennootschappen.	2. Bedrijven.	2. Gezinnen.	2. Verbruikers.
3. Overheidssector : a) Federale regering, b) Staten en plaatselijke autoriteiten.	3. Publieke sector : a) overheid, b) sociale verzekeringen.	3. Administraties andere dan de Staat.	3. Overheid.
4. Financiële instellingen : a) handelsbanken, b) spaarinstellingen, c) verzekeringsmaatschappijen, d) overige financiële instellingen, niet elders vermeld.	4. Buitenland.	4. Buitenland.	4. Buitenland.
5. Buitenland.	5. West-Berlijn.	5. Overzeese landen/Saar.	5. Banken.
	6. Banken : a) Deutsche Bundesbank, b) kredietinstellingen.	6. Banken.	6. Verzekeringsfondsen.
	7. Bouwsparekassen.	7. Overige financiële instellingen.	
	8. Verzekeringsmaatschappijen.	8. Schatkist (Staat).	

van de financiële activa en passiva in hoofdzaak op de liquiditeitsgraad en bijkomend op de persoonlijkheid van de debiteur.

De eerste doelstelling van de financiële rekeningen is een beschrijving te geven van de intrasectoriële financiering, m.a.w. een antwoord te geven op de vraag : « wie leende aan wie ? ». Nu, in zover de classificatie van de financiële activa en passiva in hoofdzaak berust op de persoonlijkheid van de debiteur of van de schuldeiser, stelt de beantwoording van deze vraag geen enkel probleem. Daarom geven de Nederlandse rekeningen dat antwoord automatisch. Ook de Franse rekeningen beantwoorden de vraag omdat de classificatie op grond van de persoonlijkheid van de debiteur, al is dit criterium subsidiair, zeer gedetailleerd is. In de Amerikaanse en Duitse rekeningen is het daarentegen niet steeds mogelijk te bepalen « wie geleend heeft aan wie » omdat voor sommige financiële activa de persoonlijkheid van de debiteur of van de schuldeiser niet aangeduid is.

De financiële rekeningen van de vier landen vertonen eveneens een zekere heterogeniteit in de wijze van voorstelling van de verschillende intrasectoriële financieringsstromen. Die heterogeniteit vloeit voort uit het feit dat het probleem van de dubbele boeking die elke financiële transactie vergt — eens in de rekeningen van de sector die leningen toestaat en eens in de rekeningen van de sector die leningen opneemt — voor ieder land op een verschillende wijze wordt opgelost. De Amerikaanse tabel ⁽¹⁾ bevat twee kolommen per sector, waarvan de eerste (A) de « aankopen » van activa en de tweede (B) de schuldvorming registreert. In de Franse tabel ⁽²⁾ duidt men tweemaal de sectoren aan — links als kredietverstrekkers, rechts als kredietnemers —, terwijl de Duitse tabel ⁽³⁾ tweemaal de rubrieken vermeldt — bovenaan de tabel als financiële activa, onderaan als financiële passiva. De financiële rekeningen van Nederland worden niet in één enkele overzichtelijke tabel bijeengebracht; zij zijn over zes afzonderlijke sectoriële statistieken verdeeld ⁽⁴⁾.

Het onderzoek dat hierna aan ieder van die stelsels gewijd wordt, zal de draagwijdte van de bijzonderheden in de voorstellingstechnieken in het licht stellen.

A. Het stelsel van de geld- en kredietstromen in de Verenigde Staten (Flow-of-Funds System).

Het werd reeds vermeld dat in de Verenigde Staten de financiële rekeningen welke een overzicht geven van de bronnen en van de intermediaire en finale toepassingen van de financiële spaarmiddelen, deel uitmaken van een ruimer stelsel, met name dit der geld- en kredietstromen. In dat stelsel

worden alle intrasectoriële transacties geboekt die aanleiding geven tot een geld- en kredietbeweging. Uit dien hoofde omvat het zowel de geld- en kredietbewegingen die met de niet-financiële transacties als die welke met de financiële transacties samengaan.

Het pionierswerk bij de uitwerking van het stelsel der geld- en kredietstromen in de Verenigde Staten werd geleverd door professor Morris A. Copeland. De resultaten van zijn werk werden gepubliceerd in zijn boek *A Study of Money Flows in the United States* ⁽¹⁾. De Afdeling « Opzoekingen en Statistiek » van de Raad van Gouverneurs van het Federal Reserve System ontwikkelde het werk van Copeland door de structuur van het stelsel aan te passen en het statistisch basismateriaal te perfectioneren ⁽²⁾. Sedert augustus 1959 publiceert zij in het *Federal Reserve Bulletin*, naast de jaarlijkse gegevens, de kwartaaltabellen van de geld- en kredietstromen in de Verenigde Staten ⁽³⁾.

De promotors van het stelsel der geld- en kredietstromen stelden zich tot doel de rol van het geld en van het krediet in het economisch bestel te belichten en meer in het bijzonder de onderlinge wisselwerking van de reële en van de financiële verschijnselen op de voorgrond te brengen. Te dien einde hebben zij in een enkel rekeningstelsel al de transacties — zo financiële als niet-financiële — willen verenigen die samengaan met een beweging van geld of krediet.

Voor iedere sector van de economie geeft het stelsel in de eerste plaats een beschrijving van de niet-financiële transacties (lopende ontvangsten, lopende bestedingen, investeringsuitgaven) ⁽⁴⁾ die gepaard gaan met geld- en kredietbewegingen en het toont aan hoe deze transacties een financieringsoverschot of tekort in de sector deden ontstaan. Vervolgens stellen zij in het licht door welke intrasectoriële financiële transacties de financiële spaarmiddelen van de sectoren met een financieel overschot geleid hebben tot de financiering van de sectoren met een financieel tekort.

Het blijkt dadelijk dat een dergelijk rekeningstelsel ruimer is dan dat van de reële nationale rekeningen aangezien in deze laatste de financiële transacties die de brug slaan tussen de financiële

⁽¹⁾ National Bureau of Economic Research, New York, 1952.

⁽²⁾ De eerste resultaten van het werk van de Raad van Gouverneurs werden bekendgemaakt in het *Federal Reserve Bulletin* van oktober 1955, blz. 1.085-1.124, en in het werk *Flow of Funds in the United States 1939-1953*, Board of Governors of the Federal Reserve System, Washington D.C., 1955. Statistische herzieningen en gegevens voor de daaropvolgende jaren werden gepubliceerd in de nummers van april en oktober 1957, resp. blz. 376-385 en 1.190-1.194.

⁽³⁾ Zie *Federal Reserve Bulletin*, augustus 1959, blz. 828-859 en 1.046-1.053.

⁽⁴⁾ Voor de sector « Verbruikers en bedrijven zonder winstoogmerk » tekent het stelsel van de geld- en kredietstromen de volgende niet-financiële transacties aan : 1. Lopende ontvangsten, waarvan : a) inkomsten; b) transfers. 2. Belastingen op het inkomen en andere verminderingen. 3. Courante bestedingen voor goederen en diensten. 4. Nettopremies voor levensverzekeringen. 5. Betalingen ontvangen van verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen. 6. Kapitaalverbruik. 7. Investeringsuitgaven, waarvan : a) woningen; b) duurzame verbruiksgoederen; c) fabrieken en outillage.

⁽¹⁾ Zie tabel I, blz. 147.

⁽²⁾ Zie tabel III, blz. 154-155.

⁽³⁾ Zie tabel II, blz. 151.

⁽⁴⁾ Zie tabellen IV-a-f, blz. 158-159-160.

besparingen en de financiering der investeringen terzijde worden gelaten. Men zou zich evenwel kunnen afvragen waarom de promotors zich niet beperkten tot de opstelling van rekeningen der financiële transacties er tevens zorg voor dragend ze te koppelen aan de nationale rekeningen van het inkomen en de uitgaven welke, in beginsel, een beschrijving geven van de niet-financiële transacties.

De noodzakelijkheid een hele reeks gegevens van de reële nationale rekeningen te corrigeren ⁽¹⁾ om een samenhangende statistiek te verkrijgen van alle transacties die met een geld- of kredietstroom samengaan, heeft de Amerikaanse deskundigen ertoe aangezet een volledig nieuw stelsel op te bouwen, waarin de financiële en niet-financiële transacties volgens volkomen uniforme criteria zouden worden geboekt.

De reële nationale rekeningen zijn inderdaad niet opgesteld met het doel « geld- en kredietstromen » te registreren. Zij omvatten transacties in natura en geïmputeerde transacties, die tot geen geld- of kredietbeweging aanleiding geven. Anderzijds sluiten zij de transacties op bestaande goederen uit, en deze verrichtingen gaan met een geld- en kredietbeweging gepaard. Bovendien steunt, zoals vroeger reeds werd vermeld, de sectorindeling van de volkshuishouding in de twee reeksen rekeningen — de reële en de financiële — op verschillende criteria; aldus wordt het bouwen van woonhuizen in het stelsel der geld- en kredietstromen als een transactie van de « gezinnen » en in de reële nationale rekeningen als een transactie van de « bedrijven » geboekt. Er bestaan nog andere verschillen tussen het stelsel van de geld- en kredietstromen en de reële nationale rekeningen in de Verenigde Staten ⁽²⁾, maar ze allemaal opsommen zou buiten het kader van dit artikel vallen.

Men zou evenwel ongelijk hebben die verschillpunten te overschatten. Over het algemeen benaderen de gegevens van het stelsel der geld- en kredietstromen die betrekking hebben op de niet-financiële stromen in menig opzicht die van de reële nationale rekeningen. Ernstige pogingen worden trouwens in de Verenigde Staten ondernomen om te komen tot de integratie van de beide stelsels van nationale rekeningen ⁽³⁾.

(1) Deze rekeningen worden in de Verenigde Staten steeds afzonderlijk van de geld- en kredietstromen opgemaakt door het « U.S. Department of Commerce ».

(2) Verdere bijzonderheden over de verschillen tussen de reële nationale rekeningen en het stelsel van de geld- en kredietstromen worden gegeven in het artikel van Stanley J. Sigel, « A Comparison of the Structures of Three Social Accounting Systems » in *Studies in Income and Wealth*, National Bureau of Economic Research, Princeton University Press, Princeton, deel 18, blz. 253-284, en in het werk *Flow of Funds in the United States 1939-1953*, Board of Governors of the Federal Reserve System, Washington D.C., 1955, blz. 17-18.

(3) Zie dienaangaande Stanley J. Sigel, « An Approach to the Integration of Income and Product and Flow-of-Funds National Accounting Systems : A Progress Report » in *The Flow-of-Funds Approach to Social Accounting*, in *Studies in Income and Wealth*, National Bureau of Economic Research, Princeton University Press, Princeton, deel 26, 1962, blz. 11-101.

Het voornaamste belang van het stelsel der Amerikaanse geld- en kredietstromen ligt in de beschrijving van de « financiële stromen ». De « samenvattende tabel » (*Summary Table*) van de geld- en kredietstromen, gepubliceerd door het Federal Reserve System, neemt trouwens als niet-financiële stromen alleen de gegevens over van de kapitaalrekening der verschillende sectoren (brutobesparingen, bruto-investeringen, met inbegrip van een verdeling van de soorten private investeringen), terwijl zij de soorten intrasectoriële financieringen in detail aangeeft. De korte toelichting die hierna wordt verstrekt in verband met het stelsel der geld- en kredietstromen slaat alleen op de « samenvattende tabel », waarvan tabel I een voorbeeld geeft ⁽¹⁾. Het onderwerp van onderhavig artikel legt deze beperking op.

De beschrijving van de geld- en kredietstromen zoals zij in de samenvattende tabel geboekt zijn, gaat uit van twee identiteiten die op elke sector van de economie toepasselijk zijn :

a) Brutobesparingen (kapitaalverbruik *plus* netto-besparingen) = Investerings ⁽²⁾ *plus* netto financiële beleggingen;

b) Netto financiële beleggingen = Nettoverwerking van financiële activa *min* nettoverhoging van financiële verplichtingen.

Het blijkt dat de eerste identiteit, voor elke economische sector, de synthese is van de rekening « kapitaal », zoals deze in het stelsel van de geld- en kredietstromen wordt opgevat. Een verdere analyse van de inhoud van de « netto financiële beleggingen » leidt tot de ontleding van de soorten financiële transacties welke door de verschillende sectoren worden gedaan. Uit die transacties ontstaan vorderingen of schulden. Zij worden in het tweede gedeelte van de samenvattende tabel van het stelsel der geld- en kredietstromen beschreven.

Om de geld- en kredietstromen voor te stellen, heeft het Federal Reserve System de economie ver-

(1) Voor de drie beschouwde landen die geregeld financiële rekeningen publiceren, met name de Verenigde Staten, Frankrijk en West-Duitsland, werden de tabellen met betrekking tot het jaar 1958 als voorbeeld overgenomen, aangezien 1958 het laatste jaar is waarvoor men voor de drie landen over definitieve cijfers beschikt. In het kader van dit artikel is trouwens in de eerste plaats de structuur van die tabellen van belang en niet de cijfers die ze bevatten. Onderaan de drie tabellen werd evenwel vermeld waar de laatste beschikbare cijfers te vinden zijn.

(2) De tabel vermeldt niet de investeringen van de overheidssector. Deze leemte vindt haar oorsprong in statistische en begripsproblemen; het bleek o.m. moeilijk een zeer duidelijke scheidingslijn te trekken tussen de lopende transacties en de investeringen van de openbare autoriteiten. Daaruit vloeit voort dat, wat de overheidssector betreft, het stelsel van de geld- en kredietstromen alleen een overzicht geeft van de financiële transacties (zie *Federal Reserve Bulletin*, augustus 1959, blz. 834-835).

In tegenstelling met de Amerikaanse reële nationale rekeningen, worden in het stelsel van de geld- en kredietstromen de aankopen van duurzame goederen als investeringen beschouwd.

Bron : Federal Reserve Bulletin, augustus 1959, blz. 1.054.

(Miljarden dollars)

Sectoren Transactierubrieken	Verbruikers en bedrijven zonder winst-oogmerk		Niet-financiële bedrijven						Overheidssector				Financiële instellingen						Buitenland		Gezamenlijke sectoren		Ver-schil	Nationale besparingen en investeringen				
			Landbouw-bedrijven		Niet-vennoot-schappen		Vennoot-schappen		Federale regering		Staten en plaatselijke autoriteiten		Handels-banken		Spaar-instellingen		Verze-keringsmaat-schappijen								Overige financiële instellingen (niet elders vermeld)			
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B						
A. Bruto-besparingen	—	66,7	—	4,0	—	8,0	—	24,1	—	-8,2	—	-4,6	—	1,1	—	0,8	—	1,9	—	-0,3	—	0,1	—	93,5	1,0	93,4	A	
B. Kapitaalverbruik	—	41,6	—	4,0	—	8,0	—	21,4	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	74,9	—	74,9	B	
C. Nettobesparingen (A - B) ..	—	25,1	—	—	—	—	—	2,7	—	-8,2	—	-4,6	—	1,1	—	0,8	—	1,9	—	-0,3	—	0,1	—	18,6	—	18,5	C	
D. Bruto-investeringen en beleggingen (E + J)	67,3	—	4,0	—	8,0	—	21,6	—	-8,2	—	-3,9	—	1,3	—	0,8	—	1,9	—	0,2	—	-0,4	—	92,6	—	1	92,9	D	
E. Private investeringen (na aftrek van verkopen)	55,8	—	5,6	—	9,1	—	21,2	—	—	—	—	—	0,4	—	—	—	0,3	—	—	—	—	—	92,5	—	—	92,5	E	
F. Duurzame verbruiksgoederen	37,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37,6	—	—	37,6	F	
G. Woningbouw buiten de landbouwbedrijven	14,7	—	—	—	1,7	—	1,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18,0	—	—	18,0	G	
H. Fabrieken en outillage	3,5	—	4,6	—	7,5	—	24,4	—	—	—	—	—	0,4	—	—	—	0,3	—	—	—	—	—	40,7	—	—	40,7	H	
I. Voorraadschommelingen	—	—	1,1	—	0,1	—	-4,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-3,8	—	—	-3,8	I	
J. Netto financiële beleggingen (K - L)	11,5	—	-1,7	—	-1,1	—	0,4	—	-8,2	—	-3,9	—	0,9	—	0,8	—	1,6	—	0,2	—	-0,4	—	1	—	1	0,4	J	
K. Nettoovererving v. fin. activa ..	23,6	—	0,4	—	1,1	—	7,4	—	1,5	—	3,6	—	14,7	—	9,7	—	9,0	—	1,9	—	3,5	—	76,3	—	—	-3,5	K	
L. Nettoverhoging van de passiva ..	—	12,1	—	2,1	—	2,2	—	7,0	—	9,8	—	7,5	—	13,7	—	8,9	—	7,5	—	1,7	—	3,8	—	76,3	—	3,8	L	
M. Goud en schatkistgeld	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	1	—	—	-2,2	—	—	—	—	—	—	—	2,3	—	0,2	1	1	2,3	M	
N. Chartaal geld en direct opvraagbare deposito's	2,5	—	0,4	—	0,9	—	1,8	—	0,1	—	0,2	—	5,8	0,3	—	0,1	—	1	—	1	—	6,3	5,8	0,5	1	1	N	
O. Opvraagbare (aflosbare) vorderingen met vaste waarde ..	13,6	—	—	—	—	0,6	—	1	-0,7	0,8	—	8,0	1	8,8	—	—	—	—	—	0,9	—	16,0	16,1	0,1	—	-0,9	O	
P. Termijndeposito's	7,7	—	—	—	—	0,6	—	1	-0,2	0,8	—	8,0	1	2,3	—	—	—	—	—	0,9	—	10,1	10,1	—	—	-0,9	P	
Q. Spaaraandelen	6,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,5	—	—	—	—	—	—	—	6,5	6,5	—	—	—	Q	
R. V.S.-spaarobligaties	-0,5	—	—	—	—	—	—	—	-0,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-0,5	-0,5	—	—	—	R	
S. Spaarvorming door levensverzekeringen	3,4	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—	—	—	—	—	—	—	3,4	—	—	—	—	3,4	3,4	—	—	—	S	
T. Spaarvorming door pensioenfondsen	6,5	—	—	—	—	—	—	—	0,9	—	1,5	—	—	—	—	—	4,1	—	—	—	—	6,5	6,5	—	—	—	T	
U. Krediet- en aandelenmarktinstrumenten	3,0	12,0	—	1,4	0,2	4,2	1,2	8,5	1,7	9,3	2,6	5,9	17,0	1	9,1	0,1	8,8	—	1,8	1,4	-0,1	2,4	45,4	45,2	-0,2	2,4	U	
V. Federale obligaties	-2,9	—	—	—	—	0,7	—	—	—	9,0	0,3	—	10,0	—	0,3	—	0,2	—	0,5	—	1	—	9,1	9,0	0,1	—	1	V
W. Obligaties van de Staten en plaatselijke autoriteiten ...	1,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,5	5,7	2,6	—	1	—	1,0	—	1	—	—	—	5,7	5,7	—	—	—	W
X. Vennootschaps- en buitenlandse obligaties	0,5	—	—	—	—	—	5,9	—	—	1,6	—	-0,1	—	0,6	—	4,0	—	0,2	0,1	1	0,9	6,9	6,9	—	—	0,8	X	
Y. Vennootschapsaandelen ...	1,7	—	—	—	—	—	2,3	—	—	—	—	—	0,1	—	—	1,4	—	1,0	1,6	1	0,3	4,2	4,2	—	—	0,4	Y	
Z. Hypotheken (families van 1 tot 4 personen)	0,6	10,1	—	—	0,2	—	0,2	1	—	0,1	—	1,3	—	6,9	—	1,1	—	0,5	—	—	—	10,4	10,4	—	—	—	Z	
a. Andere hypotheken	1,2	1	—	0,7	—	1,1	—	2,3	0,3	—	0,1	—	0,8	—	0,9	—	0,9	—	1	—	—	4,2	4,2	—	—	—	a	
b. Verbruikskrediet	—	0,3	—	—	0,2	—	0,4	—	—	—	—	—	0,1	—	0,3	—	—	—	—	—	—	0,3	0,3	—	—	—	b	
c. Krediet voor aankoop of report van effecten	0,3	0,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,4	—	—	—	—	—	0,6	0,6	1	0,1	1,4	1,4	—	—	1	c
d. Bankleningen (niet elders vermeld)	—	0,4	—	0,6	—	2,8	—	-2,2	—	—	—	—	1,4	—	1	—	—	—	-0,8	—	0,5	1,4	1,4	1	—	0,5	d	
e. Andere leningen	—	0,4	—	0,2	—	0,1	0,1	1	1,4	0,4	—	0,2	0,4	1	0,1	1	0,2	—	-0,2	-0,1	-0,1	0,5	1,8	1,8	1	—	0,7	e
f. Handelskrediet	—	0,1	—	—	4,1	2,6	-1,5	0,6	—	—	0,2	—	—	—	—	—	0,1	—	—	—	—	2,2	2,9	0,7	—	—	—	f
g. Netto-investeringen van de eigenaars in niet-vennootschappen	-5,5	—	—	0,6	—	-0,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-5,5	-5,5	—	—	—	g
h. Diverse financiële transacties	1	—	1	—	1	—	1,1	1	0,3	0,1	—	—	-0,2	-0,1	0,2	—	—	—	—	0,3	0,3	1,4	1,8	1,8	1	—	1,2	h
i. Sectorenverschillen (A - D) ..	-0,5	—	—	—	—	—	2,5	—	—	—	-0,7	—	-0,3	—	1	—	—	-0,5	—	—	0,4	—	—	—	—	0,9	0,5	i

* De meest recente tabel heeft betrekking op het eerste kwartaal van 1962 (voorlopige cijfers). Zij komt voor in het Federal Reserve Bulletin, augustus 1962, blz. 1.056.

1 Bedragen van minder dan \$ 50 miljoen.

deeld in vijf hoofdsectoren : 1) de verbruikers en bedrijven zonder winstoogmerk; 2) de niet-financiële bedrijven; 3) de overheidssector; 4) de financiële instellingen; 5) het buitenland. De hoofdsectoren 2), 3) en 4) zijn onderverdeeld in een bepaald aantal subsectoren; de niet-financiële bedrijven zijn onderverdeeld in : a) landbouwbedrijven, b) niet-vennootschappen, c) vennootschappen; de overheidssector omvat : a) de Federale regering, b) de Staten en plaatselijke autoriteiten; de financiële instellingen zijn onderverdeeld in : a) handelsbanken, b) spaarinstellingen, c) verzekeringsmaatschappijen, d) overige financiële instellingen, niet elders vermeld.

Voor elke hierboven genoemde sector en subsector geeft het schema twee kolommen : een kolom *A* (aanwending der middelen) en een kolom *B* (bronnen). Wat de financiële stromen betreft, vermeldt de kolom *A* de saldi van de verschillende soorten financiële beleggingen en de kolom *B* de saldi van de verschillende soorten financiële schulden.

Elk bedrag ingeschreven in de kolom *B* van een sector heeft als tegenhanger een of verscheidene bedragen ingeschreven in de kolom *A* van een of verscheidene andere sectoren, aangezien aan iedere financiële verplichting een financiële vordering beantwoordt. Zo zal de schuldvorming van de industriële bedrijven door uitgiften van obligaties, enerzijds, aanleiding geven tot de inschrijving van het bedrag der schuldvorming in de kolom *B* van de sector « Niet-financiële bedrijven » en, anderzijds, tot de inschrijving van het onderschreven bedrag in de kolom *A* van elke sector die op deze obligaties intekende.

De classificatie van de financiële activa en passiva steunt op de eerste plaats op hun liquiditeitsgraad en, in bepaalde gevallen, houdt zij rekening met de sector die de leningen opneemt (bij voorbeeld, federale obligaties) of met de sector die de leningen verstrekt (bij voorbeeld, bankleningen).

De voornaamste soorten financiële activa of passiva die in de Amerikaanse tabel voorkomen zijn : goud en schatkistgeld, chartaal geld en direct opvraagbare deposito's, termijndeposito's, spaar aandelen, federale obligaties, vennootschapsobligaties, aandelen, hypotheken, verbruikskrediet en bankleningen ⁽¹⁾.

Om het mechanisme van de boeking der financiële stromen te doen begrijpen, volgt hier een voorbeeld ontleend aan tabel I die een bondig overzicht geeft van de geld- en kredietstromen in de Verenigde Staten in 1958.

Het blijkt dat de Federale regering tijdens laatstgenoemd jaar haar obligatieschuld met \$ 9 miljard verhoogde. Dit bedrag staat in kolom *B* van de sector « Federale regering » tegenover de rubriek « Federale obligaties ». Naast dezelfde rubriek, tonen

de bedragen ingeschreven in de kolommen *A* door welke sectoren deze nieuwe federale schuld werd opgenomen, m.a.w. welke de herkomst is geweest van die financiële middelen van de Federale regering. Men stelt aldus vast dat de sector « Verbruikers en bedrijven zonder winstoogmerk » zijn portefeuille federale obligaties met \$ 2,9 miljard (—2,9 in de kolom *A* van deze sector) verminderde, terwijl de sectoren « Vennootschappen », « Staten en plaatselijke autoriteiten », « Handelsbanken », « Spaarinstellingen », « Verzekeringsmaatschappijen » en « Overige financiële instellingen, niet elders vermeld » hun portefeuille van dit type financiële activa respectievelijk met \$ 0,7 miljard, \$ 0,3 miljard, \$ 10 miljard, \$ 0,3 miljard, \$ 0,2 miljard en \$ 0,5 miljard verhoogd hebben.

Onder voorbehoud van hetgeen in de volgende paragraaf gezegd wordt, behelzen de in de Amerikaanse tabel opgenomen financiële stromen in feite nettobedragen, met name de saldi der transacties die in de loop van de bestudeerde periode door middel van elk vermeld financieel instrument werden uitgevoerd. Dit betekent dat, voor iedere sector en voor elke soort financieel actief, de gegevens van kolom *A* het bedrag aanduiden van de geldmiddelen die in de betrokken periode werden aangewend tot het verkrijgen van dit actief, na aftrek van de geldmiddelen vrijgemaakt door tegeldemaking van soortgelijke activa. Zo ook stemmen de bedragen vermeld in kolom *B* overeen met het totaal van de middelen die door schuldverbintenissen werden verkregen min het totaal der middelen die in de loop van de betrokken periode tot terugbetalingen werden aangewend. Teruggrijpend naar het hierboven aangehaalde voorbeeld wordt dus duidelijk dat de verhoging van \$ 9 miljard van de obligatieschuld der Amerikaanse federale regering gelijk is aan het verschil tussen de bruto-uitgiften en de aflossingen tijdens het jaar 1958.

In een bepaald opzicht werd de Amerikaanse tabel evenwel opgevat met het doel de bruto financiële stromen in het licht te stellen : in geen enkele sector wordt het bedrag der financiële beleggingen van een bepaald type gecompenseerd met het bedrag van de schulden van hetzelfde type. Zo vermeldt de tabel, bij voorbeeld, zowel het bedrag van de door de particulieren *verleende* hypothecaire leningen als het bedrag van de door de particulieren *ontvangen* hypothecaire leningen; de verandering in hun hypothecaire vorderingen is aangegeven in kolom *A* en die van hun hypothecaire schulden in kolom *B* van de sector « Verbruikers en bedrijven zonder winstoogmerk ».

Samenvattend kan men besluiten dat de *financial flows* van de Amerikaanse tabel aan de doelstelling van de financiële rekeningen beantwoorden. Zij tonen aan welke sectoren van de economie met een financieel tekort hadden af te rekenen en welke sectoren een overschot hadden; aangezien zij bovendien aan het licht brengen in welke soorten financiële activa

⁽¹⁾ De volledige lijst van de beschouwde vorderingen vindt men in tabel I.

het financiële overschot werd belegd en welke soorten schuldverbintenissen de deficitaire sectoren hebben aangegaan, verschaffen zij de gegevens die toelaten de liquiditeit van de verschillende sectoren der volkshuishouding te beoordelen ⁽¹⁾. Voor dit laatste analyse-oogmerk, omvat het statistisch materiaal eveneens de financiële balansen, d.w.z. de inventaris van de activa en passiva van de verschillende sectoren, tabellen die het Federal Reserve System terzelfder tijd als de tabellen van de geld- en kredietstromen publiceert ⁽²⁾. Deze balansen zijn een nuttige aanvulling van de financiële rekeningen, vooral wanneer het erom gaat de gedraging der economische subjecten te bestuderen; zo kan een sterke verhoging van de schuldverbintenissen der bedrijven beter beoordeeld worden indien men bovendien beschikt over aanwijzingen omtrent hun financiële toestand, m.a.w. omtrent de structuur van hun financiële activa en passiva bij de aanvang van de bestudeerde periode.

Een vrij belangrijke kritiek treft de Amerikaanse financiële rekeningen : zij laten niet steeds toe te antwoorden op de vraag : wie leende aan wie ? Dit vloeit voort uit het feit dat sommige rubrieken van de tabel te ruim zijn en schuldverbintenissen omvatten die door meer dan een sector zijn aangegaan. Wanneer nu deze schuldverbintenissen gefinancierd worden door meer dan een sector, is het niet meer mogelijk uit te maken in welke mate elke crediteursector in de financiering van elke debiteursector is tussenbeide gekomen.

Een voorbeeld, gelicht uit tabel I, met betrekking tot de geld- en kredietstromen in de Verenigde Staten in 1958, zal de draagwijdte van de in vorige paragraaf gemaakte opmerking verduidelijken. De tabel omvat de rubriek « Termijndeposito's »; zij zijn een soort schuldverbintenis van de handelsbanken (\$ 8 miljard) en de spaarinstellingen (\$ 2,3 miljard) ⁽³⁾, die in 1958 toenam; de financiële middelen die in deze vorm ter beschikking van deze beide sectoren werden gesteld, waren afkomstig van de « verbruikers en bedrijven zonder winst oogmerk » (\$ 7,7 miljard), de « vennootschappen » (\$ 0,6 miljard), de « Staten en plaatselijke autoriteiten » (\$ 0,8 miljard) en de sector « Buitenland » (\$ 0,9 miljard). Het blijkt aldus niet mogelijk aan te tonen hoe ieder van de vier sectoren die termijndeposito's hebben gevormd, deze deposito's over de handelsbanken en de spaarinstellingen verdeeld heeft; dit detail van de intrasectoriële financiële stromen ontbreekt. Aan die leemte zou slechts kunnen verholpen worden door de globale rubriek « Termijndeposito's » te splitsen in « ter-

mijndeposito's van de banken » en « termijndeposito's van de spaarinstellingen » ⁽¹⁾.

Over het algemeen zou dus elke rubriek moeten gesplitst worden die terzelfder tijd betrekking heeft op een soort schuldverbintenis die door verscheidene sectoren wordt aangegaan en op een soort schuldvordering die door meer dan een sector wordt verworven.

B. De financiële rekeningen in de Duitse Bondsrepubliek.

Sedert 1955 publiceert de Deutsche Bundesbank elk jaar een tabel over « de vermogensvorming en -financiering in de Duitse Bondsrepubliek » ⁽²⁾.

De vermogensvorming tijdens een gegeven periode stemt overeen met het gedeelte van het nationaal produkt dat voor netto-investeringen gebruikt wordt, m.a.w. de fractie van dat produkt die niet tot verbruiksdoeleinden wordt aangewend en welke niet is gevormd door het verbruik van het geïnvesteerde kapitaal. Zij heeft als tegenpost het niet-verbruikte inkomen, d.w.z. de nettobesparingen; voor de gezamenlijke volkshuishouding zijn beide economische grootheden aan elkaar gelijk. Maar, zoals reeds eerder werd uitgelegd, op het niveau van de verschillende sectoren der economie zijn de besparingen niet noodzakelijk gelijk aan de investeringen; de bedrijven, bij voorbeeld, investeren doorgaans meer dan voor de waarde van hun interne besparingen, terwijl de gezinnen hun spaarmiddelen slechts kunnen gebruiken voor de financiering van de andere sectoren ⁽³⁾. Het globaal evenwicht tussen de investeringen en de besparingen komt via een reeks financiële transacties tot stand. Het doel van de Duitse tabel is juist te beschrijven hoe de besparingen uiteindelijk belanden waar ze tot de financiering der investeringen of, m.a.w., tot de vermogensvorming worden aangewend.

De Duitse tabel heeft een meer beperkte opzet dan het Amerikaanse stelsel der geld- en kredietstromen. Zij geeft geen beschrijving van de transacties die niet in verband staan met de vermogensvorming en -financiering, d.w.z. de lopende ontvangsten en de lopende bestedingen. Het zal nochtans blijken dat de Duitse tabel niet zozeer verschilt van de samenvattende tabel van de Verenigde Staten; in deze laatste zijn de geld- en kredietstromen welke

⁽¹⁾ Bij de ontleding van de bewegingen der vorderingen en schulden in België zal blijken dat de Belgische tabellen aan de in verband met de Amerikaanse tabel gemaakte opmerkingen tegemoetkomen.

⁽²⁾ Zie *Maandverslagen van de Deutsche Bundesbank*, september 1955, juli 1956, november 1957, juni 1958, juni 1959, juli 1960, juni 1961 en juli 1962. Vermeld zij dat het « Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung » eveneens tabellen publiceert over de schommelingen van de financiële activa en passiva van de niet-financiële sectoren; zie inzonderheid *Vierteljahrshefte zur Wirtschaftsforschung*, 1959, n° 1.

⁽³⁾ In de Duitse rekeningen houdt men het bij de gebruikelijke begrippen van de reële nationale boekhouding, zodat men vooropzet dat de gezinnen geen investeringsuitgaven doen.

⁽¹⁾ Met dit voorbehoud dat, ten gevolge van eventuele kapitaalwinsten of -verliezen, de saldi der financiële transacties niet steeds gelijk zijn aan de bewegingen van de balans-toestand der onderscheiden sectoren.

⁽²⁾ Zie inzonderheid *Federal Reserve Bulletin*, augustus 1959, blz. 1.055-1.062.

⁽³⁾ Tijdens hetzelfde jaar verminderde (\$ — 0,2 miljard) de Federale regering haar verplichtingen in de vorm van termijndeposito's.

met de lopende ontvangsten en bestedingen gepaard gaan, evenmin opgenomen.

De tabel « Vermogensvorming en -financiering » van de Deutsche Bundesbank is in twee delen verdeeld. Het eerste deel geeft per sector de gezamenlijke gegevens uit de nationale boekhouding over de vermogensvorming [1. bruto-investeringen ⁽¹⁾; 2. delgingen; 3. netto-investeringen], de besparingen en de vermogenstransfers ⁽²⁾ (ontvangen vermogenstransfers en uitgevoerde vermogenstransfers).

Het tweede deel van de tabel betreft de financiële rekeningen; het vormt een aanvulling van de kapitaalrekening der nationale boekhouding, die in het eerste deel voorkomt, aangezien het in het licht stelt met welke soorten financiële verrichtingen de sectoren met een financieel overschot instonden voor de financiering van de sectoren met een financieel tekort.

In de Duitse tabel is de volkshuishouding verdeeld in acht hoofdsectoren : 1) de gezinnen (incl. de particuliere instellingen zonder winstoogmerk); 2) de bedrijven; 3) de publieke sector; 4) het buitenland; 5) West-Berlijn; 6) de banken; 7) de bouwspaarkassen. De « Publieke sector » is nog onderverdeeld in : a) overheid (Bund, Länder, gemeenten en verenigingen van gemeenten; b) sociale verzekeringen (werklozenverzekering, kassen voor gezinstoelagen, enz.), en de sector « Banken » in : a) Deutsche Bundesbank; b) kredietinstellingen ⁽³⁾.

Voor elke sector heeft men slechts één kolom waarin in de eerste plaats de schommelingen worden weergegeven die zich gedurende de bestudeerde periode in de verschillende soorten financiële *vorderingen* en vervolgens in de verschillende soorten *verplichtingen* van die sector voordeden.

De indeling van de financiële activa en passiva berust in hoofdzaak op hun liquiditeitsgraad en bijkomend op de debiteursector (bij voorbeeld, andere aan de banken verstrekte middelen) of de crediteursector (bij voorbeeld, kortlopend bankkrediet). De in de tabel voorkomende financiële activa of passiva zijn : het chartaal geld en de direct opvraagbare deposito's; de termijndeposito's; de spaarde-

posito's; de andere bij de banken geplaatste middelen; de beleggingen bij de bouwspaarkassen; de beleggingen bij de verzekeringsmaatschappijen; de aankoop (plaatsing) van papier dat op de geldmarkt verhandelbaar is; de aankoop (plaatsing) van effecten met vast rendement; de aankoop (plaatsing) van effecten met een veranderlijk rendement; de goud- en deviezenvoorraad van de Bundesbank; het kortlopend bankkrediet; het bankkrediet op lange termijn; de leningen van de bouwspaarkassen; de leningen van de verzekeringsmaatschappijen; de andere vorderingen (schulden); de intrasectoriële vorderingen (intrasectoriële schuldverbindenissen).

De tabel vermeldt die rubrieken tweemaal, eerst als financiële activa en vervolgens als financiële passiva. Deze herhaling van de rubrieken is noodzakelijk, aangezien de Duitse tabel, in tegenstelling met de Amerikaanse, slechts een enkele kolom per sector heeft. Uit dien hoofde moet de tegenpost van de beweging van een vordering (schuldverbintenis) van een sector gezocht worden onder dezelfde rubriek in de beweging van een schuldverbintenis (vordering) van een of van verscheidene andere sectoren.

Een aan tabel II ontleend voorbeeld zal die boekingswijze duidelijk maken. In 1958 vormden de « gezinnen », de « bedrijven » en de « publieke sector » spaardeposito's bij de banken voor resp. DM. 5,96, 0,24 en 0,29 miljard. Het eerste vak van die financiële transacties, m.a.w. de vorming van financiële activa, komt tot uiting in het deel « Beweging van de vorderingen » in de kolom van de bovengenoemde drie sectoren, naast de rubriek « Spaardeposito's »; de tegenpost van deze transacties, m.a.w. de verhoging van het financieel passief (DM. 6,48 miljard), is aangetekend in het deel « Beweging van de verplichtingen » in de kolom « Kredietinstellingen » naast dezelfde rubriek. In de Amerikaanse tabel zou men deze financiële bewegingen ingeschreven hebben op een zelfde regel, tegenover de rubriek « Termijndeposito's », door boeking van DM. 6,48 miljard in de kolom *B* van de kredietinstellingen en van DM. 5,96, 0,24 en 0,29 miljard resp. in de kolom *A* van de sectoren « Gezinnen », « Bedrijven » en « Publieke sector ».

De Duitse financiële rekeningen registreren de wijzigingen die zich tussen het begin en het einde van de bestudeerde periode in de financiële activa en passiva van de verschillende sectoren van de economie voordeden. Deze wijzigingen worden meestal verkregen door vergelijking van de sectoriële balansen opgemaakt bij het begin en bij het einde van de beschouwde periodes. De gegevens betreffende de effecten zijn overgenomen uit de statistieken van de uitgiften; de uitgiften van effecten met een vast rendement zijn opgetekend tegen de nominale waarde ⁽¹⁾ van de stukken, terwijl de uitgiften

(1) De gegevens van de nationale boekhouding over de investeringen per sector werden evenwel gecorrigeerd om rekening te houden met de investeringen of met de desinvesteringen voortvloeiend uit aankopen of verkopen van bestaande kapitaalgoederen. Reeds vroeger werd gezegd dat de reële nationale rekeningen niet kunnen overeenstemmen met de financiële rekeningen indien de transacties in bestaande goederen niet in aanmerking worden genomen.

(2) Het gaat om eenzijdige, d.w.z. kosteloze, prestaties die aanleiding geven tot een wijziging in de vermogenstoestand van de begunstigde sector en/of van de sector die de overdracht uitvoert; bij voorbeeld : de overheidssubsidies voor de private investeringen en voor het bouwen van sociale woningen, de kapitaalvergoedingen in het kader van de herstelbetalingen aan de slachtoffers van het nazisme.

(3) De kredietinstellingen omvatten de banken (incl. de hypotheekbanken en de banken die de verbruikskredieten financieren), de spaarkassen die geen bouwspaarkassen zijn, de girocentrales, de kredietcoöperatieven en hun centrale kassen, de speciale kredietinstellingen, de postcheekdiensten, publiekrechtelijke instellingen voor grondkrediet.

(1) De verschillen tussen de uitgifteprijs en de nominale waarde van de effecten met een vast rendement zijn geboekt als vermogensoverdrachten tussen de betrokken sectoren.

Federaal grondgebied, excl. de Saar en West-Berlijn

(Miljarden Duitse marken)

Bron : Monatsberichte der Deutschen Bundesbank, juli 1962, blz. 78.

Sectoren	Gezinnen	Bedrijven	Overheid			Buiten-land	West-Berlijn	Totaal (kolommen 1 tot 5)	Banken			Bouwspaar-kassen	Verze-kerings-maat-schap-pijen 4	Totaal ** (kolommen 6 tot 9)
			Totaal	Lagere overheid 1	Sociale verze-kingen 2				Totaal	Deutsche Bundes-bank (7a)	Krediet-instel-lingen (7b)			
Rubrieken	1	2	3	(3a)	(3b)	4	5	6	7	(7a)	(7b)	8	9	10
A. Vermogensvorming en besparing :														
I. Vermogensvorming														
1. Bruto-investeringen 5	—	47,60	6,53	6,34	0,18	—	—	54,13	...	...	...	...	...	54,13
2. Delgingen	—	19,01	0,85	0,82	0,03	—	—	19,86	...	...	...	...	...	19,86
3. Netto-investeringen (vorming van vast vermogen) (1 - 2)	—	28,59	5,68	5,52	0,15	—	—	34,27	...	...	...	...	...	34,27
II. Besparingen en vermogenstransfers														
1. Besparingen	11,65	18,60	9,66	7,58	2,08	-5,93	0,29	34,27	...	...	...	...	...	34,27
2. Ontvangen vermogenstransfers	12,79	14,52	12,90	10,79	2,11	-6,19	0,25	34,27	...	...	...	...	...	34,27
3. Uitgevoerde vermogenstransfers	0,83	4,35	0,34	0,37	—	0,36	0,05	5,93	...	...	...	...	...	5,93
3. Uitgevoerde vermogenstransfers	-1,97	-0,27	-3,58	-3,58	-0,03	-0,10	-0,01	-5,93	...	...	...	...	...	-5,93
III. Financieringsoverschot of -tekort (II - I)														
	11,65	-10,00	3,99	2,06	1,93	-5,93	0,29	—	...	...	...	...	...	—
B. Rekeningen van de financiële transacties :														
I. Beweging van de vorderingen :														
1. Chartaal geld en direct opvraagbare deposito's	1,54	2,86	-0,28	-0,56	0,28	...	0,15	4,26	—	—	—	0,19	0,00	4,45
2. Termijndeposito's	0,02	0,10	0,46	0,08	0,38	...	—	0,58	—	—	—	0,40	0,01	0,99
3. Spaardeposito's	5,96	0,24	0,29	0,29	—	...	—	6,48	—	—	—	—	—	6,48
4. Andere middelen geplaatst bij de banken	0,08	2,09 7	1,72	1,66	0,06	0,03	—	3,87	—	—	—	—	-0,02	3,86
5. Beleggingen bij de bouwspaar-kassen	1,16	0,06 8	—	—	—	—	—	1,23	—	—	—	—	—	1,23
6. Beleggingen bij de verzekerings-maatschappijen 4	1,59	0,67 9	—	—	—	—	—	2,26	—	—	—	—	—	2,26
7. Aankoop van papier verhandelbaar op de geldmarkt 6	—	-0,32	-0,29	-0,14	-0,15	0,02	0,09	-0,50	0,38	-0,03	0,41	-0,00	—	-0,12
8. a) Aankoop van effecten met vast rendement	1,79	0,34	0,63	0,19	0,44	0,53	0,16	3,45	4,92	0,03	4,88	0,97	0,03	9,37
b) Aankoop van effecten met veranderlijk rendement														
9. Goud- en deviezenvoorraad van de Bundesbank	—	—	—	—	—	—	—	—	3,19	3,19	—	—	—	3,19
10. Kortlopend bankkrediet	—	—	—	—	—	—	—	—	1,07	0,40	0,67	—	—	1,07
11. Bankkrediet op lange termijn	—	—	—	—	—	—	—	—	10,72 10	-0,07	10,80	—	—	10,72
12. Leningen v/d bouwspaar-kassen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,64 10	—	0,64
13. Leningen van de verzekerings-maatschappijen 4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,31 10	1,31
14. Andere vorderingen	0,01	1,04	3,71	3,14	0,57	-0,50	0,62	4,88	—	—	—	—	—	4,88
15. Intrasectoriële vorderingen	—	—	— 11	-0,10	0,25	—	—	—	— 11	-0,73	1,16	—	—	— 11
Totaal **	12,09	7,08	6,24 11	(4,56)	(1,83)	0,07	1,01	26,49	20,28 11	(2,80)	(17,91)	1,25	2,28	50,30
II. Beweging van de verplichtingen :														
1. Chartaal geld en direct opvraagbare deposito's	—	—	—	—	—	—	—	—	4,45	1,44	3,01	—	—	4,45
2. Termijndeposito's	—	—	—	—	—	—	—	—	0,99	—	0,99	—	—	0,99
3. Spaardeposito's	—	—	—	—	—	—	—	—	6,48	—	6,48	—	—	6,48
4. Andere middelen geplaatst bij de banken	—	—	—	—	—	—	—	—	3,86 7	0,03	3,83	—	—	3,86
5. Beleggingen bij de bouwspaar-kassen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,23 8	—	1,23
6. Beleggingen bij de verzekerings-maatschappijen 4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,26 9	2,26
7. Plaatsing van papier verhandelbaar op de geldmarkt 6	—	-0,10	-0,35	-0,35	—	0,15	—	-0,30	0,17	0,17	—	—	—	-0,12
8. a) Plaatsing van effecten met vast rendement	—	2,87	0,66	0,66	—	0,13	0,29	3,96	4,12	—	4,12	—	—	8,08
b) Plaatsing van effecten met veranderlijk rendement	—	0,76	—	—	—	0,15	0,15	1,06	0,21	—	0,21	—	0,03	1,29
9. Goud- en deviezenvoorraad van de Bundesbank	—	—	—	—	—	3,19	—	3,19	—	—	—	—	—	3,19
10. Kortlopend bankkrediet	0,12	0,12	0,38	0,38	—	0,42	0,03	1,07	—	—	—	—	—	1,07
11. Bankkrediet op lange termijn	0,25	8,18 10	1,91	1,91	—	0,36	—	10,70	—	—	—	0,03	—	10,72
12. Leningen v/d bouwspaar-kassen	0,00	0,64 10	-0,00	-0,00	—	—	—	0,64	—	—	—	—	—	0,64
13. Leningen van de verzekerings-maatschappijen 4	0,01	1,21 10	-0,09	0,09	—	—	—	1,31	—	—	—	—	—	1,31
14. Andere verplichtingen	0,06	3,40	-0,43	-0,43	—	1,60	0,25	4,88	—	—	—	—	—	4,88
15. Intrasectoriële vorderingen	—	—	— 11	0,25	-0,10	—	—	—	— 11	1,16	-0,73	—	—	— 11
Totaal **	0,45	17,08	2,25 11	(2,50)	(-0,10)	6,00	0,72	26,49	20,28 11	(2,80)	(17,91)	1,25	2,28	50,30
III. Nettobeweging van de vorderingen of verplichtingen (I - II)														
	11,65	-10,00	3,99	2,06	1,93	-5,93	0,29	—	—	—	—	—	—	—

* De meest recente cijfers zijn deze van 1961 (voorlopige cijfers). Zij komen voor in het bovenvermeld tijdschrift, blz. 82. — ** De verschillen in de totalen vloeien voort uit de afronding van de cijfers. — 1 Incl. het Fonds voor Aanpassing van de Lasten en het Speciale ERP-vermogen. — 2 Incl. de openbare organismen voor aanvullende verzekeringen. — 3 Incl. de monetaire zone van de Oost-DM. — 4 Incl. de pensioenfondsen. — 5 Incl. de aankoop of de verkoop van onroerende eigendommen en andere investeringsgoederen. — 6 Incl. de emissies van schatkistbons met bijzondere bestemming. — 7 Incl. de eigen middelen van de banken. — 8 Incl. de eigen middelen van de bouwspaar-kassen. — 9 Incl. de eigen middelen van de verzekeringsmaatschappijen. — 10 Incl. de bedragen die de banken en de verzekeringsmaatschappijen besteed hebben aan de financiering van de vorming van hun vast kapitaal. — 11 In de totalen werd geen rekening gehouden met de intrasectoriële vorderingen of verbintenissen.

van aandelen tegen de uitgifteprijs worden geregistreerd.

Doorgaans stellen de Duitse financiële rekeningen slechts de bewegingen van de intrasectoriële vorderingen en verbintenissen in het licht en niet de vorderingen of de verbintenissen van bepaalde eenheden van een sector tegenover andere eenheden van dezelfde sector. De « aankoop (plaatsing) van papier dat op de geldmarkt verhandelbaar is » en de « aankoop (plaatsing) van effecten » vormen een uitzondering op die regel; de intrasectoriële bewegingen van deze financiële activa en passiva zijn geboekt in de rubrieken « intrasectoriële vorderingen » en « intrasectoriële verplichtingen ».

De rekeningen der financiële instellingen vergen een bijzondere toelichting. Men zal opmerken dat de tabel geen melding maakt van het bedrag der investeringen en spaarmiddelen (met inbegrip van de transfers) van de banken, de verzekeringsmaatschappijen en de bouwspaarkassen. Zulks is toe te schrijven aan het feit dat men er nog niet in geslaagd is de cijfers over de kapitaalvorming, de niet-uitgekeerde winsten en de vermogenstransfers van de financiële instellingen te scheiden van die welke betrekking hebben op de financiële en niet-financiële bedrijven samen (kapitaalrekening van de nationale boekhouding). De bedragen vermeld in de kolom « Bedrijven » naast de hierboven aangehaalde rubrieken, zijn overgewaardeerd door het feit dat zij de investeringen, de besparingen en de vermogenstransfers van de financiële instellingen omvatten. In de tabel werd de bedrijvigheid van de financiële instellingen dus gesplitst; hun activiteit als gewone ondernemingen (die winsten maken, investeren en transfers ontvangen) is in de sector « Bedrijven », en hun verrichtingen als financiële instellingen, in de kolommen van de financiële sectoren opgenomen. Het evenwicht van de intrasectoriële rekeningen wordt verkregen door de boeking van geïmputeerde financiële transacties; de verhoging van de eigen reserves der financiële instellingen is aangetekend als een financiële verplichting van deze laatste tegenover de sector « Bedrijven », terwijl de nieuwe investeringen van de financiële instellingen geboekt worden als door deze instellingen aan de sector « Bedrijven » verleende kredieten ⁽¹⁾.

Men kan besluiten dat ondanks de verschillen in het voorstellingsschema, in de classificatie der financiële activa en in de sectorindeling van de economie, de Duitse financiële rekeningen in ruime mate aan dezelfde doelstellingen beantwoorden als de *financial flows* van het stelsel der geld- en kredietstromen in de Verenigde Staten. Wat de hierboven uitgebrachte kritiek aangaande de Amerikaanse tabel betreft ⁽²⁾, zij geldt, in zekere mate althans, ook voor de Duitse tabel. Inderdaad, voor bepaalde soor-

ten in de tabel opgenomen financiële transacties, zoals de « aankoop (plaatsing) van effecten met een vast rendement » en de « aankoop (plaatsing) van papier dat op de geldmarkt verhandelbaar is », is het niet mogelijk het aandeel te bepalen van elke kredietverstrekke sector in de financiering van elke kredietopnemende sector; deze financiële transacties behelzen inderdaad tegelijkertijd zekere soorten schuldverbintenissen die door meer dan één sector worden aangegaan, en zekere soorten schuldvorderingen die door meer dan één sector worden aangehouden.

Bovendien zou men de opmerking kunnen maken dat de intrasectoriële financieringstypes niet steeds op een voldoende gedetailleerde wijze beschreven worden. Rubrieken zoals « Beleggingen bij de bouwspaarkassen » en « Leningen van de bouwspaarkassen » zijn te ruim; voor een ontleding van de liquiditeit der onderscheiden sectoren zouden zij erbij winnen indien zij gesplitst werden in een reeks subrubrieken die de juiste aard van de schulden en de vorderingen zouden aangeven.

C. De financiële rekeningen in Frankrijk.

Een eerste overzichtelijke voorstelling van de gegevens over de oorsprong en de bestemming van de financiële en monetaire middelen in Frankrijk, kwam tot stand dank zij een nauwe samenwerking tussen de Dienst voor economische en financiële studies van het Ministerie van Financiën en de Banque de France.

De door die organismen uitgewerkte tabel omvatte vijf vakken waarin getracht werd de achtereenvolgende stadia van de toepassingen der financiële besparingen te beschrijven; er waren in de eerste plaats de twee stadia der intermediaire toepassingen, t.w. de vorming van financiële activa bij de financiële instellingen door de economische subjecten, gevolgd door een zekere herverdeling van de opgenomen middelen onder die financiële instellingen. Vervolgens was er het stadium van de finale toepassingen van de bij de financiële instellingen ondergebrachte financiële besparingen, d.w.z. het terugvloeien naar de economische subjecten, in de vorm van door de financiële instellingen verleende kredieten, van de gelden die deze laatste oorspronkelijk bij die subjecten hadden opgenomen. Het overzicht van de financiële transacties die zonder bemiddeling van de financiële instellingen geschieden, m.a.w. de financiële transacties onder economische subjecten, alsmede de koppeling van de financiële gegevens aan de nationale boekhouding vormden elk een afzonderlijk vak ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Voor een omstandige verklaring van de oude opstellingswijze van de financiële rekeningen in Frankrijk, kan de lezer het artikel raadplegen van Claude Henry, « Tableau des opérations financières », *Revue Economique*, Parijs, mei 1955, blz. 387-405, en *Les Comptes de la Nation*, 1955, vol. II, Méthodes, blz. 252-265, uitgegeven door het Ministerie van Financiën, van Economische Zaken en van het Plan.

⁽¹⁾ Zie tabel II; speciale verwijzingen vestigen de aandacht van de lezer op deze geïmputeerde financiële transacties.

⁽²⁾ Zie blz. 149.

Deze tabel van de financiële transacties werd onlangs vervangen door een eenvoudiger voorstelingschema dat dichter het in de andere landen gebruikte schema benadert. Tabellen, opgebouwd volgens het nieuwe schema, werden voorgelegd aan de jongste Conferentie van Europese Statistici, gehouden van 29 februari tot 4 maart 1960 te Genève; zij werden nadien in *Les Comptes de la Nation, 1960* ⁽¹⁾ gepubliceerd.

De sectorindeling die in de tabel « financiële verichtingen (vorderingen en schulden) » wordt toegepast, is praktisch dezelfde als in de economische boekhouding; het enige verschil betreft de onderverdeling van de sector « Financiële bedrijven » der economische rekeningen in drie subsectoren, met name : de banken, de overige financiële instellingen, de Schatkist (Staat). In totaal onderscheidt men acht sectoren : niet-financiële bedrijven, gezinnen ⁽²⁾, administraties andere dan de Staat, buitenland, overzeese landen/Saar, banken, overige financiële instellingen, Schatkist (Staat).

Voor de classificatie van de soorten financiële transacties die, over het algemeen, merklijk meer gedetailleerd is dan in de Amerikaanse en Duitse tabellen, is men van de volgende beschouwing uitgegaan : de gedragingen van de spaarders zijn ingegeven door de specifieke kenmerken der onderscheiden activa en in het bijzonder door hun min of meer grote liquiditeit en zij worden slechts in de tweede plaats beïnvloed door de persoonlijkheid van de debiteur. Er werd dan ook een nomenclatuur aangenomen die in hoofdzaak steunt op de aard van de vorderingen en, in de tweede plaats, op de persoonlijkheid van de debiteur.

Doch de classificatie van de financiële activa en passiva in de Franse rekeningen kenmerkt zich door het feit dat zij niet alleen op de criteria van liquiditeit en persoonlijkheid van de debiteur berust. Zij houdt eveneens rekening met de financiële praktijk die een aantal onder juridisch en functioneel oogpunt verschillende instrumenten in het leven heeft geroepen. Die instrumenten kunnen *grosso modo* in twee categorieën worden onderverdeeld.

Een eerste categorie heeft betrekking op de beleggingsinstrumenten die op de markt worden aangeboden aan een verscheidenheid van eventuele kopers. Zij omvat het geheel van de door de financiële instellingen uitgegeven effecten en ook sommige effectenemissies van de economische subjecten (bij voorbeeld, de door de bedrijven uitgegeven effecten). Door een indeling volgens afnemende liquiditeit toe te passen, onderscheidde men volgende soorten vorderingen : 0. Geld; 1. Andere deposito's; 2. Effecten op korte termijn; 3. Obligaties; 4. Aandelen.

⁽¹⁾ Zie tabel III.

⁽²⁾ In tabel III merkt men op dat de scheiding van de transacties der gezinnen en die der bedrijven niet volledig kan doorgevoerd worden; men is er niet in geslaagd een onderscheid te maken tussen de effecten op korte, halflange en lange termijn in het bezit van de bedrijven en verworven door de gezinnen.

De tweede categorie beleggingsinstrumenten omvat de gezamenlijke leningen, d.w.z. de vorderingen die ontstaan uit een enig en voorafgaand akkoord tussen twee wel bepaalde partijen. Zijn in deze categorie begrepen : 5. Kredieten op korte termijn; 6. Kredieten op halflange termijn; 7. Leningen op lange termijn.

Wegens hun specifieke kenmerken heeft men eveneens de volgende twee soorten transacties afgezonderd : 8. Tegoeden in goud en in deviezen en deviezenverplichtingen van de banken ; 9. Deposito's, bons en voorschotten tussen financiële instellingen onderling.

In de tabel is ieder van de negen hierboven genoemde rubrieken nog onderverdeeld om rekening te houden met de persoonlijkheid van de debiteur, d.w.z. met de sectoren die schuldverbintenissen aangaan; de rubriek « Geld », bij voorbeeld, is verdeeld in :

- geld uitgegeven door de banken;
- geld uitgegeven door de instellingen (Nationale Kas voor Landbouwkrediet, enz...);
- geld uitgegeven door de Schatkist.

In tegenstelling met de Amerikaanse en Duitse tabel, vindt men in de Franse tabel niet altijd alleen de saldi van de financiële transacties of de nettoveranderingen der financiële activa en passiva; voor de obligaties en de leningen op lange termijn registreert deze tabel de brutobedragen van de transacties, m.a.w. zij vermeldt afzonderlijk de brutobedragen van de uitgaven van (inschrijvingen op) obligatieleningen en van de verstrekte (ontvangen) leningen op lange termijn en de bedragen der aflossingen (invorderingen). Als voornaamste reden om de afzonderlijke behandeling der aflossingen in het geval van de obligaties en van de leningen op lange termijn te rechtvaardigen, wordt aangevoerd dat die aflossingen een grote strakheid vertonen, dat zij voor de debiteur een wel bepaalde verplichting uitmaken en dat zij, bijgevolg, het voorwerp van een autonome raming kunnen uitmaken.

Het voorstellingschema van de financiële rekeningen verschilt slechts licht van het schema dat in de Verenigde Staten wordt aangewend. De aard van de verrichtingen, met name de verschillende soorten financiële activa en passiva, vindt men in het midden van de tabel, en de acht sectoren van de economie zijn als titel van de kolommen terzelfder tijd aan de linker- en aan de rechterzijde aangegeven. In het linkergedeelte van de tabel wordt iedere soort financiële transactie uit het oogpunt van de crediteuren beschouwd en, in het rechtergedeelte, uit het oogpunt van de debiteur. Zulks betekent dat in het linkergedeelte de beleggingen en de verstrekte leningen van elk der acht beschouwde sectoren worden geboekt en, in het rechtergedeelte, de emissies en de opgenomen leningen van dezelfde sectoren.

Deze schikking van de sectoren en de rubrieken maakt het mogelijk, zoals in de Amerikaanse tabel, op een zelfde regel de kredietnemende en de

VORDERINGEN EN SCHULDEN

(Miljoenen NF)

Bron : Ministère des Finances et des Affaires Economiques, « Les Comptes de la Nation, 1960 », deel I, blz. 274-275.

BEWEGING VAN DE ACTIVABESTANDELEN									BEWEGING VAN DE PASSIVABESTANDELEN									
Niet-financiële bedrijven	Gezin-nen	Admi-nistraties anders dan de Staat	Buiten-land	Over-zeese landen Saar	Banken	Overige finan-ciële instel-lingen	Schat-kist (Staat)	Totaal	AARD VAN DE VERRICHTINGEN	Niet-financiële bedrijven	Gezin-nen	Admi-nistraties anders dan de Staat	Buiten-land	Over-zeese landen Saar	Banken	Overige finan-ciële instel-lingen	Schat-kist (Staat)	Totaal
A	B	C	D	E	F	G	H			A	B	C	D	E	F	G	H	
350	4.090	—	— 100	—	90	130	100	3.180	◀ BELEGGINGEN EN VERSTREKTE LENINGEN	—	—	—	—	—	3.180	—	—	3.180
—	—	—	—	—	—	—	—	370	... 90 F. Geld uitgegeven door de banken	—	—	—	—	—	—	370	—	370
—	—	—	—	—	— 210	—	—	900	... 90 G. Geld uitgegeven door de instellingen	—	—	—	—	—	—	—	900	900
—	—	—	—	—	—	—	—	—	... 90 H. Geld uitgegeven door de Schatkist ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—
350	4.090	—	— 100	—	— 120	130	100	4.450	..... 90. Geld	—	—	—	—	—	3.180	370	900	4.450
330	—	—	—	—	—	—	—	330	... 91 F. Termijndeposito's	—	—	—	—	—	330	—	—	330
110	2.800	280	—	260	—	140	10	3.600	... 91 G. Deposito's bij de instellingen	—	—	—	—	—	—	3.600	—	3.600
— 140	— 60	160	100	— 500	—	—	—	— 440	... 91 H. Deposito's bij de Schatkist	—	—	—	—	—	—	— 440	—	— 440
300	2.740	440	100	— 240	—	140	10	3.490	..... 91. Andere deposito's	—	—	—	—	—	330	3.600	— 440	3.490
—	—	—	—	—	—	—	—	220	... 92 G. Effecten op korte termijn van de in- stellingen (Landbouwkredieten)	—	—	—	—	—	—	220	—	220
—	—	—	470	450	—	—	—	1.960	... 92 H. Effecten op korte termijn van de Schatkist	—	—	—	—	—	—	—	1.960	1.960
—	—	—	470	450	—	—	—	2.180	..... 92. Effecten op korte termijn	—	—	—	—	—	—	220	1.960	2.180
—	—	—	—	—	—	640	—	2.830	... 93 A. Obligaties van de bedrijven	2.830	—	—	—	—	—	—	—	2.830
—	—	—	—	—	—	40	—	170	... 93 C. Obligaties van de collectiviteiten	—	—	170	—	—	—	—	—	170
—	—	—	—	—	—	30	—	10	... 93 D. Buitenlandse obligaties	—	—	—	10	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	10	—	10	... 93 E. Obligaties van de overzeese landen en de Saar	—	—	—	—	10	—	—	—	10
3.190	4.980	—	—	—	—	—	—	—	... 93 F. Obligaties van de banken	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	70	—	—	40	360	—	2.950	... 93 G. Obligaties van de instellingen	—	—	—	—	—	—	810	—	810
—	—	70	—	—	40	1.170	—	6.780	... 93 H. Obligaties van de Schatkist	—	—	—	—	—	—	—	2.950	2.950
—	—	—	—	—	—	—	—	—	..... 93. Obligaties	2.830	—	170	10	10	—	810	2.950	6.780
—	—	—	310	—	100	390	—	2.010	... 94 A. Aandelen van de bedrijven	2.010	—	—	—	—	—	—	—	2.010
—	—	—	—	—	—	90	—	180	... 94 B. Buitenlandse aandelen	—	—	—	— 180	—	—	—	—	— 180
—	—	—	—	—	—	10	—	390	... 94 E. Aandelen van de overzeese landen en de Saar	—	—	—	—	390	—	—	—	390
—	—	—	—	—	—	10	—	40	... 94 F. Aandelen van de banken	—	—	—	—	—	40	—	—	40
—	—	—	—	—	—	—	—	60	... 94 G. Aandelen van de instellingen	—	—	—	—	—	—	60	—	60
—	—	—	310	—	100	500	—	2.320	..... 94. Aandelen	2.010	—	—	— 180	390	40	60	—	2.320
—	—	150	—	—	1.660	430	— 240	2.000	... 95 A. Kred. op korte termijn a/d bedrijven	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000
—	—	30	—	—	50	10	— 130	40	... 95 B. Kred. op korte termijn a/d gezinnen	—	— 40	—	—	—	—	—	—	— 40
—	—	—	—	—	—	—	— 450	450	... 95 C. Kred. op korte termijn a/d adminis- traties	—	—	— 450	—	—	—	—	—	— 450
—	—	—	—	—	—	—	— 50	50	... 95 D. Kred. op korte termijn a/h buitenland	—	—	—	— 50	—	—	—	—	— 50
—	—	—	—	—	100	— 10	70	160	... 95 E. Kred. op korte termijn a/d overzeese landen en de Saar	—	—	—	—	160	—	—	—	160
— 120	— 140	— 40	—	— 60	—	—	—	— 360	... 95 H. Kred. op korte termijn a/d Schatkist	—	—	—	—	—	—	—	— 360	— 360
— 120	— 140	140	—	— 60	1.810	430	— 800	1.260	..... 95. Kredieten op korte termijn	2.000	— 40	— 450	— 50	160	—	—	— 360	1.260
—	—	—	—	—	1.250	250	—	1.500	... 96 A. Kred. op halflange termijn a/d be- drijven	1.500	—	—	—	—	—	—	—	1.500
—	—	—	—	—	460	830	—	1.290	... 96 G. Kred. op halflange termijn a/d instel- lingen	—	—	—	—	—	—	1.290	—	1.290
—	—	—	—	—	1.710	1.080	—	2.790	..... 96. Kredieten op halflange termijn ...	1.500	—	—	—	—	—	1.290	—	2.790

—	—	—	460	—	—	2.900	3.430	6.790	... 97 A. Len. op lange termijn a/d bedrijven	6.790	—	—	—	—	—	—	—	6.790	
—	—	—	—	—	—	1.720	310	2.030	... 97 B. Len. op lange termijn a/d gezinnen	—	2.030	—	—	—	—	—	—	2.030	
—	—	—	—	—	—	1.530	10	1.540	... 97 C. Len. op lange termijn a/d administraties	—	—	1.540	—	—	—	—	—	1.540	
80	—	—	—	10	—	30	130	250	... 97 D. Len. op lange termijn a/h buitenland	—	—	—	250	—	—	—	—	250	
—	—	—	630	—	—	310	320	1.260	... 97 E. Len. op lange termijn a/d overzeese landen en de Saar	—	—	—	—	1.260	—	—	—	1.260	
—	—	—	—	—	—	970	2.070	3.040	... 97 G. Len. op lange termijn a/d instellingen	—	—	—	—	—	—	3.040	—	3.040	
—	—	—	590	—	—	310	—	900	... 97 H. Len. op lange termijn a/d Schatkist	—	—	—	—	—	—	900	—	900	
80	—	—	1.680	10	—	7.770	6.270	15.810	..... 97. Leningen op lange termijn	6.790	2.030	1.540	250	1.260	—	3.040	900	15.810	
—	—	310	—	—	—	2.550	—	40	... 98 D. Tegoeden in goud en deviezen	—	—	—	2.200	—	—	—	—	2.200	
—	—	—	1.480	—	—	310	—	—	... 98 F. Deviezenverplichtingen van de banken	—	—	—	—	—	1.790	—	—	1.790	
—	—	310	—	—	—	1.480	—	2.860	..... 98. Tegoeden in goud en in deviezen en deviezenverplichtingen van de banken	—	—	—	2.200	—	1.790	—	—	3.990	
—	—	—	—	—	—	—	—	150	... 99 F. Verplichtingen van de banken	—	—	—	—	—	150	—	—	150	
—	—	—	—	—	—	740	1.130	—	... 99 H. Verplichtingen van de Schatkist	—	—	—	—	—	—	390	—	390	
—	—	—	—	—	—	740	1.130	150	..... 99. Deposito's, bons en voorschotten tussen financiële instellingen onderling	—	—	—	—	—	150	—	390	240	
3.800	11.360	650	3.940	160	5.660	12.350	5.390	43.310	Totaal van de beleg- Totaal van de uit- gingen en verstrekte giften en opgenomen leningen	15.130	1.990	1.260	2.230	1.820	5.190	9.390	6.300	43.310	
<i>Af te trekken :</i>																			
◀ Invorderingen op : Terugbetalingen op : ▶																			
—	100	—	—	—	—	—	170	—	... 93 A. Obligaties van de bedrijven	—	590	—	—	—	—	—	—	—	590
—	—	—	—	—	—	—	10	—	... 93 C. Obligaties van de collectiviteiten	—	—	—	50	—	—	—	—	—	50
—	—	—	—	—	—	—	—	—	... 93 D. Buitenlandse obligaties	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	30	—	... 93 E. Obligaties van de overzeese landen en de Saar	—	—	—	—	30	—	—	—	—	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	... 93 F. Obligaties van de banken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	10	—	... 93 G. Obligaties van de instellingen	—	—	—	—	—	—	140	—	—	140
—	—	—	—	—	—	—	100	—	... 93 H. Obligaties van de Schatkist	—	—	—	—	—	—	—	810	—	810
—	100	—	—	—	—	—	320	—	..... 93. Obligaties	—	590	—	50	30	—	—	140	810	1.620
—	—	—	—	—	—	—	600	90	... 97 A. Len. op lange termijn a/d bedrijven	—	730	—	—	—	—	—	—	—	730
—	—	—	—	—	—	—	50	—	... 97 B. Len. op lange termijn a/d gezinnen	—	—	50	—	—	—	—	—	—	50
—	—	—	—	—	—	—	350	10	... 97 C. Len. op lange termijn a/d administraties	—	—	—	360	—	—	—	—	—	360
—	60	—	—	—	—	—	—	40	... 97 D. Len. op lange termijn a/h buitenland	—	—	—	—	100	—	—	—	—	100
—	—	—	—	—	—	—	50	120	... 97 E. Len. op lange termijn a/d overzeese landen en de Saar	—	—	—	—	—	200	—	—	—	200
—	—	—	—	—	—	—	260	280	... 97 G. Len. op lange termijn a/d instellingen	—	—	—	—	—	—	540	—	—	540
—	—	—	—	—	—	—	120	—	... 97 H. Len. op lange termijn a/d Schatkist	—	—	—	—	—	—	—	330	—	330
—	60	—	—	—	—	—	1.430	540	..... 97. Leningen op lange termijn	—	730	50	360	100	200	—	540	330	2.310
—	160	—	—	—	—	—	1.750	540	◀ Totaal van de invorderingen Totaal van de terugbetalingen ▶	—	1.320	50	410	130	200	—	680	1.140	3.930
3.640	10.160	650	3.660	160	5.660	10.600	4.850	39.380	◀ NETTOBEWEGING VAN DE ACTIVA (Beleggingen en verstrekte leningen min invorderingen) NETTOBEWEGING VAN DE PASSIVA (Uitgiften en opgenomen leningen min terugbetalingen) ▶	13.810	1.940	850	2.100	1.620	5.190	8.710	5.160	39.380	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	◀ Saldo v/d vorderingen en v/d schulden ▶	10.170	—	200	—	1.460	—	—	—	310	12.140
11.690	—	—	—	—	—	—	—	—	◀ Sc'. Financierings-behoefte Sc'. Financierings-vermogen ▶	—	4.810	—	2.680	1.610	770	2.010	240	12.120	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	..... 0. Statistische aanpassing	1.520	3.410	230	—	—	—	—	—	—	5.160
11.690	8.220	430	2.680	3.070	770	2.010	550	29.420	..... Totaal	11.690	8.220	430	2.680	3.070	770	2.010	550	29.420	

* De meest recente tabel heeft betrekking op het jaar 1959 (voorlopige cijfers). Zij komt voor in bovenvermeld werk, blz. 276-277.

kredietgevende sector(en) weer te vinden die bij elke categorie financiële transacties betrokken zijn. In het geval van de rubriek « Kredieten op korte termijn » bij voorbeeld, vindt men op dezelfde regel, in de kolommen links van die rubriek, de bedragen die door elk der crediteursectoren werden uitgeleend en, in de kolommen rechts van die rubriek, de bedragen die door elk der debiteursectoren werden opgenomen.

De tabel van de financiële transacties (vorderingen en schulden) vormt een integrerend deel van de gezamenlijke economische rekeningen opgesteld door het Ministerie van Financiën en het Ministerie van Economische Zaken ⁽¹⁾. Het « saldo van de vorderingen en van de schulden » in de financiële tabel, op een statistische aanpassing na, stemt overeen met de rubriek « Financieringsbehoefte of financieringsvermogen », voorkomend in de « gezamenlijke economische tabel » ⁽²⁾.

De rubriek « Saldo van de vorderingen en van de schulden » stemt overeen met de rubrieken « Netto financiële beleggingen » van de Amerikaanse tabel en « Nettobewegingen van de vorderingen of verplichtingen » van de Duitse tabel. De rubriek « Financieringsbehoefte of financieringsvermogen » stemt overeen met de rubriek « Financieringsoverschot of -tekort » van de Duitse tabel. Men zal zich herinneren dat zij de saldi aangeeft van de kapitaalrekeningen der onderscheiden sectoren alvorens de financiële transacties in aanmerking worden genomen. Deze rubriek geeft dus aan of de niet-financiële toepassingen van een sector gedurende de bestudeerde periode hoger (in geval van financieringsbehoefte) of lager (in geval van financieringsvermogen) waren dan zijn lopende inkomsten en of de betrokken sector, bijgevolg, bij de overige sectoren diende te lenen of hun leningen kon toestaan.

In de praktijk is de « financieringsbehoefte of het financieringsvermogen » van een sector niet precies gelijk aan het « saldo van de vorderingen en van de schulden » van dezelfde sector. Men heeft dan ook een rubriek « Statistische aanpassing » ingevoerd die de vergissingen, weglatingen en boekhoudkundige verschillen dekt die niet alleen in de financiële tabellen, doch ook in de economische rekeningen kunnen voorkomen.

De reeds gemaakte opmerking betreffende de Amerikaanse ⁽³⁾ en de Duitse ⁽⁴⁾ tabel geldt niet voor de Franse tabel; dank zij het feit dat de rubrieken in deze laatste steeds de persoonlijkheid van de debiteur omvatten, is het mogelijk voor elke soort financiële transactie te bepalen « wie geleend heeft aan wie ».

⁽¹⁾ De economische rekeningen omvatten voor iedere sector van de nationale boekhouding : 1. een produktierekening; 2. een exploitatierekening; 3. een affectatierekening; 4. een kapitaalrekening; 5. een financiële rekening.

⁽²⁾ Zie *Les Comptes de la Nation, 1960*, vol. I, *Les comptes*, blz. 46-47.

⁽³⁾ Zie blz. 149.

⁽⁴⁾ Zie blz. 152.

D. De financiële rekeningen in Nederland.

In Nederland houden drie officiële instellingen zich actief bezig met de ontwikkeling en met de vervolmaking van de statistieken over de monetaire of financiële analyse, met name de Nederlandsche Bank, het Centraal Planbureau en het Centraal Bureau voor de Statistiek.

De werkzaamheden van de Nederlandsche Bank die de primaire en secundaire liquiditeiten tot voorwerp hebben, slaan slechts op een gedeelte van de bewegingen die in de financiële rekeningen dienen opgenomen te worden ⁽¹⁾, terwijl de monetaire en financiële analyse van het Centraal Planbureau berust op criteria die in zekere opzichten afwijken van de criteria die doorgaans als basis dienen voor de opstelling van die rekeningen ⁽²⁾.

Sommige statistieken, opgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (C.B.S.) in het raam van zijn werkzaamheden in verband met de nationale boekhouding, beantwoorden het best aan de doelstellingen van de financiële rekeningen. Aansluitend bij de economische theorieën, waarin steeds meer belang wordt gehecht aan de bewegingen van de vorderingen en de schulden als factoren die de economische ontwikkeling beïnvloeden, heeft dit Bureau getracht de reële nationale rekeningen van de inkomsten en van de bestedingen aan te vullen met sectoriële balansen die bij de aanvang en op het einde van de boekhoudkundige periode werden opgesteld. Vervolgens heeft het de schommelingen berekend van de bestanddelen van die balansen en ze nog verder gesplitst in : mutaties als gevolg van transacties; mutaties als gevolg van prijscorrecties. Deze gegevens kunnen dus ingeschakeld worden in een rekeningenstelsel dat enerzijds gekoppeld is aan de reële nationale rekeningen — door de mutatie als gevolg van de transacties — en anderzijds aan de balansen van de onderscheiden sectoren van de economie, die in de nationale rekeningen voorkomen — door de gezamenlijke mutaties, incl. die voortvloeiend uit prijscorrecties.

Er dient dadelijk onderstreept dat de C.B.S.-statistieken, waarin de balansen en de balansbewegingen van de verschillende economische sectoren opgenomen zijn, niet geregeld gepubliceerd worden. De eerste ramingen werden in 1947 ⁽³⁾ uitgegeven en de jongste volledige gegevens zagen in 1950 ⁽⁴⁾

⁽¹⁾ Zie in de Jaarverslagen van de Nederlandsche Bank, de tabel « Oorzaken van de veranderingen in de binnenlandse liquiditeitenmassa ».

⁽²⁾ Zie *Monetary Statement and Monetary Analysis*, Centraal Planbureau, Den Haag, 1959.

⁽³⁾ « Uitkomsten van enige berekeningen betreffende het nationaal vermogen in Nederland in 1938 », *Statistische en Econometrische Onderzoekingen*, 1947, n° 3.

⁽⁴⁾ « Het verband tussen de nationale balans en het stelsel der nationale jaarrekeningen », *Statistische en Econometrische Onderzoekingen*, 1950, n° 3. De latere ramingen omvatten niet meer de balansen van de voornaamste economische sectoren, doch waren alleen beperkt tot de nationale balansen : « Nationale balansen voor de jaren 1938 en 1946-1952 », *Statistische en Econometrische Onderzoekingen*, 1954, n° 1.

het licht. Deze laatste werden in de tabellen IV a-f overgenomen.

In de statistieken van het C.B.S. wordt de volkshuishouding in zes sectoren verdeeld : bedrijven, overheid, banken, verzekeringsfondsen, verbruikers en buitenland.

De sector « Banken » omvat de Nederlandsche Bank, de depositobanken, de Herstelbank, de landbouwbanken, de Rijkspostspaarbank, de private spaarkassen, de Postgirodienst en het Girokantoor van de gemeente Amsterdam.

De sector « Verzekeringsfondsen » omvat de levensverzekeringsmaatschappijen en de sociale verzekeringsfondsen ⁽¹⁾.

De balanspositie van iedere sector en de schommelingen die in deze positie optreden, hebben zowel betrekking op de kapitaalgoederen als op de vorderingen en verplichtingen tegenover de andere sectoren.

De vorderingen en de verplichtingen zijn naar twee criteria ingedeeld. Het voornaamste criterium is, voor de activa, de persoonlijkheid van de debiteur en, voor de passiva, de persoonlijkheid van de schuldeiser. Aldus onderscheidt men in de balans van de bedrijven, bij voorbeeld, de vorderingen die zij hebben op : de overheid, de banken, het buitenland, en de verplichtingen die zij hebben t.o.v. de overheid, de banken, de verzekeringsfondsen, de verbruikers en het buitenland.

Het subsidiaire criterium van indeling steunt op de economische of juridische aard van de activa of de passiva (kapitaalgoederen, geld, aandelen en obligaties, enz.). Voor de financiële activa en passiva wordt, althans in een zekere mate, ook rekening gehouden met de liquiditeitsgraad. Onder de verplichtingen van de overheid t.o.v. de verzekeringsfondsen, bij voorbeeld, wordt een onderscheid gemaakt tussen : kredieten, schatkistpapier en langlopende schuld.

De volledige inventaris van de soorten vorderingen en verplichtingen vindt men in de tabellen IV a-f.

Het is de vraag in welke mate de Nederlandse tabellen beantwoorden aan de doelstellingen van de nationale financiële rekeningen zoals die in het eerste hoofdstuk van dit artikel werden omschreven.

In de eerste plaats vallen de gegevens (uitstaande bedragen, mutaties) over de kapitaalgoederen niet binnen het onmiddellijke bestek van die rekeningen; zij behoren tot het gebied van de reële nationale rekeningen. De balansgegevens (uitstaande bedragen) betreffende de financiële activa en passiva zijn onmisbaar voor het opstellen van de financiële rekeningen en voor een ontleding van de gedraging der economische subjecten in het licht van de evolutie van hun liquiditeit. Dat neemt niet weg dat de gegevens over de uitstaande bedragen der financiële activa en passiva ook op zichzelf buiten het eigen kader van de financiële rekeningen vallen.

(1) Excl. de private pensioenfondsen waarvoor het beschikbaar statistische materiaal ontoereikend was.

Het zijn de *mutaties* van de financiële activa en passiva, opgenomen in de C.B.S.-statistieken, die aan de doelstellingen van de financiële rekeningen beantwoorden.

De uit de transacties voortvloeiende mutaties — deze worden verkregen door van de mutaties in de balansposten de mutaties af te trekken die aan prijsbewegingen te wijten zijn — geven de intrasectoriële nettofinancieringsstromen aan (eerste doelstelling van de financiële rekeningen). In elke sectoriële statistiek wordt inderdaad duidelijk vermeld welke sectoren de debiteuren zijn van de schuldvorderingen en welke sectoren de crediteuren zijn van de schuldverbintenissen. De oorsprong en de bestemming van de financiële middelen kunnen dus gemakkelijk teruggevonden worden. Voor het jaar 1948, bij voorbeeld, kan men op grond van tabel IV-e volgend beeld ophangen van de nettofinancieringsstromen afkomstig van of bestemd voor de « verbruikers » :

<i>Beweging van de vorderingen</i>	<i>Beweging van de schulden</i>
<i>(Miljarden gulden)</i>	
op de « bedrijven » + 0,3	t.o.v. de « overheid » — 1,7
op de « overheid » — 1,4	
op de « banken » ... — 0,5	
op het « buitenland » — 0,4	
	— 2,0

Per saldo hadden de « verbruikers » een financieel tekort van f 0,3 miljard. Evenwel zij aangestipt dat de wiskundige reserves die de verbruikers bij de « verzekeringsfondsen » aanleggen (zie tabel IV-d), in de C.B.S.-statistieken niet als vorderingen van de verbruikers op de verzekeringsfondsen beschouwd worden; deze reserves staan in tabel IV-d aangekend onder de rubriek « Potentieel Privaatvermogen » en zij komen als dusdanig voor op het passief van de « Nationale balans » die eveneens door het C.B.S. wordt opgesteld ⁽¹⁾.

Aan de tweede doelstelling van de financiële rekeningen, met name de beschrijving van de elementen die het mogelijk maken de liquiditeit der onderscheiden sectoren van de economie te beoordelen, wordt in de Nederlandse statistieken tegemoet gekomen door de gezamenlijke mutaties (met inbegrip van de mutaties als gevolg van prijscorrecties) van de financiële bestanddelen der sectoriële balansen ⁽²⁾. De indeling van de financiële activa en passiva is evenwel niet voldoende gedetailleerd om een volledig genoeg beeld te geven van de

(1) *Statistische en Econometrische Onderzoekingen*, 1950, n° 3, blz. 109.

(2) Deze mutaties kunnen bekomen worden door optelling van de gegevens van de kolommen 2 en 3 (actiefzijde) en van de kolommen 6 en 7 (passiefzijde) der sectoriële tabellen. In de sectie van dit artikel, die handelt over het probleem van de kapitaalwinsten en -verliezen, werd reeds opgemerkt dat de economische subjecten de evolutie van hun liquiditeit niet beoordelen op grond van de prijs waartegen zij hun financiële activa hebben verworven, doch op grond van de marktwaarde van deze laatste, m.a.w. rekening houdend met de eventuele kapitaalwinsten of -verliezen op die activa.

BEDRIJVEN

(Miljarden gulden)

Bron : Centraal Bureau voor de Statistiek. Statistische en econometrische onderzoeken, 3e kwartaal 1950, blz. 110-112.

ACTIVA	Nationaal vermogen per 31 december 1947	Mutaties als gevolg van prijscorrecties	Mutaties als gevolg van reële transacties	Nationaal vermogen per 31 december 1948	PASSIVA	Nationaal vermogen per 31 december 1947	Mutaties als gevolg van prijscorrecties	Mutaties als gevolg van reële transacties	Nationaal vermogen per 31 december 1948
<i>Overheid</i>					<i>Overheid</i>				
1. Kredieten (saldo)	1,2	—	-0,3	0,9	12. Overheidsbedrijven en deelnemingen	5,5	0,2	—	5,7
2. Schatkistpapier	1,2	—	-0,3	0,9	13. Agrarische eigendommen	0,8	—	—	0,8
3. Munt en muntbiljetten	0,1	—	—	0,1	14. Gebouwen en gronden	0,6	—	—	0,6
4. Oorlogsschadevergoeding	5,2	—	-0,4	4,8	15. Schepen	0,1	—	-0,1	—
5. Zekerheidstellingen	0,1	—	—	0,1	16. Voorraden	0,2	—	-0,2	—
<i>Banken</i>					17. Belastingvorderingen	1,4	—	-0,5	0,9
6. Aandelen en obligaties	0,1	—	—	0,1	18. Diversen	0,1	—	0,1	0,2
7. Bankbiljetten	0,4	—	-0,1	0,3	<i>Banken</i>				
8. Saldi :					19. Kredieten	1,8	—	0,2	2,0
a. vrij	2,4	—	0,2	2,6	20. Aandelen en obligaties	0,2	—	0,2	0,4
b. geblokkeerd	0,5	—	-0,2	0,3	21. Hypotheken	0,7	—	0,2	0,9
9. Deviezen	0,2	—	—	0,2	<i>Verzekeringsfondsen</i>				
<i>Buitenland</i>					22. Aandelen en obligaties	0,1	—	—	0,1
10. Investerings en kredieten	4,1	0,4	0,3	4,8	23. Beleggingen en kredieten	0,5	—	0,2	0,7
<i>Nationale balans</i>					24. Hypotheken	0,3	—	—	0,3
11. Kapitaalgoederen	43,2	0,4	1,8	45,4	<i>Verbruikers</i>				
					25. Aandelen en obligaties	6,2	-0,7	0,3	5,8
					26. Hypotheken	2,3	—	—	2,3
					27. Onbezwaard bezit	35,8	1,7	—	37,5
					<i>Buitenland</i>				
					28. Aandelen en obligaties	1,4	-0,3	0,1	1,2
					29. Investerings en kredieten	0,7	-0,1	0,5	1,1
	58,7	0,8	1,0	60,5		58,7	0,8	1,0	60,5

Tabel IV-b.

OVERHEID

(Miljarden gulden)

ACTIVA	Nationaal vermogen per 31 december 1947	Mutaties als gevolg van prijscorrecties	Mutaties als gevolg van reële transacties	Nationaal vermogen per 31 december 1948	PASSIVA	Nationaal vermogen per 31 december 1947	Mutaties als gevolg van prijscorrecties	Mutaties als gevolg van reële transacties	Nationaal vermogen per 31 december 1948
<i>Bedrijven</i>					<i>Bedrijven</i>				
1. Overheidsbedrijven en deelnemingen	5,5	0,2	—	5,7	18. Kredieten (saldo)	1,2	—	-0,3	0,9
2. Agrarische eigendommen	0,8	—	—	0,8	19. Schatkistpapier	1,2	—	-0,3	0,9
3. Gebouwen en gronden	0,6	—	—	0,6	20. Munt en muntbiljetten	0,1	—	—	0,1
4. Schepen	0,1	—	-0,1	—	21. Oorlogsschadevergoeding	5,2	—	-0,4	4,8
5. Voorraden	0,2	—	-0,2	—	22. Zekerheidstellingen	0,1	—	—	0,1
6. Belastingvorderingen	1,4	—	-0,5	0,9	<i>Banken</i>				
7. Diversen	0,1	—	0,1	0,2	23. Kredieten	1,4	—	-1,4	—
<i>Banken</i>					24. Schatkistpapier	7,1	—	-0,1	7,0
8. Aandelen en obligaties	0,2	—	—	0,2	25. Langlopende schuld	2,7	—	0,3	3,0
9. Bankbiljetten	0,1	—	—	0,1	26. Nederlandsche Bank	1,5	—	—	1,5
10. Saldi	1,3	—	-0,3	1,0	<i>Verzekeringsfondsen</i>				
11. Beleggingen	0,2	—	—	0,2	27. Kredieten	0,9	—	—	0,9
<i>Verbruikers</i>					28. Schatkistpapier	0,5	—	—	0,5
12. Belastingvorderingen	4,9	—	-1,7	3,2	29. Langlopende schuld	2,7	—	0,2	2,9
<i>Buitenland</i>					<i>Verbruikers</i>				
13. Kredieten	1,0	—	0,6	1,6	30. Kredieten	0,1	—	-0,1	—
14. Aandeel Overzeese Gebiedsdelen in de Nederlandsche Staatsschuld	0,1	—	—	0,1	31. Schatkistpapier	0,1	—	-0,1	—
15. Aandeel van Indonesië in de verplichtingen t.a.v. het I.M.F. en de I.B.H.O.	0,4	—	—	0,4	32. Langlopende schuld	4,3	—	-0,2	4,1
16. Deelneming in het I.M.F. en de I.B.H.O.	1,0	—	—	1,0	33. Munt en muntbiljetten	0,1	—	—	0,1
<i>Nationale balans</i>					34. Schadevergoeding	0,6	—	-0,1	0,5
17. « Ongedekte » overheidsschuld ¹	17,0	-0,2	-0,3	16,5	35. Zekerheidstellingen	1,2	—	-0,9	0,3
					<i>Buitenland</i>				
					36. Kredieten	0,7	—	0,1	0,8
					37. Schatkistpapier	0,2	—	—	0,2
					38. Langlopende schuld	1,7	—	0,6	2,3
					39. Verplichtingen t.o.v. het I.M.F. en de I.B.H.O. :				
					a. promessen	0,6	—	0,1	0,7
					b. overige	0,7	—	—	0,7
					40. Schenking E.H.P.	—	—	0,2	0,2
	34,9	—	-2,4	32,5		34,9	—	-2,4	32,5

¹ Excl. schenking E.H.P.

De sectoriële balansen en hun schommelingen (vervolg).

BANKEN
(Miljarden gulden)

ACTIVA	Nationaal vermogen per 31 december 1947	Mutaties als gevolg van prijscorrecties	Mutaties als gevolg van reële transacties	Nationaal vermogen per 31 december 1948	PASSIVA	Nationaal vermogen per 31 december 1947	Mutaties als gevolg van prijscorrecties	Mutaties als gevolg van reële transacties	Nationaal vermogen per 31 december 1948
<i>Bedrijven</i>					<i>Bedrijven</i>				
1. Kredieten	1,8	—	0,2	2,0	12. Aandelen en obligaties	0,1	—	—	0,1
2. Aandelen en obligaties	0,2	—	0,2	0,4	13. Bankbiljetten	0,4	—	-0,1	0,3
3. Hypotheken	0,7	—	0,2	0,9	14. Saldi :				
					a. vrij	2,4	—	0,2	2,6
<i>Overheid</i>					b. geblokkeerd	0,5	—	-0,2	0,3
4. Kredieten	1,4	—	-1,4	—	15. Deviezen	0,2	—	—	0,2
5. Schatkistpapier	7,1	—	-0,1	7,0	<i>Overheid</i>				
6. Langlopende schuld	2,7	—	0,3	3,0	16. Aandelen en obligaties	0,2	—	—	0,2
7. Nederlandsche Bank	1,5	—	—	1,5	17. Bankbiljetten	0,1	—	—	0,1
<i>Buitenland</i>					18. Saldi	1,3	—	-0,3	1,0
8. Kredieten	0,2	—	—	0,2	19. Beleggingen	0,2	—	—	0,2
9. Deviezen	0,7	—	—	0,7	<i>Verzekeringfondsen</i>				
10. Goud	0,6	—	-0,2	0,4	20. Aandelen en obligaties	0,1	—	—	0,1
<i>Nationale balans</i>					21. Bankbiljetten	0,1	—	—	0,1
11. Gebouwen en inventarissen	0,3	—	—	0,3	22. Saldi :				
					a. vrij	0,1	—	—	0,1
					<i>Verbruikers</i>				
					23. Aandelen en obligaties	1,1	—	—	1,1
					24. Bankbiljetten	2,2	—	—	2,2
					25. Saldi :				
					a. vrij	1,8	—	—	1,8
					b. geblokkeerd	0,7	—	-0,3	0,4
					26. Spaarrekeningen :				
					a. vrij	3,1	—	0,2	3,3
					b. geblokkeerd	1,0	—	-0,4	0,6
					27. Pandbrieven	0,6	—	—	0,6
					<i>Buitenland</i>				
					28. Aandelen en obligaties	0,1	—	—	0,1
					29. Bankbiljetten	0,2	—	0,1	0,3
					30. Saldi	0,7	—	—	0,7
	17,2	—	-0,8	16,4		17,2	—	-0,8	16,4

VERZEKERINGSFONDSEN

(Miljarden gulden)

ACTIVA	Nationaal vermogen per 31 december 1947	Mutaties als gevolg van prijscorrecties	Mutaties als gevolg van reële transacties	Nationaal vermogen per 31 december 1948	PASSIVA	Nationaal vermogen per 31 december 1947	Mutaties als gevolg van prijscorrecties	Mutaties als gevolg van reële transacties	Nationaal vermogen per 31 december 1948
<i>Bedrijven</i>					<i>Buitenland</i>				
1. Aandelen en obligaties	0,1	—	—	0,1	12. Levensverzekeringen	0,1	—	—	0,1
2. Beleggingen en kredieten	0,5	—	0,2	0,7	<i>Nationale balans</i>				
3. Hypotheken	0,3	—	—	0,3	13. Potentieel Privaatvermogen	5,8	—	0,4	6,2
<i>Overheid</i>									
4. Kredieten	0,9	—	—	0,9					
5. Schatkistpapier	0,5	—	—	0,5					
6. Langlopende schuld	2,7	—	0,2	2,9					
<i>Banken</i>									
7. Aandelen en obligaties	0,1	—	—	0,1					
8. Bankbiljetten	0,1	—	—	0,1					
9. Saldi :									
a. vrij	0,1	—	—	0,1					
<i>Verbruikers</i>									
10. Kredieten	0,2	—	—	0,2					
<i>Buitenland</i>									
11. Beleggingen en kredieten	0,4	—	—	0,4					
	5,9	—	0,4	6,3		5,9	—	0,4	6,3

Tabel IV-e.

De sectoriële balansen en hun schommelingen (vervolg)

VERBRUIKERS

(Miljarden gulden)

ACTIVA	Nationaal vermogen per 31 december 1947	Mutaties als gevolg van prijscorrecties	Mutaties als gevolg van reële transacties	Nationaal vermogen per 31 december 1948	PASSIVA	Nationaal vermogen per 31 december 1947	Mutaties als gevolg van prijscorrecties	Mutaties als gevolg van reële transacties	Nationaal vermogen per 31 december 1948
<i>Bedrijven</i>					<i>Overheid</i>				
1. Aandelen en obligaties	6,2	-0,7	0,3	5,8	16. Belastingvorderingen	4,9	—	-1,7	3,2
2. Hypotheken	2,3	—	—	2,3	<i>Verzekeringsfondsen</i>				
3. Onbezwaard bezit	35,8	1,7	—	37,5	17. Kredieten	0,2	—	—	0,2
<i>Overheid</i>					<i>Nationale balans</i>				
4. Kredieten	0,1	—	-0,1	—	18. Particulier vermogen	59,6	1,0	-0,3	60,3
5. Schatkistpapier	0,1	—	-0,1	—					
6. Langlopende schuld	4,3	—	-0,2	4,1					
7. Munten en muntbiljetten	0,1	—	—	0,1					
8. Schadevergoeding	0,6	—	-0,1	0,5					
9. Zekerheidstellingen	1,2	—	-0,9	0,3					
<i>Banken</i>									
10. Aandelen en obligaties	1,1	—	—	1,1					
11. Bankbiljetten	2,2	—	—	2,2					
12. Saldi :									
a. vrij	1,8	—	—	1,8					
b. geblokkeerd	0,7	—	-0,3	0,4					
13. Spaarrekeningen :									
a. vrij	3,1	—	0,2	3,3					
b. geblokkeerd	1,0	—	-0,4	0,6					
14. Pandbrieven	0,6	—	—	0,6					
<i>Buitenland</i>									
15. Beleggingen en kredieten	3,5	—	-0,4	3,1					
	64,7	1,0	-2,0	63,7		64,7	1,0	-2,0	63,7

Tabel IV-f.

BUITENLAND

(Miljarden gulden)

ACTIVA	Nationaal vermogen per 31 december 1947	Mutaties als gevolg van prijscorrecties	Mutaties als gevolg van reële transacties	Nationaal vermogen per 31 december 1948	PASSIVA	Nationaal vermogen per 31 december 1947	Mutaties als gevolg van prijscorrecties	Mutaties als gevolg van reële transacties	Nationaal vermogen per 31 december 1948
<i>Bedrijven</i>					<i>Bedrijven</i>				
1. Aandelen en obligaties	1,4	-0,3	0,1	1,2	13. Investeringsen en kredieten	4,1	0,4	0,3	4,8
2. Investeringsen en kredieten	0,7	-0,1	0,5	1,1	<i>Overheid</i>				
<i>Overheid</i>					14. Kredieten	1,0	—	0,6	1,6
3. Kredieten	0,7	—	0,1	0,8	15. Aandeel Overzeese Gebiedsdelen in de Nederlandse Staatsschuld	0,1	—	—	0,1
4. Schatkistpapier	0,2	—	—	0,2	16. Aandeel van Indonesië in de verplichtingen t.a.v. het I.M.F. en de I.B.H.O. :	0,4	—	—	0,4
5. Langlopende schuld	1,7	—	0,6	2,3	a. promessen	0,6	—	0,1	0,7
6. Verplichtingen t.o.v. het I.M.F. en de I.B.H.O. :					b. overige	0,7	—	—	0,7
a. promessen	0,6	—	0,1	0,7	7. Schenking E.H.P.	—	—	0,2	0,2
b. overige	0,7	—	—	0,7	<i>Banken</i>				
7. Schenking E.H.P.	—	—	0,2	0,2	18. Kredieten	0,2	—	—	0,2
<i>Banken</i>					19. Deviezen	0,7	—	—	0,7
8. Aandelen en obligaties	0,1	—	—	0,1	20. Goud	0,6	—	-0,2	0,4
9. Bankbiljetten	0,2	—	0,1	0,3	<i>Verzekeringsfondsen</i>				
10. Saldi	0,7	—	—	0,7	21. Beleggingen en kredieten	0,4	—	—	0,4
<i>Verzekeringsfondsen</i>					<i>Verbruikers</i>				
11. Levensverzekeringen	0,1	—	—	0,1	22. Beleggingen en kredieten	3,5	—	-0,4	3,1
<i>Nationale balans</i>									
12. Vermogenssaldo ¹	4,9	0,8	-1,4	4,3					
	12,0	0,4	0,3	12,7		12,0	0,4	0,3	12,7

¹ Excl. schenking E.H.P.

evolutie van de liquiditeit der verschillende economische sectoren. In tabel IV-a, « Bedrijven » bij voorbeeld, vindt men als actiefpost « kredieten verleend aan de overheid », en als passiefpost « kredieten verkregen van de banken »; met het oog op bovenvermelde doelstelling zouden die posten moeten gesplitst worden in « kredieten op korte termijn » en « kredieten op halflange en op lange termijn ».

Men mag besluiten dat de statistieken van het C.B.S. met betrekking tot de schommelingen van

de sectoriële balansen van de economie, althans in een vrij ruime mate, beantwoorden aan de doelstellingen van de financiële rekeningen. Doch de beschrijving van de vorming en van de toepassingen der financiële spaarmiddelen zou een meer samenhangend en klaarder uitzicht krijgen indien de financiële gegevens, die thans over zes sectoriële balansen verspreid zijn, bijeengebracht werden in een samenvattende tabel zoals in de Verenigde Staten, de Duitse Bondsrepubliek en Frankrijk het geval is.

PUBLIKATIE VAN GRAFIEKEN

OVER DE RESULTATEN VAN DE CONJUNCTUURONDERZOEKINGEN

In het hoofdstuk « Nijverheid » vindt de lezer onder nummer IV-1 een nieuwe rubriek die getiteld is : « Resultaten van de conjunctuuronderzoekingen ».

Met deze onderzoekingen begon de Nationale Bank van België van 1954 af op verzoek zowel van patronale als van syndicale bedrijfsfederaties. Zij hebben op dit ogenblik betrekking op de voornaamste industriële en commerciële bedrijvigheden van de Belgische economie ⁽¹⁾.

De beginselen en de techniek van deze onderzoekingen werden in het Aprilnummer 1958 van onderhavig *Tijdschrift* toegelicht. Hierna zullen de voornaamste kenmerken van deze onderzoekingsmethode in herinnering gebracht worden.

Er wordt een beroep gedaan op de welwillende medewerking van de bedrijfsleiders aan wie de Nationale Bank op het einde van elke maand vraagt een vragenlijst te beantwoorden nopens het verloop, van de ene maand tot de andere, van het produktietempo, de verkoopprijzen, de binnenlandse en de buitenlandse vraag, het oordeel van de bedrijfsleider in verband met de orderpositie en het peil van de voorraad, alsmede over de vooruitzichten aangaande de vermoedelijke tendenties, in de volgende drie maanden, van de tewerkstelling, de vraag en de prijzen. De antwoorden slaan op produkten waarvan de verkoop als representatief wordt beschouwd voor de bedrijvigheid van een nijverheids- of handelssector.

De antwoorden worden niet gegeven in de vorm van cijfers. Meestal dient eenvoudig vermeld of deze of gene veranderlijke grootheid, bij voorbeeld, het tempo van de bedrijvigheid, gestegen is of zal stijgen, gedaald is of zal dalen, onveranderd bleef of onveranderd zal blijven. Op dezelfde wijze dient voor de beoordelingen vermeld of deze of gene veranderlijke, bij voorbeeld, het niveau van de voorraden, normaal is, of als hoger of lager dan normaal wordt beschouwd.

De individuele antwoorden worden gerangschikt per produkt of per bedrijvigheidssector, waarbij elk

antwoord wordt gewogen met een coëfficiënt in verhouding tot de belangrijkheid van het bedrijf waarvan het uitgaat. De in aanmerking genomen coëfficiënt is die van het verkoopprijs van de onderneming voor het waargenomen produkt. Groepeert men de aldus gewogen antwoorden, dan verkrijgt men, voor de verschillende aspecten van elke bestudeerde sector, de gezamenlijke resultaten van de onderzoeking. Deze laatste komen voor in de vorm van drie percentages in verhouding tot het totaal, met name dat van het aantal antwoorden die een vermeerdering, een vermindering of een onveranderde toestand vermelden.

Uit de vergelijking van die percentages treden tendenties naar voren. Is de verhouding van de antwoorden « in stijging » groter dan die van de antwoorden « in daling », dan veronderstelt men een opwaartse tendens. Deze interpretatie vergt echter een zekere voorzichtigheid. Zij steunt op een vermoeden, met name dat er een zeker verband bestaat tussen de frequentie van de gewogen antwoorden die op een stijging of een daling wijzen en de omvang van de stijging of de daling.

Het feit dat slechts niet becijferde tendensgegevens worden verzameld, biedt het voordeel dat aan de correspondenten geen belangrijk bijkomend werk wordt opgelegd, dat zij snel kunnen antwoorden en dat zij, na zeer korte tijd, van de meest recente ontwikkeling kennis krijgen. Deze onderzoekingen verzamelen daarenboven inlichtingen over feiten die de statistiek zelden optekent, zoals de veranderingen in het boeken van de bestellingen, het oordeel van de bedrijfsleiders over de orderpositie en het peil van de voorraden.

De conjunctuurenquêtes verrijken dus de traditionele statistische documentatie met nieuwe beoordelingselementen. Daarom werd het nuttig geacht sinds 1958 de globale resultaten te publiceren in verband met enkele aspecten van de activiteit der voornaamste industriële bedrijven in hun geheel. De gedetailleerde resultaten zijn krachtens de beslissing van de beroepsverenigingen die de Nationale Bank met de organisatie van de conjunctuuronderzoekingen hebben belast, uitsluitend voorbehouden aan de deelnemers.

*
**

De grafieken hebben betrekking op de resultaten van de gezamenlijke fabrieksnijverheid die door

(1) Activiteiten onderworpen aan de conjunctuuronderzoekingen :

Nijverheid : textiel, ijzer en staal, metaalverwerking, schoenen en leder, bouwbedrijf, papier, hout, klei, bouwkeramiek.

Handel : groothandel in voedingswaren, in textielartikelen, in schoenen, in elektrische huishoudapparaten; invoerhandel in elektrische huishoudapparaten; kleinhandel in textielartikelen en in schoenen.

Diensten : publiciteit, wegvervoer.

middel van conjunctuurenquêtes bestudeerd wordt : de ijzer- en staalnijverheid, de metaalverwerkende nijverheid, de textielbedrijven, de papier- en kartonnijverheid, de houtbewerking en de ledernijverheid. De gezamenlijke resultaten worden verkregen door de resultaten van elk der geobserveerde industrieën te wegen met hun relatieve bijdrage tot het bruto nationaal produkt.

In de grafieken 1 en 2, getiteld « Inschrijvingen van bestellingen voor de binnenlandse markt » en « Inschrijvingen van bestellingen voor de buitenlandse markt », vertegenwoordigen de rechthoeken boven de nullijn de percentages van de antwoorden die een verhoging tegenover de vorige maand opgaven; de rechthoeken beneden deze lijn stemmen overeen met de percentages van de antwoorden die, vergeleken met de vorige maand, een daling vermeldden. De percentages van de antwoorden die melding maakten van een ongewijzigde toestand van de ene maand tot de andere, werden in de grafieken niet opgenomen. Zij kunnen evenwel verkregen worden door van het totaal der antwoorden, d.i. 100 pct., de percentages van de antwoorden « in stijging » en « in daling », opgenomen in de grafieken 1 en 2,

af te trekken. Het is niet overbodig erop te wijzen dat de bestellingen uit het Groothertogdom Luxemburg en Nederland geklasseerd worden bij de bestellingen voor de buitenlandse markt.

In de grafieken 3 en 4, getiteld « Beoordeling van de orderpositie » en « Beoordeling van de voorraad » vertegenwoordigen de rechthoeken boven de nullijn de percentages van de antwoorden die mededeelden dat de orderpositie of de voorraad boven het normale peil lag. De rechthoeken beneden deze lijn vertegenwoordigen de percentages van de antwoorden die te kennen gaven dat de hierboven vermelde veranderlijke beneden het normale peil lag. De percentages van de antwoorden die van een normale toestand melding maakten, komen in de grafieken 3 en 4 niet voor. Zij kunnen eveneens op de hierboven aangeduide manier verkregen worden.

Grafiek 5 geeft de evolutie weer van de « Gemiddelde verzekerde activiteitsduur ». Dit gegeven, uitgedrukt in maanden of in tienden van maanden, is een gewogen gemiddelde van de door de deelnemers aan de conjunctuuronderzoeken verstrekte ramingen op grond van hun orderpositie of, bij ontstentenis, van hun produktieplanning.

LITERATUUR IN VERBAND MET DE ECONOMISCHE EN FINANCIËLE PROBLEMEN VAN BELGIE

Onderstaande literatuuropgave sluit aan bij diegene die wij gepubliceerd hebben in ons juli-nummer 1962 van het *Tijdschrift*. Er weze opgemerkt dat in deze literatuuropgave noch de verslagen van de verschillende instellingen, noch de statistische bronnen zijn overgenomen.

1. GELD- EN KREDIETWEZEN

De financiering van de economische expansie. (*Weekberichten van de Kredietbank, Brussel, XVII, n° 32, 11 augustus 1962, blz. 289-292.*)

HENRION R., Nature juridique des dépôts bancaires. (*La Revue de la Banque, Brussel, XXVI, n° 4, 1962, blz. 400-411.*)

Le chèque bancaire et ses usages. (*Bulletin économique de la Banque de la Société Générale de Belgique, Brussel, n° 7, juli 1962, blz. 4-7.*)

SIMONET H., Le rapport de la Commission De Voghel et les programmes des partis de la majorité. (*Socialisme, Brussel, IX, n° 52, juli 1962, blz. 415-430.*)

TIMMERMANS A., Quelques réflexions sur le marché des capitaux (suite et fin). (*La Revue de la Banque, Brussel, XXVI, n° 4, 1962, blz. 347-398.*)

2. GELDSCHEPPEDE INSTELLINGEN

MISSORTEN W., Enkele beschouwingen over de hervorming van het Belgische bankstatuut. (*Economie, Tilburg, XXVI, n° 10-11, juli-augustus 1962, blz. 494-500.*)

PERSOONS F., La banque et la promotion industrielle. (*Conférences du Centre d'Etudes bancaires, Brussel, Bruylant, 1962, Boekje n° 88, juni 1962, 17 blz.*)

4. OPENBARE FINANCIËN

Expansie, openbare uitgaven en industriële winsten. (*Mededelingen van het Verbond der Belgische Nijverheid, Brussel, XVII, speciaal nummer, 1962, 30 blz.*)

Finances publiques et réforme fiscale (*Ministerie van Financiën, Brussel, 1962, 103 blz.*)

HEBETTE F., Les finances de l'Etat en 1961. (*Bulletin de Documentation du Ministère des Finances, Brussel, n° 5, mei 1962, blz. 5-74.*)

PARISIS A., Que nous révèle le budget de l'Etat ? (*Revue pratique des Questions commerciales et économiques, Luik, n° 2, juni 1962, blz. 21-39.*)

VAN BUGGENHOUT A., Les finances publiques en 1961. (*Recherches économiques de Louvain, Leuven, XXVIII, n° 4, juni 1962, blz. 155-201.*)

5. NATIONAAL INKOMEN — SPAARWEZEN — INVESTERINGEN — VERBRUIK

CARBONNELLE C., L'évolution de la production en Belgique de 1948 à 1960. (*Cahiers économiques de Bruxelles, Brussel, n° 14, april 1962, blz. 193-208.*)

De converteerbare obligatie in België. (*Weekberichten van de Kredietbank, Brussel, XVII, n° 29, 21 juli 1962, blz. 261-264.*)

DUPREZ C., Le stock de logement. (*Cahiers économiques de Bruxelles, Brussel, n° 14, april 1962, blz. 209-266.*)

DUPREZ C., Une dépense de consommation privée. Le service de logement. (*Cahiers économiques de Bruxelles, Brussel, n° 14, april 1962, blz. 267-282.*)

Les bénéfices des sociétés anonymes sont-ils en baisse ? (*Bulletin économique de la Banque de la Société Générale de Belgique, Brussel, n° 8, augustus-september 1962, blz. 7-10.*)

QUEVRIN E., Les finances privées en 1961. (*Recherches économiques de Louvain, Leuven, XXVIII, n° 4, juni 1962, blz. 203-218.*)

6. BEVOLKING

DALOZE J., Démographie et population : le rapport de la commission Delpérée. (*Revue générale belge, Brussel, XCVIII, n° 7, juli 1962, blz. 122-128.*)

GOLDSCHMIDT-CLERMONT P., Les disparités dans la dénatalité belge — Les moyens d'y porter remède. (*Le Progrès social, Luik, L, n° 71, april 1962, blz. 43-53.*)

SMITS E., Demografisch overzicht 1960 en 1961. (*De Gids op maatschappelijk gebied, Brussel, LIII, n° 7-8, juli-augustus 1962, blz. 659-683.*)

7. PRIJZEN EN LONEN

BAUDHUIN F., Prix, consommation, balance et revenus. (*Recherches économiques de Louvain, Leuven, XXVIII, n° 4, juni 1962, blz. 397-439.*)

POELMANS J. & SCHMITZ N., Considérations sur le caractère représentatif de l'index des prix de détail. (*Cahiers économiques de Bruxelles, Brussel, n° 14, april 1962, blz. 289-304.*)

SAVOUILLAN C., Niveau en evolutie van de urenlonen en van de arbeidskosten in de zes landen van de E.G.K.S. (*Arbeidsblad, Brussel, LXIII, n° 5-6, mei-juni 1962, blz. 599-631.*)

VAN DE VELDE W., Evolution régionale de 1958 à 1960 de l'emploi sectoriel et des salaires. (*Revue belge de Sécurité sociale, Brussel, IV, n° 5, mei 1962, blz. 698-723.*)

8. WERKGELEGENHEID EN WERKLOOSHEID

GOLDSCHMIDT-CLERMONT P., Le secteur tertiaire considéré comme réservoir d'emploi. (*Le Progrès social, Luik, L, n° 71, april 1962, blz. 3-12.*)

GUBBELS R., La grève, phénomène de civilisation. (*Institut de Sociologie, Brussel, 1962, 334 blz.*)

LAEVAERT W., Het sociaal leven in België in 1961. (*De Gids op maatschappelijk gebied, Brussel LIII, n° 7-8, juli-augustus 1962, blz. 589-611.*)

LEMOINE P., Resultaten en perspectieven van een regionaal welvaartsonderzoek in België. (*Tijdschrift voor Economie, Leuven, VII, n° 2, 1962, blz. 131-155.*)

MANDY P., Politique de plein emploi et prolongation de la scolarité. (*Reflets et Perspectives de la Vie économique, Brussel, I, n° 4, juli 1962, blz. 327-335.*)

MELKIN H., Les ressources en main-d'œuvre de la Wallonie sont-elles ou non à la mesure des besoins de son expansion? (*Revue du Conseil Economique Wallon, Luik, n° 56, mei-juni 1962, blz. 21-34.*)

Un plan d'action pour la rénovation de la Wallonie. (*Revue du Conseil Economique Wallon, Luik, n° 56, mei-juni 1962, blz. 1-20.*)

VAN DE VELDE W., Evolution régionale de 1958 à 1960 de l'emploi sectoriel et des salaires. (*Revue belge de Sécurité sociale, Brussel, IV, n° 5, mei 1962, blz. 698-723.*)

9. MAATSCHAPPELIJKE ZEKERHEID

DELHUVENNE M., Problèmes régionaux dans la sécurité sociale. (*Revue belge de Sécurité sociale, Brussel, IV, n° 6, juni 1962, blz. 808-820.*)

De sociale pensioenen. (*Documenten van het Centrum voor Politieke, Economische en Sociale Studies, Brussel, I, n° 3, 1962, blz. 122.*)

VAN DAMME J., Législation sociale et relations du travail en 1961. (*Recherches économiques de Louvain, Leuven, XXVIII, n° 4, juni 1962, blz. 219-226.*)

VAN ROMPUY V., La programmation sociale. (*Reflets et Perspectives de la Vie économique, Brussel, I, n° 4, juli 1962, blz. 307-316.*)

10. ECONOMISCHE TOESTAND — ECONOMISCHE POLITIEK

BUISSERET A., Les lois de relance économique. (*Librairie universitaire, Leuven, oktober 1960, 290 blz.*)

COLLARD L., Economische standpunten van de B.S.P. (*Socialistische Standpunten, Brussel, IX, n° 3, 1962, blz. 205-212.*)

De economische toestand in België — 2e kwartaal 1962. (*Weekberichten van de Kredietbank, Brussel, XVII, n° 30, 28 juli 1962, blz. 269-275.*)

DUMOULIN A., Les investissements publics et l'expansion économique de la Belgique. (*Les Annales de l'Economie collective, Luik, L, n° 2, april-juni 1962, blz. 357-374.*)

Economische situatie in de Beneluxlanden gedurende het jaar 1961. (*Benelux Publikatieblad, Brussel, n° 2, 1962, blz. 73-83.*)

Eléments d'une politique de travail visant à accélérer la croissance économique (*Groupe d'Etudes de la Comptabilité nationale*). (*Cahiers économiques de Bruxelles, Brussel, n° 14, april 1962, blz. 185-191.*)

MARTIN N., La conjoncture économique de la Belgique. (*Recherches économiques de Louvain, Leuven, XXVIII, n° 5, 8 augustus 1962, blz. 485-502.*)

MERTENS K., De Belgische economie in 1961. (*De Gids op maatschappelijk gebied, Brussel, LIII, n° 7-8, juli-augustus 1962, blz. 613-631.*)

VAN MEERHAEGHE M., De doeleinden van de economische politiek — De objectieven volgens de Belgische regeringsverklaringen. (*Tijdschrift voor Sociale Wetenschappen, Gent, VII, n° 2, 1962, blz. 124-141.*)

11. NIJVERHEID — LANDBOUW — VISSERIJ

BEDDEGENOODTS M., De sociologische toestand van de Belgische landbouwerstand. (*Documenten van het Centrum voor Politieke, Economische en Sociale Studies, Brussel, I, n° 2, 1962, blz. 10-26.*)

BILLEN L. & CASTIN F., L'industrie chimique belge en 1961. (*Recherches économiques de Louvain, Leuven, XXVIII, n° 4, juni 1962, blz. 285-310.*)

BOON C., Fundamentele optie : Produktiebeheersing of afzetverruiming. (*Documenten van het Centrum voor Politieke, Economische en Sociale Studies, Brussel, I, n° 2, 1962, blz. 48-67.*)

BUBLOT G., L'agriculture en 1961. (*Recherches économiques de Louvain, Leuven, XXVIII, n° 4, juni 1962, blz. 327-349.*)

BUBLOT G., De structurele evolutie van de Belgische landbouwproductie 1950-1960. (*Documenten van het Centrum voor Politieke, Economische en Sociale Studies, Brussel, I, n° 2, 1962, blz. 27-47.*)

COMHAIRE J.-J., La sidérurgie belge en 1961. (*Recherches économiques de Louvain, Leuven, XXVIII, n° 4, juni 1962, blz. 257-284.*)

DE BAUW R., L'industrie pétrolière en 1961. (*Recherches économiques de Louvain, Leuven, XXVIII, n° 4, juni 1962, blz. 245-255.*)

De bouwconjunctuur in België. (*Weekberichten van de Kredietbank, Brussel, XVII, n° 27, 7 juli 1962, blz. 245-248.*)

DE TAVERNIER A., De Belgische landbouw en de Euromarkt. (*Documenten van het Centrum voor Politieke, Economische en Sociale Studies, Brussel, I, n° 2, 1962, blz. 114-120.*)

DEWULF M., Het Belgische landbouwbeleid sedert 1950. (*Documenten van het Centrum voor Politieke, Economische en Sociale Studies, Brussel, I, n° 2, 1962, blz. 68-89.*)

E.E.G.-perspectieven voor de Belgische brouwerijen. (*Weekberichten van de Kredietbank, Brussel, XVII, n° 33, 1 september 1962, blz. 301-304.*)

EMMANUEL J., Les brasseries belges, leurs problèmes et leurs réussites. (*Industrie, Brussel, XVI, n° 7, juli 1962, blz. 419-433.*)

L'industrie nucléaire en Belgique. (*Bulletin économique de la Banque de la Société Générale de Belgique, Brussel, n° 8, april-september 1962, blz. 1-7.*)

POLUS R., L'industrie textile belge en 1961. (*Recherches économiques de Louvain, Leuven, XXVIII, n° 4, juni 1962, blz. 311-325.*)

SLEDSSENS A., Het Landbouw-Economisch Instituut. (*Documenten van het Centrum voor Politieke, Economische en Sociale Studies, Brussel, I, n° 2, blz. 90-100.*)

TINDEMANS L., Een nieuwe landbouwpolitiek. (*Documenten van het Centrum voor Politieke, Economische en Sociale Studies, Brussel, I, n° 2, 1962, blz. 121-135.*)

Toestand en toekomst van het wetenschappelijk onderzoek in België. (*Mededelingen van het Verbond der Belgische Nijverheid, Brussel, XVII, n° 19, 15 juli 1962, blz. XLIV-LVIII.*)

VALSCHAERTS H., L'industrie charbonnière, les industries du gaz et de l'électricité en 1961. (*Recherches économiques de Louvain, Leuven, XXVIII, n° 4, juni 1962, blz. 227-244.*)

13. BINNENLANDSE HANDEL

CAUWE M., Révolution dans la distribution ? Supermarchés, grands magasins d'escompte en libre-service, shopping-centers, prix imposés. Note sur certaines formes de distribution nouvelles récemment créées en Belgique et sur leur contribution au progrès économique et social. (1962, 40 blz.)

De houthandel in België. (*Weekberichten van de Kredietbank, Brussel, XVII, n° 34, 8 september 1962, blz. 309-312.*)

DE JONGHE R., Anti-dumpingpolitiek en maatregelen tegen marktverstoring. (*Tijdschrift voor Economie, Leuven, VII, n° 2, 1962, blz. 172-212.*)

VAN HULLE A., Afzet en coöperatie. (*Documenten van het Centrum voor Politieke, Economische en Sociale Studies, Brussel, I, n° 2, 1962, blz. 101-113.*)

14. BUITENLANDSE HANDEL — BETALINGSBALANS

DE FAUCONVAL J., Le commerce extérieur en 1961. (*Recherches économiques de Louvain, Leuven, XXVIII, n° 4, juni 1962, blz. 377-395.*)

15. INTERNATIONALE FINANCIËLE TRANSACTIES

BLESSING K., Problemi attuali della stabilità delle monete. (*Bancaria, Rome, XVIII, n° 6, juni 1962, blz. 637-645.*)

BOSSY G. & WALD H., Short-Term Capital Movements and the United States Balance of Payments. (*Monthly Review of the Federal Reserve Bank of New York, New York, XLIV, n° 7, juli 1962, blz. 94-98.*)

ERBE R., Die internationale Währungsordnung. (*Kyklos, Basel, XV, n° 3, 1962, blz. 594-608.*)

HEILPERIN M., L'oro : base de un ordine monetario internazionale. (*Bancaria, Rome, XVIII, n° 7, juli 1962, blz. 780-788.*)

HIRSCH F., The Golden Test. (*The Banker, Londen, CXII, n° 437, juli 1962, blz. 423-429.*)

L'HUILLIER J., Le rôle et la nature des liquidités internationales. (*Rivista internazionale di Scienze economiche e commerciali, Milaan, IX, n° 8, augustus 1962, blz. 701-715.*)

MACHLUP F., Die Pläne zur Reform des Internationalen Geldwesens. (*Kiel, 1962, 65 blz.*)

MIKESELL R., U.S. Private and Government Investment Abroad. (*University of Oregon, 1962, XIV + 599 blz.*)

Overseas Taxes and Investors. (*The Economist, Londen, CCIV, n° 6.202, 7 juli 1962, blz. 62-64.*)

SINGER R., De verdediging van de dollar. (*Economisch-Statistische Berichten, Rotterdam, XLVII, n° 2.345, 11 juli 1962, blz. 665-668.*)

TUROT P., Les chances de l'Europe des capitaux à long terme. (*Banque, Parijs, XXXVII, n° 193, juli 1962, blz. 445-449.*)

16. INTERNATIONALE ECONOMISCHE AANEENSLUITING

BAILEY R., The Commonwealth and the Common Market. (*Chronique de Politique étrangère, Brussel, XV, n° 3, juni 1962, blz. 265-276.*)

Banque Européenne d'Investissement. (*Brussel, 1962, 17 blz.*)

BAUMANN W., Kreditpolitik und Kreditkontrolle in den Ländern der E.W.G. (*Wirtschaftsdienst, Hamburg, XLII, n° 7, juli 1962, blz. 289-294.*)

BEAUMONT F., Le plan Schuman a douze ans. (*Les Problèmes de l'Europe, Rome, n° 15, 1962, blz. 5-13.*)

BOEL (Baron), L'Europe, c'est aussi la monnaie. (*Industrie, Brussel, XVI, n° 7, juli 1962, blz. 416-418.*)

CANTARELLI D., Salari e oltresalari di alcuni settori industriali nei paesi della Comunità Economica Europea. (*Giornale degli Economisti e Annali di Economia, Milaan, XXI, n° 1-2, januari-februari 1962, blz. 61-95.*)

Comparaison du coût horaire du travail ouvrier en Europe occidentale. (*Industrie, Brussel, XVI, n° 6, juni 1962, blz. 387-407.*)

De recente loonevolutie in de E.E.G.-landen. (*Weekberichten van de Kredietbank, Brussel, XVII, n° 25, 23 juni 1962, blz. 225-228.*)

DERMITZEL G. & anderen, Das Bankwesen im Gemeinsamen Markt. (*Lutzeyer, Baden-Baden, 1962, 448 blz.*)

DE VLEESCHAUWER R., L'intégration européenne et l'interpénétration commerciale. (*Rayonne et Fibres synthétiques, Brussel, XVIII, n° 6, juni 1962, blz. 607-612.*)

FAYAT H., De Europese eenmaking en het vraagstuk van de associatie van drie neutrale Europese Staten met de E.E.G. (*Socialistische Standpunten, Brussel, IX, n° 3, 1962, blz. 218-229.*)

FRANCO G., Problemi, condizioni ed effetti del movimento di capitali nella Comunità Economica Europea. (*Rivista internazionale di Scienze economiche e commerciali, Milaan, IX, n° 8, augustus 1962, blz. 716-736.*)

GLADWYN (Lord), Britain and the Common Market. (*Chronique de Politique étrangère, Brussel, XV, n° 3, juni 1962, blz. 257-264.*)

GLEMBIN H., Das private Kreditwesen in den Ländern der E.W.G. (*Wirtschaftsdienst, Hamburg, XLII, n° 7, juli 1962, blz. 95-303.*)

HELLWIG F., Modification structurelle du marché de la C.E.C.A. (*Bulletin de la Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier, Luxemburg, VII, n° 2, 2e kwartaal 1962, blz. 5-12.*)

KELLER F., Un premier bilan d'Euratom. (*Les Problèmes de l'Europe, Rome, n° 15, 1962, blz. 17-22.*)

KLAASSE C., Monetary and Financial Aspects of Great Britain's Entry into the European Economic Community. (*Amsterdamsche Bank, Amsterdam, 1962, 45 blz.*)

La place de la C.E.E. dans les relations monétaires internationales. (*Revue du Marché commun, Parijs, n° 48, juni 1962, blz. 233-240.*)

La première étape du Marché commun. Rapport sur l'exécution du Traité (janvier 1958 - janvier 1962). (*Communauté Economique Européenne, Brussel, 1962, 123 blz.*)

- LAVERGNE B., Le passage du Marché commun à sa seconde étape et les décisions de Bruxelles. (*L'Année politique et économique, Parijs, XXXIV, n° 165-166, mai 1962, blz. 67-91.*)
- LIPFERT H., Geld und Kapital im Gemeinsamen Markt-Vorschläge zur Koordinierung und Entwicklung der Finanzmärkte der E.W.G. (*Verlag Handelsblatt, Düsseldorf, 1962, 55 blz.*)
- MARJOLIN R., Les vues de la C.E.E. sur les problèmes énergétiques de l'Europe des Six. (*Revue française de l'Énergie, Parijs, XIII, n° 140, juni 1962, blz. 453-459.*)
- MEYER ZU SCHLOCHTERN F., De economische toestand in de E.E.G. (*Economisch-Statistische Berichten, Rotterdam, XLVII, n° 2.351, 22 augustus 1962, blz. 788-790.*)
- 1962, une « année charnière » pour la C.E.C.A. (*L'Économie, Parijs, XVIII, n° 829, 5 juli 1962, blz. 6-12.*)
- MISHAN E., Britain, the Economist and the Six. (*The Bankers' Magazine, Londen, CXCIV, n° 1.421, augustus 1962, blz. 85-105.*)
- Monetary and Economic Policy in E.E.G. (*The Irish Banking Review, Dublin, juni 1962, blz. 10-17.*)
- OAKESHOTT R., What Terms for Britain? (*The Banker, Londen, CXII, n° 437, juli 1962, blz. 430-436.*)
- Papier in de E.E.G., een groeisector in moeilijkheden? (*Weekberichten van de Kredietbank, Brussel, XVII, n° 28, 14 juli 1962, blz. 253-256.*)
- PETRE J., La conversion en une unité de compte commune des produits nationaux bruts exprimés en monnaie nationale. (*Informations statistiques, Office Statistique des Communautés européennes, Brussel, IX, 1962, n° 1-2, blz. 93-119.*)
- POHLE W., Après quatre années de Marché commun. (*Les Problèmes de l'Europe, Rome, n° 15, 1962, blz. 14-16.*)
- PREVOT J., Réflexions sur les problèmes des nomenclatures statistiques d'industries et de produits. (*Informations statistiques, Office Statistique des Communautés européennes, Brussel, IX, 1962, n° 1-2, blz. 37-55.*)
- ROCHEREAU H., Die Assoziation der überseeischen Staaten mit der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft. (*Neues Afrika, München, IV, n° 7, juli 1962, blz. 257-260.*)
- Salaires et traitements dans les Etats de la C.E.E. par branche industrielle selon la N.I.C.E. (*Statistiques industrielles, Office Statistique des Communautés européennes, Brussel, 1962, n° 3, blz. 11-27.*)
- SCHMID E., La liberté des mouvements de capitaux dans le Marché commun. (*Economie, Tilburg, XXVI, n° 10-11, juli-augustus 1962, blz. 501-519.*)
- The Common Market : Production and Trade. (*National Institute Economic Review, Londen, n° 21, augustus 1962, blz. 24-36.*)
- TUROT P., Les chances d'une communauté financière européenne. (*Banque, Parijs, XXXVII, mai 1962, n° 191, blz. 313-317.*)
- VAN DER MEULEN J., Vier jaar Euromarkt. (*Tijdschrift voor Sociale Wetenschappen, Gent, VII, n° 2, 1962, blz. 142-185.*)
- VILLARET L., Comment appliquer aux activités bancaires les règles de concurrence du Traité de la C.E.E.? (*Banque, Parijs, XXXVII, n° 194, augustus 1962, blz. 511-517.*)
- WAGENFUEHR R., Comparabilité des statistiques économiques et sociales entre les six pays du Marché commun. (*Informations statistiques, Office Statistique des Communautés européennes, Brussel, IX, 1962, n° 1-2, blz. 7-26.*)

17. DIVERSEN

- KIRSCHEN E., L'économie bruxelloise face au fédéralisme. (*Cahiers économiques de Bruxelles, Brussel, n° 14, april 1962, blz. 159-166.*)
- TRAPPENIERS F., Quelques aspects des comparaisons internationales de données statistiques globales. (*Revue belge de Statistique et de Recherche opérationnelle, Brussel, III, n° 1, juli 1962, blz. 3-22.*)

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in de loop van de maand aan deze van de publikatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij « in extenso » overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan ervan te vergemakkelijken, hebben wij bovenbedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. — *Algemene economische wetgeving*
- II. — *Overheidsfinanciën (incl. begrotingswetten), munt-, bank- en financiële wetgeving*
- III. — *Landbouw*
- IV. — *Nijverheid*
- V. — *Arbeid*
- VI. — *Binnenlandse handel*
- VII. — *Buitenlandse handel*
- VIII. — *Verkeerswezen*
- IX. — *Prijzen en lonen*
- X. — *Sociale wetgeving (pensioenen, sociale verzekeringen en diverse sociale voordelen)*
- XI. — *Oorlogsschade*

I. — ALGEMENE ECONOMISCHE WETGEVING

Nationaal Instituut voor de Statistiek

Officiële opgave van 's Rijks bevolkingscijfer op 31 december 1961 (Staatsblad, 24 juli 1962, blz. 6.152).

Akkoord inzake hulpverlening

voor wederzijdse verdediging tussen België en de Verenigde Staten van Amerika en van de bijlagen. Akkoord tussen België en de Verenigde Staten van Amerika inzake de bestemming van herverdeelbaar en overtollig materieel geleverd als hulp voor de wederzijdse verdediging. Additioneel akkoord betreffende de bestemming van herverdeelbaar en overtollig materieel geleverd in verband met het programma voor wederzijdse verdediging, afgesloten bij wisseling van brieven (Staatsblad, 21 augustus 1962, blz. 7.055).

Wet van 14 mei 1962

houdende goedkeuring van de tweede internationale tinovereenkomst en van de bijlagen, opgemaakt op 1 september 1960, te Londen (Staatsblad, 31 augustus 1962, blz. 7.406).

Koninklijk besluit van 15 juni 1962

tot oprichting van een commissie voor de herziening van de wet van 11 juni 1874 op de verzekeringen (Staatsblad, 7 juli 1962, blz. 5.791).

Wet van 4 juli 1962

waarbij de regering gemachtigd wordt statistische en andere onderzoeken te houden betreffende de demografische, economische en sociale toestand van het land (Staatsblad, 20 juli 1962, blz. 6.070).

Wet van 23 juli 1962

tot wijziging van de op 30 november 1935 gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen wat de in aandelen converteerbare obligaties of de obligaties met inschrijvingsrecht betreft (Staatsblad, 10 augustus 1962, blz. 6.791).

Koninklijk besluit van 14 augustus 1962

betreffende de bevoegdheid, de samenstelling en de werking van het Belgisch Nationaal Comité van de Voedings- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (F.A.O.) (Staatsblad, 22 augustus 1962, blz. 7.094).

Koninklijk besluit van 21 augustus 1962

tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 december 1951, vastgesteld ter uitvoering van de wet van 22 december 1951 tot wijziging van de wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds (Staatsblad, 31 augustus 1962, blz. 7.436).

Koninklijk besluit van 22 augustus 1962

tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 oktober 1959 tot oprichting van een Bureau voor Economische Programmatie, gewijzigd bij koninklijk besluit van 20 april 1962 (Staatsblad, 25 augustus 1962, blz. 7.233).

**II. — OVERHEIDSFINANCIËN (INCL. BEGROTINGSWETTEN),
MUNT-, BANK- EN FINANCIËLE WETGEVING**

Verhoging van het nominaal bedrag

van de kasbons en obligaties uit te geven door de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid (Staatsblad, 7 augustus 1962, blz. 6.681).

Bij koninklijk besluit van 24 juli 1962 wordt het nominaal bedrag van de kasbons en obligaties uit te geven door de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid op vijftien miljard frank vastgesteld.

Verhoging van de grens der verbintenissen

van de Nationale Kas voor Beroepskrediet (Staatsblad, 30 augustus 1962, blz. 7.371).

Bij koninklijk besluit van 14 augustus 1962 wordt het bedrag van acht miljard vijfhonderd miljoen frank, vastgesteld door het koninklijk besluit van 22 mei 1962, genomen in uitvoering van de wet van 14 februari 1962 houdende verhoging van de grens der verbintenissen van de Nationale Kas voor Beroepskrediet, door vrijgeving van een derde schijf van vijfhonderd miljoen frank op negen miljard frank gebracht.

Koninklijk besluit van 18 juni 1962

waarbij het Bestuur der Posterijen gemachtigd wordt het maximumbedrag van de tussen België en Frankrijk gewisselde postwissels op 2.000 goudfrank te brengen (Staatsblad, 14 juli 1962, blz. 5.974).

Koninklijk besluit van 19 juni 1962

Toetreding van België tot de beslissing van het Internationale Monetair Fonds dd. 5 januari 1962, betreffende de versteviging van de werkmiddelen van genoemd Fonds (Staatsblad, 4 juli 1962, blz. 5.694).

Artikel 1. — Onze Minister van Financiën wordt ertoe gemachtigd het Internationale Monetair Fonds ter kennis te brengen dat België instemt met de beslissing van de Beheerraad van genoemd Fonds, dd. 5 januari 1962, betreffende de versteviging van de werkmiddelen van het Internationale Monetair Fonds.

Art. 2. — De toetredingsakte van België tot de in voorgaand artikel bedoelde beslissing zal slechts na bekrachtiging door de Wetgevende Kamers volledig uitwerking hebben.

Wet van 3 juli 1962

tot wijziging van artikel 235 van het Wetboek der registratierechten, met betrekking tot de openbare verkopen van landbouwprodukten (Staatsblad, 17 juli 1962, blz. 5.998).

Koninklijk besluit van 23 juli 1962

tot wijziging van het accijnsregime van tabak (Staatsblad, 31 juli 1962, blz. 6.423). Erratum (Staatsblad, 30 augustus 1962, blz. 7.370).

Ministerieel besluit van 24 juli 1962

tot wijziging van het reglement betreffende de accijnsheffing op gefabriceerde tabak, vastgesteld bij ministerieel besluit van 22 januari 1948 en tot wijziging van de tabel der fiscale bandjes voor tabak (Staatsblad, 31 juli 1962, blz. 6.423).

Koninklijk besluit van 25 juli 1962

betreffende het tarief van invoerrechten (Staatsblad, 27 juli 1962, blz. 6.279). Erratum (Staatsblad, 10 augustus 1962, blz. 6.798).

Ministerieel besluit van 26 juli 1962

tot vaststelling van het bijzonder recht op de invoer van sommige landbouw- en voedingsprodukten (Staatsblad, 28 juli 1962, blz. 6.307). Errata (Staatsblad, 1 augustus 1962, blz. 6.467).

Ministerieel besluit van 6 augustus 1962

betreffende het Tarief van invoerrechten (Staatsblad, 11 augustus 1961, blz. 6.851).

**Koninklijk besluit van 17 augustus en
ministerieel besluit van 18 augustus 1962**

betreffende het tarief van invoerrechten (Staatsblad, 25 augustus 1962, blz. 7.236).

Koninklijk besluit van 17 augustus 1962

waarbij de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting ertoe gemachtigd wordt, onder staatswaarborg, een lening van vijfhonderd miljoen frank aan te gaan (Staatsblad, 29 augustus 1962, blz. 7.328).

Artikel 1. — De staatswaarborg wordt gehecht aan een lening van een werkelijk bedrag van vijfhonderd miljoen frank, uit te geven door de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting.

Art. 2. — De lening zal uitgegeven worden per tranches en tegen de voorwaarden welke vooraf door de Minister van Financiën zullen goedgekeurd worden.

Koninklijk besluit van 21 augustus 1962

tot wijziging van de bedragen van het kadastraal inkomen in de wet van 16 mei 1900 tot wijziging van het erfstelsel voor de kleine nalatenschappen (Staatsblad, 31 augustus 1962, blz. 7.436).

Koninklijk besluit van 28 augustus 1962

tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 maart 1953 houdende verhoging van de overdrachtaks bij de invoer (Staatsblad, 30 augustus 1962, blz. 7.368).

Koninklijk besluit van 29 augustus 1962

betreffende een lening nominaal groot F 39.500.000, door de Belgische Naamloze Vennootschap tot Exploitatie van het Luchtverkeer (Sabena) onder 's Rijks waarborg te emitteren (Staatsblad, 30 augustus 1962, blz. 7.370).

Artikel 1. — De Belgische Naamloze Vennootschap tot Exploitatie van het Luchtverkeer (Sabena) is gemachtigd in België een lening aan te gaan van negenendertig miljoen vijfhonderdduizend frank (...).

Art. 2. — Tegen storting van voormeld bedrag van negenendertig miljoen vijfhonderdduizend frank zal de Sabena, aan de geldschieder vier van de dag van de storting gedateerde certificaten van obligaties op naam overhandigen. Het eerste, groot F 9.500.000, zal terugbetaalbaar zijn op 15 maart 1969 en de overige drie, groot F 10.000.000 elk, zullen respectievelijk terugbetaalbaar zijn op 15 maart van de jaren 1970 tot 1972.

De Sabena behoudt zich het recht voor, op 15 maart 1969 of op iedere latere interestvervaldag de lening geheel of gedeeltelijk, a pari, vervroegd terug te betalen, mits een preadvies van zes maanden aan de geldschieder aan te kondigen bij aangetekend schrijven.

Art. 3. — De lening rent tegen 5,64 pct. 's jaars. De rente is na verstreken termijn betaalbaar op 15 maart van de jaren 1963 tot 1972.

De op 15 maart 1963 te betalen interesten zullen prorata temporis berekend worden vanaf de dag der storting van de fondsen.

Art. 4. — De rente is vrijgesteld van alle tegenwoordige en toekomstige zakelijke belastingen en taksen ten bate van de Staat, de provincies en de gemeenten.

Art. 5. — Overeenkomstig artikel 4 van de wet van 23 juni 1960 is de rente tot het bedrag van een rentevoet van 2,82 pct. 's jaars, ten laste van de Staat.

Art. 6. — De betaling van de rente en de terugbetaling van het kapitaal worden door de Staat gewaarborgd.

III. — LANDBOUW

Ministerieel besluit van 28 juni 1962

houdende vaststelling van het bedrag der premies toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen (Staatsblad, 4 juli 1962, blz. 5.695).

Ministerieel besluit van 18 juli 1962

betreffende de tussenkoms van het Landbouwfonds inzake de in de mouterij gebruikte mout en gerst (Staatsblad, 26 juli 1962, blz. 6.221).

Ministerieel besluit van 1 augustus 1962

houdende vaststelling van het bedrag der premies toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen (Staatsblad, 7 augustus 1962, blz. 6.682).

Ministerieel besluit van 3 augustus 1962

houdende wijziging van dit van 28 juni 1962, houdende vaststelling van het bedrag der premies toegekend aan de instellingen die, uit Belgische melk, zekere melkderivaten voortbrengen (Staatsblad, 16-17 augustus 1962, blz. 6.971).

IV. — NIJVERHEID

Wet van 27 juli 1962

houdende tijdelijke compensatie van bepaalde op de kolennijverheid drukkende lasten (Staatsblad, 31 juli 1962, blz. 6.419).

**Koninklijk en ministerieel besluit
van 2 augustus 1962**

tot regeling van de uitvoering van de wet van 27 juli 1962 waarbij in de tijdelijke compensatie van bepaalde lasten van de kolennijverheid wordt voorzien (Staatsblad, 4 augustus 1962, blz. 6.635).

V. — ARBEID

Koninklijk besluit van 22 mei 1962

tot wijziging van het organiek besluit van de Regent van 26 mei 1945 betreffende de inrichting van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (Staatsblad, 5 juli 1962, blz. 5.729).

Koninklijk besluit van 2 juli 1962

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 14 december 1961 van het Nationaal Paritair Comité voor de metaalbouw betreffende de verkorting van de arbeidsduur in de ondernemingen voor het aanleggen van elektriciteit (Staatsblad, 14 juli 1962, blz. 5.972).

Koninklijk besluit van 2 juli 1962

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 19 december 1961 van het Nationaal Paritair Comité voor het ceramiekbedrijf tot wijziging van de beslissingen van 6 april 1960 betreffende de verkorting van de arbeidsduur, algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit

van 10 augustus 1960 (Staatsblad, 28 augustus 1962, blz. 7.293).

Koninklijk besluit van 5 juli 1962

waarbij algemeen verbindend worden verklaard de beslissingen van 9 september 1960 en 10 oktober 1961 van het Nationaal Paritair Comité voor het tuinbouwbedrijf tot wijziging respectievelijk van zijn beslissingen van 17 juni 1959 en van 7 februari 1961 betreffende de beperking van de arbeidsduur, algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 15 maart 1961 (Staatsblad, 18 augustus 1962, blz. 7.029).

Wet van 28 juli 1962

tot wijziging van de besluitwet van 9 juni 1945 tot vaststelling van het statuut der paritaire comités (Staatsblad, 3 augustus 1962, blz. 6.582).

Koninklijk besluit van 10 augustus 1962

betreffende de arbeidsduur in het bouwbedrijf (Staatsblad, 16-17 augustus 1962, blz. 7.000).

VI. — BINNENLANDSE HANDEL

Koninklijk besluit van 22 juni 1962

tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 september 1955, houdende reglementering van de handel in meststoffen en grondverbeteringsmiddelen (Staatsblad, 10 juli 1962, blz. 5.842).

Wet van 20 juli 1962

betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten (Staatsblad, 26 juli 1962, blz. 6.218).

Ministerieel besluit van 20 juli 1962

waarbij aan de beslissing n° 5/62 van het Directorium voor de Kolennijverheid, betreffende de reglementering van de verkoop en aanwending van schiefers, bindende kracht wordt verleend (Staatsblad, 10 augustus 1962, blz. 6.803).

VII. — BUITENLANDSE HANDEL

Koninklijk besluit van 6 juli 1962

betreffende de in- en uitvoervergunningen voor sommige landbouw- en voedingsproducten (Staatsblad, 10 juli 1962, blz. 5.839).

Ministerieel besluit van 18 juli 1962

tot wijziging van de bijlage van het ministerieel besluit van 28 december 1961 houdende schorsing van de verplichting tot overlegging van een vergunning bij de invoer van bepaalde goederen (Staatsblad, 20 juli 1962, blz. 6.080).

Ministerieel besluit van 18 juli 1962

tot wijziging van de bijlage 1 van het ministerieel besluit van 24 februari 1960 houdende schorsing van de verplichting tot overlegging van een vergunning bij de uitvoer van bepaalde goederen (Staatsblad, 20 juli 1962, blz. 6.081).

Ministerieel besluit van 22 juli 1962

betreffende de in- en uitvoervergunningen voor sommige landbouw- en voedingsprodukten (Staatsblad, 28 juli 1962, blz. 6.306).

Ministerieel besluit van 23 juli 1962

betreffende de uitvoer en de invoer van sommige land- en tuinbouwprodukten (Staatsblad, 28 juli 1962, blz. 6.313).

Koninklijk besluit van 25 juli 1962

betreffende het tarief van invoerrechten (Staatsblad, 27 juli 1962, blz. 6.279). Erratum (Staatsblad, 10 augustus 1962, blz. 6.798).

Ministerieel besluit van 26 juli 1962

tot vaststelling van het bijzonder recht op de invoer van sommige landbouw- en voedingsprodukten (Staatsblad, 28 juli 1962, blz. 6.307). Errata (Staatsblad, 1 augustus 1962, blz. 6.467).

Koninklijk besluit van 26 juli 1962

betreffende de toepassing van de verordeningen, richtlijnen, beschikkingen of besluiten, adviezen en aanbevelingen van de Europese Economische Gemeenschap in verband met de landbouw (Staatsblad, 28 juli 1962, blz. 6.303).

Ministerieel besluit van 26 juli 1962

betreffende de in- en uitvoervergunningen voor sommige landbouw- en voedingsprodukten (Staatsblad, 28 juli 1962, blz. 6.312).

Ministerieel besluit van 6 augustus 1962

betreffende het Tarief van invoerrechten (Staatsblad, 11 augustus 1962, blz. 6.851).

Ministerieel besluit van 7 augustus 1962

tot wijziging van de bijlage van het ministerieel besluit van 28 december 1961, houdende schorsing van de verplichting tot overlegging van een vergunning bij de invoer van bepaalde goederen (Staatsblad, 16-17 augustus 1962, blz. 6.970).

Koninklijk besluit van 17 augustus en ministerieel besluit van 18 augustus 1962

betreffende het tarief van invoerrechten (Staatsblad, 25 augustus 1962, blz. 7.236).

Koninklijk besluit van 28 augustus 1962

tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 maart 1953 houdende verhoging van de overdrachtaks bij de invoer (Staatsblad, 30 augustus 1962, blz. 7.368).

VIII. — VERKEERSWEZEN

Wet van 4 juli 1962

wijzigend het artikel 13 van de wet van 23 juli 1926 tot oprichting van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Staatsblad, 26 juli 1962, blz. 6.214).

Wet van 26 juli 1962

betreffende de onteigeningen ten algemene nutte en de concessies voor de bouw van de autosnelwegen (Staatsblad, 31 juli 1962, blz. 6.414).

Wet van 27 juli 1962

tot vaststelling van een werkgeversbijdrage in het verlies geleden door de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen ingevolge de uitgifte van abonnementen voor werklieden en bedienden (Staatsblad, 31 juli 1962, blz. 6.398).

Koninklijk besluit van 28 juli 1962

tot vaststelling van het bedrag en de wijze van betaling van de werkgeversbijdrage in het verlies geleden door de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen ingevolge de uitgifte van abonnementen voor werklieden en bedienden (Staatsblad, 31 juli 1962, blz. 6.399).

IX. — PRIJZEN EN LONEN

Koninklijk besluit van 17 juli 1962

tot vaststelling van de modaliteiten volgens welke de loongrenzen, in aanmerking te nemen voor de berekening der bijdragen van sociale zekerheid, worden afgerond, in geval van schommelingen van het algemeen indexcijfer der kleinhandelsprijzen van het Koninkrijk (Staatsblad, 21 juli 1962, blz. 6.117).

X. — SOCIALE WETGEVING

(PENSIOENEN, SOCIALE VERZEKERINGEN EN DIVERSE SOCIALE VOORDELEN)

Koninklijk besluit van 1 juni 1962

tot wijziging van het besluit van de Regent van 23 mei 1949 waarbij aanvullende toelagen worden verleend aan sommige gerechtigden van de wet van 24 juli 1927 betreffende schadeloosstelling inzake beroepsziekten (Staatsblad, 7 juli 1962, blz. 5.974).

Koninklijk besluit van 18 juli 1962

tot wijziging van het besluit van de Regent van 16 januari 1945 betreffende de werking van de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid (Staatsblad, 21 juli 1962, blz. 6.118).

Koninklijk besluit van 20 juni 1962

tot wijziging van het organiek koninklijk besluit van 22 september 1955 van de ziekte- en invaliditeitsverzekering (Staatsblad, 14 juli 1962, blz. 5.971).

Koninklijk besluit van 18 juli 1962

tot verhoging van de voordelen toegekend in toepassing van de wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood (Staatsblad, 21 juli 1962, blz. 6.119).

Koninklijk besluit van 26 juni 1962

tot wijziging van het organiek koninklijk besluit van 22 december 1938 voorzien bij de wet van 10 juni 1937 houdende uitbreiding van de kindertoelagen tot de werkgevers en tot de niet-loontrekkende arbeiders (Staatsblad, 11 juli 1962, blz. 5.870).

Koninklijk besluit van 18 juli 1962

tot vaststelling van het bedrag van de bijslag bij het aan de mijnwerkers en de ermede gelijkgestelden toegekend invaliditeitspensioen (Staatsblad, 21 juli 1962, blz. 6.120).

Koninklijk besluit van 17 juli 1962

tot vaststelling van de modaliteiten volgens welke de loongrenzen, in aanmerking te nemen voor de berekening der bijdragen van sociale zekerheid, worden afgerond, in geval van schommelingen van het algemeen indexcijfer der kleinhandelsprijzen van het Koninkrijk (Staatsblad, 21 juli 1962, blz. 6.117).

Wet van 25 juli 1962

tot verhoging van de loongrens voor de berekening van de voor kinderbijslag voor werknemers bestemde bijdrage en tot integratie van het gezinsvacantiegeld in de kinderbijslagregeling voor werknemers (Staatsblad, 16-17 augustus 1962, blz. 6.967).

Koninklijk besluit van 26 juli 1962

tot wijziging van de artikelen 67 en 83 van het organiek koninklijk besluit van 22 september 1955 van de ziekte- en invaliditeitsverzekering (Staatsblad, 10 augustus 1962, blz. 6.805).

Koninklijk besluit van 26 juli 1962

tot wijziging van de artikelen 23 en 26 van het koninklijk besluit van 27 februari 1961 tot uitvoering van Titel III, Eerste hoofdstuk, Afdeling I, van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel (Staatsblad, 10 augustus 1962, blz. 6.807).

Wet van 27 juli 1962

tot vaststelling van het minimumbedrag van zekere rust- en overlevingspensioenen ten laste van de Openbare Schatkist (Staatsblad, 22 augustus 1962, blz. 7.087).

Wet van 28 juli 1962

tot wijziging der wet van 12 april 1960 tot oprichting van een Sociaal Fonds voor de diamantarbeiders (Staatsblad, 3 augustus 1962, blz. 6.583).

Wet van 2 augustus 1962

betreffende de rust- en overlevingspensioenen (Staatsblad, 22 augustus 1962, blz. 7.089).

Wet van 6 augustus 1962

waarbij de toepassing van de wetten op de vergoedingspensioenen wordt uitgebreid tot de gevolgen van sommige schadelijke feiten die zich hebben voorgedaan op het grondgebied van de Republiek Kongo (Leopoldstad), van Rwanda en van Burundi (Staatsblad, 30 augustus 1962, blz. 7.366).

Wet van 13 augustus 1962

tot wijziging van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders (Staatsblad, 22 augustus 1962, blz. 7.091).

XI. — OORLOGSSCHADE

Koninklijk besluit van 16 augustus 1962

betreffende de vaststelling inzake oorlogsschade aan woongebouwen, van de integrale vergoedingscoëfficiënt welke van toepassing is voor de periode van 1 juli 1962 tot 31 december 1962 (besluit n° 40) (Staatsblad, 30 augustus 1962, blz. 7.373).

Koninklijk besluit van 16 augustus 1962

betreffende de vaststelling inzake oorlogsschade aan boten, van de integrale vergoedingscoëfficiënt toepasselijk op heel het Rijk voor de periode van 1 juli 1962 tot 31 december 1962 (besluit n° 47) (Staatsblad, 30 augustus 1962, blz. 7.373).

STATISTIEKEN

(De inhoudsopgave en de lijst van de gebruikte afkortingen komen voor op het einde van het Tijdschrift)

Na ieder hoofdstuk vindt de lezer bibliografische referenties; zij vermelden enkele statistische publikaties die meer omstandige gegevens over het onderwerp van het hoofdstuk of overeenstemmende gegevens voor het buitenland bevatten

I. — BEVOLKING EN NATIONALE REKENINGEN

1. — BEVOLKING

Bronnen : Nationaal Instituut voor de Statistiek en Ministerie van Arbeid.

	Bron	1947	1959	1960	1961
		(duizenden, per einde jaar)			
Totale bevolking	N.I.S.	8.512	9.129	9.178	9.229
Bevolking op werkbekwame leeftijd (15 tot 65 jaar)	»	5.850	5.902	5.906	
waarvan : Mannen	»	2.902	2.927	2.928	
Vrouwen	»	2.948	2.975	2.978	
Actieve bevolking ¹ :	Arbeidsblad	3.481	3.506	3.505	v 3.525
waarvan : Landbouw	»	423	264	257	v 250
Extractionijverheid	»	191	151	131	v 114
Fabrieksijverheid	»	1.311	1.174	1.204	v 1.241
Bouwbedrijf	»	197	240	241	v 250
Vervoer	»	243	244	240	v 242
Handel, banken, verzekeringen en diensten	»	1.024	1.291	1.312	v 1.333
Volledige werklozen	»	92	142	120	v 95

¹ Incl. de werklozen en excl. de gewapende macht.

**I - 2. — NETTO NATIONAAL INKOMEN TEGEN VERGOEDINGSWAARDE
VAN DE PRODUKTIEFACTOREN**

I - 2 a. — RAMINGEN VAN HET N.I.S.

(Genormaliseerd systeem)

(miljarden franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
1. Bezoldiging van de loon- en weddetrekken- den (vóór belastinghef- fing :											
a) Lonen en wedden	125,2	142,8	148,4	150,6	155,7	164,7	177,4	191,8	197,4	199,4	211,8
b) Bezoldiging van de gewapende macht	5,2	6,6	8,1	8,7	9,0	9,6	9,4	9,9	10,6	11,2	12,1
c) Werkgevers- bijdrage voor de maatschappelijke zekerheid	16,2	18,3	20,9	21,4	22,1	24,1	26,3	30,0	30,7	29,9	32,9
Totaal ...	146,6	167,7	177,4	180,7	186,8	198,4	213,1	231,7	238,7	240,5	256,8
2. Inkomen der zelfstan- dige arbeiders (vóór belastingheffing) :											
a) Land-, tuin- en bosbouw	19,4	21,6	20,4	22,1	21,4	21,6	20,8	23,3	22,3	23,7	22,6
b) Vrije beroepen	6,8	7,9	8,4	8,6	9,3	9,5	10,0	10,2	11,2	11,9	12,5
c) Handel en ambachtswezen	62,1	64,6	62,9	66,1	69,3	71,6	73,9	74,1	73,8	74,6	77,0
Totaal ...	88,3	94,1	91,7	96,8	100,0	102,7	104,7	107,6	107,3	110,2	112,1
3. Ondernemersinkomen voortvloeiend uit de ac- tiviteit der personenven- nootschappen (na belastingheffing)	4,5	5,2	4,9	4,9	5,3	6,0	6,5	6,2	5,6	6,0	6,3
4. Intersten, huur en dividenden uitgekeerd aan particulieren en private verenigingen zonder winstoogmerk (vóór belastingheffing) :											
a) Intersten	9,1	9,8	10,7	11,8	13,0	14,4	15,5	16,5	17,9	19,3	21,0
b) Huur	14,5	15,7	16,9	21,4	24,3	25,2	26,9	27,6	29,7	31,3	32,1
c) Dividenden en tantièmes	6,7	8,6	9,2	8,8	8,9	10,3	11,9	12,9	11,9	11,1	12,9
Totaal ...	30,3	34,1	36,8	42,0	46,2	49,9	54,3	57,0	59,5	61,7	66,0
5. Giften der vennoot- schappen	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5
6. Niet uitgekeerde winst der vennootschappen op aandelen (na belasting- heffing)	7,3	9,8	6,5	6,2	8,8	11,4	12,5	9,4	6,3	9,7	9,9
7. Directe belastingen der vennootschappen in wel- ke juridische vorm ook	4,1	7,7	8,7	6,8	6,3	6,1	7,6	7,9	6,9	6,5	7,8
8. Inkomen uit vermogen en ondernemersinkomen toevoeiend aan de over- heid	0,9	0,9	1,5	1,9	1,7	1,5	1,4	1,4	0,1	1,6	2,0
9. Niet uitgekeerde winst der autonome openbare instellingen	0,4	0,5	0,3	0,5	0,7	1,0	0,8	0,8	0,9	0,9	0,8
10. Min : interest der over- heidsschuld	- 7,2	- 7,3	- 7,7	- 8,2	- 9,0	- 10,1	- 10,6	- 11,0	- 11,9	- 13,2	- 14,9
11. Netto nationaal inkomen tegen vergoedingswaarde van de produktiefactoren	275,5	313,1	320,5	331,9	347,2	367,4	390,8	411,4	413,8	424,2	447,3

1 Alhoewel beide volgens het genormaliseerde stelsel worden opgemaakt, vertonen de ramingen van het N.I.S. (tabel I - 2 a, rubriek 11) en van DULBEA (tabel I - 2 b, rubriek 8) een gevoelig verschil wegens de aanwending van verschillende statistische reeksen, methodes en ramingsgrondslagen. De raming van het N.I.S. (tabel I - 2 a, rubriek 11) kan dus niet worden vergeleken met de gegevens van de tabellen I - 2 b en I - 8.

I - 2 b. — RAMINGEN VAN DULBEA

(Genormaliseerd systeem)
(miljarden franken)

Bron : Département d'Economie Appliquée de l'Université Libre de Bruxelles (Dulbea).

	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
1. Bezoldiging van de loonen weddetrekkenden (vóór taxatie)	148,7	171,8	179,5	185,0	189,4	200,4	216,7	234,0	240,9	247,3	
2. Overige inkomens	158,8	184,3	177,9	180,1	196,0	203,4	220,5	230,3	219,1	226,3	
3. Netto Nationaal Produkt tegen factorkosten ¹ ...	<u>307,5</u>	<u>356,1</u>	<u>357,4</u>	<u>365,1</u>	<u>385,4</u>	<u>403,8</u>	<u>437,2</u>	<u>464,3</u>	<u>460,0</u>	<u>473,6</u>	<u>502,9</u>
<i>Verhouding met het B.N.P. (rubriek W van de tabel I - 3a en rubriek 7 van de tabel I - 3b) .....</i>											
4. Kapitaalconsumptie ...	27,4	31,8	35,2	35,9	37,3	39,2	41,5	45,7	49,2	51,2	53,1
5. Indirekte belastingen minus overheidstoelagen ...	28,6	31,3	35,4	35,4	35,8	39,4	41,7	44,2	41,8	47,6	51,9
6. Bruto Nationaal Produkt tegen marktprijzen (6) = (3) + (4) + (5)	<u>363,5</u>	<u>419,3</u>	<u>428,0</u>	<u>436,4</u>	<u>458,6</u>	<u>482,4</u>	<u>520,4</u>	<u>554,2</u>	<u>551,0</u>	<u>572,4</u>	<u>608,0</u>

¹ Alhoewel beide volgens het genormaliseerde stelsel worden opgemaakt, vertonen de ramingen van het N.I.S. (tabel I - 2 a, rubriek 11) en van DULBEA (tabel I - 2 b, rubriek 3) een gevoelig verschil wegens de aanwending van verschillende statistische reeksen, methodes en ramingsgrondslagen. De raming van het N.I.S. (tabel I - 2 a, rubriek 11) kan dus niet worden vergeleken met de gegevens van de tabellen I - 2 b en I - 5.

I - 3. — BRUTO NATIONAAL PRODUKT

(Ramingen Dulbea, genormaliseerd systeem)

**I - 3a. — B.N.P. BEREKEND DOOR ONTLEDING VAN DE VOORTBRENGING
TEGEN COURANTE PRIJZEN**

(miljarden franken)

Bron : Département d'Economie Appliquée de l'Université Libre de Bruxelles (Dulbea).

	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
A. Land- en bosbouw, visserij	30,6	33,4	33,6	35,3	35,6	35,5	34,3	37,2	36,3	38,7	37,4
B. Extractieve nijverheid (alleen steenkoolmijnen)	17,1	18,9	20,2	19,6	18,9	20,0	20,8	23,8	21,7	16,9	16,2
C. Voedingsnijverheid ...	25,9	30,4	31,6	30,4	32,8	33,4	37,4	39,3	40,2	41,3	44,4
D. Textiel- en kledingnijverheid	18,2	20,3	15,8	16,7	18,1	17,2	19,3	20,6	16,7	18,3	20,4
E. Bouwmaterialen	7,9	9,8	8,9	9,5	10,6	12,2	13,7	13,1	13,1	13,7	15,0
F. Nijverheid der basismetalen	10,0	17,0	16,2	12,6	12,6	17,5	20,3	22,2	21,0	21,8	26,3
G. Metaalverwerkende nijverheid	22,0	25,2	27,6	28,3	29,6	29,9	32,9	33,6	31,7	34,5	37,4
H. Andere nijverheden ¹ .	26,6	33,9	32,5	32,7	35,8	40,5	44,2	45,5	45,6	50,2	54,1
<i>Gezamenlijke fabrieks- nijverheid (C tot H) ...</i>	<i>110,6</i>	<i>136,6</i>	<i>132,6</i>	<i>130,2</i>	<i>139,5</i>	<i>150,7</i>	<i>167,8</i>	<i>174,3</i>	<i>168,3</i>	<i>179,8</i>	<i>197,6</i>
I. Bouwbedrijf	25,7	25,7	25,7	27,7	29,6	29,3	32,4	37,9	36,0	38,2	40,9
J. Electriciteit, gas en water	7,3	8,5	9,2	9,4	11,0	11,4	12,9	12,4	12,4	13,0	14,6
K. Vervoer en verkeer ...	24,4	28,3	29,5	30,0	30,5	33,0	36,6	37,8	38,3	40,2	42,9
L. Groot- en kleinhandel .	25,6	27,7	27,3	27,5	28,7	30,1	31,8	35,3	32,5	34,3	35,9
M. Banken, verzekeringen en immobiëlen	7,2	8,3	8,9	9,3	9,9	10,5	11,6	12,4	12,5	13,1	13,9
N. Woonhuizen	19,8	21,4	22,1	27,2	31,0	31,8	32,2	32,6	32,6	33,3	33,9
O. Staat ²	26,4	31,3	34,4	36,3	37,6	38,8	40,8	43,3	47,8	51,2	56,5
P. Andere diensten ³	39,7	42,3	43,5	43,9	45,1	47,3	49,7	52,1	56,3	56,5	58,5
Q. Bruto Binnenlands Produkt tegen factorkosten (A tot P)	334,4	382,4	387,0	396,4	417,4	438,4	470,9	499,1	494,7	515,2	548,3
R. Andere bijdragen	4,9	5,7	5,1	5,0	5,5	6,3	8,6	8,8	8,9	7,7	9,9
S. Bruto Nationaal Produkt tegen factorkosten (Q + R)	339,3	388,1	392,1	401,4	422,9	444,7	479,5	507,9	503,6	522,9	558,2
T. Indirecte belastingen min de overheidstoeslagen	28,6	31,3	35,4	35,4	35,8	39,4	41,7	44,2	41,8	47,6	51,9
U. Bruto Nationaal Produkt tegen marktprijzen (S + T)	367,9	419,4	427,5	436,8	456,7	484,1	521,2	552,1	545,4	570,5	610,1
V. Statistische aanpassing .	- 4,4	- 0,2	+ 0,4	- 0,4	- 0,1	- 1,7	- 0,8	+ 2,1	+ 5,5	+ 1,9	- 2,1
W. Bruto Nationaal Produkt tegen marktprijzen (U + V)	363,5	419,3	428,0	436,4	456,6	482,4	520,4	554,2	551,0	572,4	608,0

¹ Omvat : hout- en meubelnijverheid, papierdeeg, papier- en druknijverheid, chemische en rubbernijverheid, en andere nijverheden.

² Incl. openbare gezondheid en openbaar onderwijs.

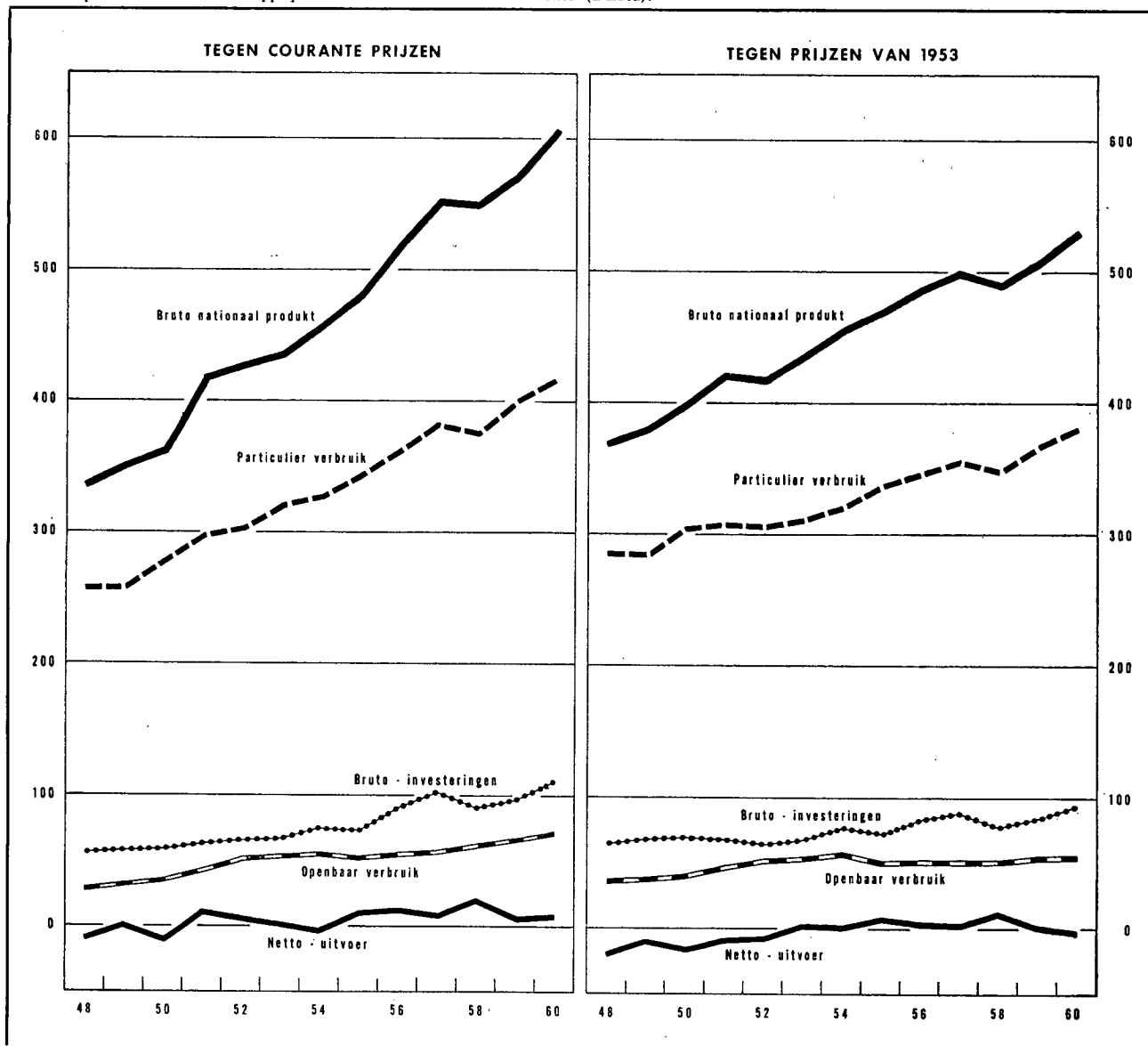
³ Omvat : geneeskunde en andere diensten.

I - 3b en 3c. — **B.N.P. BEREKEND DOOR ONTLEDING VAN DE BESTEDINGEN**

(Genormaliseerd systeem)

(miljarden franken)

Bron : Département d'Economie Appliquée de l'Université Libre de Bruxelles (Dulbea).

I - 3b. — **BESTEDINGEN TEGEN COURANTE PRIJZEN**

	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
1. Particulier verbruik	278,0	299,4	303,7	312,0	328,4	344,0	361,6	384,1	377,2	401,0	417,4
2. Openbaar verbruik	35,6	44,2	52,8	54,9	55,8	53,2	55,6	58,2	62,8	67,0	72,3
3. Brutovorming van vast-kapitaal	59,9	57,8	61,5	65,0	72,3	74,7	86,4	95,2	89,6	98,5	106,5
<i>Bedrijven</i>	52,9	49,9	54,7	58,0	65,6	66,5	76,7	85,2	80,6	88,1	95,8
<i>Staat</i>	7,0	7,9	6,8	7,0	6,7	8,2	9,7	10,0	9,0	10,4	10,7
4. Voorraadvorming	- 0,1	6,0	3,8	1,8	3,0	- 0,4	4,0	6,7	0,8	- 1,3	3,7
5. Binnenlandse bestedingen van de economie	373,4	407,4	421,8	433,7	459,5	471,5	507,6	544,2	530,4	565,2	599,9
6. Netto-uitvoer :	- 9,9	11,9	6,2	2,7	- 0,9	10,9	12,8	10,0	20,6	7,2	8,1
<i>Uitvoer</i>	97,1	146,8	135,8	130,1	136,9	162,6	188,7	195,8	191,6	194,7	221,8
<i>Min invoer</i>	107,0	134,9	129,6	127,4	137,8	151,7	175,9	185,8	171,0	187,5	213,7
7. Bruto nationaal produkt	363,5	419,3	428,0	436,4	458,6	482,4	520,4	554,2	551,0	572,4	608,0

I - 3c. — BESTEDINGEN TEGEN PRIJZEN VAN 1953

(Genormaliseerd systeem)

(miljarden franken)

Bron : Département d'Economie Appliquée de l'Université Libre de Bruxelles (Dulben).

	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
1. Particulier verbruik ...	305,1	308,7	308,1	312,0	321,2	338,1	347,0	356,9	349,6	368,5	382,5
2. Openbaar verbruik	40,7	47,5	52,8	54,9	57,9	51,7	52,0	51,8	52,5	55,2	55,7
3. Brutovorming van vastkapitaal :											
<i>Bedrijven</i>	69,8	62,2	61,2	65,0	73,3	72,8	80,5	82,8	77,6	85,2	90,5
<i>Staat</i>	61,3	54,4	54,3	58,0	66,1	65,7	72,5	75,2	70,0	76,5	82,0
	8,5	7,8	6,9	7,0	7,2	7,1	8,0	7,6	7,6	8,7	8,5
4. Voorraadvorming	- 0,3	5,5	3,6	1,8	3,0	- 0,4	3,7	6,1	0,4	- 0,7	3,6
5. Binnenlandse bestedingen van de economie	415,3	423,9	425,7	433,7	455,4	462,2	483,2	497,6	480,1	508,2	532,3
6. Netto-uitvoer :											
<i>Uitvoer</i>	-15,0	- 0,7	- 6,0	2,7	1,2	8,5	4,9	2,7	11,3	1,4	- 1,2
<i>Min invoer</i>	108,1	123,9	116,7	130,1	144,2	165,6	182,0	184,4	190,1	203,2	226,5
	123,1	124,6	122,7	127,4	143,0	157,1	177,1	181,7	178,8	201,8	227,7
7. Bruto nationaal produkt	400,3	423,2	419,7	436,4	456,6	470,7	488,1	500,3	491,4	509,6	531,1

I - 4 — BRUTOINVESTERINGEN IN DE GEZAMENLIJKE ECONOMIE *

(miljarden franken)

Bron : Ministerie van Economische Zaken en Energie, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Jaar	Particuliere sector								Overheidssector 1				Eind-totaal (Particuliere en overheidssector)
	Woonhuizen	Beroepslokalen	Industriële bedrijfsuitrusting	Andere bedrijfsuitrusting ²	Bedrijfsvoertuigen	Andere voertuigen	Diversen ³	Totaal	Gebouwen en burgerlijke bouwkunde	Bedrijfsuitrusting	Landsverdediging	Totaal	
1951	14,0	7,1	n.b.	n.b.	2,0	2,8	n.b.	46,5	n.b.	n.b.	4,4	19,1	65,6
1952	14,3	6,4	n.b.	n.b.	2,4	3,0	n.b.	50,1	n.b.	n.b.	9,2	23,1	73,2
1953	15,6	7,5	19,3	5,1	2,1	3,3	0,8	53,7	9,9	4,1	8,5	22,5	76,2
1954	18,1	8,1	18,9	5,5	2,6	4,1	0,7	58,0	10,2	3,8	6,4	20,4	78,4
1955	18,0	8,9	20,2	5,8	2,4	4,6	0,4	60,3	11,7	5,8	5,0	22,5	82,8
1956	19,0	9,8	25,6	7,7	2,3	4,6	0,5	69,5	13,3	4,3	4,3	21,9	91,4
1957	28,0	10,9	25,4	7,8	2,4	4,8	1,2	80,5	13,2	4,7	5,0	22,9	103,4
1958	24,3	10,4	24,6	8,4	2,3	4,8	0,9	75,7	13,6	4,7	4,1	22,4	98,1
1959	25,2	10,0	25,2	7,2	2,1	5,0	1,3	76,0	17,1	5,5	2,8	25,4	101,4
1960	28,5	12,0	27,9	9,9	2,7	5,5	0,3	86,8	15,2	4,5	3,4	23,1	109,9
1961	30,0	16,0	32,0	10,1	3,0	6,0	1,0	98,1	16,4	4,9	3,0	24,3	122,4

¹ Staat, ondergeschikte openbare besturen, N.M.B.S., N.B.V., N.M.B., R.L.W., Posterijen en Bestuur der Postchecks, R.T.T., B.R.T., N.M.W.V., Waterwegen, zeehavens en binnenhavens.

² Vliegtuigen, schepen en vaartuigen, landbouwuitrusting, spoor- en tramwegen, materieel bestemd voor andere bedrijfstakken.

³ Landbouwwerken en beweging van de veestapel.

* Deze raming, opgesteld door het Ministerie van Economische Zaken en Energie, kan niet vergeleken worden met de gegevens van tabel I - 8b wegens het gebruik van verschillende statistische reeksen, methodes en ramingsgrondslagen.

Bibliografische referenties :

Bevolking : *Statistisch Jaarboek voor België*. — *Statistisch Tijdschrift van het N.I.S.* — *Publicaties van het Nationaal Centrum voor mechanische berekeningen*. — *Algemene telling van de bevolking, de nijverheid en de handel op 31 december 1947*. — *Bulletin de l'I.R.E.S.P.* — *Annuaire démographique (O.V.N.)*. — *Revue Internationale du Travail (I.A.B.)*. — *Annuaire des statistiques du Travail (I.A.B.)*.

Nationaal Inkomen en B.N.P. : *Cahiers Economiques de Bruxelles (D.U.L.B.E.A.)*. — *Statistisch Jaarboek voor België*. — *Statistisch Tijdschrift van het N.I.S.* — *Recherches économiques de Louvain (I.R.E.S.P.)*. — *International Financial Statistics (I.M.F.)*. — *Bulletin statistique (E.O.E.S.)*. — *Données statistiques (Raad van Europa)*. — *Yearbook of International Accounts Statistics (O.V.N.)*.

Investerings : *De Belgische Economie* (Ministerie van Economische Zaken).

II. — TEWERKSTELLING EN WERKLOOSHEID

1. — INDEXCIJFERS VAN DE TEWERKSTELLING IN DE NIJVERHEID (arbeiders)

Basis 1958 = 100

Bron : Ministerie van Arbeid.

Maandgemiddelden of maanden	Algemeen indexcijfer	Extractiebedrijven	Fabrieksbedrijven							Bouwnijverheid
			Totaal	Nijverheid der basismetalen	Metaalverwerkende nijverheid				Textiel (excl. confectie)	
					Fabricage van metaalproducten (exclusief machines en transportmaterieel)	Machinebouw (exclusief elektrische machines)	Bouw van elektrische machines, apparaten en toebehoren	Bouw van transportmaterieel		
1959	96,4	89,3	97,2	99,6	92,4	97,7	94,6	88,3	98,7	97,8
1960	97,6	76,9	100,7	103,4	98,8	108,8	100,3	89,5	99,5	99,7
1961	99,6	67,6	104,0	107,1	106,5	118,5	113,7	89,2	99,1	100,7
1960 2 ^e kwartaal	97,5	78,7	100,0	102,8	96,6	107,1	97,8	90,6	99,1	100,6
1960 3 ^e kwartaal	98,3	73,9	101,6	103,8	99,1	110,8	101,7	92,9	98,6	102,4
1960 4 ^e kwartaal	98,6	72,7	102,6	105,1	101,8	112,9	106,8	88,5	100,3	100,7
1961 1 ^e kwartaal	97,1	71,0	101,9	106,2	103,0	113,2	110,6	86,2	99,9	93,0
1961 2 ^e kwartaal	99,6	68,6	103,6	106,7	106,3	116,3	111,4	88,9	99,7	101,8
1961 3 ^e kwartaal	100,1	66,4	104,8	107,5	106,8	121,5	114,4	90,6	98,2	104,3
1961 4 ^e kwartaal	100,9	64,6	105,7	108,1	109,9	122,9	118,3	91,1	98,7	103,6
1961 Februari	97,5	71,1	102,1	105,5	103,2	114,4	110,3	86,1	99,9	94,0
1961 Maart	99,1	70,2	103,4	107,1	103,3	115,6	110,1	88,7	100,9	98,6
1961 April	99,2	69,4	103,3	106,4	105,2	115,3	110,7	88,9	99,7	100,1
1961 Mei	99,6	68,6	103,7	106,7	107,5	115,2	111,7	89,0	99,9	101,6
1961 Juni	100,0	67,8	103,9	107,0	106,2	118,5	111,8	88,7	99,4	103,6
1961 Juli	99,2	67,2	104,0	106,9	105,6	120,4	112,3	90,6	97,6	103,0
1961 Augustus	99,7	66,2	104,9	107,3	106,4	122,4	115,2	90,5	98,6	104,2
1961 September	101,3	65,7	105,5	108,2	108,3	121,6	115,7	90,6	98,4	105,6
1961 Oktober	101,5	65,3	106,0	108,3	109,2	122,8	117,6	88,8	98,1	105,3
1961 November	101,3	64,6	106,1	108,2	109,7	123,3	118,8	92,1	99,4	104,0
1961 December	100,0	63,8	105,0	107,7	110,8	122,6	118,6	92,3	98,7	101,6
1962 Januari	100,1	63,4	104,5	107,4	109,6	123,3	115,1	94,5	98,4	100,6
1962 Februari	99,9	63,1	104,2	106,6	108,7	123,9	115,1	96,7	98,7	100,8

II - 2. — WERKLOOSHEID

Algemene gegevens

Bron : Rijkdienst voor Arbeidsvoorziening.

	Aantal werkdagen per periode 1	Aantal gecontroleerde werklozen (duizenden) 2			Maand-gemiddelde van het aantal verloren werkdagen (duizenden)	Gemiddeld aantal werkloosheidsdagen per maand 3		Door de openbare besturen tewerkgestelde werklozen (duizenden) 2	Werkaanvragen 4 5	Werkaanbiedingen 4	
		Totaal	Volledige	Gedeeltelijke en toevallige		Werklozen				gedurende de maand ontvangen	openstaande aanbiedingen per einde maand
						Volledige	Gedeeltelijke en toevallige				
1953	303	245,8	183,6	62,2	6.207	20,8	8,7	8,7	128,3	24,9	7,0
1954	303	224,8	167,0	57,8	5.677	20,7	7,9	14,0	111,4	25,7	7,2
1955	304	172,4	116,5	55,9	4.366	20,2	8,9	22,7	70,9	27,7	13,4
1956	308	144,8	91,0	53,8	3.717	20,5	8,5	9,8	49,2	23,9	14,9
1957	302	116,8	77,9	38,9	2.942	19,9	7,6	5,3	40,1	19,4	12,9
1958	302	180,9	109,7	71,2	4.556	20,0	7,0	10,5	73,1	16,2	5,6
1959	302	199,2	125,0	74,2	5.014	20,7	8,2	17,3	82,8	19,3	5,3
1960	304	158,1	110,1	48,0	4.005	20,9	6,8	9,8	61,2	18,9	7,5
1961	308	126,3	87,9	38,4	3.241	21,2	7,7	7,1	31,4	20,1	12,5
1960 4 ^e kwartaal	76	137,4	104,0	33,4	3.481	20,6	5,6	6,5	56,6	15,9	7,2
1961 1 ^e kwartaal	78	177,4	119,2	58,2	4.614	22,0	8,2	4,3	55,6	19,5	8,3
1961 2 ^e kwartaal	74	111,2	85,0	26,2	2.408	20,4	6,5	8,5	26,8	23,5	13,7
1961 3 ^e kwartaal	76	90,3	70,6	19,7	2.288	20,9	6,3	8,5	18,6	19,9	15,4
1961 4 ^e kwartaal	80	124,5	76,5	48,0	3.320	21,0	8,5	6,9	24,7	17,6	12,8
1962 1 ^e kwartaal	72	140,9	74,6	66,3	2.819	16,1	6,8	4,4	28,2	20,1	13,1
1962 2 ^e kwartaal	74	64,0	41,8	22,2	1.302	15,5	5,9	7,6	14,6	20,6	16,6
1961 Augustus	23	89,4	69,9	19,5	2.057	19,2	5,6	8,7	18,2	20,0	15,4
1961 September	24	88,4	69,3	19,1	2.122	19,6	6,7	8,7	18,1	23,6	16,8
1961 Oktober	29	92,6	69,2	23,4	2.687	22,3	6,8	8,0	17,9	22,0	14,4
1961 November	23	101,8	75,6	26,2	2.341	19,0	6,3	6,9	25,3	17,2	13,0
1961 December	28	176,2	84,7	91,5	4.933	21,6	10,0	5,7	30,9	13,6	10,9
1962 Januari	24	158,3	90,4	67,9	3.166	16,9	6,5	3,8	31,3	21,2	11,6
1962 Februari	24	151,0	77,7	73,3	3.020	15,6	7,2	4,4	29,2	17,8	12,7
1962 Maart	24	113,4	55,8	57,6	2.268	15,8	6,7	5,0	24,1	21,2	15,0
1962 April	28	71,1	46,6	24,5	1.636	17,2	6,4	6,6	17,8	21,9	17,0
1962 Mei	23	62,0	41,2	20,8	1.179	14,7	5,7	7,9	14,3	21,9	17,0
1962 Juni	23	57,4	36,6	20,8	1.092	14,5	5,6	8,2	11,8	18,0	15,7
1962 Juli	29	54,4	35,4	19,0	1.360	18,6	7,0	7,6	12,7	14,7	14,3
1962 Augustus	23	50,4	33,3	17,1	958						

1 De werkloosheidsmaand omvat 4 of 5 weken.

2 Daggemiddelde per werkloosheidsmaand.

3 Gemiddelde duur van de werkloosheid = $\frac{\text{Aantal verloren werkdagen per maand}}{\text{Aantal werklozen ingeschreven in de gemeentelijke stempellokalen, per maand}}$

4 Werkaanvragen en aanbiedingen met betrekking tot arbeiders en arbeiders alleen.

5 Normaal arbeidsbekwame volledige werklozen.

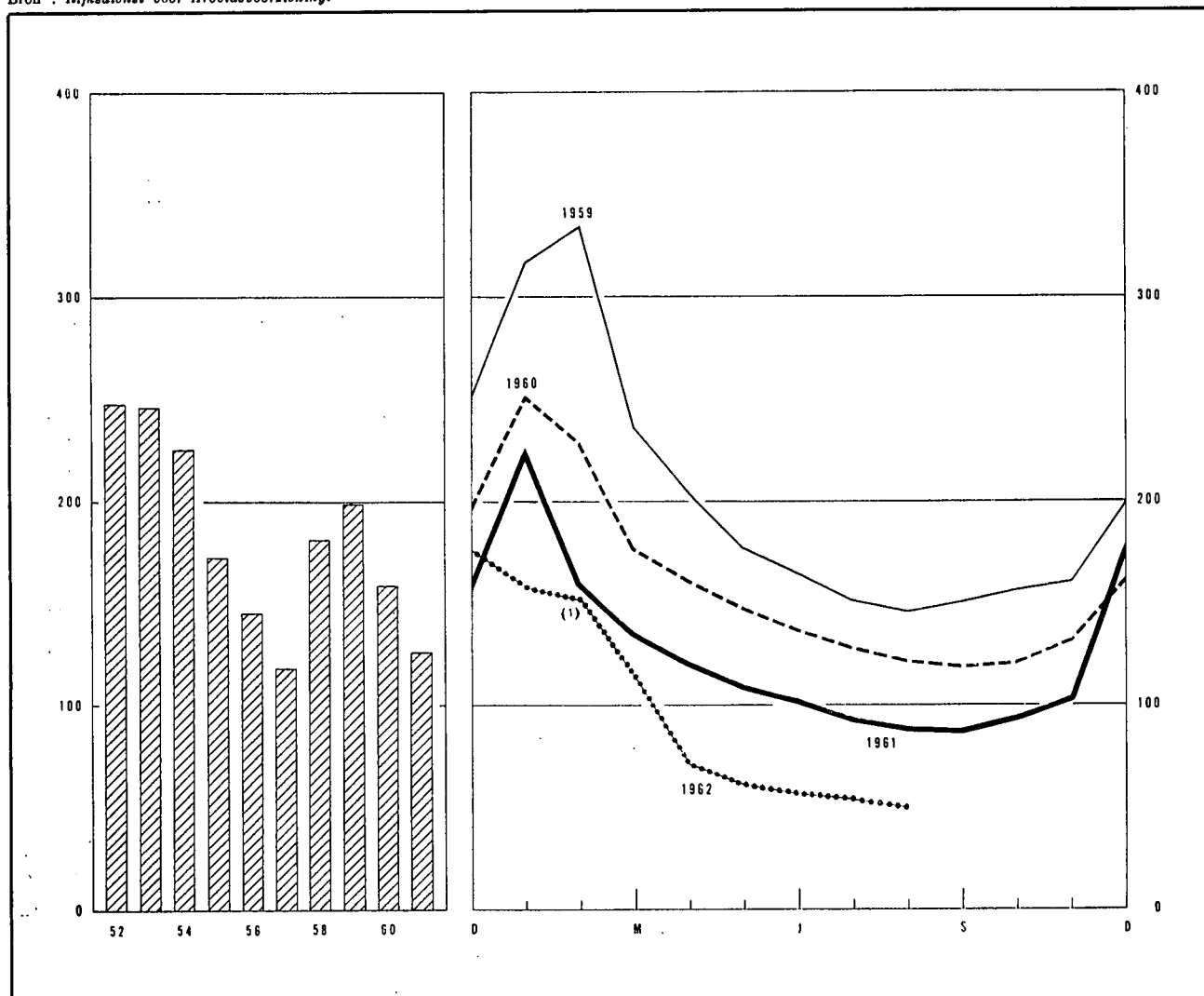
6 Sedert februari 1962 bevatten de cijfers niet meer de werklozen die van de gemeentecentrale ontslagen zijn ingevolge het ministerieel besluit van 29-12-61.

II - 3. — WERKLOOSHEID

Daggemiddelden van het aantal gecontroleerde werklozen

Volledig + gedeeltelijk werklozen
(duizenden)

Bron : Rijkdienst voor Arbeidsvoorziening.

	Jaar	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal		1950	1960	1961	1962
1953	246	296	230	212	243	Januari	317	252	226	158
1954	225	319	219	179	179	Februari	335	229	160	151 ¹
1955	172	280	152	116	137	Maart	236	177	135	113
1956	145	247	122	95	115	April	205	161	120	71
1957	117	144	96	88	138	Mei	177	148	109	62
1958	181	204	166	149	204	Juni	165	137	102	57
1959	199	292	182	150	171	Juli	152	128	93	54
1960	158	221	149	123	137	Augustus	146	122	89	50
1961	126	177	111	90	124	September	151	119	88	
1962		141 ¹	64			Oktober	157	121	93	
						November	161	132	102	
						December	199	162	176	

Bibliografische referenties : *Maandelijkse berichten van de R.V.A. — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Statistisch Jaarboek voor België. — Arbeidsblad. — Recherches économiques de Louvain (I.R.E.S.P.). — Industrie, tijdschrift van het V.B.N. — Informations Statistiques (E.G.K.S.). — Annuaire des Statistiques du Travail (I.A.B.).*

¹ Sedert februari 1962 bevatten de cijfers niet meer de werklozen die van de gemeentecentrale ontslagen zijn ingevolge het ministerieel besluit van 29-12-61.

III. — LANDBOUW EN VISSERIJ

1. — LANDBOUWPRODUCTIE

Bronnen : Ministerie van Landbouw (plantaardige produktie) — Nationaal Instituut voor de Statistiek (aantal dieren, dierlijke produktie en beteeld areaal).

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Beteeld areaal ¹ (duizenden hectaren)									
Broodgranen	259	274	272	260	280	296	275	273	256
waarvan : tarwe	170	184	191	188	208	219	201	203	207
rogge	82	82	74	68	66	69	66	63	43
Andere granen	258	233	234	254	238	240	256	252	263
Nijverheidsgewassen	96	95	98	99	92	94	89	96	92
Wortel- en knolgewassen	161	163	152	151	145	141	143	131	120
Groenten geteeld voor het zaad	12	13	13	14	13	12	12	11	11
Hooi- en weiland	821	815	815	818	814	811	827	819	821
Diversen	148	149	147	132	137	128	133	134	142
Totaal ...	1.755	1.742	1.731	1.728	1.719	1.722	1.735	1.716	1.705
Plantaardige produktie (duizenden tonnen)									
Tarwe	560	575	714	597	751	779	793	773	722
Andere graangewassen	997	972	1.008	985	961	983	1.046	1.036	992
Suikerbieten	2.389	2.132	2.246	2.203	2.486	2.832	1.485	3.063	2.703
Vlas (zaad en stro)	193	236	272	235	182	170	125	214	196
Cichorei	34	109	95	54	51	56	44	55	60
Aardappelen	1.919	2.634	2.184	2.034	2.044	1.914	1.466	1.894	1.780
Aantal dieren ¹ (duizenden stuks)									
Landbouwpaarden	219	208	195	189	182	178	170	159	147
Totaal der runderen	2.291	2.373	2.393	2.413	2.485	2.596	2.630	2.690	2.700
waarvan : melk- en trekkoeien ...	930	971	985	973	976	995	1.012	1.023	1.030
Varkens	1.156	1.310	1.419	1.471	1.366	1.423	1.447	1.726	1.760
Dierlijke produktie									
Melkleveringen aan de melkerijen (miljoenen liters)	1.091	1.153	1.168	1.198	1.277	1.319	1.303	1.420	1.555
Slachtingen (nettogewicht van het vlees - duizenden tonnen)	370	381	392	400	391	412	424	441	430

¹ Telling op 15 mei van ieder jaar.

III - 2. — ZEEVISSERIJ

Voornaamste vissoorten aangevoerd in de Belgische havens

(maandgemiddelden in tonnen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Schelvis	383	448	546	519	445	374	232	262	285
Kabeljauw	852	715	870	764	662	834	653	689	698
Pladijs	421	378	392	379	427	451	381	390	291
Tong	502	465	323	299	289	315	257	350	314
Rog	277	241	312	314	356	337	342	323	328
Haring	1.370	1.400	1.650	716	254	201	260	528	409
Garnaal	164	122	178	266	84	64	89	39	80

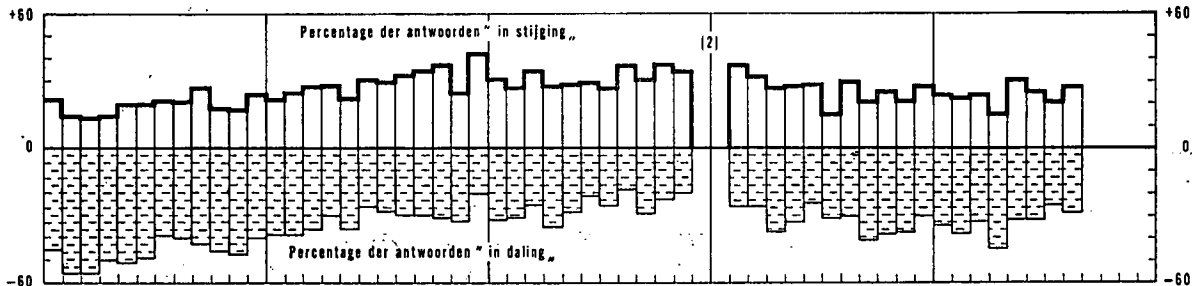
Bibliografische referenties : Landbouwtijdschrift (Ministerie van Landbouw). — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Statistisch Jaarboek voor België. — Données statistiques (Raad van Europa). — Bulletin mensuel : Economie et statistique agricoles (F.A.O.).

IV. — NIJVERHEID

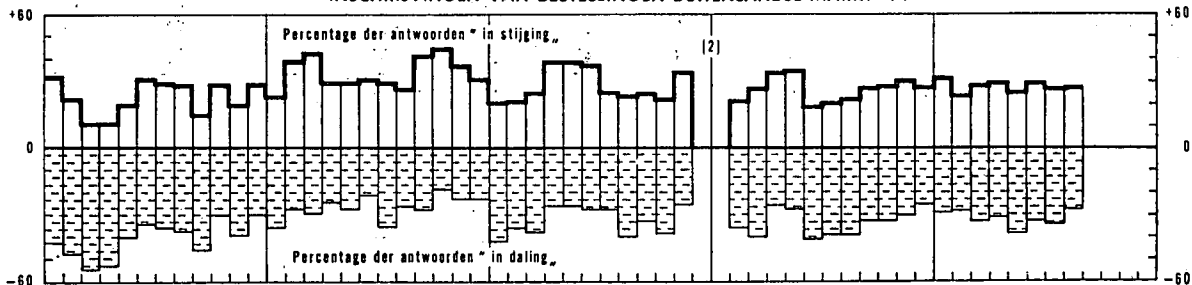
IV - 1. — RESULTATEN DER CONJUNCTUURENQUETES

Gezamenlijke nijverheid : Textiel — IJzer en Staal — Metaalverwerkende nijverheid — Papier — Hout — Leder.

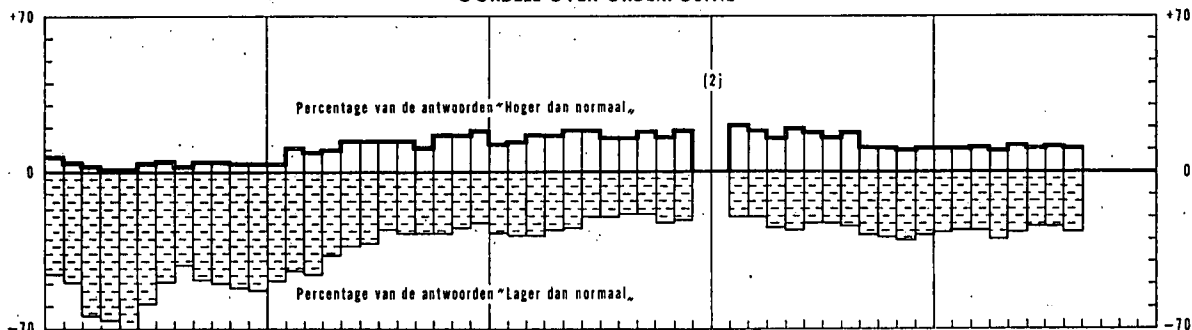
INSCHRIJVINGEN VAN BESTELLINGEN BINNENLANDSE MARKT (1)

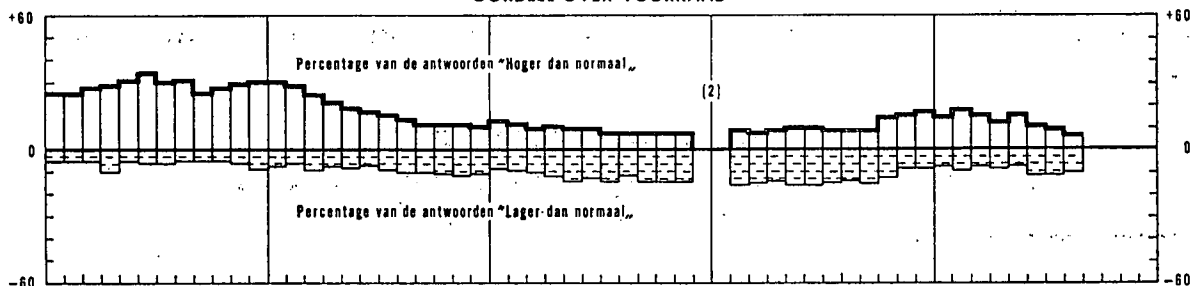
INSCHRIJVINGEN VAN BESTELLINGEN BUITENLANDSE MARKT (1)

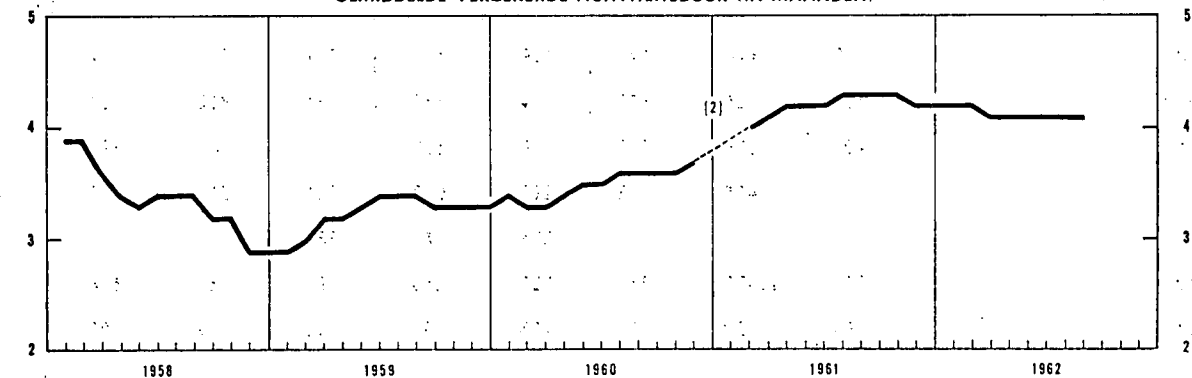
OORDEEL OVER ORDERPOSITIE

OORDEEL OVER VOORRAAD

GEMIDDELDE VERZEKERDE ACTIVITEITSDUUR (IN MAANDEN)

1 Seizoenbewegingen uitgeschakeld.

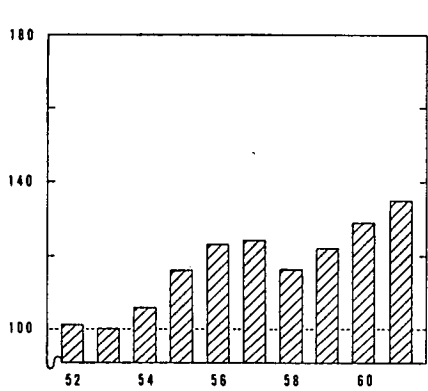
2 Staking in de ijzer- en staalnijverheid en in de metaalverwerkende nijverheid.

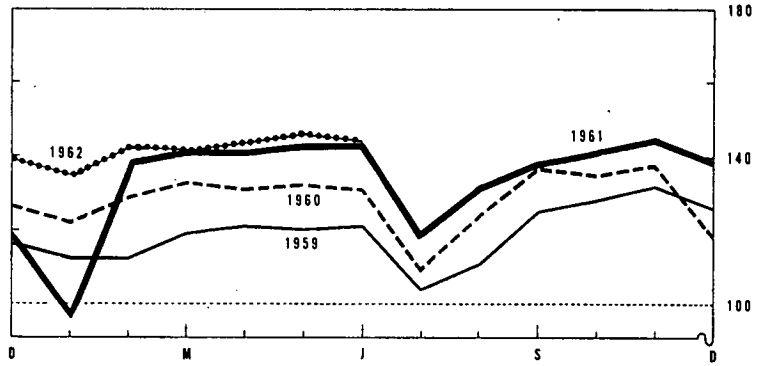

IV - 2. — INDEXOIJFERS VAN DE INDUSTRIELE PRODUKTIE (I.R.E.S.P.)

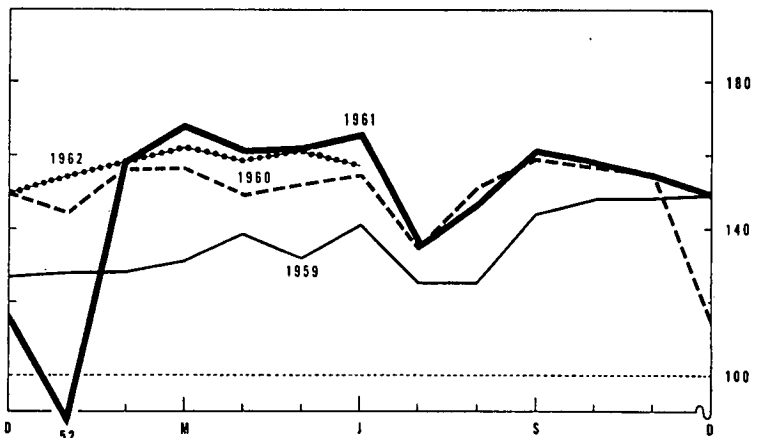
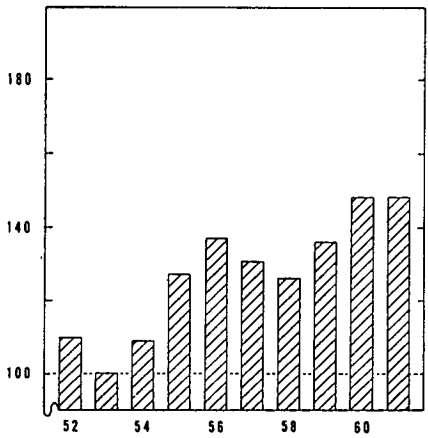
Basis 1953 = 100

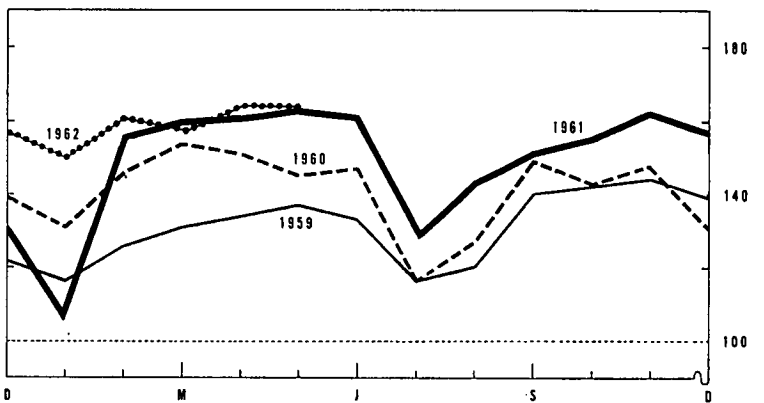
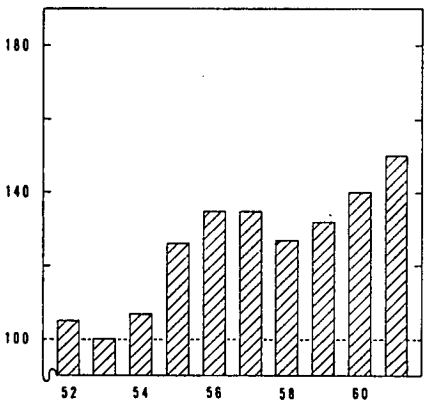
GEZAMENLIJKE NIJVERHEID

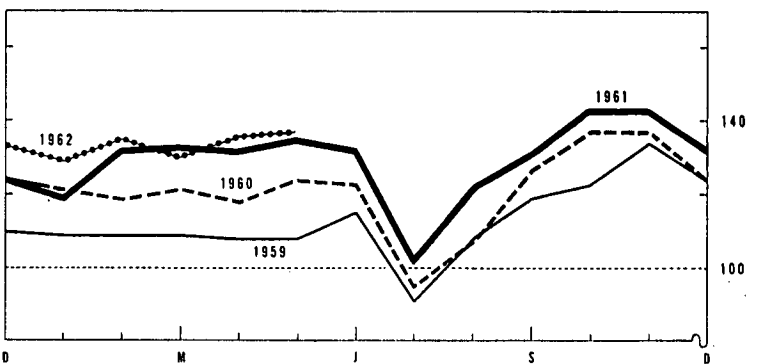
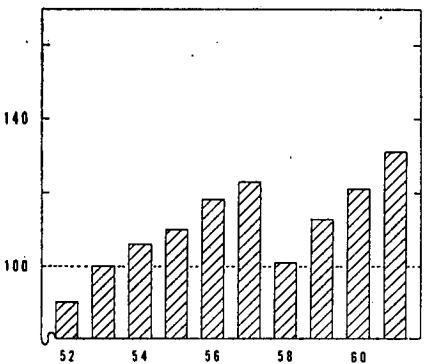
IJZER - EN STAALNIJVERHEID EN NON FERROMETALEN

METAALVERWERKENDE NIJVERHEID

TEXTIELNIJVERHEID

IV - 3. ENERGIE

Bronnen : *Algemene Directie van het Mijnwezen* [kol. (1), (2) en (5)] — *Administratie van de Nijverheid* [kol. (8) en (9)] — *Berekeningen door de N.B.B.* [kol. (4)] — *N.I.S.* [kol. (8), (6) en (7)].

Maandgemiddelden of maanden	Steenkool					Elektriciteit	Ruwe petroleum	Gas	
	Totale produktie	Voorraden per einde periode op de mijn-terreinen	Netto-invoer	Waarneembaar verbruik van ruwe steenkool ¹	Dagelijks rendement per onder- en bovengrondse arbeider	Totale produktie	Verwerking	Produktie der cokesfabrieken voor rechtstreekse leveringen aan de nijverheid	Totaal beschikbaar gas
	(duizenden tonnen)				(kg)	(miljoenen kWh)	(miljoenen l)	(miljoenen m ³)	
	(1)	(2)	(8)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1953	2.505	3.074	— 133	2.479	766	799	308	75	145
1954	2.437	2.815	— 125	2.563	784	862	365	84	159
1955	2.498	371	— 287	2.702	826	912	453	92	168
1956	2.463	179	35	2.777	841	987	522	99	182
1957	2.424	1.413	126	2.738	838	1.051	520	97	180
1958	2.255	6.928	221	2.319	841	1.043	630	100	182
1959	1.896	7.496	233	2.410	907	1.097	643	103	188
1960	1.872	6.565	159	2.472	1.019	1.174	669	109	200
1961	1.794	4.394	122	2.486	1.090	1.247	769	102	196
1960 4 ^o kwartaal	1.897	6.565	150	2.539	1.072	1.238	605	101	198
1961 1 ^o kwartaal	1.761	6.505	162	2.326	1.071	1.194	712	88	187
2 ^o kwartaal	1.913	6.203	116	2.530	1.104	1.199	769	115	201
3 ^o kwartaal	1.656	5.384	94	2.394	1.074	1.189	836	104	185
4 ^o kwartaal	1.844	4.394	137	2.684	1.110	1.406	759	102	212
1962 1 ^o kwartaal	1.790	3.360	96	2.584	1.119	1.378	778	103	227
2 ^o kwartaal	v 1.808	v 2.569			v 1.153	1.274	854	106	206
1961 Augustus	1.770	5.701	98	2.522	1.081	1.198	851	105	190
September	1.812	5.384	49	2.531	1.087	1.295	838	105	189
Oktober	1.864	5.109	145	2.677	1.091	1.412	684	107	203
November	1.888	4.826	98	2.573	1.126	1.400	788	100	210
December	1.780	4.394	167	2.802	1.113	1.405	804	99	224
1962 Januari	1.924	4.143	68	2.623	1.122	1.426	777	103	231
Februari	1.608	3.747	93	2.459	1.111	1.285	749	96	211
Maart	1.837	3.360	126	2.669	1.123	1.423	808	110	239
April	1.743	3.030	98	2.622	1.146	1.280	851	102	208
Mei	1.844	2.808			1.141	1.304	872	111	215
Juni	v 1.812	v 2.569			v 1.172	1.238	840	105	194
Juli	v 1.359	v 2.385							
Augustus	v 1.803	v 2.200							

¹ Steenkolenproduktie + netto-invoer van steenkolen, cokes en agglomeraten + voorraadbeweging (1,8 ton cokes en 0,9 ton agglomeraten = 1 ton ruwe steenkolen).

IV - 4. — METAALPRODUKTIE

Bronnen : *N.I.S.* [kol. (1) en (2)] — *Fabrikmetaal* [kol. (3) tot (6)].

Maandgemiddelden of maanden	Ijzer- en staalnijverheid (duizenden tonnen)		Metaalverwerkende nijverheid (miljarden franken)			
	Produktie van ruwetaal	Produktie van afgewerkt staal	Binnengekomen bestellingen			Totaal der verzendingen
			voor de binnenlandse markt	voor de uitvoer	Totaal	
	(1)	(2)	(8)	(4)	(5)	(6)
1953	369	280	2,93	1,26	4,19	4,69
1954	413	302	3,12	1,67	4,79	4,86
1955	492	366	3,49	1,96	5,45	5,54
1956	532	397	4,34	2,78	7,12	6,32
1957	523	371	3,87	2,27	6,14	6,63
1958	501	350	3,44	1,99	5,43	6,62
1959	536	386	3,98	2,55	6,53	6,69
1960	599	407	4,40	2,93	7,33	7,26
1961	584	405	5,43	3,76	9,19	8,09
1960 4 ^o kwartaal	560	382	4,63	3,42	8,05	7,58
1961 1 ^o kwartaal	480	339	4,94	3,25	8,19	7,50
2 ^o kwartaal	649	440	5,96	4,02	9,98	8,23
3 ^o kwartaal	614	403	4,89	3,06	7,95	7,97
4 ^o kwartaal	594	437	5,93	4,71	10,64	8,67
1962 1 ^o kwartaal	622	462	v 5,40	v 4,17	v 9,57	v 8,72
2 ^o kwartaal	v 627					
1961 Augustus	633	409	5,11	3,16	8,27	7,22
September	647	450	4,64	3,08	7,72	8,91
Oktober	634	455	7,56	4,54	12,10	8,96
November	574	431	5,00	4,99	9,98	8,17
December	573	425	5,24	4,59	9,83	8,89
1962 Januari	606	469	v 5,54	v 3,90	v 9,44	v 8,12
Februari	597	421	v 4,85	v 3,83	v 8,68	v 8,76
Maart	662	497	v 5,82	v 4,76	v 10,58	v 9,28
April	605	444	v 4,89	v 3,57	v 8,46	v 8,43
Mei	648 ¹	476	v 5,64	v 4,21	v 9,85	v 9,16
Juni	628 ¹					
Juli	528 ¹					
Augustus	623 ¹					

¹ Raming op basis Agofi-cijfer.

IV - 5. — BOUWNIJVERHEID : jaarcijfers

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Jaar	Gebouwen hoofdzakelijk of uitsluitend voor huisvesting bestemd					Gebouwen die niet hoofdzakelijk voor huisvesting bestemd zijn				
	Toegestane bouwvergunningen				Begonnen gebouwen	Toegestane bouwvergunningen				Begonnen gebouwen
	Nieuwbouw of volledige herbouw		Verbouwingen, vergrotingen of gedeeltelijke herbouw		Nieuwbouw en volledige herbouw	Nieuwbouw of volledige herbouw		Verbouwingen, vergrotingen of gedeeltelijke herbouw		Nieuwbouw en verbouwingen
	Aantal	Te bouwen volume (duizenden m ³)	Aantal	Te bouwen volume (duizenden m ³)		Aantal	Te bouwen volume (duizenden m ³)	Aantal	Te bouwen volume (duizenden m ³)	
1952	28.622	18.584	8.080	1.110	—	2.566	5.204	1.624	2.027	—
1953	35.536	22.764	9.028	1.153	—	3.082	7.519	2.202	2.633	—
1954	38.600	25.220	8.752	1.114	32.783	3.288	7.450	2.318	2.791	5.029
1955	36.615	23.564	9.468	1.220	31.698	3.588	8.561	2.569	3.731	5.422
1956	33.742	22.793	9.266	1.226	32.604	3.921	10.997	3.123	4.482	5.982
1957	34.904	24.063	9.407	1.318	31.724	3.618	9.255	3.009	3.772	6.090
1958	32.329	21.732	9.368	1.192	30.605	2.636	6.059	2.619	2.843	4.809
1959	38.989	26.683	9.724	1.368	35.333	3.036	8.661	3.135	4.951	5.209
1960	41.102	28.881	9.645	1.230	34.800	3.151	11.805	3.567	6.360	5.530

IV - 6. — BOUWNIJVERHEID : maandcijfers

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden of maanden	Gebouwen hoofdzakelijk of uitsluitend voor huisvesting bestemd ¹		Gebouwen die niet hoofdzakelijk voor huisvesting bestemd zijn ²	
	Toegestane bouwvergunningen	Begonnen gebouwen	Toegestane bouwvergunningen	Begonnen gebouwen
1960 3 ^e kwartaal	3.370	3.131	618	531
4 ^e kwartaal	3.096	2.506	529	436
1961 1 ^e kwartaal	3.824	2.780	575	440
2 ^e kwartaal	4.262	3.922	731	602
3 ^e kwartaal	3.594	3.492	671	582
4 ^e kwartaal	3.110	2.477	560	433
1962 1 ^e kwartaal	3.603	1.869	628	287
1961 Mei	4.270	4.157	695	572
Juni	4.497	3.707	824	648
Juli	3.693	3.450	724	546
Augustus	3.743	3.404	671	622
September	3.345	3.622	619	578
Oktober	3.065	2.952	610	485
November	3.291	2.594	554	440
December	2.975	1.884	517	373
1962 Januari	3.456	1.307	549	214
Februari	3.296	1.632	581	220
Maart	4.058	2.668	755	427
April	4.700	3.372	864	474
Mei		3.376		415

¹ Nieuwbouw of volledige wederopbouw waarvoor een bouwvergunning werd afgeleverd.

² Nieuwbouw, herbouw, verbouwingen en uitbreidingen, waarvoor een bouwvergunning werd afgeleverd.

**IV - 7. — VERGELIJKENDE EVOLUTIE VAN DE INDUSTRIELE PRODUKTIE
DER E.E.G.-LANDEN**

Algemene indexcijfers van de industriële produktie (niet aangepast voor seizoenschommelingen)
Basis 1953 = 100

Bron : O.E.S.O.

	Gezamenlijke E.E.G.-landen			België			West-Duitsland ¹		
	1960	1961	Schommel. in pct. *	1960	1961	Schommel. in pct. *	1960	1961	Schommel. in pct. *
1 ^o kwartaal	166	179	+ 7,8	130	126 ²	- 2,6	169	185	+ 9,5
2 ^o kwartaal	175	187	+ 6,9	133	142	+ 6,7	182	196	+ 7,7
3 ^o kwartaal	164	170	+ 3,7	125	130	+ 4,1	174	180	+ 3,4
4 ^o kwartaal	184	195	+ 6,0	131 ²	143	+ 9,3	194	202	+ 4,1
	1961	1962		1961	1962		1961	1962	
1 ^o kwartaal	179	189	+ 5,6	126 ²	140	+ 10,9	185	188	+ 1,6
2 ^o kwartaal	187	198	+ 5,9	142	145	+ 1,8	196	203	+ 3,6
3 ^o kwartaal	170			130			180		
4 ^o kwartaal	195			143			202		
	Frankrijk			Italië			Nederland		
	1960	1961	Schommel. in pct. *	1960	1961	Schommel. in pct. *	1960	1961	Schommel. in pct. *
1 ^o kwartaal	174	186	+ 6,9	175	193	+ 10,3	150	160	+ 6,7
2 ^o kwartaal	180	192	+ 6,7	182	196	+ 7,7	160	162	+ 1,3
3 ^o kwartaal	155	159	+ 2,6	179	194	+ 8,4	154	154	0,0
4 ^o kwartaal	189	201	+ 6,3	190	214	+ 12,6	165	164	- 0,6
	1961	1962		1961	1962		1961	1962	
1 ^o kwartaal	186	199	+ 7,0	193	217	+ 12,4	160	162	+ 1,3
2 ^o kwartaal	192	206	+ 7,3	196	216	+ 10,2	162	167	+ 3,1
3 ^o kwartaal	159			194			154		
4 ^o kwartaal	201			214			164		

* Schommelingspercent tegenover het indexcijfer van het overeenstemmend kwartaal van het vorige jaar.

¹ Saarland en West-Berlijn uitgesloten.

² Staking.

Bibliografische referenties : *Statistisch Jaarboek voor België.* — *Statistisch Tijdschrift van het N.I.S.* — *Annalen der Mijnen van België.* — *Arbeitsblad.* — *Recherches économiques de Louvain (I.R.E.S.P.).* — *Industrie,* tijdschrift van het V.B.N. — *Bulletin van Fabrimétal.* — *Maandlijks statistisch tijdschrift van Fédéchar.* — *Maandlijks tijdschrift van het M.E.Z.* (Administratie van de Nijverheid - Dienst : Elektrische energie). — *Energie.* — *Figas,* informatieblad van het Verbond der Gasnijverheid. — *Agence économique et financière.* — *Het Bouwbedrijf.* — *Statistiques générales (O.E.S.O.).*

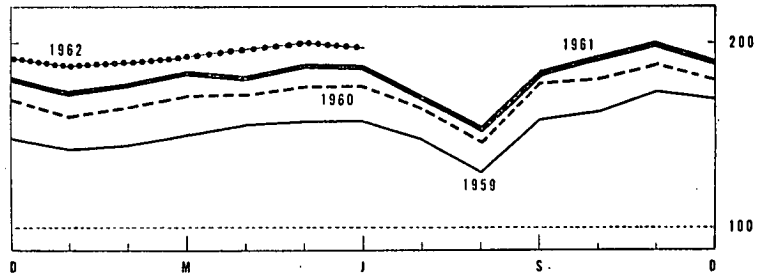
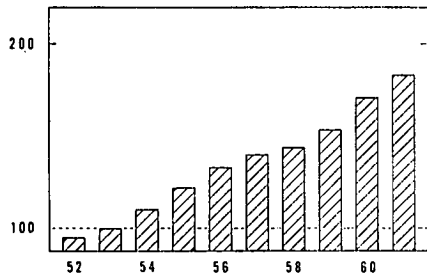
IV - 7. — VERGELIJKENDE EVOLUTIE VAN DE INDUSTRIËLE PRODUKTIE
DER E.E.G.-LANDEN

Algemene indexcijfers van de industriële produktie (O.E.S.O.)

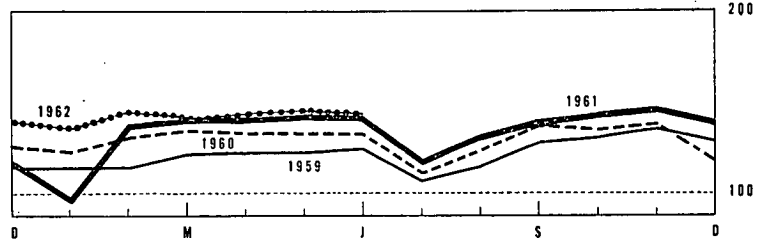
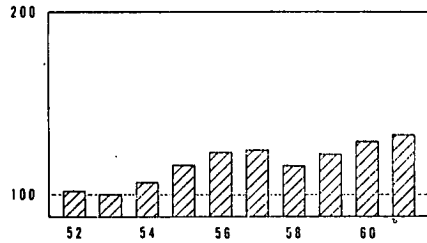
Basis 1953 = 100

(Niet aangepast voor seizoenschommelingen)

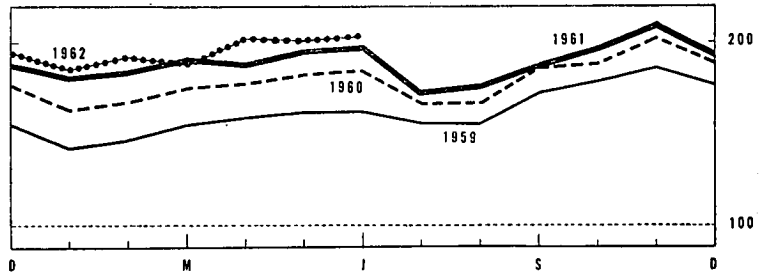
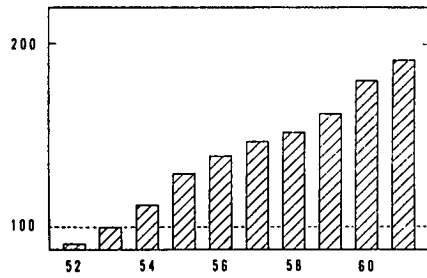
GEZAMENLIJKE E. E. G. - LANDEN

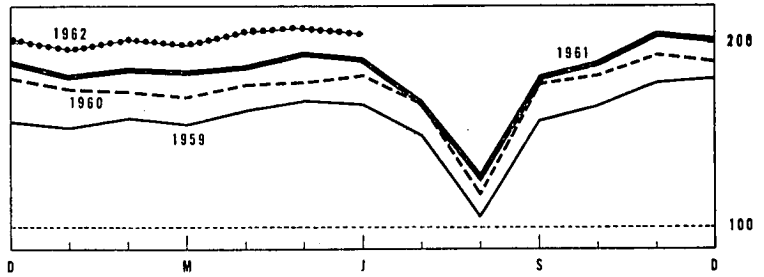
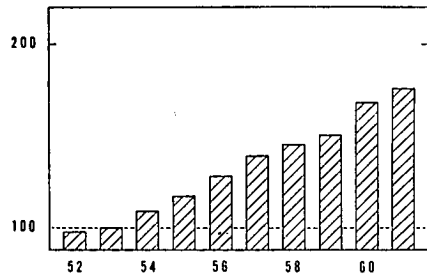
BELGIE

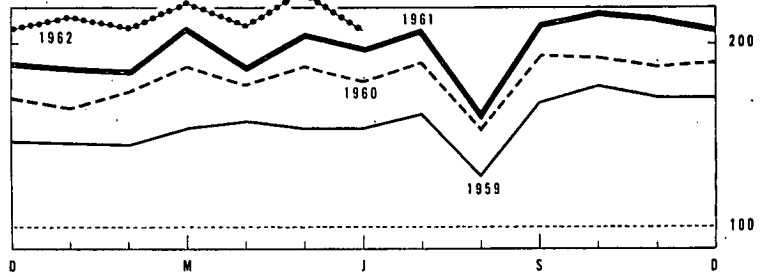
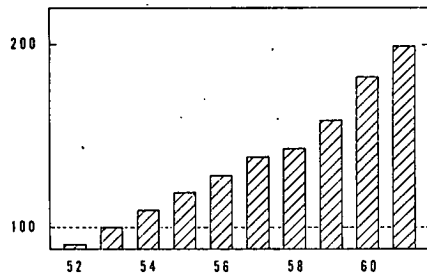
WEST - DUITSLAND (excl. Saarland en West - Berlijn)

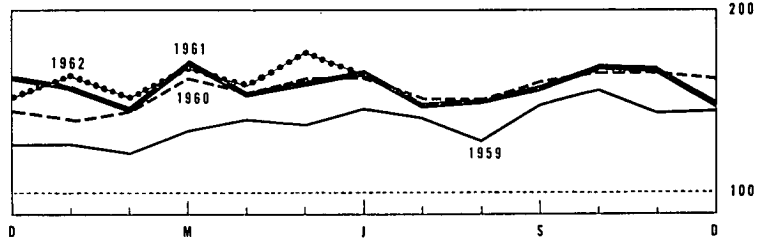
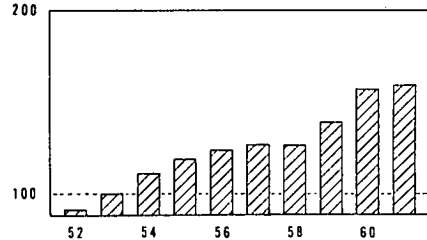
FRANKRIJK

ITALIE

NEDERLAND

V. — DIENSTEN

1. — VERVOER

a). — Bedrijvigheid van de N.M.B.S., de N.M.B. en de SABENA

Bronnen : N.M.B.S., N.M.B. en SABENA.

Maandgemiddelden of maanden	N.M.B.S.					N.M.B. Vervoerde ton-km 2	SABENA			
	Reizigers- vervoer	Goederenvervoer (volledige wagonladingen)					Geregeld en betalend luchtverkeer	(miljoenen passagiers- km)	(miljoenen ton-km)	
		Aantal reizigers-km	Aantal produktieve t-km 1	Totale tonnenmaat	waarvan					
					brandstoffen en minerale oliën					ertsen
(miljoenen)		(duizenden tonnen)			(duizenden)					
1953	627	477	5.150	2.154	802	2.019	37,3	5,4		
1954	630	470	5.104	2.239	794	1.423	40,8	6,0		
1955	654	547	5.745	2.504	946	1.201	48,2	7,0		
1956	694	577	5.874	2.389	980	965	56,7	8,2		
1957	713	548	5.558	2.321	966	797	77,4	10,0		
1958	755	486	4.818	1.876	959	618	99,7	12,2		
1959	710	505	4.874	1.866	1.043	364	88,7	11,3		
1960	715	525	5.070	1.935	1.155	294	108,7	13,8		
1961	724	538	5.115	1.937	1.178	225	98,2	12,9		
1960 4 ^o kwartaal	711	518	5.065	1.957	1.090	581	103,5	14,6		
1961 1 ^o kwartaal	668	468	4.415	1.733	930	117	76,9	11,2		
2 ^o kwartaal	737	557	5.360	2.031	1.251	154	98,1	13,1		
3 ^o kwartaal	759	543	5.153	1.913	1.270	196	137,2	16,3		
4 ^o kwartaal	733	584	5.534	2.071	1.255	432	80,4	11,1		
1962 1 ^o kwartaal	v 728	536	5.130	2.004	1.208	233	77,5	10,1		
2 ^o kwartaal	v 753	546	5.199	1.984	1.259	234				
1961 Juli	749	526	4.828	1.767	1.243	147	147,4	17,3		
Augustus	769	539	5.199	1.928	1.264	218	129,2	15,5		
September	759	563	5.433	2.045	1.304	223	135,1	16,0		
Oktober	724	588	5.668	2.047	1.217	450	103,8	13,3		
November	768	596	5.657	2.072	1.297	598	65,9	9,8		
December	708	567	5.276	2.095	1.252	247	71,6	10,1		
1962 Januari	v 748	560	5.303	2.183	1.221	262	76,7	9,9		
Februari	v 693	490	4.723	1.845	1.106	205	69,2	9,2		
Maart	v 744	558	5.363	1.984	1.297	233	86,6	11,2		
April	v 744	520	4.997	1.935	1.184	233	103,8	12,7		
Mei	v 749	561	5.372	2.009	1.322	239				
Juni	v 767	556	5.227	2.008	1.270	230				
Juli			4.577							

1 De produktieve ton-km hebben betrekking op het commercieel vervoer (met uitsluiting van het dienstvervoer) : het is de som van de vermenigvuldigingen van het gewicht van elke verzending met de afstand van het traject.

2 De vervoerde ton-km worden berekend door optelling van de resultaten bekomen door vermenigvuldiging van de vervoerde tonnages met het aantal kilometers van het vervoer.

V - 1 b). — Zeevaart

Bronnen : Havenbestuur te Antwerpen [kol. (1)], te Gent [kol. (4)], N.I.S. (overige kolommen).

Maandgemiddelden of maanden	Haven van Antwerpen			Haven van Gent		
	Laadvermogen van de binnen- gekomen schepen (duizenden register- tonnen)	Goederen (duizenden metrieke tonnen)		Laadvermogen van de binnen- gekomen schepen (duizenden register- tonnen)	Goederen (duizenden metrieke tonnen)	
		Binnen- gekomen	Vertrokken		Binnen- gekomen	Vertrokken
1953	2.538	1.201	1.147	116	117	76
1954	2.634	1.276	1.091	119	113	85
1955	2.830	1.439	1.234	154	155	118
1956	3.172	1.865	1.279	178	216	82
1957	3.296	1.828	1.227	171	209	79
1958	3.545	1.723	1.210	163	169	82
1959	3.622	1.668	1.266	145	152	83
1960	3.774	1.816	1.288	150	166	75
1961	3.846	1.936	1.284	139	167	61
1960 4 ^o kwartaal	3.487	1.718	1.232	140	173	58
1961 1 ^o kwartaal	3.567	1.674	1.160	121	154	51
2 ^o kwartaal	3.872	1.960	1.275	146	153	67
3 ^o kwartaal	3.935	2.019	1.295	161	195	56
4 ^o kwartaal	4.011	2.090	1.408	128	168	69
1962 1 ^o kwartaal	4.142	2.005	1.427	121	133	70
2 ^o kwartaal	4.213			134		
1961 Juli	3.868	2.036	1.316	151	200	48
Augustus	4.021	2.066	1.252	170	123	55
September	3.917	1.954	1.317	161	262	64
Oktober	3.905	2.230	1.491	137	185	60
November	3.997	1.910	1.445	123	170	71
December	4.131	2.130	1.289	123	150	77
1962 Januari	4.400	2.156	1.538	124	123	73
Februari	3.733	2.040	1.302	103	137	74
Maart	4.294	1.818	1.442	135	140	64
April	4.071	2.178	1.402	117	107	55
Mei	4.382	2.495	1.202	128	101	75
Juni	4.185			157		
Juli	4.272					

V - 1 c). — Binnen- scheepvaart

Bron : N.I.S.

Totaal verkeer 1	
(duizenden metrieke tonnen)	(miljoenen ton-km)
(1)	(2)
3.912	327
4.258	343
4.737	385
4.659	374
4.642	383
4.269	361
4.534	402
5.097	436
5.426	456
5.056	431
4.645	393
5.702	491
5.917	489
5.440	452
5.276	422
5.860	489
5.946	487
5.946	491
5.685	478
5.616	468
5.018	409
5.084	401
4.841	385
5.903	481
5.368	434
6.074	482

1 Binnenlands vervoer + invoer + uitvoer + doorvoer.

V - 2. — TOERISME

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(duizenden overnachtingen)

Maandgemiddelden of maanden	Totaal	waarvan land van gewone verblijfplaats					
		België	Frankrijk	Nederland	Vereinigd Koninkrijk	West-Duitsland	U.S.A.
1953	761	577	41	28	45	14	16
1954	911	692	50	31	57	19	17
1955	1.019	766	60	33	68	22	19
1956	1.084	815	66	35	71	23	19
1957	1.186	898	71	33	81	25	19
1958	1.341	877	84	37	102	69	51
1959	1.249	979	55	30	82	27	20
1960	1.307	982	69	33	99	33	25
1961	1.387	1.061	74	34	89	38	21
1960 3 ^o kwartaal	3.334	2.618	176	64	261	62	41
4 ^o kwartaal	373	235	23	19	15	18	15
1961 1 ^o kwartaal	347	226	23	16	13	16	9
2 ^o kwartaal	1.184	874	50	32	93	39	26
3 ^o kwartaal	3.508	2.794	196	66	231	76	34
4 ^o kwartaal	383	232	27	20	17	20	15
1962 1 ^o kwartaal	322	194	22	18	13	19	12
1961 Mei	897	598	45	34	81	38	28
Juni	1.692	1.316	51	37	136	45	30
Juli	4.574	3.864	197	64	238	63	42
Augustus	4.792	3.786	299	96	334	105	33
September	1.158	732	91	38	121	60	27
Oktober	439	256	28	23	23	27	22
November	357	218	27	18	14	18	12
December	352	221	25	20	15	16	11
1962 Januari	309	187	21	16	11	17	10
Februari	304	184	21	17	12	17	11
Maart	354	210	24	20	15	22	14
April	1.258	918	97	31	93	34	21
Mei	785	517	45	31	58	32	29

V - 3. — BINNENLANDSE HANDEL

a). — Verkoopindexcijfers

(Basis 1953 = 100)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden of maanden	Warenhuizen met veelvuldige afdelingen					Coöperatieven	Grote ondernemingen gespecialiseerd in kleding 4		Groot-handel	Onder-nemingen met bij-huizen	Verkoopindexcijfers na uitschakeling van de prijs- en seizoenbewegingen (berekeningen door de N.B.B.)			
	Algemeen indexcijfer	Voeding	Kleding	Meubel-lering	Huis-houden 1		Algemeen indexcijfer	Heren 2			Onder-goed en bijkom-stige kleding-stukken 3	Algeme-ne voe-dings-waren	Voeding	Waren-huizen
1953	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
1954	106	113	102	105	105	109	104	80	107	103	104	107	104	
1955	114	120	111	108	114	115	113	88	111	107	119	114	109	
1956	124	133	120	114	127	125	123	97	132	120	119	121	126	
1957	129	132	126	124	139	125	125	105	131	123	121	117	122	
1958	139	140	138	129	149	131	132	105	139	131	128	121	129	
1959	144	145	149	126	150	132	136	104	145	138	131	120	132	
1960	156	159	159	141	162	138	144	106	155	144	143	125	142	
1961	161	160	164	145	165	144	168	116	163	152	145	130	147	
1960 4 ^o kwartaal	179	173	180	133	172	144	157	118	159	157	140	124	143	
1961 1 ^o kwartaal	146	155	148	152	156	142	146	120	154	144	145	129	148	
2 ^o kwartaal	156	154	169	144	162	142	212	109	159	151	146	132	145	
3 ^o kwartaal	154	152	151	147	169	139	141	116	169	147	144	127	145	
4 ^o kwartaal	187	180	190	136	173	154	173	118	169	167	143	131	150	
1962 1 ^o kwartaal	v	149	173	139	151	155	149	139	146	161	165	134	153	
2 ^o kwartaal	v	168	168	184	153	165	210	129	174	166	154	139	153	
1961 Juli	165	149	179	154	179	134	161	194	158	146	144	124	138	
Augustus	143	149	128	134	163	141	110	71	180	145	144	132	151	
September	153	158	145	152	166	142	152	83	169	151	145	126	146	
Oktober	163	163	179	142	163	145	195	105	162	152	140	125	147	
November	181	168	176	125	149	142	150	107	169	151	144	132	164	
December	216	210	216	141	208	175	173	143	177	198	144	136	140	
1962 Januari	v	148	168	147	149	142	150	212	165	156	142	134	156	
Februari	v	134	161	114	141	153	140	99	153	158	143	132	152	
Maart	v	165	190	155	164	169	156	127	166	180	154	136	152	
April	v	166	172	180	151	158	142	243	129	170	151	148	153	
Mei	v	165	169	174	155	170	153	199	123	175	169	137	155	
Juni	v	174	164	198	153	168	188	134	177	178	165	139	151	
Juli	v	162	143	173	158	175								

1 Huishoudartikelen en huishoudtoestellen. — 2 Omvat hoofdzakelijk bovenkleding. — 3 Onderkleding : heren en/of dames.

4 Daar een zeker aantal nieuwe firma's in de statistiek werden opgenomen, zijn de indexcijfers vanaf 1962 niet meer volledig vergelijkbaar met deze van vorige periode.

V - 3 b). — Verkoop op afbetaling

1° — Algemene resultaten

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	Aantal lopende contracten op einde halfjaar (duizenden)				Uitstaande kredieten op einde halfjaar (miljarden franken)				Krediet verleend in de loop van het halfjaar (miljarden franken)			
	Totaal	Financiering door			Totaal	Financiering door			Totaal	Financiering door		
		Verkopers	banken	financieringsorganismen of particulieren		Verkopers	banken	financieringsorganismen of particulieren		Verkopers	banken	financieringsorganismen of particulieren
1959 2° halfjaar ...	1.205	532	133	540	8,60	1,82	3,18	3,60	4,23	1,29	1,27	1,67
1960 1° halfjaar ...	1.208	534	144	530	9,48	2,19	3,34	3,95	4,71	1,48	1,53	1,70
2° halfjaar ...	1.339	620	153	566	10,20	2,54	3,44	4,22	4,90	1,57	1,50	1,83
1961 1° halfjaar ...	1.418	643	159	616	11,36	2,82	3,72	4,82	5,14	1,68	1,58	1,88
2° halfjaar ...	1.430	625	169	636	11,75	2,92	3,80	5,03	4,99	1,67	1,51	1,81

2° — Achterstallige betalingen

	Aantal schuldenaars welke in gebreke gebleven zijn met het betalen van drie of meer vervallen termijnen in de loop van het halfjaar (duizenden)				Totaal der bedragen van drie termijnen welke door de schuldenaars, bedoeld in voorgaande kolommen, niet werden betaald (miljoenen franken)			
	Totaal	Financiering door			Totaal	Financiering door		
		verkopers	banken	financieringsorganismen of particulieren		verkopers	banken	financieringsorganismen of particulieren
1959 2° halfjaar	50	24	1	25	72,2	28,1	6,4	37,7
1960 1° halfjaar	46	22	1	23	72,3	27,2	6,1	39,0
2° halfjaar	51	24	1	26	81,1	27,8	6,8	46,5
1961 1° halfjaar	55	27	1	27	87,1	31,4	6,3	49,4
2° halfjaar	50	26	1	23	81,8	30,0	5,9	45,9

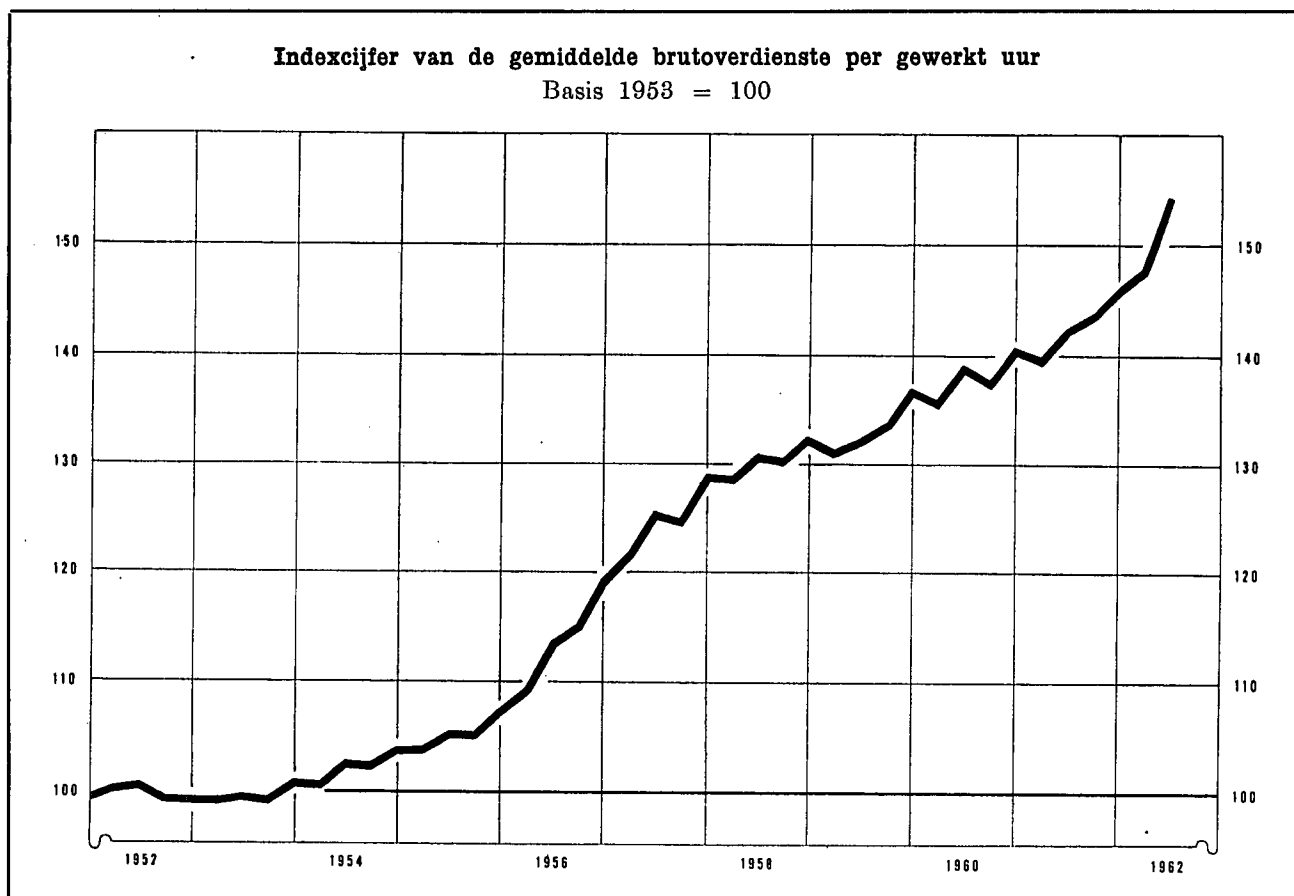
3° — Indeling van de kredieten verleend tijdens het halfjaar, volgens de aard der goederen

	Totaal	Vrachtwagens, bestelwagens, autobussen, zwaar vervoermaterieel		Landbouw-materieel, landbouwtractoren, vee	Wagens voor personenvervoer behalve autobussen		Moto's scooters, bromfietsen, rijwielen	Textiel-waren, bont-artikelen, kleding	Boeken	Bedrijfsuitrusting andere dan de artikelen vermeld in de voorgaande rubrieken (handel, ambachtswezen, nijverheid, vrije beroepen)	Huishoud-artikelen en voorwerpen voor persoonlijk gebruik, niet elders vermeld	Diensten (reizen, herstellen van motorrijtuigen)
		nieuw	reeds gebruikt		nieuw	reeds gebruikt						
Aantal contracten (duizenden)												
1959 2° halfjaar ...	633	3,5	1,2	2,2	19,3	11,6	18,3	270,2	22,3	8,4	268,9	7,2
1960 1° halfjaar ...	603	4,0	1,1	2,3	25,7	13,6	20,1	243,9	19,2	10,7	254,8	7,5
2° halfjaar ...	722	3,4	1,0	2,8	24,3	12,6	18,1	324,0	22,3	8,5	298,6	6,4
1961 1° halfjaar ...	754	4,1	1,1	3,2	28,6	15,1	18,8	368,0	25,4	8,9	274,3	6,6
2° halfjaar ...	829	3,5	1,2	2,6	24,4	12,6	14,4	433,1	19,6	9,5	299,1	8,9
Verleend krediet (miljoenen franken)												
1959 2° halfjaar ...	4.230	364	55	110	952	280	139	345	38	317	1.593	37
1960 1° halfjaar ...	4.708	453	56	84	1.379	339	160	322	35	328	1.502	50
2° halfjaar ...	4.899	386	51	128	1.300	318	129	358	41	337	1.810	46
1961 1° halfjaar ...	5.141	488	69	104	1.496	390	147	297	38	388	1.666	58
2° halfjaar ...	4.991	419	66	123	1.268	334	124	354	39	444	1.751	69
Verleend krediet — Percentagewijze verdeling t.o.v. het totaal												
1959 2° halfjaar ...	100,0	8,6	1,3	2,6	22,5	6,6	3,3	8,1	0,9	7,5	37,7	0,9
1960 1° halfjaar ...	100,0	9,6	1,2	1,8	29,3	7,2	3,4	6,8	0,7	7,0	31,9	1,1
2° halfjaar ...	100,0	7,9	1,1	2,6	26,5	6,4	2,6	7,3	0,8	6,9	37,0	0,9
1961 1° halfjaar ...	100,0	9,5	1,4	2,0	29,1	7,6	2,9	5,8	0,7	7,5	32,4	1,1
2° halfjaar ...	100,0	8,4	1,3	2,4	25,4	6,7	2,5	7,1	0,8	8,9	35,1	1,4

Bibliografische referenties : Statistisch Jaarboek voor België. — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Bulletin van de Kamer van Koophandel van Antwerpen. — Recherches économiques de Louvain (I.R.E.S.P.). — Maandstatistiek over de internationale trafiek der havens (N.I.S.). — Vervoerkroniek (tweemaandelijks). — Les transports maritimes, Etude Annuelle (E.O.E.S.). — Bulletin général de Statistiques (Office statistique des Communautés Européennes).

VI. — INKOMENS

1. — BEZOLDIGINGEN VAN DE ARBEIDERS (mannen + vrouwen)

Indexcijfer van de bezoldigingen in de nijverheid

Basis 1953 = 100

Bronnen : kol. (1) - (2) - (3) : N.B.B. (wijze van opstelling, zie Novembernummer 1957, blz. 415). — kol. (4) : R.M.Z. - berekeningen N.B.B. (zie noot). — kol. (5) : I.R.E.S.P.

	Gemiddelde brutoverdienste per gewerkt uur (1)	Type-uurloon 1		Indexcijfer van de loonmassa 2 (4)	Indexcijfer der arbeidskosten 3 (5)
		Geschoold arbeider (2)	Ongeschoold arbeider (3)		
1953	100	100	100	100	100
1954	103	103	102	102	103
1955	106	105	106	108	106
1956	115	114	114	118	114
1957	125	125	125	129	125
1958	131	129	129	125	132
1959	133	131	132	121	135
1960	138	135	137	128	141
1961	143	140	141	134	148
1960 December .	141	136	138		144
1961 Maart	140	137	139		145
Juni	142	139	140		148
September .	144	141	142		148
December .	146	141	142		151
1962 Maart ... v	148	144	146		152
Juni ... v	154	148	150		160

Algemene gemiddelden van de uurlonen der arbeiders

(sociale lasten inbegrepen)

Bron : Verbond der Belgische Nijverheid.

4	België (BF)	West-Duitsland	Groot-Brittannië	Nederland
		percentage in verhouding tot de Belgische lonen 5		
1953	28,25	85,8	91,0	63,9
1954	28,74	86,0	94,3	69,0
1955	29,91	88,2	98,4	71,9
1956	32,68	87,9	97,6	72,5
1957	35,67	90,6	93,7	70,4
1958	37,04	94,0	95,0	70,2
1959	38,30	97,4	95,0	70,4
1960	39,71	102,8	98,4	74,8
1961	41,76	114,8	100,6	78,4
1958 August.-Oktob.	37,53	94,2	94,6	68,2
1959 Februari-April	37,80	95,1	95,4	69,1
August.-Oktob.	38,80	96,7	94,6	68,6
1960 Februari-April	39,48	99,0	97,3	72,7
August.-Oktob.	39,93	106,7	99,5	75,6
1961 Februari-April	41,20	112,8	100,0	77,9
August.-Oktob.	42,32	116,7	101,3	78,9

1 Excl. de transportarbeiders.

2 Het betreft het eenvoudig indexcijfer van de totale bezoldigingen betaald aan de arbeiders die onderworpen zijn aan de maatschappelijke zekerheid en behoren tot de extractiebedrijven, de fabrieknijverheid, het bouwbedrijf, het vervoer en het verkeer. (Voor de bepaling van de totale bezoldigingen, zie XVe Jaarverslag R.M.Z., blz. 141.)

3 Dit indexcijfer, waarin de steenkolenmijnen niet werden opgenomen, geeft de arbeidskosten per uur en niet de kosten per geproduceerde eenheid.

4 De jaarcijfers zijn gemiddelden van de uurlonen van februari-april en augustus-oktober.

5 Het V.B.N. publiceert de buitenlandse uurlonen uitgedrukt in Belgische franken op basis van de wisselkoersen. Daar de bekomen percentages niet werden gewogen aan de hand van de indexcijfers van de kosten van levensonderhoud, geven zij niet de verhouding van de reële lonen weer.

Bibliografische referenties : *Statistisch Jaarboek voor België.* — *Statistisch Tijdschrift van het N.I.S.* — *Recherches économiques de Louvain* (I.R.E.S.P.). — *Jaarverslagen van de R.M.Z.* — *Arbeidsblad.* — *Industrie, tijdschrift van het V.B.N.* — *Le Coût de la main-d'œuvre dans l'Industrie européenne, Etudes et Documents, nouvelle série, n° 52, 1959* (I.A.B.). — *Annuaire des statistiques du Travail* (I.A.B.).

VII. — PRIJZEN EN PRIJSINDEXCIJFERS

1. — GROOTHANDELSPRIJZEN OP DE WERELDMARKTEN

Daggemiddelden	Tarwe te New-York	Koffie te New-York Santos IV	Mérimos 64 S wol in Verenigd- Koninkrijk	Katoen 15/16 middling (New-York - Spot)	Rubber te Londen « Spot » price nr 1	Koper te Londen	Tin te Londen slotkoers	Oudijzer in de Verenigde Staten	Ruwe petroleum te West-Texas
	cents per 60 lbs	cents per lb	d per lb	cents per lb	d per lb	£ per long ton	£ per long ton	\$ per long ton	\$ per barrel
1953	271	57,9	147	33,8	20	256	732	41,1	2,54
1954	278	78,1	128	35,1	20	249	719	29,8	2,65
1955	271	56,8	107	34,6	34	352	740	40,5	2,65
1956	270	57,9	113	35,5	29	329	788	53,5	2,65
1957	272	56,4	125	36,4	26	219	755	47,7	2,90
1958	256	48,2	89	36,2	23	197	735	37,8	2,90
1959	251	36,8	91	34,6	30	238	785	40,3	2,78
1960	252	36,5	89	33,2	31	246	797	33,0	2,77
1961	254	35,8	90	34,3	24	230	888	35,3	2,86
1960 4 ^e kwartaal	252	36,1	83	32,3	26	226	800	27,2	2,77
1961 1 ^e kwartaal	255	37,2	85	32,7	25	223	797	32,3	2,78
2 ^e kwartaal	247	37,5	95	34,1	25	236	865	36,3	2,89
3 ^e kwartaal	254	35,3	93	35,1	25	230	937	36,7	2,89
4 ^e kwartaal	259	33,5	86	35,4	23	229	953	36,0	2,89
1962 1 ^e kwartaal	259	34,1	91	35,5	24	233	954	36,7	2,89
2 ^e kwartaal	267	34,2	97	35,8	23	234	915	28,7	2,89
1961 Augustus	255	36,1	94	35,2	25	231	945	36,0	2,89
September	257	32,7	91	35,4	25	229	953	38,0	2,89
Oktober	257	34,0	86	35,6	24	229	945	38,0	2,89
November	260	32,3	87	35,6	22	229	964	34,0	2,89
December	260	34,1	86	34,9	23	230	949	36,0	2,89
1962 Januari	258	34,3	86	35,5	24	230	947	39,0	2,89
Februari	258	34,1	92	35,5	24	235	952	38,0	2,89
Maart	261	34,0	96	35,6	24	235	962	33,0	2,89
April	264	34,0	98	35,7	23	234	949	32,0	2,89
Mei	268	34,0	97	35,7	23	234	919	28,0	2,89
Juni	270	34,7	97	36,0	22	234	876	26,0	2,89
Juli	272	34,8		36,0	v 22	v 234	862	26,0	
Augustus	v 269	v 33,9		v 35,6	v 22	v 234	v 851		

VII - 2. — INDEXCIJFERS VAN DE GROOTHANDELSPRIJZEN OP DE WERELDMARKTEN

Basis 1953 = 100

Bronnen : Comtel Reuter — Moody's Investors Service — Der Volkswirt — Chamber of Shipping.

Maandgemiddelden of maanden	Reuter-indexcijfer	Moody-indexcijfer	Volkswirt-indexcijfers (oude Schulze-indexcijfers)			Vrachtprijzen Groot-Brittannië (bevrachting per reis) 1 2
			Algemeen	Nijverheid	Voeding	
1953	100	100	100	100	100	100
1954	99	103	102	101	104	111
1955	100	98	103	105	99	165
1956	98	102	105	108	100	203
1957	93	100	104	107	98	145
1958	84	96	98	100	96	87
1959	84	93	100	103	94	93
1960	85	90	99	104	90	95
1961	84	90	99	103	90	102
1960 4 ^e kwartaal	82	86	98	103	90	96
1961 1 ^e kwartaal	83	88	99	103	91	100
2 ^e kwartaal	85	89	100	104	90	104
3 ^e kwartaal	84	91	99	104	90	103
4 ^e kwartaal	83	90	99	102	90	102
1962 1 ^e kwartaal	83	90	99	103	90	92
2 ^e kwartaal	83	89	98	101	91	90
1961 Augustus	84	91	100	104	91	103
September	84	92	99	104	90	106
Oktober	83	90	99	103	90	103
November	83	89	98	102	90	105
December	84	91	99	102	91	97
1962 Januari	83	91	99	103	90	93
Februari	83	90	98	103	90	91
Maart	83	89	99	102	91	93
April	84	89	99	102	91	95
Mei	83	89	98	101	91	94
Juni	83	89	97	101	90	81
Juli	83	90	97	101	90	
Augustus	83	90				

1 Bevrachting per reis voor droge ladingen.

2 Gezien de uitbreiding van de statistiek, zijn de gegevens, vanaf 1960, niet meer volledig vergelijkbaar met de cijfers der vorige periodes.

VII - 3. — INDEXCIJFERS VAN DE GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

Basis 1953 = 100

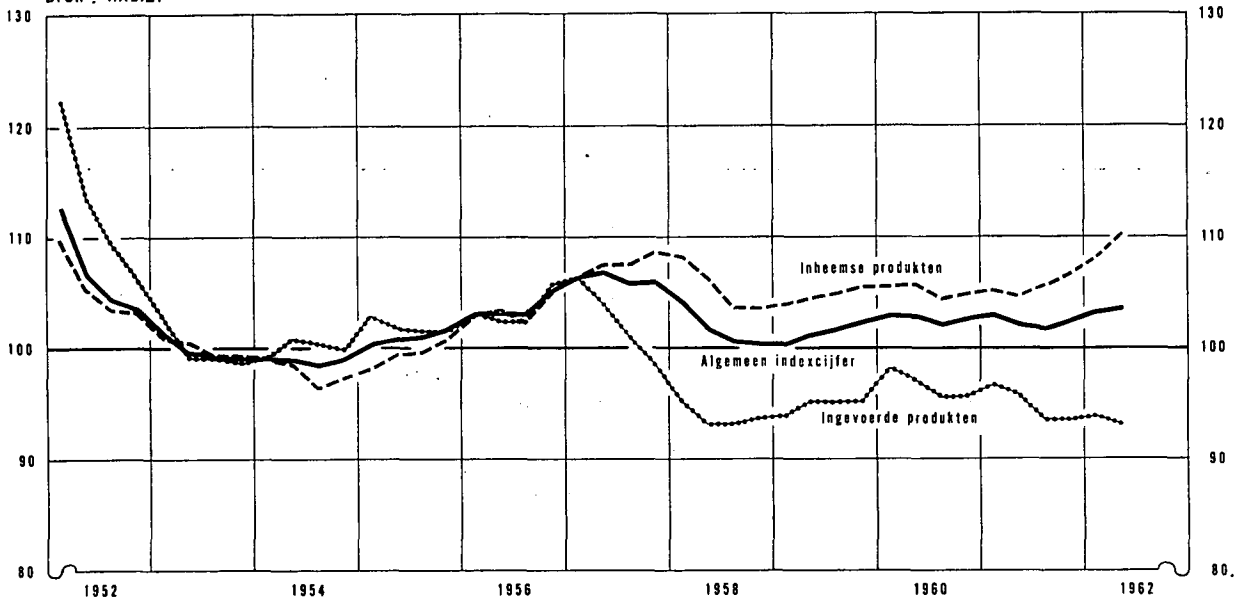
Maandgemiddelden of maanden	Bron : Ministerie van Economische Zaken en Energie											Bron : I.R.E.S.P.			
	Algemeen indexcijfer	Produkten		Landbouwprodukten			Industriële produkten					Gezamenlijke industriële produkten in de drie produktiestadia			
		Inheemse	Ingevoerde	Algemeen indexcijfer	Dierlijke	Plantaardige	Algemeen indexcijfer	Delfstoffen	Metalen en metaalprodukten	Textiel- produkten	Scheikundige produkten	Bouw- materialen	Grondstoffen	Halffabrikaten	Fabrikaten
1953	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1954	98,8	97,8	100,0	97,8	99,2	96,4	99,2	98,1	97,5	98,7	100,3	103,8	95,6	97,4	98,6
1955	101,0	99,4	101,8	94,0	97,7	90,3	102,9	100,7	105,0	97,7	104,6	105,4	98,1	100,1	102,2
1956	103,5	103,5	103,3	97,2	101,0	93,5	105,4	105,8	111,6	95,8	105,6	106,9	104,3	103,9	105,4
1957	106,3	107,4	102,2	98,7	103,1	94,5	108,3	112,1	114,4	98,2	108,9	111,9	112,2	107,5	110,6
1958	101,8	105,4	93,9	96,0	92,8	98,9	103,2	105,8	109,6	87,5	107,9	115,0	100,3	99,6	106,6
1959	101,4	104,7	95,2	95,0	95,9	94,1	103,0	103,7	109,8	84,9	107,6	115,4	95,7	99,3	105,5
1960	102,6	105,0	96,5	92,2	98,2	86,8	105,4	101,4	110,2	92,2	107,0	121,4	94,5	99,3	107,1
1961	102,4	105,0	94,8	94,3	110,2	81,5	104,5	99,4	109,1	93,3	104,5	121,7	90,8	97,1	105,6
1960 4 ^e kwartaal ...	102,5	104,7	95,5	93,0	106,7	81,4	105,0	101,5	109,7	93,1	105,4	121,7	92,8	98,1	106,7
1961 1 ^e kwartaal ...	102,9	105,0	96,5	93,2	109,8	79,9	105,4	101,2	109,4	95,1	106,1	121,6	91,2	97,9	106,6
2 ^e kwartaal ...	102,1	104,5	95,8	91,4	110,1	76,8	105,0	99,7	109,6	94,5	104,6	121,7	91,9	98,0	106,0
3 ^e kwartaal ...	101,9	105,5	93,5	94,3	111,3	80,9	103,9	98,4	109,0	92,3	103,2	121,8	91,0	96,5	105,1
4 ^e kwartaal ...	102,6	106,6	93,4	98,2	109,4	88,6	103,7	98,4	108,3	91,4	104,0	121,9	89,2	96,1	104,8
1962 1 ^e kwartaal ...	103,4	108,1	93,7	100,7	110,7	92,0	104,1	98,2	108,6	91,0	105,3	122,1	89,7	96,0	104,3
2 ^e kwartaal ...	103,6	110,3	93,0	103,4	106,2	100,7	103,7	97,1	108,7	90,5	105,0	123,8	89,8	95,6	103,2
1961 Augustus	101,5	105,0	93,2	93,0	112,7	77,7	103,7	98,4	109,1	91,7	102,3	121,7	91,0	96,8	105,1
September	102,1	105,8	93,2	95,7	107,8	85,5	103,7	98,4	108,7	91,7	103,3	121,9	90,8	96,5	104,7
Oktober	102,3	106,4	93,1	97,2	108,3	87,6	103,7	98,1	108,4	91,7	103,6	121,9	90,4	96,2	104,8
November	102,6	106,7	93,4	98,5	110,1	88,6	103,6	98,4	108,2	91,4	104,0	121,9	88,7	96,0	104,9
December	102,8	106,8	93,8	98,8	109,8	89,5	103,7	98,6	108,2	91,1	104,3	121,9	88,4	96,0	104,8
1962 Januari	102,8	106,8	93,4	98,2	107,9	89,8	103,9	98,3	108,1	91,0	104,8	122,1	90,0	96,0	104,8
Februari	103,4	108,0	93,8	100,3	111,4	90,8	104,3	98,2	108,9	91,3	105,5	122,1	89,1	96,2	104,2
Maart	104,0	109,6	94,0	103,5	112,7	95,3	104,0	98,1	108,8	90,8	105,7	122,1	90,1	95,8	104,0
April	103,6	109,7	93,5	102,8	107,3	98,5	103,8	97,1	108,8	91,0	105,7	122,1	90,0	95,6	103,3
Mei	103,5	110,2	92,8	103,5	106,5	100,4	103,5	97,1	108,9	90,3	104,7	122,5	89,9	95,6	103,2
Juni	103,8	111,0	92,7	104,0	104,7	103,2	103,7	97,0	108,5	90,3	104,7	126,8	89,4	95,5	103,2
Juli	102,5	108,3	91,9	98,6	101,4	95,8	103,5	97,1	108,5	89,9	103,8	127,3	88,8	95,3	103,4
Augustus	102,0	107,2	91,1	97,3	104,4	90,9	103,2	97,4	108,1	89,2	102,4	129,7	88,4	95,9	103,9

VII - 3. — INDEXCIJFERS VAN DE GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

Basis 1953 = 100

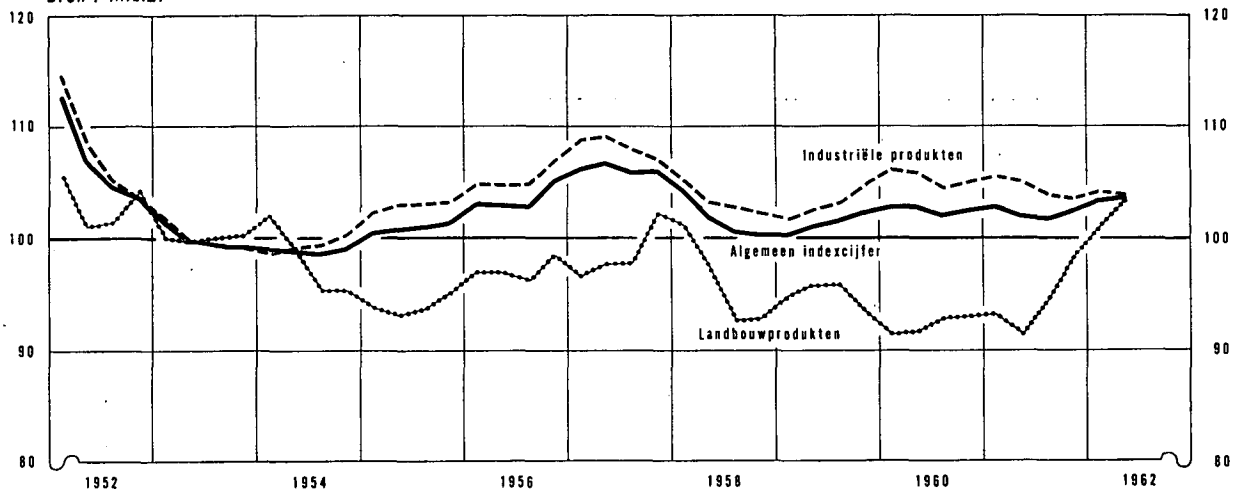
Bron : M.E.Z.

INHEEMSE EN INGEVOERDE PRODUKTEN

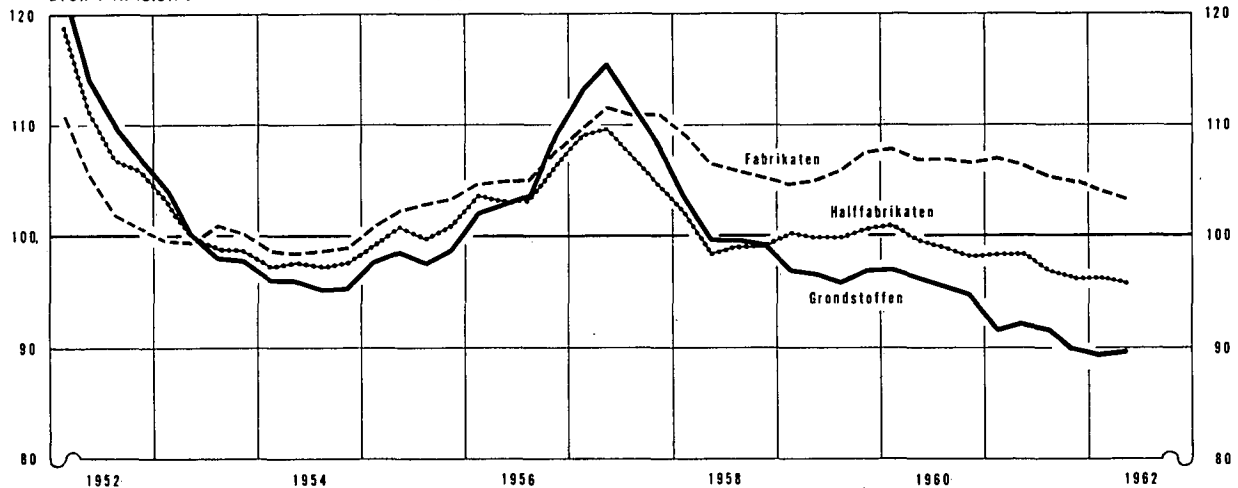
Bron : M.E.Z.

LANDBOUW - EN INDUSTRIËLE PRODUKTEN

Bron : I.R.E.S.P.

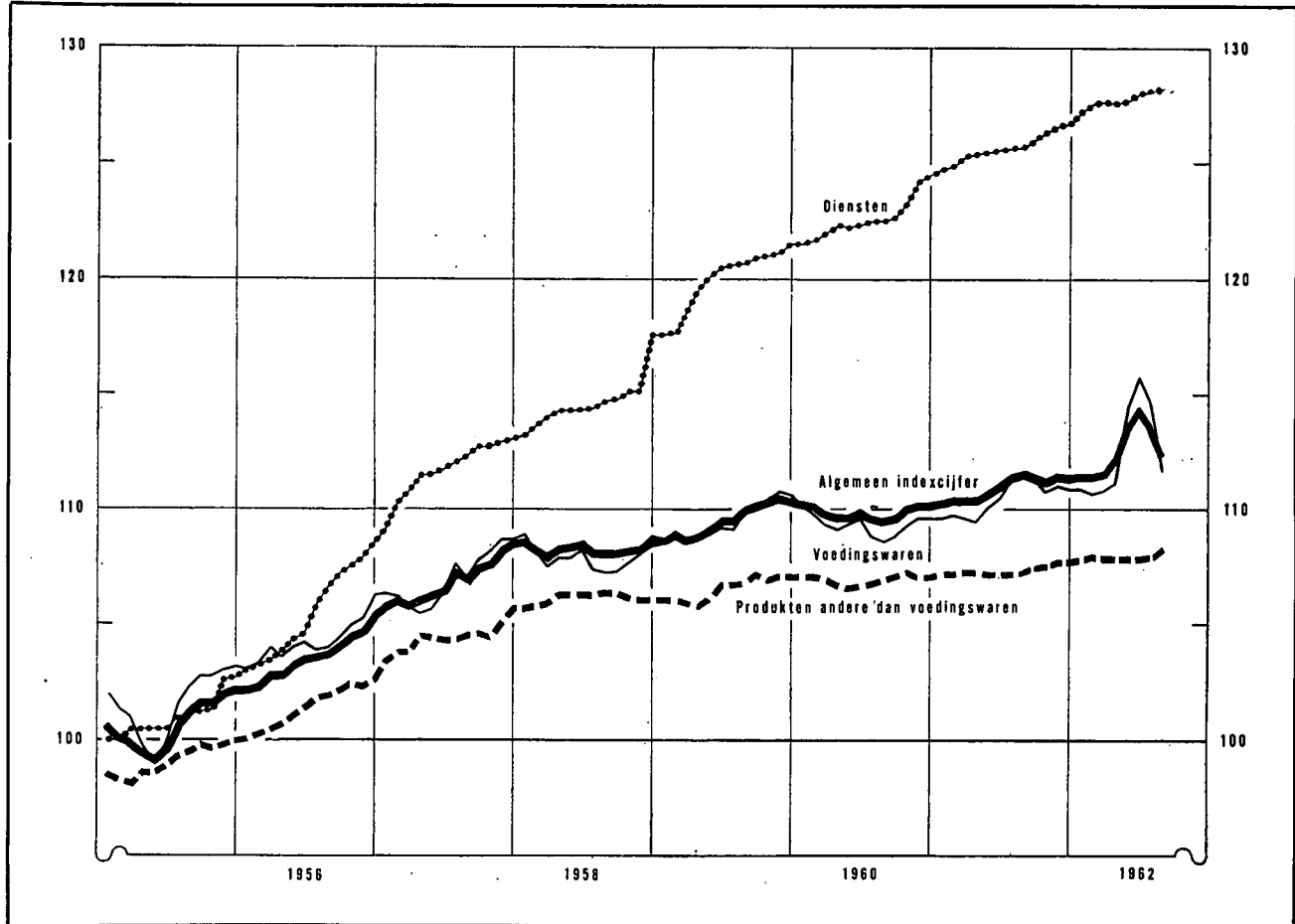
PRIJZEN IN DE DRIE PRODUKTIESTADIA

VII - 4. — INDEXCIJFERS VAN DE KLEINHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

Basis 1953 = 100

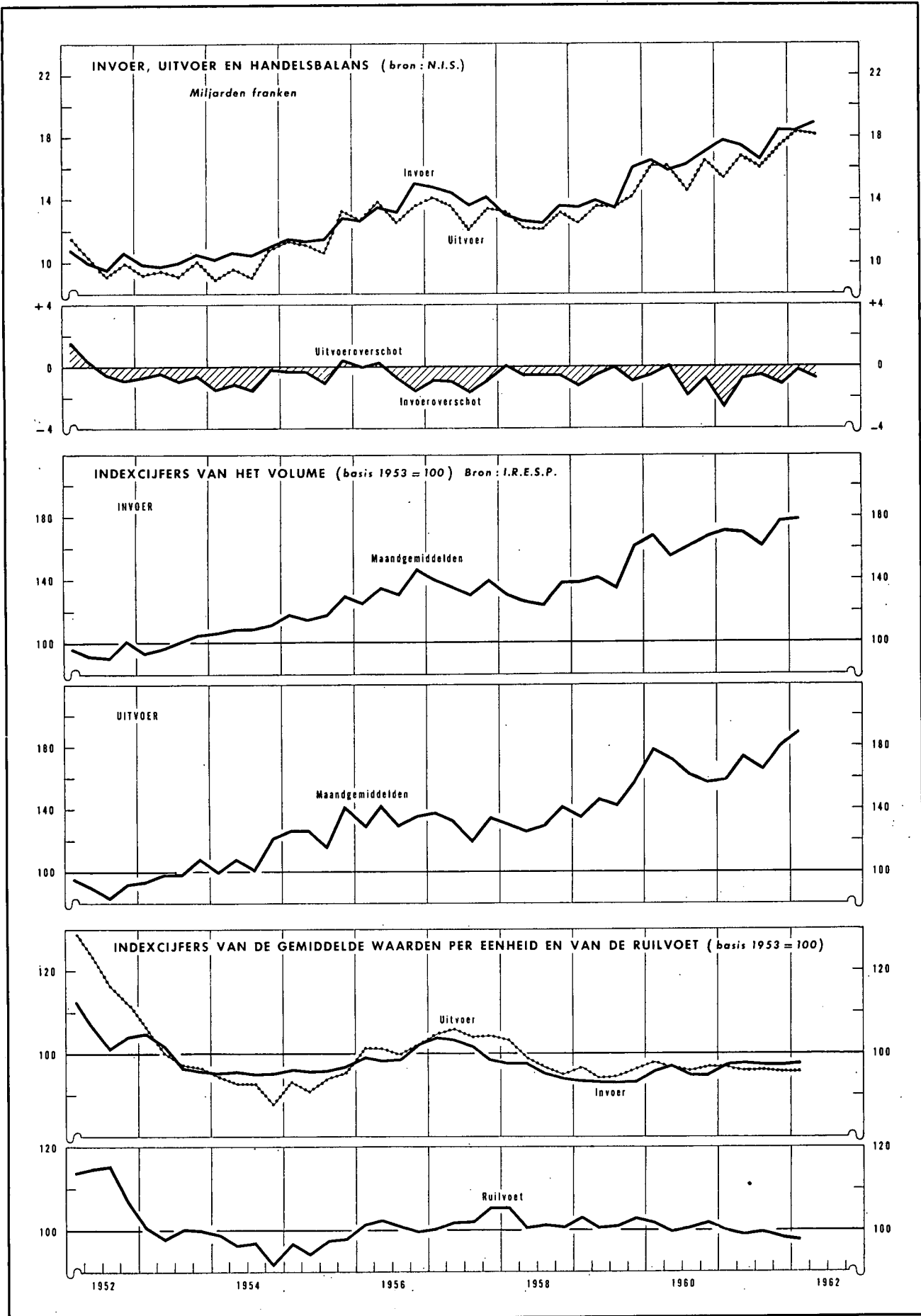
Bron : Ministerie van Economische Zaken en Energie.

Maandgemiddelden of maanden	Algemeen Indexcijfer 68 produkten		Voedingswaren 35 produkten		Producten andere dan voedingswaren 25 produkten		Diensten 5 produkten	
	1961	1962	1961	1962	1961	1962	1961	1962
1953	100,00		100,0		100,0		100,0	
1954	101,30		102,7		99,2		100,0	
1955	100,80		101,6		99,2		101,0	
1956	103,65		104,2		101,5		105,5	
1957	106,93		107,0		104,5		111,7	
1958	108,31		107,9		106,2		114,6	
1959	109,64		109,5		106,6		120,0	
1960	109,97		109,3		107,0		122,6	
1961	111,06		110,5		107,4		125,7	
1° kwartaal	110,48	111,56	109,7	110,8	107,2	107,9	125,0	127,5
2° kwartaal	110,81	113,36	110,0	114,1	107,2	107,9	125,5	127,8
3° kwartaal	111,54		111,4		107,3		125,8	
4° kwartaal	111,42		110,9		107,7		126,5	
Januari	110,43	111,51	109,6	110,9	107,2	107,9	124,8	127,2
Februari	110,49	111,49	109,8	110,7	107,2	108,0	124,9	127,6
Maart	110,53	111,67	109,6	110,9	107,3	107,9	125,3	127,7
April	110,55	112,22	109,5	112,1	107,3	107,9	125,4	127,6
Mei	110,83	113,61	110,1	114,5	107,2	107,9	125,5	127,7
Juni	111,06	114,26	110,5	115,8	107,2	107,9	125,6	128,0
Juli	111,45	113,66	111,3	114,7	107,2	108,0	125,6	128,1
Augustus	111,68	112,25	111,7	111,7	107,3	108,3	125,7	128,2
September	111,48		111,3		107,5		126,0	
Oktober	111,32		110,8		107,6		126,3	
November	111,49		111,0		107,8		126,6	
December	111,45		110,9		107,8		126,7	

Bibliografische referenties : Statistisch Jaarboek voor België. — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Arbeidsblad. — Industrie, tijdschrift van het V.B.N. — Recherches économiques de Louvain (I.R.E.S.P.). — De Belgische Textielnijverheid, tijdschrift van Febeltex. — Der Volkswirt. — Wirtschaft und Statistik. — Bulletin mensuel de statistique (O.V.N.). — Monthly Digest of Statistics. — Bulletin statistique de l'I.N.S.E.E. — Bulletins statistiques : statistiques générales (O.E.S.O.). — Données statistiques (Raad van Europa). — Financiële dagbladen : Agofi, Het Financiële Dagblad, The Financial Times, L'Information.

VIII. — BUITENLANDSE HANDEL VAN DE B.L.E.U.

VIII - 1. — BUITENLANDSE HANDEL VAN DE B.L.E.U. — ALGEMENE TABEL

Maandgemiddelden of maanden	Bron : N.I.S.				Bron : I.R.E.S.P.				
	Waarde (miljarden franken)			Percentage uitvoer	Indexcijfers basis 1958 = 100				rullvoet 1
	Invoer	Uitvoer	Handels- balans		hoeveelheid		prijzen		
				invoer	uitvoer	bij invoer	bij uitvoer		
1953	10,1	9,4	- 0,7	93	100	100	100	100	100
1954	10,6	9,6	- 1,0	90	110	108	95	92	96
1955	11,8	11,6	- 0,2	98	120	128	96	93	97
1956	13,6	13,2	- 0,4	97	135	135	100	101	101
1957	14,3	13,3	- 1,0	93	137	132	102	105	103
1958	13,0	12,7	- 0,3	97	131	133	96	98	102
1959	14,3	13,7	- 0,6	96	145	146	93	95	102
1960	16,5	15,7	- 0,8	95	160	164	96	97	101
1961	17,6	16,4	- 1,2	93	171	169	97	96	99
1960 4 ^e kwartaal	17,1	16,4	- 0,7	96	167	168	95	97	102
1961 1 ^e kwartaal	17,8	15,3	- 2,5	86	172	159	97	97	100
2 ^e kwartaal	17,5	16,8	- 0,7	96	171	173	97	96	99
3 ^e kwartaal	16,5	16,0	- 0,5	97	162	165	97	96	99
4 ^e kwartaal	18,5	17,3	- 1,2	94	179	179	97	95	98
1962 1 ^e kwartaal	18,5	18,2	- 0,3	98	180	189	98	95	98
2 ^e kwartaal	v 19,0	18,2	v - 0,8	95					
1961 Juli	16,3	15,7	- 0,6	96	162	165	97	96	99
Augustus	16,1	14,4	- 1,7	90					
September	16,7	17,7	+ 1,0	106					
Oktober	18,7	18,4	- 0,3	98					
November	18,0	17,5	- 0,5	97	179	179	97	95	98
December	17,8	16,1	- 1,7	90					
1962 Januari	18,4	18,7	+ 0,3	102					
Februari	17,3	17,2	- 0,1	99					
Maart	19,7	18,8	- 0,9	96	180	189	98	95	98
April	18,0	17,8	- 0,2	99					
Mei	19,9	18,0	- 1,9	91					
Juni	v 19,1	18,7	v - 0,4	98					
Juli	17,9	17,8	- 0,1	100					
Augustus	v	15,2							

1 Rullvoet = $\frac{\text{indexcijfer van de uitvoerprijzen}}{\text{indexcijfer van de invoerprijzen}}$

N. B. — Wegens de verbeteringen van de cumulatieve cijfers, stemt het kwartaalcijfer niet noodzakelijk overeen met het gemiddelde van die maandcijfers.

VIII - 2. — UITVOER VAN DE B.L.E.U. VOLGENS GOEDERENGROEPEN

(miljarden franken)

Bron : N.I.S. (indeling van de N.B.B. volgens de Type-classificatie voor de internationale handel van de O.V.N.)

Maandgemiddelden of maanden	IJzer- en staal- produkten	Metaal- verwerking	Non-ferro metalen	Textiel	Scheikun- dige produkten	Steen- kolen- nijverheid	Petroleum- nijverheid	Glas- en spiegelglas	Parels en edelge- steen	Landbouw produkten	Diversen	Totaal
Oude reeks												
1953	1,9	1,7	0,9	1,8	0,7	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	1,1	9,4
1954	1,8	1,7	0,9	1,9	0,8	0,4	0,2	0,2	0,4	0,2	1,1	9,6
1955	2,5	2,1	1,1	1,9	0,9	0,5	0,3	0,3	0,5	0,3	1,2	11,6
1956	3,0	2,3	1,2	2,1	1,0	0,5	0,4	0,3	0,6	0,3	1,5	13,2
1957	3,1	2,5	1,0	2,2	1,0	0,5	0,4	0,3	0,5	0,3	1,5	13,3
1958	2,8	2,6	0,9	1,8	1,0	0,3	0,5	0,3	0,5	0,4	1,6	12,7
1959	2,8	2,7	1,1	2,1	1,2	0,2	0,5	0,4	0,7	0,4	1,6	13,7
1960	3,5	3,2	1,3	2,4	1,2	0,2	0,5	0,5	0,7	0,4	1,8	15,7
1960 3 ^e kwartaal	3,4	2,7	1,2	2,2	1,1	0,2	0,5	0,4	0,6	0,4	1,8	14,5
4 ^e kwartaal	3,5	3,4	1,3	2,5	1,0	0,3	0,4	0,5	0,9	0,6	2,0	16,4
Nieuwe reeks												
1960	3,5	3,3	1,3	2,4	1,2	0,2	0,5	0,5	0,7	0,4	1,8	15,7
1961	3,1	3,8	1,3	2,6	1,2	0,2	0,4	0,4	0,8	0,5	2,1	16,4
1961 1 ^e kwartaal	2,78	3,44	1,43	2,50	1,23	0,19	0,37	0,42	0,62	0,52	1,82	15,32
2 ^e kwartaal	3,37	4,07	1,32	2,54	1,24	0,22	0,43	0,45	0,81	0,42	1,93	16,80
3 ^e kwartaal	3,15	3,62	1,22	2,42	1,20	0,24	0,49	0,45	0,78	0,45	1,93	15,95
4 ^e kwartaal	3,13	3,96	1,38	2,76	1,22	0,24	0,44	0,48	0,98	0,64	2,10	17,33
1962 1 ^e kwartaal	3,28	4,37	1,40	2,90	1,31	0,23	0,50	0,54	0,93	0,61	2,16	18,23
1961 Juni	3,43	3,97	1,40	2,58	1,28	0,27	0,44	0,44	0,79	0,37	2,04	17,01
Juli	3,09	3,77	1,18	2,38	1,19	0,22	0,42	0,42	0,69	0,41	1,92	15,69
Augustus	2,91	2,79	1,20	2,14	1,17	0,24	0,56	0,43	0,73	0,46	1,80	14,43
September	3,46	4,31	1,28	2,75	1,23	0,27	0,49	0,49	0,92	0,48	2,05	17,73
Oktober	3,32	4,39	1,39	2,88	1,34	0,23	0,46	0,49	1,09	0,60	2,21	18,40
November	3,37	3,84	1,40	2,77	1,19	0,24	0,42	0,53	0,90	0,64	2,16	17,46
December	2,69	3,66	1,36	2,63	1,12	0,25	0,43	0,42	0,95	0,68	1,94	16,13
1962 Januari	3,53	4,30	1,41	2,90	1,34	0,27	0,54	0,58	0,99	0,59	2,21	18,66
Februari	2,94	4,34	1,29	2,79	1,23	0,22	0,44	0,44	0,89	0,58	2,03	17,19
Maart	3,38	4,46	1,50	3,01	1,36	0,21	0,53	0,58	0,89	0,66	2,22	18,80
April	3,24	4,36	1,40	2,89	1,27	0,19	0,44	0,54	0,72	0,61	2,14	17,80
Mei	3,39	4,42	1,37	2,84	1,47	0,22	0,45	0,56	0,78	0,50	2,00	18,00
Juni	3,44	4,60	1,58	2,97	1,31	0,25	0,53	0,54	0,73	0,52	2,23	18,70

N. B. — De inhoud van elke rubriek stemt met de benaming overeen, zelfs indien de produkten worden vervaardigd door een nijverheidstak die een andere hoofdactiviteit heeft.

— Voor een overzicht van de buitenlandse handel van 1948 tot 1957 : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting, XXXIVe Jaargang, Deel II, nr 1, juli 1959. Voor de analyse van 1959 : XXXVe Jaargang, Deel II, nr 1, juli 1960; van 1960 : XXXVIe Jaargang, Deel II, nr 1, augustus 1961; van 1961 : XXXVIIe Jaargang, Deel II, nr 1, juli 1962.

VIII - 3. — INVOER VAN DE B.L.E.U. VOLGENS GOEDERENGROEPEN

(miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek. — Berekeningen van de N.B.B.

Maandgemiddelden	Produktiegoederen bestemd voor														Verbruiksgoederen				Uitrustingsgoederen 13	Algemeen totaal				
	Totaal	de metaalnijverheid 1	de textielbedrijven 2	de landbouw en de voedingsbedrijven 2	de diamantnijverheid	de houtnijverheid	de ledernijverheid 3	de papier en grafische nijverheid 4	de tabaksnijverheid	de bouwbedrijven 5	de rubbernijverheid 6	de petroleumraffinerijen 7	diverse produktiesectoren				Totaal	niet duurzame			duurzame 12			
													Brandstoffen		scheikundige produkten 9	metaalprodukten 9		andere produkten 10				voedingsmiddelen		andere 11
													vloeibare 8	andere								dierlijke produkten	plant-aardige produkten	
Oude reeks																								
1952	6.876	2.153	1.035	1.043	234	142	106	109	73			478	329	208		966	2.316	478	599		1.239	1.060	10.252	
1953	6.652	1.864	1.236	958	279	159	114	84	76			484	340	202		856	2.311	390	608		1.313	1.131	10.094	
1954	7.197	1.957	1.212	1.033	293	194	118	103	74			541	439	250		983	2.263	349	643		1.271	1.164	10.624	
1955	8.238	2.540	1.211	912	417	240	116	127	74			649	474	306		1.172	2.367	369	637		1.361	1.245	11.850	
1956	9.434	3.065	1.277	1.089	507	196	124	132	78			809	612	367		1.178	2.554	385	735		1.434	1.647	13.635	
1957	9.814	2.827	1.427	1.045	532	227	124	147	88			1.022	717	401		1.257	2.844	404	767		1.673	1.644	14.302	
1958	8.596	2.437	935	1.059	451	193	106	121	94			957	700	410		1.133	2.758	351	742		1.665	1.683	13.037	
1959	9.682	2.858	1.088	1.170	675	206	142	244	98	111		897	677	445		1.071	2.969	376	751	275	1.567	1.690	14.341	
1960	11.453	3.808	1.270	1.278	773	271	172	244	105	227		946	652	666		1.041	3.085	359	804	313	1.609	1.950	16.488	
1959 1 ^o halfjaar	9.302	2.700	1.029	1.100	660	152	149	223	98	101		962	714	427		987	2.854	334	759	263	1.498	1.648	13.804	
2 ^o halfjaar	10.061	3.016	1.147	1.240	690	260	135	265	96	121		832	641	463		1.155	3.084	417	742	288	1.637	1.732	14.877	
1960 1 ^o halfjaar	11.198	3.684	1.325	1.339	634	201	175	196	103	222		997	632	635		1.054	3.062	338	848	310	1.566	2.003	16.263	
2 ^o halfjaar	11.707	3.931	1.214	1.216	912	342	170	293	107	232		894	672	696		1.028	3.109	380	761	315	1.553	1.897	16.713	
Nieuwe reeks																								
1960 (*)	11.549	3.922	1.271	1.300	773	272	172	245	104	222	88	595	351	685	667	235	647	3.089	353	798	307	1.630	1.850	16.488
1961	12.070	4.045	1.472	1.245	793	283	196	247	109	242	81	623	344	724	696	277	691	3.285	395	812	309	1.769	2.224	17.579
1961 1 ^o kwartaal	12.165	3.909	1.644	1.393	894	192	214	219	98	222	88	610	396	671	657	265	693	3.299	364	774	303	1.858	2.360	17.824
2 ^o kwartaal	12.064	4.190	1.433	1.171	733	257	195	237	105	248	81	667	310	743	692	277	725	3.261	336	837	319	1.769	2.131	17.456
3 ^o kwartaal	11.275	3.937	1.283	995	680	342	184	248	103	253	76	599	278	728	661	267	641	3.113	394	734	281	1.704	2.133	16.521
4 ^o kwartaal	12.777	4.147	1.527	1.418	868	347	191	284	131	246	77	618	390	757	773	297	706	3.466	486	901	334	1.745	2.273	18.516
1962 1 ^o kwartaal	12.758	4.259	1.683	1.505	733	194	222	220	94	213	79	627	457	720	756	308	688	3.281	367	742	337	1.835	2.472	18.511

* Benaderende cijfers verkregen aan de hand van de oude tariefposten.

1 Rubriek vanaf 1960 gewijzigd :

a) door opnemng van sommige produkten die voordien ingedeeld waren hetzij bij de « Produktiegoederen bestemd voor diverse produktiesectoren : andere produkten », hetzij bij de « Duurzame verbruiksgoederen », hetzij bij de « Uitrustingsgoederen » ;

b) door uitsluiting van produkten die voortaan opgenomen worden bij de « Produktiegoederen bestemd voor diverse produktiesectoren : andere produkten ». Die rubriek omvat, zowel vóór als na 1960, de losse stukken van autovoertuigen.

2 Rubriek gewijzigd wegens opnemng van produkten die voordien deel uitmaakten van de rubriek « Niet duurzame verbruiksgoederen — andere dan voedingsmiddelen ». Die rubriek omvat, zowel vóór als na 1960, de graangewassen.

3 De nieuwe reeks omvat de schoenen van alle aard, behalve die van rubber.

4 Rubriek die vanaf 1959 gewijzigd werd door opnemng van produkten die voordien gerangschikt waren onder het hoofd « Produktiegoederen bestemd voor diverse produktiesectoren : andere produkten ».

5 Vanaf 1959, nieuwe rubriek waarvan de inhoud voordien hoofdzakelijk voorkwam onder het hoofd « Produktiegoederen bestemd voor diverse produktiesectoren : andere produkten ».

6 Vanaf 1960 nieuwe rubriek, waarvan de inhoud voordien voorkwam onder de rubriek « Produktiegoederen bestemd voor diverse produktiesectoren : scheikundige en andere produkten ».

7 Vanaf 1960 nieuwe rubriek, waarvan de inhoud voordien voorkwam onder de rubriek « Produktiegoederen bestemd voor diverse produktiesectoren : vloeibare brandstoffen ».

8 Rubriek gaspist sedert 1960 : zie noot 7.

9 Vanaf 1960 nieuwe rubriek waarvan de inhoud voordien hoofdzakelijk voorkwam onder de rubriek « Produktiegoederen bestemd voor diverse produktiesectoren : andere produkten ».

10 Gewijzigde rubriek, zie noot 1, 4, 5, 6 en 9.

11 Vanaf 1959 nieuwe rubriek, waarvan de inhoud voordien hoofdzakelijk voorkwam onder het hoofd « Duurzame verbruiksgoederen ».

12 Rubriek gewijgd :

a) in 1959 : zie noot 11.

b) in 1960 door opnemng van produkten uit de rubriek « Uitrustingsgoederen » en door overplaatsing van andere produkten naar de « Produktiegoederen bestemd voor de metaalindustrie en de metaalverwerkende nijverheid ».

13 Gewijzigde rubriek : zie noot 12 b) en door de produkten gaande naar « Produktiegoederen bestemd voor metaalbedrijven ».

VIII - 4 a. — INDEXCIJFERS VAN DE GEMIDDELDE WAARDEN PER EENHEID

Basis 1953 = 100

Bron : Nationaal Instituut van de Statistiek. — Berekeningen door de N.B.B.

	1952	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1960			1961				1962
										2e kwart.	3e kwart.	4e kwart.	1e kwart.	2e kwart.	3e kwart.	4e kwart.	1e kwart.
INVOER (C.I.F.)																	
Produktiegoederen	108,7	94,5	96,8	101,3	104,7	95,7	94,4	96,5	95,9	96,7	95,5	95,2	95,8	96,6	95,6	95,9	95,5
Verbruiksgoederen	103,3	98,4	96,7	95,7	97,3	94,1	91,2	91,3	93,3	90,4	89,1	93,8	92,9	93,3	92,8	94,6	93,0
Uitrustingsgoederen	100,4	93,6	95,9	94,3	102,3	101,6	93,6	99,1	102,8	103,0	99,2	95,5	103,9	106,7	104,4	105,1	108,8
Totaal ...	106,2	95,1	96,7	99,1	102,8	96,1	93,6	95,6	96,1	95,9	94,6	94,9	95,9	96,8	95,9	96,5	96,5
UITVOER (F.O.B.)																	
IJzer- en staalnijverheid	133,2	88,5	98,9	110,2	118,0	104,0	96,9	107,1	102,4	107,8	107,7	106,0	103,6	103,5	102,3	100,8	98,5
Metaalverwerkende bedrijven	99,7	90,1	94,0	97,3	107,5	104,1	99,1	96,8	98,6	97,9	93,4	97,8	98,3	98,3	98,8	100,2	100,0
Non-ferro metalen	123,0	95,7	110,7	121,1	99,2	83,6	93,1	97,5	92,5	98,0	97,4	94,5	91,8	94,7	91,1	92,7	92,8
Textiel	109,8	94,5	90,0	88,2	90,8	82,0	77,7	82,1	83,1	81,9	83,0	81,6	82,8	82,8	83,5	83,4	82,8
Scheikundige produkten	117,6	96,9	99,0	97,9	93,4	90,9	89,6	89,2	89,6	88,7	91,2	86,3	91,3	88,9	88,5	90,8	87,1
Steenkolennijverheid	128,5	90,5	92,6	112,0	130,5	127,1	104,0	94,8	89,3	97,1	90,5	98,7	92,1	89,0	87,0	89,9	86,7
Petroleumnijverheid	104,8	93,2	94,8	170,6	210,3	202,5	190,1	172,4	172,4	173,4	171,3	173,6	177,9	175,5	167,7	170,7	171,5
Glas en spiegelglas	100,0	97,9	101,2	108,2	110,1	111,3	111,4	110,7	112,5	108,8	109,1	109,2	111,8	113,5	114,5	113,2	113,3
Landbouwprodukten	103,7	105,4	101,9	113,2	108,0	106,6	105,9	104,7	106,9	102,4	96,2	110,3	106,2	107,8	104,0	108,7	112,5
Cement	104,5	100,1	96,9	102,0	101,6	102,6	100,1	97,0	101,6	96,9	92,1	97,7	99,4	98,3	103,1	104,8	105,2
Steengroeven	102,9	99,9	105,1	111,7	120,3	118,4	113,8	120,3	116,3	119,6	114,6	119,9	121,6	116,3	115,2	113,8	119,0
Ceramik	104,4	96,4	102,9	110,1	114,5	113,8	111,3	100,5	103,7	104,8	94,9	100,6	103,3	100,8	103,9	104,1	104,4
Hout en meubelen	105,5	97,0	103,7	105,7	108,7	103,2	99,6	101,5	102,5	98,2	102,1	102,9	101,8	104,0	101,0	102,3	98,1
Huiden, leder en schoeisel	105,9	89,4	82,5	83,2	89,2	86,0	93,7	95,1	94,8	94,3	95,0	92,7	95,9	90,4	96,2	95,9	98,3
Papier en boeken	118,2	98,4	98,9	96,7	95,8	96,7	89,5	91,3	89,3	90,0	93,7	89,1	92,4	91,8	90,8	91,4	92,6
Bewerkte tabak	108,9	92,8	94,5	93,0	94,7	93,3	88,9	89,3	93,8	87,6	90,3	89,5	89,1	93,8	95,9	96,5	97,9
Rubber	122,0	93,0	96,7	96,6	92,7	88,6	86,3	82,1	78,4	82,4	76,4	80,3	79,6	77,7	78,4	78,1	76,4
Voedingsbedrijven	125,5	101,4	96,7	94,0	100,5	91,7	83,5	83,5	83,5	85,8	83,7	80,7	83,4	83,4	84,0	84,3	82,7
Diversen	112,7	84,2	85,1	87,6	106,5	102,5	101,6	97,7	92,3	97,0	95,2	100,0	92,7	95,1	89,3	92,5	86,9
Totaal ...	115,7	92,8	96,6	101,5	105,8	98,3	94,8	97,1	96,2	97,5	96,5	96,7	96,5	96,5	95,8	96,5	95,5
INDEXCIJFERS VAN DE RUILVOET ¹																	
Totaal ...	108,9	97,6	99,9	102,4	102,9	102,3	101,3	101,6	100,1	101,7	102,0	101,9	100,6	99,7	99,9	100,0	99,0

¹ Indexcijfers van de ruilvoet : $\frac{\text{indexcijfer van de gemiddelde waarden per eenheid bij de uitvoer (f.o.b.)}}{\text{indexcijfer van de gemiddelde waarden per eenheid bij de invoer (c.i.f.)}}$

VIII - 4 b. — INDEXCIJFERS VAN HET VOLUME

Basis 1953 = 100

Bron : Nationaal Instituut van de Statistiek. — Berekeningen door de N.B.B.

	1952	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1960			1961				1962
										2e kwart.	3e kwart.	4e kwart.	1e kwart.	2e kwart.	3e kwart.	4e kwart.	1e kwart.
INVOER (G.I.F.)																	
Produktiegoederen	96,6	113,6	124,5	136,7	137,4	131,6	146,5	163,8	172,3	158,8	163,5	172,7	172,0	173,5	163,8	184,4	186,9
Verbruiksgoederen	98,4	101,2	108,4	118,7	129,1	129,2	143,3	157,1	165,6	162,2	157,6	157,5	169,2	166,7	160,4	173,9	168,4
Uitrustingsgoederen	94,6	110,5	114,4	142,8	137,4	141,7	159,4	174,2	209,4	173,7	160,8	199,7	200,5	208,3	197,4	215,1	219,7
Totaal ...	96,8	110,6	119,7	133,8	135,7	132,4	147,5	163,9	175,2	161,4	162,4	172,9	174,6	175,9	166,7	185,7	186,9
UITVOER (F.O.B.)																	
IJzer- en staalnijverheid	105,7	107,0	131,2	143,3	140,1	140,8	156,0	179,4	165,4	179,2	171,3	179,2	146,4	178,1	168,6	169,4	182,1
Metaalverwerkende bedrijven	111,5	114,9	131,6	137,8	137,4	149,1	162,7	194,6	210,6	210,7	186,0	203,7	205,1	232,7	204,3	231,8	250,2
Non-ferro metalen	101,3	107,2	110,3	118,8	110,5	122,0	135,8	151,7	161,0	153,3	134,7	159,7	174,0	155,9	149,3	166,9	167,0
Textiel	81,0	110,2	119,8	133,2	134,9	122,6	146,6	158,8	170,4	155,5	146,0	171,2	167,8	169,8	160,7	184,4	194,3
Scheikundige produkten	85,9	115,7	125,2	137,6	152,5	161,2	186,3	185,7	198,7	189,3	178,1	172,1	198,1	204,6	199,6	195,0	219,4
Steenkolennijverheid	72,7	130,0	163,7	121,0	108,7	78,9	62,2	65,0	71,6	57,0	67,7	74,8	58,2	71,2	80,1	76,8	76,8
Petroleumnijverheid	97,0	104,8	128,0	160,3	140,3	171,3	171,5	177,8	166,4	177,7	179,0	148,5	136,5	164,8	194,2	170,2	193,5
Glas en spiegelglas	70,7	117,0	153,9	163,6	145,6	159,6	207,8	229,4	231,7	232,9	220,7	223,4	200,7	214,0	258,5	226,6	275,3
Landbouwprodukten	82,4	112,9	131,1	151,7	137,1	191,1	185,2	191,3	211,2	165,4	182,6	240,2	237,2	183,5	199,1	271,3	250,9
Cement	78,3	91,4	103,7	89,4	94,3	66,1	75,7	71,5	73,6	71,5	82,4	72,1	47,5	83,4	89,7	73,6	57,7
Stengroeven	92,8	103,1	114,8	126,4	125,8	116,1	129,3	136,5	152,7	139,5	146,9	140,8	122,0	161,5	165,2	165,7	149,5
Ceramik	107,4	119,5	135,8	147,6	124,9	112,9	136,3	195,0	259,0	198,9	205,0	213,7	189,5	281,2	297,6	290,6	229,0
Hout en meubelen	87,2	110,5	162,0	187,1	179,6	158,4	205,0	257,1	325,5	272,9	243,5	269,8	276,4	333,7	326,8	408,3	417,3
Huiden, leder en schoeisel	76,0	107,6	123,8	128,0	113,9	115,6	139,8	143,9	185,2	141,2	130,2	155,9	185,6	188,9	179,2	190,7	195,8
Papier en boeken	84,6	125,9	146,8	180,4	202,8	206,0	234,8	274,7	288,7	287,9	255,9	294,0	274,4	297,8	277,7	284,9	328,0
Bewerkte tabak	93,1	89,0	131,5	172,0	244,2	295,2	372,5	436,6	527,8	453,3	444,8	455,2	537,9	520,4	511,3	540,9	548,4
Rubber	83,9	121,9	148,4	181,2	167,4	167,7	196,2	209,3	248,4	224,8	197,0	202,5	232,7	276,5	226,0	266,6	274,5
Voedingsbedrijven	75,6	74,3	96,0	97,2	92,7	100,3	113,1	130,9	154,6	114,1	110,3	183,0	142,2	143,1	159,3	174,4	179,0
Diversen	86,1	85,6	94,8	110,8	85,9	86,8	101,9	120,2	128,4	125,5	111,0	119,7	138,7	120,4	123,7	135,2	156,3
Totaal ...	94,4	109,4	125,7	135,3	131,8	134,7	150,3	168,3	175,0	170,1	158,9	173,9	167,6	179,9	173,0	185,1	197,7

VIII - 5. — GEOGRAFISCHE SPREIDING VAN DE BUITENLANDSE HANDEL
VAN DE B.I.E.U.

(miljarden franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden of maanden	West-Duitsland 1			Frankrijk 1			Nederland		
	invoer	uitvoer	handels-balans	invoer	uitvoer	handels-balans	invoer	uitvoer	handels-balans
1953	1,24	0,88	- 0,36	1,12	0,75	- 0,37	1,38	1,68	+ 0,30
1954	1,45	0,93	- 0,52	1,27	0,92	- 0,35	1,42	2,01	+ 0,59
1955	1,64	1,36	- 0,28	1,47	1,16	- 0,31	1,56	2,40	+ 0,83
1956	2,03	1,34	- 0,69	1,62	1,41	- 0,21	1,78	2,89	+ 1,11
1957	2,23	1,36	- 0,87	1,70	1,46	- 0,24	2,02	3,02	+ 1,00
1958	2,23	1,46	- 0,77	1,51	1,34	- 0,17	2,05	2,63	+ 0,58
1959	2,34	1,82	- 0,52	1,80	1,25	- 0,55	2,26	2,92	+ 0,66
1960	2,81	2,48	- 0,33	2,24	1,64	- 0,60	2,45	3,35	+ 0,90
1961	3,14	2,51	- 0,63	2,59	1,84	- 0,75	2,69	3,83	+ 1,14
1960 4 ^e kwartaal	3,00	2,57	- 0,43	2,37	1,88	- 0,49	2,63	3,66	+ 1,03
1961 1 ^e kwartaal	3,10	2,41	- 0,69	2,76	1,78	- 0,98	2,72	3,67	+ 0,95
2 ^e kwartaal	3,15	2,45	- 0,70	2,69	1,98	- 0,71	2,65	4,12	+ 1,47
3 ^e kwartaal	3,04	2,52	- 0,52	2,33	1,64	- 0,69	2,58	3,59	+ 1,01
4 ^e kwartaal	3,26	2,66	- 0,60	2,57	1,96	- 0,61	2,81	3,93	+ 1,12
1962 1 ^e kwartaal	3,44	2,79	- 0,65	2,76	2,15	- 0,61	2,86	4,07	+ 1,21
2 ^e kwartaal		3,17			2,30			4,15	
1961 Juni	3,18	2,45	- 0,73	2,75	2,04	- 0,71	2,70	4,10	+ 1,40
Juli	3,01	2,56	- 0,45	2,38	1,77	- 0,61	2,27	3,64	+ 1,37
Augustus	3,00	2,31	- 0,69	2,24	1,43	- 0,81	2,62	3,15	+ 0,53
September	3,05	2,68	- 0,37	2,31	1,74	- 0,57	2,78	4,00	+ 1,22
Oktober	3,40	2,60	- 0,80	2,59	2,05	- 0,54	2,96	4,26	+ 1,30
November	3,07	2,85	- 0,22	2,50	1,84	- 0,66	2,83	3,84	+ 1,01
December	3,19	2,55	- 0,64	2,53	1,99	- 0,54	2,58	3,69	+ 1,11
1962 Januari	3,23	2,65	- 0,58	2,64	2,19	- 0,45	2,92	4,09	+ 1,17
Februari	3,40	2,79	- 0,61	2,70	2,00	- 0,70	2,65	3,77	+ 1,12
Maart	3,69	2,93	- 0,76	2,94	2,25	- 0,69	3,00	4,36	+ 1,36
April	3,34	2,90	- 0,44	2,59	2,25	- 0,34	2,53	4,37	+ 1,84
Mei	3,71	3,16	- 0,55	2,70	2,19	- 0,51	2,83	3,94	+ 1,11
Juni		3,45			2,45			4,14	
Maandgemiddelden of maanden	Italië			Europese Economische Gemeenschap			Totaal O.E.S.O.-landen (moederlanden) 2		
	invoer	uitvoer	handels-balans	invoer	uitvoer	handels-balans	invoer	uitvoer	handels-balans
1953	0,15	0,31	+ 0,16	3,89	3,62	- 0,27	5,67	5,72	+ 0,05
1954	0,16	0,27	+ 0,11	4,30	4,13	- 0,17	6,07	6,05	- 0,02
1955	0,18	0,25	+ 0,07	4,87	5,17	+ 0,30	6,78	7,44	+ 0,66
1956	0,20	0,26	+ 0,07	5,63	5,90	+ 0,27	7,75	8,26	+ 0,51
1957	0,27	0,28	+ 0,01	6,22	6,12	- 0,10	8,47	8,42	- 0,05
1958	0,28	0,29	+ 0,01	6,01	5,72	- 0,29	8,03	7,92	- 0,11
1959	0,34	0,36	+ 0,02	6,74	6,35	- 0,39	8,94	8,71	- 0,23
1960	0,39	0,48	+ 0,09	7,89	7,95	+ 0,06	10,35	10,78	+ 0,43
1961	0,48	0,53	+ 0,05	8,90	8,71	- 0,19	11,51	11,68	+ 0,17
1960 4 ^e kwartaal	0,39	0,55	+ 0,16	8,39	8,66	+ 0,27	11,02	11,76	+ 0,74
1961 1 ^e kwartaal	0,46	0,45	- 0,01	9,04	8,30	- 0,74	11,58	11,10	- 0,48
2 ^e kwartaal	0,49	0,52	+ 0,03	8,98	9,07	+ 0,09	11,46	12,00	+ 0,54
3 ^e kwartaal	0,47	0,50	+ 0,03	8,42	8,25	- 0,17	10,87	11,29	+ 0,42
4 ^e kwartaal	0,51	0,64	+ 0,13	9,15	9,19	+ 0,04	12,10	12,35	+ 0,25
1962 1 ^e kwartaal	0,56	0,69	+ 0,13	9,62	9,70	+ 0,08	12,37	12,79	+ 0,42
2 ^e kwartaal		0,68			10,30			13,29	
1961 Juni	0,48	0,55	+ 0,07	9,11	9,14	+ 0,03	11,52	12,22	+ 0,70
Juli	0,45	0,47	+ 0,02	8,11	8,44	+ 0,33	10,65	11,14	+ 0,49
Augustus	0,51	0,41	- 0,10	8,37	7,30	- 1,07	10,67	10,11	- 0,56
September	0,45	0,60	+ 0,15	8,59	9,02	+ 0,43	10,99	12,61	+ 1,62
Oktober	0,58	0,65	+ 0,07	9,53	9,56	+ 0,03	12,43	13,04	+ 0,61
November	0,55	0,68	+ 0,13	8,95	9,21	+ 0,26	12,01	12,16	+ 0,15
December	0,38	0,59	+ 0,21	8,68	8,82	+ 0,14	11,39	11,84	+ 0,45
1962 Januari	0,52	0,70	+ 0,18	9,31	9,63	+ 0,32	11,93	12,92	+ 0,99
Februari	0,54	0,63	+ 0,09	9,29	9,19	- 0,10	11,88	11,97	+ 0,09
Maart	0,60	0,73	+ 0,13	10,23	10,27	+ 0,04	13,26	13,48	+ 0,22
April	0,50	0,68	+ 0,18	8,96	10,20	+ 1,24	11,57	13,05	+ 1,48
Mei	0,56	0,63	+ 0,07	9,80	9,92	+ 0,12	12,76	12,93	+ 0,17
Juni		0,75			10,79			13,89	

1 Het Saargebied wordt gerekend bij Frankrijk tot op het einde van het 1^e halfjaar 1959 en bij West-Duitsland vanaf het 2^e halfjaar 1959.
2 Incl. Spanje vanaf 1960.

VIII - 5. — GEOGRAFISCHE SPREIDING VAN DE BUITENLANDSE HANDEL VAN DE B.L.E.U.

(miljarden franken)

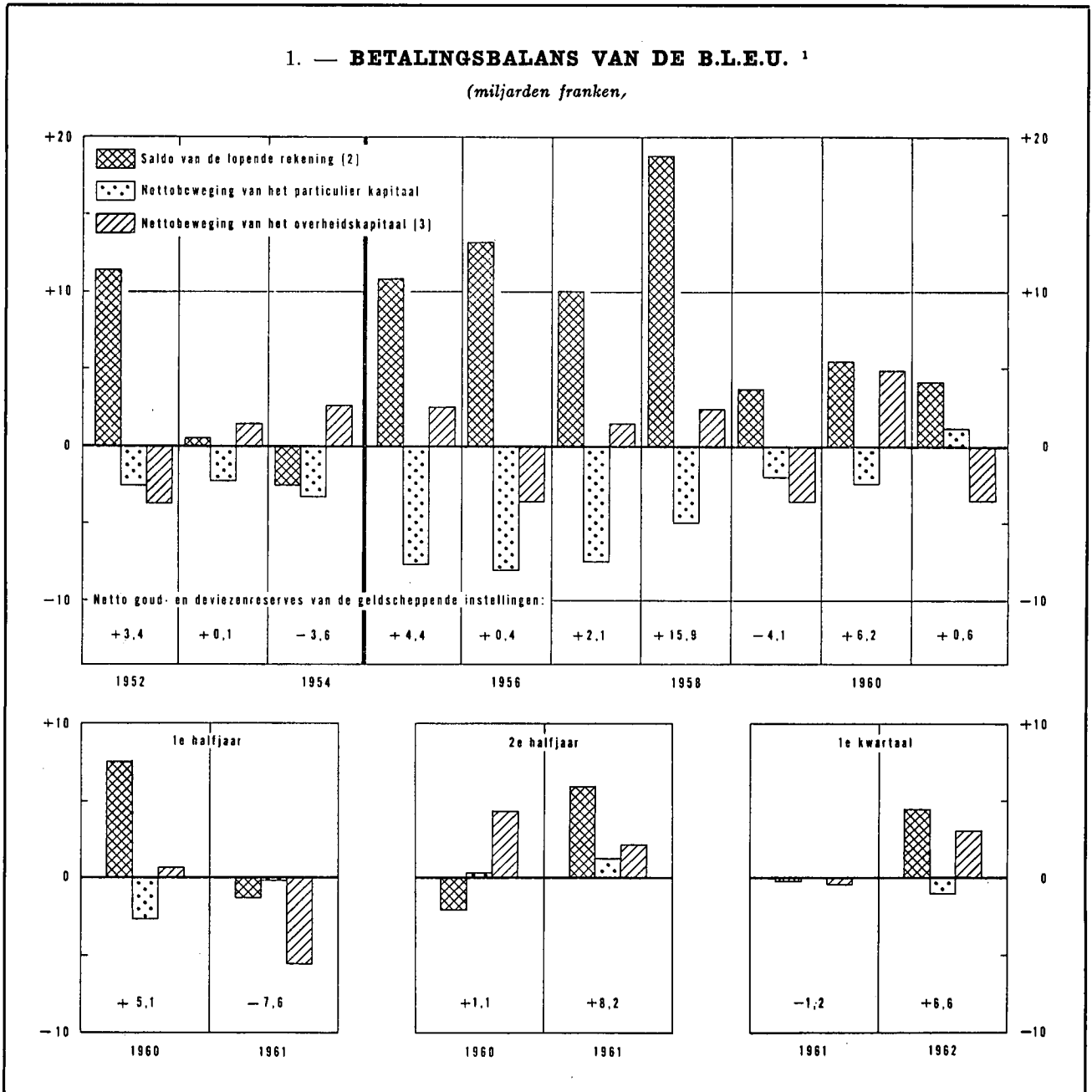
Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden of maanden	Verenigde Staten van Amerika			Verenigd-Koninkrijk			Landen van het sterlinggebied exclusief het Verenigd-Koninkrijk		
	invoer	uitvoer	handels- balans	invoer	uitvoer	handels- balans	invoer	uitvoer	handels- balans
1953	1,04	0,96	- 0,08	0,91	0,73	- 0,18	1,00	0,56	- 0,44
1954	1,09	0,77	- 0,32	0,89	0,60	- 0,29	0,93	0,69	- 0,24
1955	1,31	1,01	- 0,30	1,00	0,74	- 0,26	1,12	0,80	- 0,32
1956	1,70	1,26	- 0,44	1,10	0,84	- 0,26	1,14	0,94	- 0,20
1957	1,77	1,09	- 0,68	1,17	0,74	- 0,43	1,18	0,87	- 0,31
1958	1,29	1,17	- 0,12	0,98	0,72	- 0,26	0,95	0,80	- 0,15
1959	1,35	1,81	+ 0,46	1,19	0,81	- 0,38	1,11	0,68	- 0,43
1960	1,63	1,49	- 0,14	1,21	0,87	- 0,34	0,95	0,83	- 0,12
1961	1,56	1,50	- 0,06	1,33	0,86	- 0,47	0,94	0,81	- 0,13
1960 4 ^e kwartaal	1,61	1,31	- 0,30	1,29	1,02	- 0,27	0,86	0,91	+ 0,05
1961 1 ^e kwartaal	1,64	1,23	- 0,41	1,32	0,86	- 0,46	1,01	0,90	- 0,11
2 ^e kwartaal	1,55	1,56	+ 0,01	1,24	0,87	- 0,37	0,87	0,85	- 0,02
3 ^e kwartaal	1,33	1,57	+ 0,24	1,25	0,79	- 0,46	0,87	0,69	- 0,18
4 ^e kwartaal	1,73	1,65	- 0,08	1,49	0,92	- 0,57	1,04	0,79	- 0,25
1962 1 ^e kwartaal	1,81	1,94	+ 0,13	1,48	0,85	- 0,63	1,18	0,83	- 0,35
2 ^e kwartaal		1,83			0,88			0,68	
1961 Juni	1,66	1,51	- 0,15	1,20	0,92	- 0,28	0,86	0,79	- 0,07
Juli	1,18	1,56	+ 0,38	1,44	0,89	- 0,55	0,93	0,74	- 0,19
Augustus	1,37	1,38	+ 0,01	1,07	0,71	- 0,36	0,99	0,65	- 0,34
September	1,35	1,79	+ 0,44	1,21	0,79	- 0,42	0,69	0,69	...
Oktober	1,60	1,86	+ 0,26	1,53	1,08	- 0,45	0,88	0,89	+ 0,01
November	1,59	1,63	+ 0,04	1,53	0,84	- 0,69	1,01	0,81	- 0,20
December	1,86	1,44	- 0,42	1,32	0,83	- 0,49	1,20	0,66	- 0,54
1962 Januari	1,90	2,08	+ 0,18	1,37	0,89	- 0,48	1,28	0,89	- 0,39
Februari	1,65	1,77	+ 0,12	1,38	0,79	- 0,59	0,98	0,72	- 0,26
Maart	1,88	1,97	+ 0,09	1,70	0,89	- 0,81	1,33	0,87	- 0,46
April	2,03	1,98	- 0,05	1,44	0,82	- 0,62	1,16	0,65	- 0,51
Mei	1,91	1,86	- 0,05	1,68	0,85	- 0,83	1,52	0,64	- 0,88
Juni		1,66			0,98			0,69	
Maandgemiddelden of maanden	Latijns-Amerika 1			Kongo en Ruanda-Urundi			Oost-Europa		
	invoer	uitvoer	handels- balans	invoer	uitvoer	handels- balans	invoer	uitvoer	handels- balans
1953	0,78	0,38	- 0,40	0,75	0,55	- 0,20	0,24	0,38	+ 0,14
1954	0,75	0,60	- 0,25	0,82	0,52	- 0,30	0,31	0,38	+ 0,07
1955	0,60	0,55	- 0,05	0,97	0,55	- 0,42	0,36	0,41	+ 0,05
1956	0,70	0,55	- 0,15	1,01	0,59	- 0,42	0,43	0,45	+ 0,02
1957	0,65	0,80	+ 0,15	0,79	0,68	- 0,21	0,44	0,40	- 0,04
1958	0,63	0,77	+ 0,14	0,69	0,49	- 0,20	0,39	0,37	- 0,02
1959	0,63	0,72	+ 0,09	0,81	0,38	- 0,43	0,46	0,37	- 0,09
1960	0,75	0,68	- 0,07	1,11	0,26	- 0,85	0,50	0,57	+ 0,07
1961	0,72	0,64	- 0,08	0,96	0,19	- 0,77	0,56	0,55	- 0,01
1960 4 ^e kwartaal	0,65	0,68	+ 0,03	1,32	0,13	- 1,19	0,56	0,58	+ 0,02
1961 1 ^e kwartaal	0,73	0,55	- 0,18	1,02	0,17	- 0,85	0,48	0,53	+ 0,05
2 ^e kwartaal	0,76	0,61	- 0,15	0,93	0,21	- 0,72	0,44	0,60	+ 0,16
3 ^e kwartaal	0,67	0,69	+ 0,02	0,97	0,19	- 0,78	0,61	0,52	- 0,09
4 ^e kwartaal	0,71	0,72	+ 0,01	0,92	0,20	- 0,72	0,71	0,57	- 0,14
1962 1 ^e kwartaal	0,71	0,67	- 0,04	0,69	0,26	- 0,43	0,51	0,54	+ 0,03
2 ^e kwartaal		0,59			0,22			0,57	
1961 Juni	0,77	0,70	- 0,07	1,26	0,17	- 1,09	0,51	0,67	+ 0,16
Juli	0,71	0,65	- 0,06	1,10	0,22	- 0,88	0,54	0,43	- 0,11
Augustus	0,64	0,65	+ 0,01	0,58	0,19	- 0,39	0,54	0,50	- 0,04
September	0,64	0,77	+ 0,13	1,23	0,17	- 1,06	0,65	0,62	- 0,03
Oktober	0,79	0,73	- 0,06	0,96	0,18	- 0,78	0,72	0,47	- 0,25
November	0,69	0,88	+ 0,19	0,91	0,23	- 0,68	0,66	0,57	- 0,09
December	0,68	0,66	- 0,12	0,76	0,18	- 0,58	0,65	0,66	+ 0,01
1962 Januari	0,71	0,87	+ 0,16	0,62	0,29	- 0,33	0,58	0,53	- 0,05
Februari	0,63	0,53	- 0,10	0,60	0,23	- 0,37	0,41	0,57	+ 0,16
Maart	0,79	0,60	- 0,19	0,78	0,25	- 0,53	0,55	0,51	- 0,04
April	0,72	0,52	- 0,20	0,76	0,21	- 0,55	0,45	0,48	+ 0,03
Mei	0,97	0,65	- 0,32	1,03	0,22	- 0,81	0,49	0,61	+ 0,12
Juni		0,60			0,22			0,63	

1 Omvat : Midden-Amerika, Zuid-Amerika en Mexico.

Bibliografische referenties : Maandlijks bulletin over de buitenlandse handel van de B.L.E.U. — Statistisch Jaarboek voor België. — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Industrie, tijdschrift van de V.B.N. — De Belgische Textielnijverheid, maandelijks tijdschrift van Febeltex. — Belgisch Handelstijdschrift van de Belgische Dienst voor de buitenlandse handel. — Handelsoverzicht van de Nederlandsche Kamer van Koophandel voor België en Luxemburg. — Bulletins statistiques : Commerce extérieur (O.E.S.O.). — Statistical Papers : Direction of International Trade (O.V.N.). — Algemeen Statistisch Bulletin (Statistisch Bureau van de Europese Gemeenschappen). — Recherches économiques de Louvain (I.R.E.S.P.). — Cfr. N. B. van tabel VIII-2.

IX. — BETALINGSBALANS

¹ De balansen voor de jaren 1951 tot 1954 zijn niet volledig vergelijkbaar met die van de volgende jaren.

² De lopende rekening omvat de goederen- en dienstentransacties, de particuliere transfers en de transfers van de Staat.

³ De overheidssector omvat de Staat, de lagere overheid, de parastatale bestuurs- en kredietinstellingen en de parastatale bedrijven.

IX - 1. — BETALINGSBALANS *
VAN DE BELGISCHE-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE

Jaarcijfers
(miljarden franken)

	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
A. Goederen- en dienstentransacties.										
1. Goederentransacties ¹ :										
1.1. Uitvoer - Invoer (f.o.b.) ²	+ 11,1	- 1,7	- 5,9	+ 1,5	+ 1,0	- 6,4	+ 0,9	- 4,2	- 1,9	- 5,7
1.2. Loonwerk	+ 3,1	+ 2,1	+ 1,6	+ 2,0	+ 2,6	+ 2,6	+ 2,4	+ 1,8	+ 2,6	+ 3,4
1.3. Arbitrage	+ 1,1	+ 1,5	+ 1,7	+ 1,4	+ 1,9	+ 2,6	+ 1,2	+ 0,6	+ 0,6	+ 2,3
2. Niet monetair goud	- 0,1	...	...	- 0,1	- 0,8	- 1,1	...	- 0,6	- 0,6	- 1,1
3. Vervoer ³	- 4,6	- 2,3	- 2,7	+ 1,1	+ 0,8	+ 3,0	+ 2,8	+ 2,5	+ 1,2	- 0,6
4. Verzekeringspremies en -uitkeringen	- 0,2	...	- 0,1	- 0,7	- 0,6	- 0,6	- 0,7	- 0,7	- 0,9	- 0,7
5. Reisverkeer ^{1 3}	- 1,5	- 0,8	- 0,2	+ 0,3	+ 1,0	+ 1,1	+ 3,3	- 1,4	- 1,4	- 1,1
6. Investeringsopbrengsten .	+ 0,8	+ 1,1	+ 1,1	+ 2,1	+ 3,5	+ 3,3	+ 2,5	+ 1,1	+ 2,3	+ 2,4
7. Overheidstransacties niet elders vermeld	+ 0,6	- 0,4	- 1,1	- 0,2	- 1,0	+ 0,1	- 0,6	- 2,2	- 2,4	- 2,7
8. Overige	+ 0,6	+ 0,5	+ 1,8	+ 2,4	+ 3,6	+ 3,9	+ 5,7	+ 4,3	+ 5,4	+ 5,7
Totaal goederen- en dienstentransacties ...	+ 10,9	...	- 3,8	+ 9,8	+ 12,0	+ 8,5	+ 17,5	+ 1,2	+ 4,9	+ 1,9
B. Overdrachten.										
9. Particuliere	+ 0,2	+ 0,4	+ 1,0	+ 1,1	+ 1,3	+ 1,5	+ 1,2	+ 3,2	+ 3,1	+ 3,4
10. Staat	+ 0,4	+ 0,2	...	...	...	...	...	- 0,8	- 2,5	- 0,8
Totaal overdrachten ...	+ 0,6	+ 0,6	+ 1,0	+ 1,1	+ 1,3	+ 1,5	+ 1,2	+ 2,4	+ 0,6	+ 2,6
C. Kapitaalverkeer.										
11. Staat				+ 2,3	- 3,8	+ 0,8 ⁵	+ 1,2	- 3,2	+ 3,2	- 5,8
12. Andere overheid				+ 0,2	+ 0,2	- 0,2	...	- 0,8	+ 1,7	+ 0,1
13. Parastatale bedrijven ...	- 3,7	+ 1,4	+ 2,6	...	...	...	+ 1,8	+ 0,7	- 0,1	+ 1,9
14. Parastatale kredietinstel- lingen				...	...	+ 0,8	- 0,6	- 0,2	+ 0,1	+ 0,2
15. Overige :										
15.1 Geregistreerd kortlo- pend kapitaalverkeer	- 1,3	+ 0,4	+ 0,5	- 0,5	+ 1,0	- 0,9	- 0,1	- 1,2	+ 0,2	- 1,3
15.2 Gekende effecten- transacties ⁴	-	-	-	-	-	-	-	-	- 4,0	- 3,2
15.3 Overige ^{1 3 4}	- 1,5	- 2,4	- 3,9	- 7,2	- 9,0	- 6,6 ⁵	- 4,9	- 0,9	+ 1,3	+ 5,5
Totaal kapitaalverkeer ...	- 6,5	- 0,6	- 0,8	- 5,2	- 11,6	- 6,1	- 2,6	- 5,6	+ 2,4	- 2,6
D. Niet bepaalde transacties ¹	-	-	-	- 1,3	- 1,8	- 2,2	- 0,7	- 1,9	- 2,1	- 1,9
E. Vergissingen en weglatingen	- 1,6	+ 0,1	...	...	+ 0,5	+ 0,4	+ 0,5	- 0,2	+ 0,4	+ 0,6
Totaal overeenstemmend met de bewegingen van de goud- en nettodevisiezenvoorraad van de geldscheppende instel- lingen	+ 3,4	+ 0,1	- 3,6	+ 4,4	+ 0,4	+ 2,1	+ 15,9	- 4,1	+ 6,2	+ 0,6

* De balansen voor de jaren 1951 tot 1954 zijn niet volledig vergelijkbaar met die van de volgende jaren.

¹ De niet bepaalde transacties blijken vooral goederentransacties (rubriek 1), reisverkeer (rubriek 5) en kapitaalverkeer (rubriek 15.3) te omvatten, die niet over die verschillende rubrieken kunnen ingedeeld worden voor al de jaren door bovenstaande tabel. Een dergelijke verdeling is nochtans mogelijk voor 1961 en nu werd doorgevoerd in tabel IX 2, hetgeen niet het geval is voor deze tabel want als gevolg van deze verdeling zouden de cijfers van 1961 niet meer vergelijkbaar geweest zijn met die van de voorgaande jaren.

² De rubriek 1.1 « F.O.B.-uit- en invoer » omvat in beginsel de andere vervoeruitgaven dan die welke op de goederanvoer betrekking hebben.

³ Het is niet steeds eenvoudig een scheiding te maken tussen het reisverkeer en de kapitaalbewegingen die onder de rubriek 15.3 « Overige » moeten geregistreerd worden. Het schijnt dat in 1955, 1956 en 1957 het saldo van de eerste van die rubrieken in werkelijkheid minder gunstig en het saldo van de tweede gunstiger waren dan uit bovenstaande tabel blijkt, terwijl in 1958 zich het omgekeerde schijnt voorgedaan te hebben. Men beschikt evenwel niet over voldoende nauwkeurige gegevens om de cijfers te kunnen verbeteren.

⁴ Voor het jaar 1960 en 1961 konden de gekende effectentransacties (rubriek 15.2) van het andere kapitaalverkeer van de particuliere sector (rubriek 15.3) afgezonderd worden; voor de periode 1952-1959 kon die verdeling bij gebrek aan inlichtingen niet gedaan worden.

⁵ De kapitaalvoer opgenomen onder rubriek 11. « Staat » en de kapitaalvoer geteld onder rubriek 15.3 « Overige », omvatten het deel van de lening van \$ 80 miljoen van de Belgische Staat op de Amerikaanse markt, waarop Belgisch-Luxemburgse ingezetenen inschreven; het bedrag van die inschrijvingen is echter niet gekend.

**IX - 2. — BETALINGSBALANS
VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE ¹**

Cijfers per kwartaal
(miljarden franken)

Saldo (credit min debet)	1961				1962			
	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal		
1. Goederen- en dienstentransacties en particuliere overdrachten	- 0,6	- 1,7	+ 2,1	+ 3,8	+ 4,3	+ 0,1		
2. Staatsoverdrachten	...	...	...	- 0,8	...	...		
3. Kapitaalverkeer van de overheid en van de parastatale bedrijven en kredietinstellingen	- 0,4	- 5,2	- 0,2	+ 2,2	+ 2,9	- 4,3		
4. Ander kapitaalverkeer :								
4.1 Geregistr. kortlop. kapitaalverk.	- 0,3	+ 0,4	- 1,0	- 0,4	- 1,2	+ 0,9		
4.2 Overige	- 0,2	- 0,5	+ 0,8	+ 1,7	+ 0,7	+ 0,4		
5. Vergissingen en weglatingen	+ 0,3	+ 0,6	+ 0,5	- 0,5	- 0,1	+ 0,3		
6. Totaal overeenstemmend met de bewegingen van de goud- en nettodevlezen-voorraad der geldscheppende instellingen	- 1,2	- 6,4	+ 2,2	+ 6,0	+ 6,6	- 2,6		

¹ Zekere cijfers van bovenstaande tabel verschillen van deze die er tot en met het juninummer van 1961 in voorkwamen en van deze die voorkomen in tabel IX 1. Het voornaamste verschil bestaat in de verdeling van de niet bepaalde transacties (rubriek D van tabel IX 1 en voorheen rubriek 5 van bovenstaande tabel) over de rubrieken 1 « Goederen- en dienstentransacties » en de rubriek 4.2 « Ander kapitaalverkeer - overige ». Deze nieuwe indeling, juist dan de vroegere, zal voortaan gebruikt worden voor de betalingsbalansen die voor 1962 en de volgende jaren met vergelijkbare cijfers voor 1961 gepubliceerd zullen worden.

Bibliografische referenties : *Belgische Economische Statistieken 1941-1950* (N.B.B.). — *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting*, (N.B.B.) XXXVIIe Jaargang, deel I, n° 5, blz. 486 : « De betalingsbalans van de B.L.E.U. voor 1961 ». — *Statistisch Jaarboek voor België*. — *De Belgische Economie in 1959* (M.E.Z.). — *Recherches économiques de Louvain* (I.R.E.S.P.). — *Cahiers Economiques de Bruxelles* (D.U.L.B.E.A.). — *Bulletin statistique* (E.O.E.S.). — *International Financial Statistics* (I.M.F.).

X. — VALUTAMARKT

1. — OFFICIELE WISSELKOERSEN VASTGESTELD DOOR DE IN VERREKENINGSKAMER TE BRUSSEL VERGADERDE BANKIERS

(Belgische franken)

Daggemiddelden	1 U.S. dollar	100 Franse frank of 1 NF	1 pond sterling	1 Nederl. gulden	1 Zwitserse frank	1 Deutsche mark	100 Italiaanse lire	1 Zweedse kroon	1 Noorse kroon	1 Deense kroon	1 Canadese dollar		100 escudo	100 Oostenr. schilling
											Kabel	Post		
1957	50,24	{ 14,27 ¹ 11,89 ²	140,29	13,18	11,46	11,96	8,01	9,69	7,02	7,24	52,400 ⁴	52,396 ⁴	174,02	193,10
1958	49,89	11,84 ³	139,41	13,17	11,40	11,90	7,99	9,63	6,97	7,21	51,397	51,395	174,04	192,21
1959	49,96	10,19	140,33	13,24	11,56	11,96	8,05	9,66	7,01	7,25	52,110	52,108	174,98	193,14
1960	49,86	10,17	139,98	13,22	11,54	11,96	8,03	9,65	6,99	7,23	51,427	51,425	174,41	192,11
1961	49,86	10,16	139,72	{ 13,19 ⁵ 13,85 ⁶	11,54	{ 11,95 ⁵ 12,51 ⁶	8,03	9,65	6,98	7,22	{ 50,469 ⁷ 48,153 ⁸	{ 50,468 ⁷ 48,149 ⁸	174,21	192,32
1961 3 ^o kwartaal	49,79	10,14	139,42	13,82	11,53	12,48	8,02	9,63	6,97	7,21	48,237	48,234	173,83	192,92
4 ^o kwartaal	49,78	10,14	140,03	13,82	11,52	12,45	8,02	9,63	6,99	7,23	48,034	48,031	174,56	192,78
1962 1 ^o kwartaal	49,78	10,16	140,05	13,78	11,50	12,45	8,02	9,65	6,99	7,23	47,507	47,506	174,57	192,73
2 ^o kwartaal	49,77	10,16	139,92	13,84	11,50	12,45	8,02	9,67	6,98	7,22	46,355	46,354	174,49	192,88
1961 Augustus	49,79	10,13	139,54	13,83	11,53	12,47	8,02	9,64	6,97	7,21	48,267	48,264	173,91	192,99
September	49,78	10,12	139,97	13,78	11,53	12,46	8,02	9,62	6,99	7,23	48,295	48,294	174,40	192,96
Oktober	49,78	10,13	140,13	13,80	11,52	12,45	8,02	9,63	7,00	7,23	48,313	48,311	174,66	192,76
November	49,78	10,14	140,11	13,82	11,52	12,44	8,02	9,63	6,99	7,23	48,055	48,051	174,66	192,77
December	49,78	10,16	139,85	13,83	11,53	12,45	8,02	9,63	6,99	7,24	47,735	47,730	174,35	192,82
1962 Januari	49,78	10,16	139,91	13,81	11,53	12,46	8,02	9,63	6,98	7,23	47,630	47,626	174,40	192,68
Februari	49,78	10,16	140,10	13,76	11,51	12,45	8,02	9,65	6,99	7,23	47,462	47,461	174,63	192,70
Maart	49,78	10,16	140,13	13,78	11,47	12,45	8,02	9,66	6,99	7,24	47,430	47,430	174,69	192,80
April	49,79	10,16	140,10	13,83	11,46	12,45	8,02	9,67	6,99	7,23	47,419	47,418	174,69	192,93
Mei	49,77	10,16	139,95	13,85	11,50	12,45	8,02	9,67	6,98	7,22	45,924	45,921	174,53	192,86
Juni	49,75	10,15	139,71	13,84	11,53	12,46	8,02	9,67	6,97	7,22	45,723	45,722	174,24	192,84
Juli	49,74	10,15	139,59	13,84	11,52	12,48	8,01	9,66	6,97	7,20	46,078	46,077	174,06	192,76
Augustus	49,73	10,15	139,44	13,80	11,51	12,44	8,01	9,66	6,96	7,19	46,138	46,136	173,88	192,74

¹ Gemiddelde van 1 januari tot 10 augustus 1957. — ² Gemiddelde van 11 augustus tot 31 december 1957. — ³ Gemiddelde van 1 januari tot 28 december 1958. — ⁴ Gemiddelde van 25 maart tot 31 december 1957. — ⁵ Gemiddelde van 1 januari tot 3 maart 1961. — ⁶ Gemiddelde van 6 maart tot 31 december 1961. — ⁷ Gemiddelde van 1 januari tot 20 juni 1961. — ⁸ Gemiddelde van 21 juni tot 31 december 1961.

X - 2. — VALUTA'S VAN DE LIDSTATEN VAN DE E.M.A.

parikoers tegenover de dollar, marges van de aan- en verkoopkoersen van de centrale banken
en uiterste noteringen te Brussel op 31 augustus 1962

Land	Parikoers (of gemiddelde koers) tegenover de U.S.-dollar 1	Marges van de koers van de U.S.-dollar in pct. van de parikoers (of van de gemiddelde dollarkoers)		Uiterste noteringen te Brussel		
		Verkoop (+)	Aankoop (-)	aankoop 4	verkoop 5	voor :
				in Belgische franken		
Oostenrijk	26,— sch.	+ 0,769	- 0,769	189,4080	195,2519	100 sch.
België	50,— BF	+ 0,750	- 0,750	—	—	—
Denemarken	6,90714 DK	+ 0,729	- 0,719	7,1325	7,3459	1 DK
Frankrijk	4,93706 NF	+ 0,748	- 0,751	9,9769	10,2806	1 NF
Duitsland	4,— DM	+ 0,750	- 0,750	12,3139	12,6889	1 DM
Griekenland	30,— Dr.	+ 0,500	- 0,500	—	—	—
IJsland	43,— IJsl. K.	+ 0,140	- 0,116	—	—	—
Italië	625,— Lires	+ 0,720	- 0,720	7,8832	8,1184	100 Lires
Nederland	3,62 Fl.	+ 0,760	- 0,760	13,6052	14,0223	1 Fl.
Noorwegen	7,14286 NK	+ 0,800	- 0,740	6,8924	7,1050	1 NK
Portugal	28,75 Esc.	+ 1,148	- 1,148	170,6499	177,2519	100 Esc.
Spanje	60,— Peseta	+ 0,750	- 0,750	—	—	—
Zweden	5,17321 Z.K.	+ 0,759	- 0,739	9,5203	9,8101	1 Z.K.
Zwitserland	4,37282 Z.F.	+ 1,765	- 1,780	11,1517	11,7287	1 Z.F.
Turkije	9,— T.P.	+ 0,500	—	—	—	—
Verenigd-Koninkrijk	2,80 £ ²	+ 0,714 ³	- 0,714 ³	137,9575	142,0575	1 £

¹ I.M.F.-parikoers, behalve voor Zwitserland, waar de aangeduide parikoers diegene is die toegepast wordt door de centrale bank.

² Notering uitgedrukt in U.S.-dollars per pond sterling.

³ De marges van het Verenigd-Koninkrijk kunnen niet geheel met die van de andere landen vergeleken worden; zij zijn de grenzen waartussen het pond, uitgedrukt in U.S.-dollars, schommelt, terwijl voor de andere landen de marges de grenzen aanduiden van de U.S.-dollarschommelingen, uitgedrukt in nationale munt.

⁴ (Parikoers van de BF tegenover de U.S.-dollar — marge uitgedrukt in BF van de aankoopkoers van de Nationale Bank van België voor de U.S.-dollar) : (Muntpariteit van de lidstaat tegenover de U.S.-dollar + marge, uitgedrukt in de munt van deze lidstaat, van de verkoopkoers van de centrale bank van deze lidstaat voor de U.S.-dollar.)

⁵ (Parikoers in BF tegenover de U.S.-dollar + marge uitgedrukt in BF van de verkoopkoers van de Nationale Bank van België voor de U.S.-dollar) : (Muntpariteit van de lidstaat tegenover de U.S.-dollar — marge, uitgedrukt in de munt van deze lidstaat, van de aankoopkoers van de centrale bank van deze lidstaat voor de U.S.-dollar.)

Bibliografische referenties : Koerslijst der Fondsen- en Wisselbeurs van Brussel

XI. — RIJKSFINANCIËN

1. — STAND VAN DE SCHATKIST ¹

Bron : Ministerie van Financiën.

(miljarden franken)

Tijdvak	Uitvoering van de gewone begroting			Uitvoering van de buitengewone begroting			Totaal begrotingssaldo (7) = (8) + (6)	Financiering van het begrotingssaldo				
	Uitgaven (1)	Ontvangsten (2)	Saldo (3) = (2) - (1)	Uitgaven (4)	Ontvangsten (5)	Saldo (6) = (5) - (4)		Binnenlandse gevestigde leningen (8)	Binnenlandse vlottende schuld (9)	Buitenlandse gevestigde leningen en vlottende schuld (10)	Gelden van derden (11)	Incasso (vermeerdering - vermindering +) (12)
1957	88,0	95,8	+ 7,8	15,3	0,3	-15,0	- 7,2	+ 7,9	- 0,2	+ 2,5	- 2,1	- 0,9
1958	101,4	94,3	- 7,1	18,0	0,4	-17,6	-24,7	+10,7	+12,8	+ 3,9	- 1,7	- 1,0
1959	108,4	100,2	- 8,2	18,1	0,2	-17,9	-26,1	+20,3	+ 0,2	+ 5,2	- 1,0	+ 1,4
1960	111,2	108,1	- 3,1	23,7	0,3	-23,4	-26,5	+27,1	- 9,4	+10,6	- 0,2	- 1,6
1961	126,0	120,4	- 5,6	14,6	0,4	-14,2	-19,8	+13,0	+ 5,5	+ 3,4	- 2,5	+ 0,4
1960 Eerste 3 m. ...	30,0	25,7	- 4,3	5,6	0,1	- 5,5	- 9,8	+12,7	- 2,9	- 0,8	+ 0,8	...
Eerste 6 m. ...	58,3	51,4	- 6,9	11,8	0,1	-11,7	-18,6	+20,4	- 4,6	+ 2,6	+ 1,6	- 1,4
Eerste 9 m. ...	84,0	81,9	- 2,1	17,5	0,2	-17,3	-19,4	+20,4	- 4,3	+ 3,9	+ 0,5	- 1,1
1961 Eerste 3 m. ...	34,1	29,1	- 5,0	3,5	...	- 3,5	- 8,5	+ 0,4	+ 6,0	+ 4,7	- 1,5	- 1,1
Eerste 6 m. ...	66,8	58,3	- 8,5	6,2	0,1	- 6,1	-14,6	+ 7,2	+ 3,2	+ 5,7	- 1,7	+ 0,2
Eerste 9 m. ...	95,8	88,2	- 7,6	9,1	0,2	- 8,9	-16,5	+ 7,2	+ 6,1	+ 4,1	- 1,6	+ 0,7
1962 Eerste 3 m. ...	37,6	30,9	- 6,7	3,3	0,1	- 3,2	- 9,9	+ 7,2	+ 4,1	- 1,8	- 0,7	+ 1,1
1961 April	11,9	8,0	- 3,9	0,7	...	- 0,7	- 4,6	...	+ 3,2	+ 0,7	- 0,1	+ 0,8
Mei	9,5	9,6	+ 0,1	0,9	...	- 0,9	- 0,8	...	+ 0,3	+ 0,5	- 0,4	+ 0,4
Juni	11,2	11,4	+ 0,2	1,0	0,1	- 0,9	- 0,7	+ 6,8	- 6,3	- 0,3	+ 0,3	+ 0,2
Juli	10,9	13,0	+ 2,1	0,8	...	- 0,8	+ 1,3	...	- 0,9	- 0,2	- 0,2	...
Augustus	7,8	8,4	+ 0,6	1,1	...	- 1,1	- 0,5	...	+ 2,0	- 1,3	...	- 0,2
September	10,3	8,6	- 1,7	1,0	...	- 1,0	- 2,7	...	+ 1,9	- 0,1	+ 0,3	+ 0,6
Oktober	10,2	10,2	...	1,2	0,1	- 1,1	- 1,1	+ 5,8	- 1,8	- 0,1	- 2,7	- 0,1
November	8,7	9,6	+ 0,9	2,0	...	- 2,0	- 1,1	...	+ 1,8	- 0,3	- 0,2	- 0,2
December	11,3	12,4	+ 1,1	2,3	0,1	- 2,2	- 1,1	...	- 0,7	- 0,2	+ 2,0	...
1962 Januari	13,6	12,2	- 1,4	0,8	...	- 0,8	- 2,2	...	+ 4,8	- 0,5	- 1,0	- 1,1
Februari	11,3	9,0	- 2,3	1,5	...	- 1,5	- 3,8	+ 7,2	- 2,8	- 0,9	- 0,5	+ 0,8
Maart	12,7	9,7	- 3,0	0,9	...	- 0,9	- 3,9	...	+ 2,1	- 0,4	+ 0,8	+ 1,4
April	10,5	9,3	- 1,2	1,1	...	- 1,1	- 2,3	...	+ 6,4	- 1,6	- 1,6	- 0,9

¹ De gegevens van deze tabel stammen niet overeen met de cijfers van de officiële stand van de Schatkist, die aan het Parlement wordt medegedeeld. Alle boekhoudverrichtingen geven inderdaad niet gelijktijdig aanleiding tot beweging van gelden. Bijv. de begrotingsaanwijzing van een overschrijving op de begroting voor orde brengt op het ogenblik van de verrichting geen enkele betaling teweeg. De cijfers van onderhavige tabel vertegenwoordigen de werkelijke uitgaven en ontvangsten. De boekhoudcijfers over de uitvoering van de begrotingen worden iedere maand in het *Staatsblad* gepubliceerd in de vorm van een tabel getiteld : « Overzicht van de uitvoering van de begrotingen », opgesteld door het Bestuur der Thesaurie en Staatsschuld.

XI - 2. — BELASTINGONTVANGSTEN ZONDER ONDERSOEHID VAN BEGROTINGSJAAR ¹

Bron : Ministerie van Financiën.

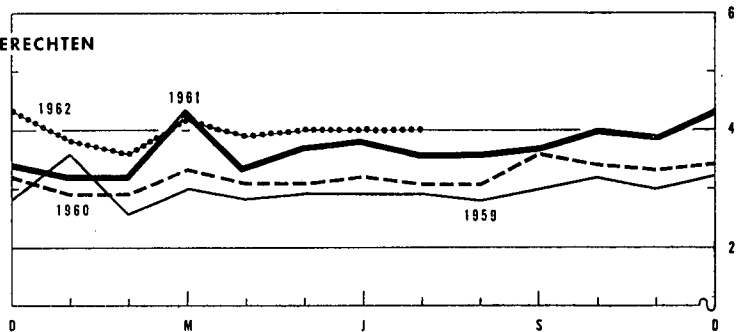
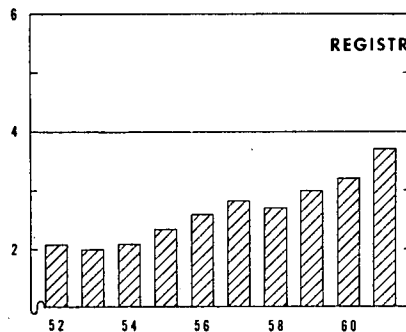
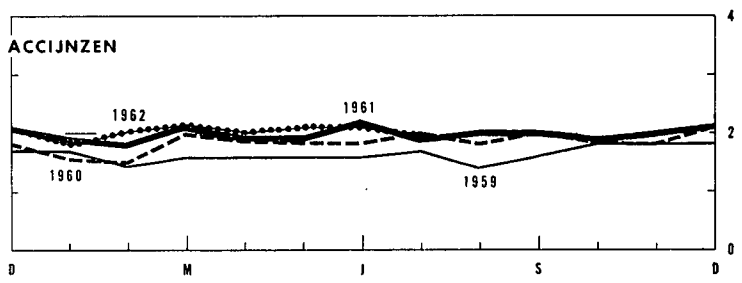
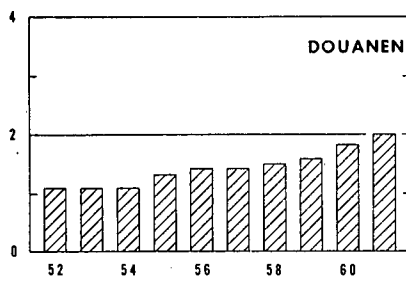
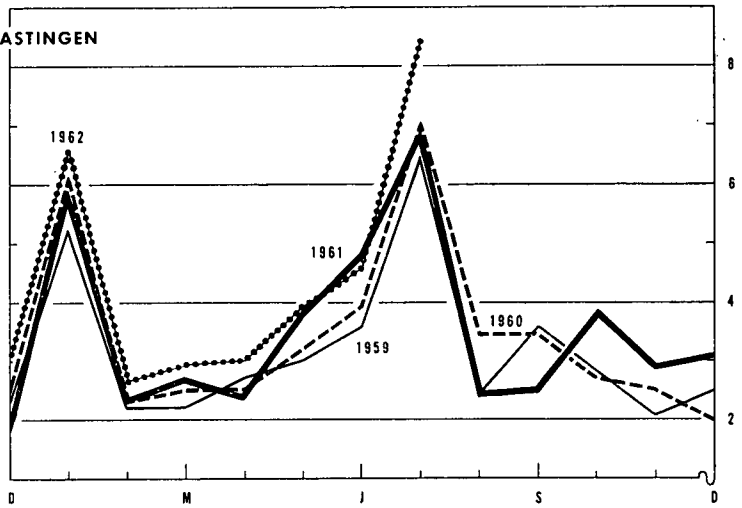
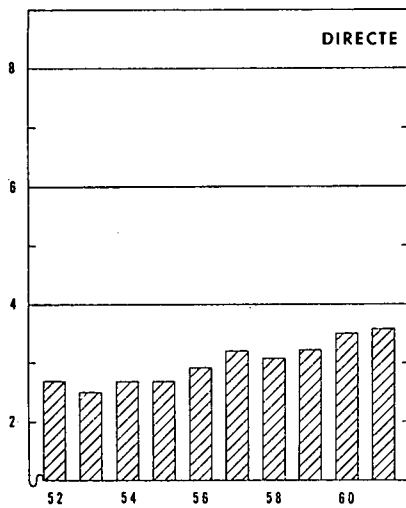
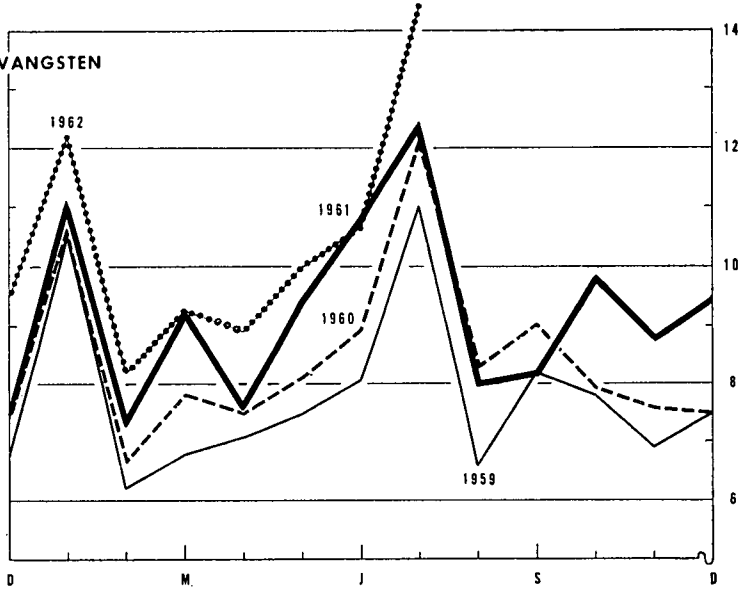
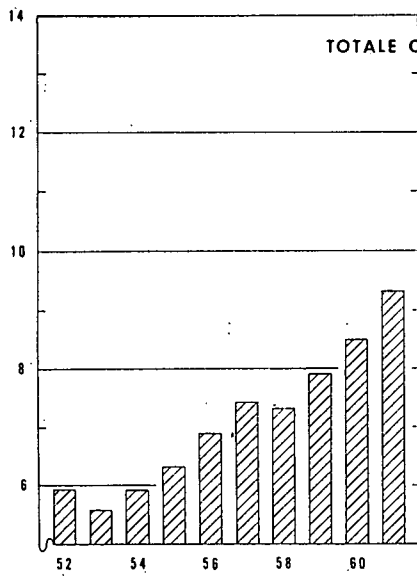
(miljarden franken)

Maandgemiddelden	Directe belastingen ²	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Totaal	waarvan : vooruitbetalingen op de bedrijfsbelasting
1953	2,5	1,1	2,0	5,6	0,26
1954	2,7	1,1	2,1	5,9	0,28
1955	2,7	1,3	2,3	6,3	0,33
1956	2,9	1,4	2,6	6,9	0,41
1957	3,2	1,4	2,8	7,4	0,41
1958	3,1	1,5	2,7	7,3	0,36
1959	3,2	1,7	3,0	7,9	0,40
1960	3,5	1,8	3,2	8,5	0,51
1961	3,6	2,0	3,7	9,3	0,53
1960 Eerste 6 maanden	3,4	1,8	3,1	8,3	0,32
Eerste 9 maanden	3,8	1,8	3,1	8,7	0,67
1961 Eerste 3 maanden	3,7	1,9	3,5	9,1	0,38
Eerste 6 maanden	3,6	2,0	3,6	9,2	0,35
Eerste 9 maanden	3,7	2,0	3,6	9,3	0,69
1962 Eerste 3 maanden	4,0	2,0	3,9	9,9	0,38
Eerste 6 maanden	3,9	2,0	3,9	9,8	0,25
1961 Juli	6,9	1,9	3,6	12,4	4,06
Augustus	2,4	2,0	3,6	8,0	...
September	2,5	2,0	3,7	8,2	0,01
Oktober	3,8	1,9	4,0	9,7	0,05
November	2,9	2,0	3,9	8,8	0,04
December	3,1	2,1	4,3	9,5	0,08
1962 Januari	6,6	1,8	3,8	12,2	1,08
Februari	2,6	2,0	3,6	8,2	0,01
Maart	2,9	2,1	4,2	9,2	0,05
April	3,0	2,0	3,9	8,9	0,10
Mei	3,9	2,1	4,0	10,0	0,03
Juni	4,6	2,1	4,0	10,7	0,23
Juli	8,4	2,0	4,0	14,4	4,86

¹ Excl. de provinciale en gemeentelijke opcentiemen, de ontvangsten van de muntaaneringsbelastingen en de ontvangsten voor rekening van Kongo en Ruanda-Urundi.

² Incl. de bij voorbaat betaalde bedrijfsbelasting.

**XI - 2. — BELASTINGONTVANGSTEN
ZONDER ONDERSCHIED VAN BEGROTINGSJAAR**
(miljarden franken)

XI - 3. — BELASTINGONTVANGSTEN (per begrotingsjaar) ¹

(miljarden franken)

Bron : Ministerie van Financiën.

A : werkelijke ontvangsten.
B : verschillen ten opzichte van de begrotingsramingen.

Begrotingsjaar	Directe belastingen ²		Douanen en Accijnzen		Registratierechten		Totaal	
	A	B	A	B	A	B	A	B
1952	31,7	+ 2,6	13,7	+ 1,0	24,8	+ 2,5	70,2	+ 6,1
1953	32,7	- 1,5	13,2	+ 0,3	24,0	- 0,1	69,9	- 1,3
1954	30,3	- 3,4	13,4	+ 0,4	24,7	- 0,6	68,4	- 3,6
1955	32,2	- 1,6	15,7	+ 0,6	28,0	+ 2,6	75,9	+ 1,6
1956	35,0	+ 2,8	16,6	+ 1,0	31,4	+ 1,7	83,0	+ 5,5
1957	38,5	+ 3,9	17,6	+ 1,0	33,2	+ 1,8	89,3	+ 6,7
1958	36,1	- 1,8	18,1	- 0,3	32,9	- 2,0	87,1	- 4,1
1959	39,5	+ 0,8	19,6	- 0,6	35,9	+ 0,2	95,0	+ 0,4
1960	41,4	+ 0,9	22,0	- 0,9	38,5	- 0,1	101,9	- 0,1
1961	44,0	- 1,4	23,8	+ 1,1	44,6	- 1,9	112,4	- 2,2
1961 Eerste 6 maanden ...	16,5	+ 0,7	11,3	+ 0,8	21,4	- 1,3	49,2	+ 0,2
1962 Eerste 6 maanden ...	17,5	+ 0,1	11,7	+ 0,1	23,5	- 0,6	52,7	- 0,4
Begrotingsjaar 1961								
1961 Juli	6,9	- 0,8	1,9	- 0,1	3,6	- 0,1	12,4	- 1,0
Augustus	2,4	- 0,1	2,0	+ 0,1	3,6	- 0,1	8,0	- 0,1
September	2,5	- 0,1	2,0	...	3,7	- 0,4	8,2	- 0,5
Oktober	3,8	...	1,9	...	4,0	- 0,2	9,7	- 0,2
November	2,9	- 0,4	2,0	+ 0,2	3,9	...	8,8	- 0,2
December	3,1	- 0,1	2,1	...	4,3	+ 0,2	9,5	+ 0,1
Begrotingsjaar 1962								
1962 Januari	4,1	- 0,4	0,4	...	...	...	4,5	- 0,4
Februari	1,1	- 0,1	...	...	...	...	1,1	- 0,1
Maart	0,9	...	...	...	...	...	0,9	+ 0,1
Begr. 1962								
1962 Januari	2,5	...	1,4	...	3,8	- 0,1	7,7	- 0,1
Februari	1,5	...	2,0	+ 0,2	3,6	- 0,1	7,1	+ 0,1
Maart	2,0	- 0,1	2,1	- 0,1	4,2	- 0,1	8,3	- 0,3
April	3,0	+ 0,1	2,0	...	3,9	- 0,2	8,9	- 0,1
Mei	3,9	...	2,1	+ 0,1	4,0	- 0,1	10,0	...
Juni	4,6	+ 0,1	2,1	...	4,0	- 0,1	10,7	...
Juli	8,4	+ 0,2	2,0	- 0,1	4,0	+ 0,1	14,4	+ 0,2

¹ Excl. de provinciale en gemeentelijke opcentiemen, de ontvangsten van de muntsaneringsbelastingen en de ontvangsten voor rekening van Kongo en Ruanda-Urundi.

² Incl. de bij voorbaat betaalde bedrijfsbelasting.

XI - 4. — INDELING VAN DE BELASTINGONTVANGSTEN ¹

(miljarden franken)

Bron : Ministerie van Financiën.

	Dienstjaar 1961 ²		Dienstjaar 1961 : juli 1961		Dienstjaar 1962 : juli 1962	
	Opbrengsten	Begrotingsramingen	Opbrengsten	Begrotingsramingen	Opbrengsten	Begrotingsramingen
I. Directe belastingen ³	44,0	45,4	6,9	7,7	8,4	8,2
Grondbelasting	0,5	0,5	0,1	0,1	...	...
Mobiliënbelasting	4,3	3,9	0,4	0,3	0,5	0,4
Bedrijfsbelasting ³	28,5	29,6	5,7	6,4	6,8	6,8
Aanvullende personele belasting ...	4,8	4,7	0,2	0,2	0,4	0,5
Nationale crisisbelasting	2,4	2,2	0,2	0,2	0,2	0,1
Verkeersbelasting op autovoertuigen	2,9	2,8	0,2	0,2	0,3	0,2
Diversen ⁴	0,6	1,7	0,1	0,3	0,2	0,2
II. Douanen en accijnzen	23,8	22,7	1,9	2,0	2,0	2,1
waarvan douanen	6,5	5,9	0,5	0,5	0,5	0,5
accijnzen	16,2	16,6	1,3	1,5	1,4	1,5
bijzondere verbruikstaksen	0,8		0,1		0,1	
III. Registratie	44,6	46,5	3,6	3,7	4,0	3,9
waarvan registratie	4,4	4,0	0,3	0,3	0,4	0,4
erfenissen	2,4	2,0	0,2	0,2	0,2	0,2
zegel en gelijkgest. taksen	37,3	40,1	3,1	3,2	3,3	3,3
Totaal ...	112,4	114,6	12,4	13,4	14,4	14,2
Vershil t.o.v. de begrotingsramingen ...		- 2,2		- 1,0		+ 0,2

¹ Excl. de provinciale en gemeentelijke opcentiemen, de ontvangsten van de muntsaneringsbelastingen en de ontvangsten voor rekening van Kongo en Ruanda-Urundi.

² Het op 1 januari 1961 aangevangen begrotingsjaar 1961 werd op 31 maart 1962 afgesloten.

³ Incl. de bij voorbaat betaalde bedrijfsbelasting.

⁴ Incl. de geïnde of terugbetaalde bedragen betreffende de afgesloten dienstjaren.

N. B. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingen zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

— De statistieken betreffende de stand van de Rijksschuld zijn opgenomen onder hoofdstuk XVI.

— Het Belgisch Staatsblad publiceert maandelijks volledige en omstandige gegevens over de fiscale ontvangsten.

Bibliografische referenties : Tijdschrift voor Documentatie (Ministerie van Financiën). — Statistisch Jaarboek voor België. — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Belgisch Staatsblad (zie noot 1, van tabel XI - 1). — Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting (N.B.B.). XXXVIe jaargang, Deel II, Nr 5, november 1961 : « De begrotingen voor 1961 en 1962 ».

XIII. — GELDSCHEPPENDE INSTELLINGEN

1. — GEZAMENLIJKE BALANSEN VAN DE GELDSCHEPPENDE INSTELLINGEN

(miljarden franken)

Einde periode	Geldhoeveelheid	Quasi-monetaire liquiditeiten			Totaal van de geldhoeveelheid en van de quasi-monetaire liquiditeiten (5) = (1) tot (4)	Goud- en nettodevieszenvoorraad	Vorderingen op de overheid				Discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten aan bedrijven en particulieren gevestigd in België		Obligatieleningen van de depositobanken	Vorderingen en schulden tegenover niet geldscheppende financiële instellingen	Diversen 2
		In handen van de bedrijven en particulieren		In handen van de Schatkist			Vorderingen op de Staat	Netto-vorderingen op het Rentenfonds	Vorderingen op de andere openbare besturen	Totaal	Gefinancierd door de geldscheppende instellingen	pro memoria : gefinancierd door en buiten de geldscheppende instellingen			
		Deposito's 1 in Belgische franken	Deposito's in buitenlandse geldaorten												
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	
1955 September	187,4	22,2	2,0	0,1	211,7	52,4	120,9	1,4	4,1	126,4	41,4	49,5	- 3,5	+ 1,3	- 6,3
December	192,5	23,4	2,4	0,1	218,4	54,7	122,3	0,7	5,0	128,0	44,4	52,0	- 3,8	+ 1,3	- 6,2
1956 Maart	191,0	24,5	2,4	0,1	218,0	57,5	121,8	0,7	4,1	126,6	43,4	52,0	- 4,0	+ 1,1	- 6,6
Juni	195,1	24,5	2,8	0,1	222,5	58,5	124,2	1,4	4,1	129,7	42,1	52,6	- 4,1	+ 1,4	- 5,1
September	196,0	23,6	2,6	...	222,2	56,4	123,4	1,3	5,0	129,7	45,1	55,3	- 4,2	+ 1,4	- 6,2
December	198,3	22,3	3,2	...	223,8	54,0	123,4	2,0	5,6	131,0	49,0	58,4	- 4,3	+ 1,2	- 7,1
1957 Maart	198,2	23,3	3,3	...	224,8	50,4	128,6	0,7	4,0	133,3	50,1	60,3	- 4,4	+ 1,2	- 5,8
Juni	201,9	21,9	3,3	...	227,1	51,5	127,5	1,8	4,2	133,5	50,9	61,0	- 4,4	+ 1,0	- 5,4
September	194,4	22,1	3,9	...	220,4	49,3	124,3	1,2	4,2	129,7	50,9	60,0	- 4,5	+ 1,3	- 6,3
December	198,0	23,4	3,2	0,2	224,8	55,9	121,8	1,7	4,3	127,8	52,3	61,5	- 4,9	+ 1,3	- 7,6
<i>Nieuwe reeks 3</i>															
1957 December	198,0	23,4	3,2	0,2	224,8	56,1	121,6	1,7	1,8	125,1	52,3	61,5	- 4,9	+ 2,3	- 6,1
1958 Maart	197,0	25,4	3,0	0,4	225,8	60,2	122,5	0,4	2,0	124,9	48,8	60,2	- 5,3	+ 2,8	- 5,6
Juni	206,1	25,0	2,5	0,5	234,1	66,2	125,0	2,0	2,2	129,2	45,7	58,3	- 5,8	+ 3,0	- 4,2
September 4	202,0	26,9	2,6	0,5	232,0	70,1	120,4	3,7	1,7	125,8	43,5	55,8	- 6,3	+ 3,6	- 4,7
December	209,5	27,4	2,6	0,6	240,1	72,1	126,4	4,1	2,1	132,6	43,7	56,3	- 6,6	+ 4,1	- 5,8
1959 Maart	209,7	30,1	3,3	0,7	243,8	70,3	129,5	3,9	2,9	136,3	45,2	55,9	- 6,8	+ 4,4	- 5,6
Juni	214,1	29,2	3,1	0,6	247,0	69,7	129,6	5,0	3,9	138,5	44,8	55,8	- 6,9	+ 4,7	- 3,8
September	209,6	30,9	3,1	0,6	244,2	71,2	128,0	2,0	4,0	134,0	45,1	55,9	- 6,9	+ 5,3	- 4,5
December	216,3	31,5	4,3	0,5	252,6	70,7	132,4	4,6	4,0	141,0	48,1	59,6	- 6,9	+ 5,1	- 5,4
1960 Maart	212,5	36,1	4,8	0,5	253,9	72,8	133,6	2,0	4,3	139,9	48,5	60,1	- 6,9	+ 5,6	- 6,0
Juni	219,9	33,5	5,8	0,3	259,5	74,5	136,2	2,1	4,5	142,8	49,2	61,2	- 7,0	+ 5,6	- 5,6
September	214,2	33,7	8,0	0,3	256,2	67,2	142,7	3,9	3,7	150,3	48,8	60,1	- 7,2	+ 5,3	- 8,2
December	220,4	34,7	7,2	0,2	262,5	75,0	135,9	5,8	4,7	146,4	53,0	65,4	- 7,6	+ 4,9	- 9,2
1961 Maart	222,6	37,5	7,9	0,1	268,1	73,3	143,6	4,0	4,2	151,8	51,4	64,5	- 7,9	+ 5,4	- 5,9
Juni	226,8	38,0	7,9	0,1	272,8	68,2	149,3	4,1	4,7	158,1	54,1	67,3	- 8,2	+ 6,1	- 5,5
September	223,6	41,1	8,4	...	278,1	70,9	154,3	3,4	4,2	161,9	54,6	69,7	- 8,4	+ 6,3	- 7,2
December	237,4	43,6	8,0	...	289,0	77,8	147,4	5,2	6,1	158,7	61,2	75,2	- 8,6	+ 6,8	- 6,9
1962 Maart	236,3	47,5	8,2	0,1	292,1	v 84,6	v 147,2	3,2	v 6,4	v 156,8	61,7	73,9	- 9,1	v+ 6,3	v- 8,2
Juni	245,0	47,9	7,9	...	300,8	v 82,4	v 151,8	4,4	v 7,1	v 163,3	63,5	78,1	- 9,8	v+ 7,4	v- 6,0

1 Deze deposito's omvatten de termijndeposito's en de spaarboekjes.

2 Deze rubriek omvat voornamelijk het saldo van de verrichtingen op halfjaar en lange termijn van het Muntfonds en de N.K.B.K., van de niet elders ingedeelde vorderingen op en schulden tegenover ingezetenen, de salderingsrekeningen, de verschillen tussen de vastleggingen en participaties eensdeels en de eigen middelen anderdeels.

3 De invoering van een meer gedetailleerde indeling van de vorderingen der geldscheppende instellingen op de overheid bracht, vanaf december 1957, een wijziging mede van de volgende rubrieken : « Goud- en nettodevieszenvoorraad » ; « Vorderingen op de Staat » ; « Vorderingen op de andere openbare besturen » ; « Totaal van de vorderingen op de overheid » ; « Vorderingen en schulden tegenover niet geldscheppende financiële instellingen » en « Diversen ».

4 Dank zij een nieuwe indeling werden, sedert september 1958, de rekeningen op meer dan een maand van de financiële maatschappijen bij de banken niet meer opgenomen onder de rubriek « Geldhoeveelheid » doch onder de rubriek « Quasi-monetaire liquiditeiten in handen van de bedrijven en particulieren : deposito's in Belgische franken ».

N. B. — Voor de wijze van opstelling van deze tabel, zie *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting*, XXIVe jaargang, deel II, n° 6, december 1949 — XXXe jaargang, deel II, n° 5, november 1955 — XXXIIIe jaargang, deel II, n° 5, november 1958.

— Voor de indeling van de « Geldhoeveelheid », zie tabel 4, hoofdstuk XIII.

— Voor de indeling van de « Goud- en nettodevieszenvoorraad », zie tabel 5, hoofdstuk XIII.

**XIII - 2. — DE BALANSEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE,
DE GELDSCHEPPENDE OPENBARE INSTELLINGEN EN DE DEPOSITOBANKEN**

(miljarden franken)

Activa

	Nationale Bank van België						Geldscheppende openbare instellingen 1		Depositobanken		Totaal	
	28 februari 1962	31 maart 1962	30 april 1962	31 mei 1962	30 juni 1962	31 juli 1962	31 maart 1962	30 juni 1962	31 maart 1962	30 juni 1962	31 maart 1962	30 juni 1962
A. Vorderingen op het buitenland :												
1. Goud	64,6	64,9	65,7	65,9	66,8	66,8	—	—	—	—	64,9	66,8
2. Deelneming in het I.M.F.	7,2	7,2	6,5	6,5	7,5	6,7	—	—	—	—	7,2	7,5
3. Aandelen en obligaties	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	—	—	v 1,3	v 1,3	v 1,4	v 1,4
4. Uitvoeraccepten in Belgische franken	...	0,3	0,5	1,0	2,3	3,5	0,4	0,2	2,2	2,1	2,9	4,6
5. Vordering op de E.B.U. 2	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	—	—	—	—	0,4	0,3
6. Andere :												
a) in convertibele deviezen	17,9	18,2	15,2	15,9	13,4	14,8	—	—	15,9	n.b.	34,1	n.b.
b) overige 3	...	...	...	...	...	0,1	—	—	2,3	n.b.	2,3	n.b.
7. Statistische aanpassing	—	—	—	—	—	—	—	—	v 0,4	n.b.	v 0,4	n.b.
Totaal van de vorderingen op het buitenl.	90,2	91,1	88,3	89,7	90,4	92,3	0,4	0,2	v 22,1	v 21,2	v 113,6	v 111,8
waarvan : direct opeisbare 4	82,9	83,5	81,3	82,1	80,5	82,0	—	—	v 13,4	v 12,9	v 96,9	v 93,4
andere 5	7,3	7,6	7,0	7,6	9,9	10,3	0,4	0,2	v 8,7	v 8,3	v 16,7	v 18,4
B. Vorderingen op de binnenlandse geldscheppende sector :												
1. Munten en biljetten	0,5	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	...	0,1	2,2	2,3	2,8	2,9
2. Andere :												
a) op de Nationale Bank van België	—	—	—	—	—	—	...	...	2,5	0,1	2,5	0,1
b) op de openbare instellingen	...	...	...	...	...	...	...	...	0,8	1,0	0,8	1,0
c) op de depositobanken	...	...	...	...	...	...	...	...	3,4	3,2	3,4	3,2
C. Vorderingen op de binnenlandse niet geldscheppende sector :												
1. Op de Staat :												
a) op ten hoogste één jaar	4,0	6,3	8,6	7,5	8,1	7,2	34,9	36,6	v 39,0	v 39,4	v 80,2	v 84,1
b) op meer dan één jaar :												
— obligaties verkrijgbaar door het publiek	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	5,2	5,2	v 22,9	v 23,6	v 30,4	v 31,1
— overige	34,0	34,0	34,0	34,0	34,0	34,0	—	—	v 2,7	v 2,5	v 36,7	v 36,5
2. Op de lagere overheid en de administratieve parastatale instellingen :												
a) op ten hoogste één jaar	—	—	—	—	—	—	2,6	2,5	—	—	2,6	2,5
b) op meer dan één jaar :												
— obligaties verkrijgbaar door het publiek	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	v 2,5	v 3,3	v 2,9	v 3,7
— overige	—	—	—	—	—	—	—	—	v 0,9	v 0,9	v 0,9	v 0,9
3. Op de bedrijven, particulieren en parastatale bedrijven :												
a) accepten	...	...	...	...	...	...	0,2	0,5	3,7	4,1	3,9	4,6
b) handelspapier	2,2	2,0	1,8	1,8	1,7	1,6	...	0,2	25,1	25,4	27,1	27,3
c) voorschotten	...	...	...	...	...	...	0,6	0,6	30,0	31,1	30,6	31,7
d) obligaties :												
— verkrijgbaar door het publiek	...	...	...	...	...	0,1	—	—	v 2,3	v 2,9	v 2,3	v 2,9
— overige	—	—	—	—	—	—	—	—	v 1,0	v 1,0	v 1,0	v 1,0
4. Op het Rentenfonds : op ten hoogste één jaar 6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Op de parastatale kredietinstellingen :												
a) op ten hoogste één jaar	...	...	...	...	...	...	—	—	...	...	...	...
b) op meer dan één jaar :												
— obligaties verkrijgbaar door het publiek	...	...	...	...	...	...	—	—	v 7,0	v 6,9	v 7,0	v 6,9
— overige	—	—	—	—	—	—	0,2	0,1	v 0,4	v 0,5	v 0,6	v 0,6
D. Andere	27,1	27,1	25,4	25,3	23,6	24,3	4,8	4,6	v 33,3	v 33,2	v 65,2	v 66,4
TOTAAL DER ACTIVA ...	160,5	163,6	161,1	161,3	160,8	162,4	49,1	50,8	201,8	207,6	414,5	419,2

1 Bestuur der Postchecks, Belgisch Muntfonds (activa op korte termijn en obligaties), Nationale Kas voor Beroepskrediet (activa op korte termijn), Gemeentekrediet van België (activa die de tegenwaarde vormen van de direct en op ten hoogste één maand opeisbare passiva), Herdiscontering- en Waarborginstituut (activa gefinancierd door een beroep op de geldscheppende instellingen). Voor het Belgisch Muntfonds en de Nationale Kas voor Beroepskrediet is het gebeurlijk overschot van de getelde activa boven de getelde passiva begrepen in rubriek D. « Andere ».

2 Bilateraal gemaakte vorderingen op de debiteurlanden, bij de vereffening van de E.B.U.

3 Deze onderrubriek bevat naast uitsluitend Belgische franken waarvan het grootste gedeelte convertibel is. Zij stemt overeen met het totaal van de onderrubrieken b) « In convertibele Belgische franken » en d) « Overige », die men niet zonder veel willekeur van elkaar had kunnen onderscheiden in de tabellen gepubliceerd van blz. 20 tot 27 in het Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting van juli 1961. De onderrubriek c) « In E.B.U.-deviezen en in Belgische franken op de E.B.U.-landen » van dezelfde tabellen, heeft sinds de vereffening van de E.B.U. geen zin meer.

4 N.B.B. : totaal der rubrieken A1, 5 en 6.

5 N.B.B. : totaal der rubrieken A2, 3 en 4.

6 De data, waarop het Rentenfonds geen cijfers heeft gepubliceerd, zijn de vorderingen op het Rentenfonds begrepen in rubriek D. « Andere ».

**XIII - 2. — DE BALANSEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË,
DE GELDSCHEPPENDE OPENBARE INSTELLINGEN EN DE DEPOSITOBANKEN**

(miljarden franken)

Passiva

	Nationale Bank van België						Geldscheppende openbare instellingen ¹		Depositobanken		Totaal	
	28 februari 1962	31 maart 1962	30 april 1962	31 mei 1962	30 juni 1962	31 juli 1962	31 maart 1962	30 juni 1962	31 maart 1962	30 juni 1962	31 maart 1962	30 juni 1962
A. Verplichtingen aan het buitenland :												
1. I.M.F.	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	—	—	—	—	0,2	0,2
2. E.B.U.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Andere :												
a) in convertibele deviezen	...	...	...	...	...	...	—	—	15,6	n.b.	15,6	n.b.
b) overige ²	0,5	0,4	0,5	0,4	0,6	0,5	2,0	2,0	11,3 ^v	n.b.	13,7 ^v	n.b.
4. Statistische aanpassing	—	—	—	—	—	—	—	—	-0,6 ^v	n.b.	-0,6 ^v	n.b.
Totaal der verplichtingen aan het buitenl.	0,7	0,6	0,7	0,6	0,8	0,7	2,0	2,0	26,3 ^v	26,6 ^v	28,9 ^v	29,4 ^v
waarvan : direct opeisbare	0,7	0,6	0,7	0,6	0,8	0,7	2,0	2,0	23,8 ^v	24,1 ^v	26,4 ^v	26,9 ^v
andere	—	—	—	—	—	—	—	—	2,5 ^v	2,5 ^v	2,5 ^v	2,5 ^v
B. Verplichtingen aan de binnenlandse geldscheppende sector :												
1. Munten en biljetten ³	2,4	2,3	2,5	2,6	2,4	2,5 ^v	0,5	0,5	—	—	2,8	2,9
2. Andere :												
a) aan de Nationale Bank van België ...	—	—	—	—	—	—	...	...	...	...	...	...
b) aan de openbare instellingen	—	—	—	—	—	—	...	...	...	...	...	...
c) aan de depositobanken	0,1	2,5	0,1	0,1	0,1	0,1 ^v	0,8	1,0	3,4	3,1	6,7	4,2
C. Verplichtingen aan de binnenlandse niet geldscheppende sector :												
1. Chartaal geld ⁴	124,4	125,5	126,9	127,3	129,7	130,7 ^v	5,5	5,6	—	—	131,0	135,3
2. Giraal geld :												
a) aangehouden door de bedrijven en particulieren ⁵	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4 ^v	29,3	30,6	66,1	68,3	95,8	99,3
b) aangehouden door de overheid	—	—	—	—	—	—	9,6	10,4	—	—	9,6	10,4
3. Quasi monetaire liquiditeiten :												
a) aangehouden door de bedrijven en particulieren :												
— deposito's in Belgische franken op meer dan één maand	—	—	—	—	—	—	—	—	30,6	30,5	30,6	30,5
— deposito's in Belgische franken op depositoboekjes	—	—	—	—	—	—	—	—	16,9	17,4	16,9	17,4
— deposito's in deviezen	—	—	—	—	—	—	—	—	8,2	7,9	8,2	7,8
b) aangehouden door de Schatkist	...	0,1	...	...	...	...	—	—	—	—	0,1	...
4. Obligatieleningen	—	—	—	—	—	—	—	—	9,1	9,8	9,1	9,8
5. Andere :												
a) tegenover het Rentenfonds ⁶	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) tegenover de parast. kredietinstellingen	—	—	—	—	—	—	0,2	—	1,1	0,2	1,3	0,2
c) tegenover de Schatkist	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
D. Andere	32,4	32,2	30,5	30,3	27,4	28,0 ^v	1,2	0,7	40,1 ^v	43,8	73,5 ^v	71,9 ^v
TOTAAL DER PASSIVA ...	160,5	163,6	161,1	161,3	160,8	162,4	49,1	50,8	201,8	207,6	414,5	419,2

¹ Bestuur der Postchecks, Belgisch Muntfonds (munten en biljetten), Nationale Kas voor Beroepskrediet (direct en op ten hoogste één maand opeisbare passiva), Gemeentekrediet van België (direct en op ten hoogste één maand opeisbare passiva), Herdisconterings- en Waarborginstituut (passiva t.o.v. geldscheppende instellingen). Voor het Belgisch Muntfonds en de Nationale Kas voor Beroepskrediet is het gebeurlijk overschot van de getelde passiva op de getelde activa begrepen in de rubriek D. « Andere ».

² Deze onderrubriek bevat haast uitsluitend Belgische franken waarvan het grootste gedeelte convertibel is. Zij stemt overeen met het totaal van de onderrubrieken b) « In convertibele Belgische franken » en d) « Overige », die men niet zonder veel willekeur van elkaar had kunnen onderscheiden in de tabellen gepubliceerd van blz. 20 tot 27 in het Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting van juli 1961. De onderrubriek c) « In E.B.U.-deviezen en in Belgische franken op de E.B.U.-landen » van dezelfde tabellen, heeft sinds de vereffening van de E.B.U. geen zin meer.

³ N.B.B. : inclusief de munten en biljetten van de Schatkist, die door andere geldscheppende instellingen dan de Nationale Bank worden aangehouden. Geldscheppende openbare instellingen : alleen de munten en biljetten van de Schatkist in de handen van de Nationale Bank van België.

⁴ De cijfers van deze rubriek zijn onderschat voor de Nationale Bank van België en overschat voor de openbare instellingen voor een bedrag gelijk aan de munten en biljetten van de Schatkist, die door de andere geldscheppende instellingen dan de Nationale Bank van België worden aangehouden.

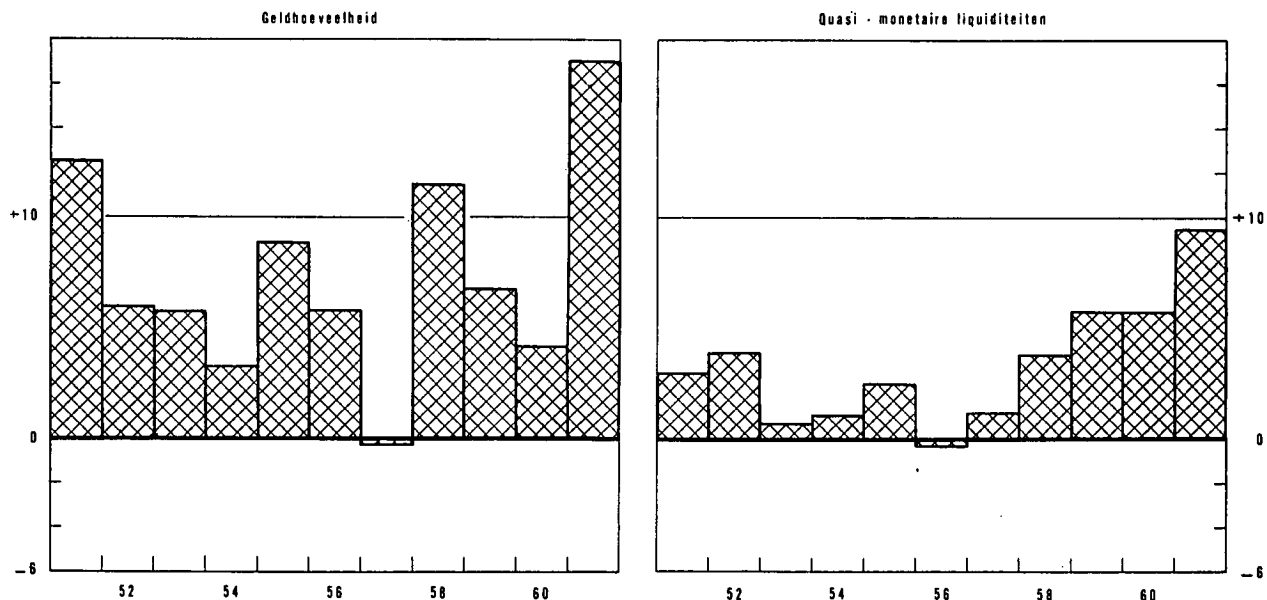
⁵ N.B.B. : inclusief de rekeningen op zicht van de parastatale instellingen, behalve die van het Rentenfonds, hetwelk onder C5a of D « Andere » voorkomt. Geldscheppende openbare instellingen : inclusief de rekeningen op zicht van de parastatale instellingen, behalve deze van bepaalde administratieve parastatale instellingen welke in rubriek C2b begrepen zijn.

⁶ Op de data, waarop het Rentenfonds geen cijfers heeft gepubliceerd, zijn de verplichtingen aan het Rentenfonds begrepen in rubriek D. « Andere ».

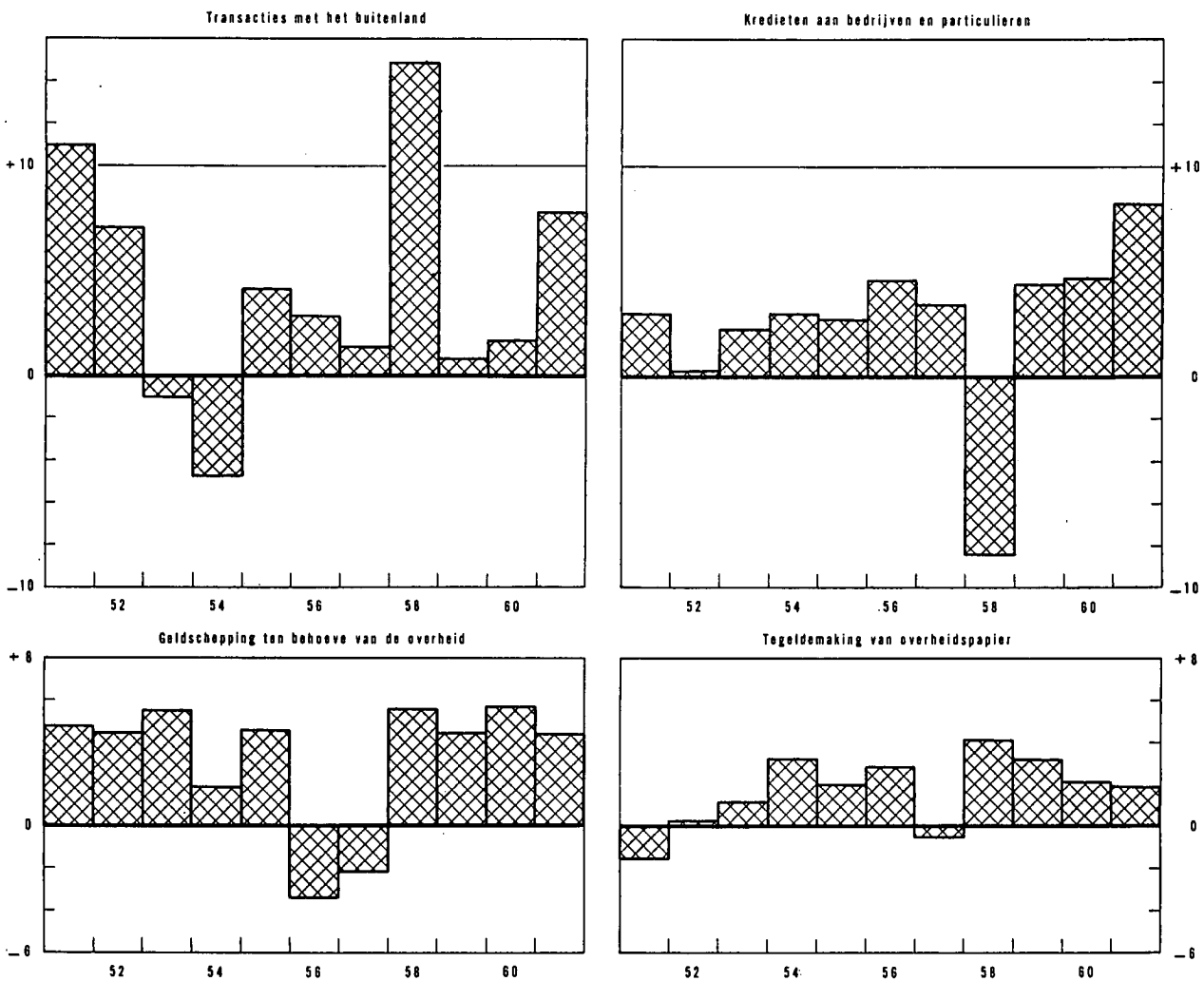
XIII - 3. — GELDHOEVEELHEID EN QUASI-MONETAIRE LIQUIDITEITEN

(Veranderingen in miljarden franken)

A.- VERANDERINGEN

B.- OORZAKEN VAN DE VERANDERINGEN

XIII - 3. — OORZAKEN VAN DE VERANDERINGEN IN DE GELDHOEVEELHEID

(miljarden franken)

Tijdvak	Geldhoeveelheid (1)	Quasi-monetaire liquiditeiten (2)	Totaal van de geldhoeveelheid en van de quasi-monetaire liquiditeiten (8)	Transacties met het buitenland (excl. de kapitaaltransacties en de schenkingen van de overheid) (4)	Geldschepping ten behoeve van de overheid			Tegeldemaking van overheidspapier		Discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten aan in België gevestigde bedrijven en particulieren (10)	Obligatieleningen van de depositobanken (11)	Kredieten aan niet-geldscheppende financiële instellingen (12)	Diversen (13)
					van de Staat		van de andere overheidsinstellingen (7)	aankoop op de markt door de geldschepende instellingen (8)	door tussenkomst van het Rentenfonds (9)				
					door overdracht van effecten van de schuld (5)	door netto-overdracht van deviezen (6)							
1956 1 ^e kwartaal	- 1,5	+ 1,1	- 0,4	+ 3,2	- 0,7	- 0,7	- 0,9	+ 0,3	- 0,1	- 1,0	- 0,2	- 0,2	- 0,1
2 ^e kwartaal	+ 4,1	+ 0,4	+ 4,5	+ 1,9	+ 2,2	- 1,0	- 0,3	+ 0,5	+ 0,8	- 1,3	- 0,1	+ 0,4	+ 1,4
3 ^e kwartaal	+ 0,8	- 1,1	- 0,3	- 1,0	- 1,2	- 0,9	+ 0,8	+ 0,5	- 0,2	+ 3,0	- 0,1	...	- 1,2
4 ^e kwartaal	+ 2,4	- 0,7	+ 1,7	- 1,3	- 0,1	- 1,2	+ 0,6	...	+ 1,0	+ 3,9	- 0,1	- 0,3	- 0,8
Totaal ...	+ 5,8	- 0,3	+ 5,5	+ 2,8	+ 0,2	- 3,8	+ 0,2	+ 1,3	+ 1,5	+ 4,6	- 0,5	- 0,1	- 0,7
1957 1 ^e kwartaal	- 0,2	+ 1,1	+ 0,9	- 1,2	+ 5,3	- 1,9	- 2,0	+ 0,2	- 1,5	+ 1,1	- 0,1	...	+ 1,0
2 ^e kwartaal	+ 3,7	- 1,4	+ 2,3	- 0,1	- 1,5	+ 1,1	+ 0,1	+ 0,5	+ 1,1	+ 0,8	...	- 0,2	+ 0,5
3 ^e kwartaal	- 7,5	+ 0,8	- 6,7	- 2,5	- 3,5	+ 0,4	+ 0,1	+ 0,3	- 0,6	...	- 0,1	+ 0,2	- 1,0
4 ^e kwartaal	+ 3,7	+ 0,8	+ 4,5	+ 5,1	- 1,4	+ 1,1	+ 0,2	+ 0,2	- 0,7	+ 1,5	- 0,4	+ 0,1	- 1,2
Totaal ...	- 0,3	+ 1,3	+ 1,0	+ 1,3	- 1,1	+ 0,7	- 1,6	+ 1,2	- 1,7	+ 3,4	- 0,6	+ 0,1	- 0,7
1958 1 ^e kwartaal	- 1,0	+ 1,9	+ 0,9	+ 3,9	- 0,6	+ 0,4	+ 0,2	+ 0,3	- 0,1	- 3,6	- 0,4	+ 0,5	+ 0,3
2 ^e kwartaal	+ 9,1	- 0,8	+ 8,3	+ 5,6	+ 2,7	+ 0,3	- 0,1	+ 0,4	+ 1,4	- 3,0	- 0,5	+ 0,1	+ 1,4
3 ^e kwartaal	- 4,1	+ 2,1	- 2,0	+ 2,8	- 4,9	+ 0,8	- 0,6	+ 1,0	+ 1,3	- 2,2	- 0,5	+ 0,6	- 0,3
4 ^e kwartaal	+ 7,5	+ 0,6	+ 8,1	+ 2,6	+ 7,1	- 0,1	+ 0,4	+ 0,2	- 0,4	+ 0,4	- 0,3	+ 0,5	- 2,3
Totaal ...	+ 11,5	+ 3,8	+ 15,3	+ 14,9	+ 4,3	+ 1,4	- 0,1	+ 1,9	+ 2,2	- 8,4	- 1,7	+ 1,7	- 0,9
1959 1 ^e kwartaal	+ 0,2	+ 3,4	+ 3,6	- 2,1	+ 1,2	+ 0,1	+ 0,4	+ 1,3	+ 1,2	+ 1,4	- 0,2	+ 0,2	+ 0,1
2 ^e kwartaal	+ 4,3	- 0,9	+ 3,4	+ 0,3	+ 0,3	- 1,1	+ 1,1	+ 0,2	+ 0,9	- 0,4	- 0,1	+ 0,3	+ 1,9
3 ^e kwartaal	- 4,4	+ 1,6	- 2,8	- 0,3	- 2,2	+ 0,3	- 0,2	+ 0,7	- 0,4	+ 0,3	...	...	- 1,0
4 ^e kwartaal	+ 6,7	+ 1,7	+ 8,4	+ 2,8	+ 7,7	- 3,3	+ 0,1	- 0,4	- 0,3	+ 3,1	...	- 0,3	- 1,0
Totaal ...	+ 6,8	+ 5,8	+ 12,6	+ 0,7	+ 7,0	- 4,0	+ 1,4	+ 1,8	+ 1,4	+ 4,4	- 0,3	+ 0,2	...
1960 1 ^e kwartaal	- 3,9	+ 5,1	+ 1,2	+ 4,7	- 2,8	- 3,9	+ 1,6	+ 1,0	+ 0,2	+ 0,4	...	+ 0,7	- 0,7
2 ^e kwartaal	+ 7,4	- 1,8	+ 5,6	- 0,1	+ 3,7	+ 1,3	- 0,1	- 0,5	+ 0,2	+ 0,7	- 0,2	+ 0,1	+ 0,5
3 ^e kwartaal	- 5,7	+ 2,4	- 2,4 ¹	- 4,6	+ 7,3	- 1,8	- 0,8	...	+ 1,0	- 0,5	- 0,2	- 0,3	- 2,5
4 ^e kwartaal	+ 6,3	+ 0,1	+ 6,1 ¹	+ 1,9	+ 5,2	+ 5,3	+ 1,2	- 0,3	+ 0,5	+ 4,1	- 0,3	- 0,3	- 0,8
Totaal ...	+ 4,1	+ 5,8	+ 10,5 ¹	+ 1,9	+ 3,0	+ 0,9	+ 1,9	+ 0,2	+ 1,9	+ 4,7	- 0,7	+ 0,2	- 3,5
1961 1 ^e kwartaal	+ 2,2	+ 3,4	+ 5,4 ¹	- 1,9	+ 5,3	+ 0,2	- 0,6	+ 1,1	- 0,5	- 1,6	- 0,3	+ 0,8	+ 2,9
2 ^e kwartaal	+ 4,1	+ 0,4	+ 4,5	+ 0,1	+ 5,9	- 6,1	+ 0,6	- 0,1	+ 0,3	+ 2,7	- 0,3	+ 0,7	+ 0,7
3 ^e kwartaal	+ 1,8	+ 3,6	+ 5,3 ¹	+ 4,3	+ 3,6	- 1,3	- 0,4	+ 0,4	...	+ 0,5	- 0,2	+ 0,4	- 2,0
4 ^e kwartaal	+ 8,9	+ 1,9	+ 10,6 ¹	+ 5,3	- 6,2	+ 0,9	+ 2,4	+ 0,1	+ 0,6	+ 6,6	- 0,2	+ 0,6	+ 0,5
Totaal ...	+ 17,0	+ 9,3	+ 25,8 ¹	+ 7,8	+ 8,6	- 6,3	+ 2,0	+ 1,5	+ 0,4	+ 8,2	- 1,0	+ 2,5	+ 2,1
1962 1 ^e kwartaal	- 1,1	+ 4,2	+ 3,1	v + 3,8	v - 1,9	v + 2,6	v + 0,2	v + 1,1	v - 0,6	+ 0,5	- 0,5	v - 1,0	v - 1,1
2 ^e kwartaal	+ 8,7	+ 0,1	+ 8,8	v + 1,5	v + 4,5	v - 3,6	v ...	v + 0,6	v + 0,5	+ 1,8	- 0,7	v + 1,6	v + 2,6

N. B. — Voor de indeling van de « Geldhoeveelheid », zie tabel 4, hoofdstuk XIII.

— Voor de indeling van de « Transacties met het buitenland », zie tabel 5, hoofdstuk XIII.

— Voor de wijze van opstelling, zie opmerking onderaan tabel 1, hoofdstuk XIII.

¹ Tijdens het derde kwartaal van 1960 werden de deposito's in de Belgische banken van Kongolese ingezetenen, niet-banken, die tot dan toe in de monetaire statistieken niet van de rekeningen van ingezetenen waren onderscheiden in « financiële » buitenlandse rekeningen omgezet; later werd een deel van deze rekeningen opnieuw met rekeningen van ingezetenen gelijkgesteld. Deze omzettingen veroorzaakten in de geldhoeveelheid en de quasi-monetaire liquiditeiten een louter boekhoudkundige vermindering van F 0,9 miljard in het derde kwartaal van 1960 en boekhoudkundige vermeerderingen van F 0,3, F 0,2, F 0,1 en F 0,2 miljard, respectievelijk in het vierde kwartaal van 1960 en het eerste, derde en vierde kwartaal van 1961. Deze boekhoudkundige vermindering en vermeerderingen werden geweerd uit de wijzigingen van het totaal van de geldhoeveelheid en de quasi-monetaire liquiditeiten, zoals ze in kolom (8) van onderhavige tabel voorkomen; daarentegen konden zij uit de wijzigingen van de geldvoorraad [kol. (1)] noch uit deze van de quasi-monetaire liquiditeiten [kol. (2)] worden geweerd, vermits men niet weet in welke mate de deposito's van de Kongolese ingezetenen hetzij direct opvraagbaar of op hoogstens één maand zijn hetzij op meer dan één maand opvraagbaar zijn.

XIII - 4. — GELDHOEVEELHEID

(miljarden franken)

Einde periode	Chartaal geld			Giraal geld					Totale geldhoeveelheid	Procent chartaal geld	
	Biljetten en munten van de Schatkist	Biljetten van de N.B.B.	Chartale geldhoeveelheid ²	in handen van de Schatkist en de lagere overheid	in handen van de bedrijven en particulieren ¹			Girale geldhoeveelheid			
					Rekeningen-courant bij de N.B.B. ²	Tegoeden op postrekening ³	Deposito's direct opeisbaar of op ten hoogste 80 dagen bij de banken en parastatale instellingen ²				Totaal
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9) = (4) + (8)	(10) = (3) + (9)	(11) = (10) : (9)	
1952 Juni	5,8	96,3	100,6	6,8	0,5	18,8	44,9	64,2	71,0	171,6	58,6
December	5,9	97,8	102,0	7,5	0,6	18,0	46,4	65,0	72,5	174,5	58,4
1953 Juni	5,8	98,4	102,6	6,9	0,6	19,6	46,1	66,3	73,2	175,8	58,4
December	5,9	101,6	105,9	7,1	0,6	19,9	46,8	67,3	74,4	180,3	58,7
1954 Juni	5,9	100,2	104,3	8,1	0,7	20,2	49,0	69,9	78,0	182,3	57,2
December	5,9	102,7	106,7	7,4	0,5	20,6	48,4	69,5	76,9	183,6	58,1
1955 Juni	5,8	105,3	108,6	7,3	0,6	20,4	50,7	71,7	79,0	187,6	57,9
December	5,6	107,6	110,7	7,9	0,6	20,8	52,5	73,9	81,8	192,5	57,5
1956 Juni	5,4	108,4	111,4	6,7	0,9	22,6	54,1	77,0	83,7	195,1	57,1
December	5,4	111,5	114,3	6,5	0,6	21,3	55,6	77,5	84,0	198,3	57,7
1957 Juni	5,3	111,2	113,9	7,9	0,4	23,0	56,7	80,1	88,0	201,9	56,4
December	5,4	112,7	115,5	6,4	0,9	22,0	53,2	76,1	82,5	198,0	58,3
1958 Juni	5,5	115,3	118,1	7,6	0,4	23,2	56,8	80,4	88,0	206,1	57,8
December	5,5	117,4	120,3	7,2	0,5	24,0	57,5 ³	82,0	89,2	209,5	57,4
1959 Juni	5,5	117,5	120,3	7,8	0,4	24,9	60,6	85,9	93,7	214,0	56,2
December	5,6	118,3	121,3	7,6	0,5	25,8	61,1	87,4	95,0	216,3	56,1
1960 Juni	5,7	119,3	122,1	8,2	0,4	25,7	63,5	89,6	97,8	219,9	55,5
December	5,8	124,1	126,8	7,3 ⁵	0,7	26,9	68,7 ⁴	86,3	93,6	220,4	57,5
1961 Mei	5,8	123,7	126,5	8,4	0,5	27,1	63,4	91,0	99,4	225,9	56,0
Juni	5,9	124,8	127,9	8,5	0,4	27,3	62,7	90,4	98,9	226,2	56,4
Juli	5,9	125,6	128,5	7,7	0,4	27,5	61,3	89,2	96,9	225,4	57,0
Augustus	5,9	124,8	127,8	7,7	0,4	26,2	62,2	88,8	96,5	224,3	57,0
September	5,9	125,9	129,2	9,7	0,4	27,0	62,3 ⁴	89,7	99,4	228,6	56,5
Oktober	5,9	125,9	128,9	8,4	0,4	27,8	62,8 ⁴	91,0	99,4	228,3	56,6
November	5,9	125,6	128,7	8,3	0,4	27,2	64,7	92,3	100,6	229,3	56,1
December	6,0	129,1	132,2	10,0	0,6	27,9	66,7	95,2	105,2	237,4	55,7
1962 Januari	6,0	125,7	128,8	7,9	0,5	29,0	64,9	94,4	102,3	231,1	55,7
Februari	6,0	126,8	129,8	8,1	0,5	28,8	64,5	93,8	101,9	231,7	56,0
Maart	6,0	127,9	131,0	9,5	0,4	27,8	67,6	95,8	105,3	236,3	55,4
April	6,0	129,5	132,5	7,7	0,4	29,3	66,6	96,3	104,0	236,5	56,0
Mei	6,0	130,0	132,9	8,9	0,4	29,0	69,1	98,5	107,4	240,3	55,3
Juni	6,1	132,1	135,3	10,4	0,4	29,1	69,8	99,3	109,7	245,0	55,2
Juli	6,1	133,2	136,2	9,8	0,4	30,5	67,6	98,5	108,3	244,5	55,7

¹ Inclusief administratieve parastatale instellingen.

² Na aftrek van de kasvoorraden der geldscheppende instellingen.

³ Dank zij een nieuwe indeling werden, vanaf september 1958, de rekeningen op meer dan een maand van de financiële maatschappijen bij de banken uit de geldhoeveelheid verwijderd (cfr. tabel XIII - 1, noot 4).

⁴ In beginsel zouden de deposito's in de Belgische banken van de Kongolese ingezetenen niet in de geldhoeveelheid en de quasi-monetaire liquiditeiten mogen begrepen zijn. De toepassing van dit beginsel stuit nochtans op moeilijkheden van statistische aard. De deposito's in de Belgische banken van de Kongolese ingezetenen, niet-banken, waren dan ook tot einde juli 1960 in de geldhoeveelheid en de quasi-monetaire liquiditeiten begrepen; zij werden eruit verwijderd in augustus 1960 ten belope van F 0,2 miljard en in september voor een aanvullend bedrag van F 0,7 miljard, maar deze bedragen werden er vervolgens gedeeltelijk terug in opgenomen en wel in november 1960 ten belope van F 0,1 miljard, in december voor F 0,2 miljard, in januari, februari en september 1961 telkens voor F 0,1 miljard en voor 0,2 miljard in oktober 1961. De mate waarin de deposito's van de Kongolese ingezetenen direct of op ten hoogste één maand opdraagbaar zijn, is niet nauwkeurig gekend doch ze zijn waarschijnlijk van grote betekenis. Tijdens elk van de maanden augustus-september 1960, november 1960 tot februari 1961 en september-oktober 1961 wordt het verschil tussen het cijfer van kolom (7) van onderhavige tabel en dit van de vorige maand, dus door louter boekhoudkundige factoren beïnvloed.

⁵ Het cijfer van de girale geldhoeveelheid in handen van de Schatkist en de lagere overheid per einde december 1960 is abnormaal laag omwille van de wanorde die de stakingen veroorzaakte. Zonder deze laatste had dit cijfer ongetwijfeld tussen F 8 miljard en F 9 miljard gelegen.

XIII - 5. — GOUD- EN NETTODEVIEZENVOORRAAD VAN DE GELDSCHEPPEDE INSTELLINGEN

(miljarden franken)

Tijdvak	Bedragen per einde tijdvak 1			Evolutie						Evolutie		
	N.B.B.	Overige geldschepende instellingen	Totaal	Goud- en nettodeviezen-voorraad na statistische aanpassing			Schenken en kapitaaltransacties van de overheid met het buitenland		Transacties met het buitenland 4 (excl. de schenkingen en kapitaaltransacties van de overheid)	Verschil tussen de cijfers van de geldschepende instell. [kol. (6)] en die v.d. betalingsbalans [kol. (11)] 5	Goud- en nettodeviezen-voorraad volgens de betalingsbalans van de B.L.E.U. 6	
				N.B.B.	Overige geldschepende instellingen	Totaal	Staat 2	Andere 3				(9) = (6) - (7) - (8)
1952 Jaar	51,6	- 1,2	50,4	+ 1,1	+ 2,8	+ 3,9	- 3,2	...	+ 7,1	- 0,5	+ 3,4	
1953 Jaar	52,7	- 2,4	50,3	+ 1,1	- 0,2	+ 0,9	+ 1,9	...	- 1,0	- 0,8	+ 0,1	
1954 Jaar	50,9	- 2,6	48,3	- 1,8	- 0,3	- 2,1	+ 2,6	...	- 4,7	- 1,5	- 3,6	
1955 Jaar	57,2	- 2,5	54,7	+ 6,3	+ 0,4	+ 6,7	+ 2,4	+ 0,2	+ 4,1	- 2,3	+ 4,4	
1956 1 ^o kwartaal	59,2	- 1,7	57,5	+ 2,0	+ 0,6	+ 2,6	- 0,7	+ 0,1	+ 3,2	+ 0,1	+ 2,7	
2 ^o kwartaal	59,8	- 1,3	58,5	+ 0,6	+ 0,3	+ 0,9	- 1,0	...	+ 1,9	- 0,9	...	
3 ^o kwartaal	59,6	- 3,2	56,4	- 0,2	- 1,7	- 1,9	- 0,9	...	- 1,0	+ 2,1	+ 0,2	
4 ^o kwartaal	57,8	- 3,8	54,0	- 1,8	- 0,5	- 2,3	- 1,2	+ 0,2	- 1,3	- 0,2	- 2,5	
				+ 0,6	- 1,3	- 0,7	- 3,8	+ 0,3	+ 2,8	+ 1,1	+ 0,4	
1957 1 ^o kwartaal	54,3	- 3,9	50,4	- 3,5	+ 0,2	- 3,3	- 1,9	- 0,2	- 1,2	...	- 3,3	
2 ^o kwartaal	54,1	- 2,6	51,5	- 0,2	+ 1,2	+ 1,0	+ 1,1	...	- 0,1	+ 0,1	+ 1,1	
3 ^o kwartaal	55,5	- 6,2	49,3	+ 1,4	- 3,5	- 2,1	+ 0,4	...	- 2,5	+ 0,4	- 1,7	
4 ^o kwartaal	58,4	- 2,3	56,1	+ 2,9	+ 3,3	+ 6,2	+ 1,1	...	+ 5,1	- 0,2	+ 6,0	
				+ 0,6	+ 1,2	+ 1,8	+ 0,7	- 0,2	+ 1,3	+ 0,3	+ 2,1	
1958 1 ^o kwartaal	60,9	- 0,7	60,2	+ 2,5	+ 1,8	+ 4,3	+ 0,4	...	+ 3,9	- 0,2	+ 4,1	
2 ^o kwartaal	67,5	- 1,3	66,2	+ 6,6	- 0,7	+ 5,9	+ 0,3	...	+ 5,6	+ 0,4	+ 6,3	
3 ^o kwartaal	72,3	- 2,2	70,1	+ 4,8	- 1,2	+ 3,6	+ 0,8	...	+ 2,8	+ 0,4	+ 4,0	
4 ^o kwartaal	75,5	- 3,4	72,1	+ 3,2	- 0,7	+ 2,5	- 0,1	...	+ 2,6	- 1,0	+ 1,5	
				+17,1	- 0,8	+16,3	+ 1,4	...	+14,9	- 0,4	+15,9	
1959 1 ^o kwartaal	70,6	- 0,3	70,3	- 4,9	+ 2,9	- 2,0	+ 0,1	...	- 2,1	+ 0,3	- 1,7	
2 ^o kwartaal	73,5	- 3,8	69,7	+ 2,9	- 3,7	- 0,8	- 1,1	...	+ 0,3	+ 1,1	+ 0,3	
3 ^o kwartaal	74,7 ⁷	- 3,5	71,2 ⁷	- 1,6 ⁷	+ 0,9	- 0,7 ⁷	+ 0,3	- 0,7 ⁸	- 0,3	- 0,3	- 1,0	
4 ^o kwartaal	72,3 ⁷	- 1,6	70,7 ⁷	- 2,5 ⁷	+ 1,9	- 0,6 ⁷	- 3,3	- 0,1	+ 2,8	- 1,1	- 1,7	
				- 6,1 ⁷	+ 2,0	- 4,1 ⁷	- 4,0	- 0,8 ⁸	+ 0,7	...	- 4,1	
1960 1 ^o kwartaal	74,0	- 1,2	72,8	+ 1,7	+ 0,2	+ 1,9	- 3,9	+ 1,1	+ 4,7	+ 1,5	+ 3,4	
2 ^o kwartaal	76,3	- 1,8	74,5	+ 2,3	- 0,7	+ 1,6	+ 1,3	+ 0,4	- 0,1	+ 0,1	+ 1,7	
3 ^o kwartaal	69,7	- 2,5 ⁹	67,2 ⁹	- 6,6	+ 0,3 ⁹	- 6,3 ⁹	- 1,8	+ 0,1	- 4,6	+ 0,3	- 6,0	
4 ^o kwartaal	80,5	- 5,5 ⁹	75,0 ⁹	+10,8	- 3,4 ⁹	+ 7,4 ⁹	+ 5,3	+ 0,2	+ 1,9	- 0,3	+ 7,1	
				+ 8,2	- 3,6 ⁹	+ 4,6 ⁹	+ 0,9	+ 1,8	+ 1,9	+ 1,6	+ 6,2	
1961 1 ^o kwartaal	79,7	- 6,4 ⁹	73,3 ⁹	- 0,8	- 1,2 ⁹	- 2,0 ⁹	+ 0,2	- 0,3	- 1,9	+ 0,8	- 1,2	
2 ^o kwartaal	82,6	-14,4 ⁹	68,2	+ 2,9	- 8,6	- 5,7	- 6,1	+ 0,3	+ 0,1	- 0,7	- 6,4	
3 ^o kwartaal	86,0	-15,1 ⁹	70,9 ⁹	+ 3,4	- 0,4 ⁹	+ 3,0 ⁹	- 1,3	...	+ 4,3	- 0,8	+ 2,2	
4 ^o kwartaal	92,7	-14,9 ⁹	77,8 ⁹	+ 6,7	- 0,4 ⁹	+ 6,3 ⁹	+ 0,9	+ 0,1	+ 5,3	- 0,3	+ 6,0	
				+12,2	-10,6 ⁹	+ 1,6 ⁹	- 6,3	+ 0,1	+ 7,8	- 1,0	+ 0,6	
1962 1 ^o kwartaal	90,5	v- 5,9	v84,6	- 2,2	v+ 8,9	v+ 6,7	v+ 2,6	+ 0,3	v+ 3,8	- 0,1	+ 6,6	
2 ^o kwartaal	89,6	v- 7,2	v82,4	- 0,9	v- 1,2	v- 2,1	v- 3,6	...	v+ 1,5			

1 Een indeling van de goud- en nettodeviezenvoorraad per voornaamste categorie van vorderingen en verplichtingen wordt gegeven in tabel XIII-2 en, voor de periode 1950-1960, in het Tijdschrift voor Documentatie en Voortlichting van juli 1961, blz. 20 tot 27.
 2 Deze kolom is dezelfde als kolom (6) van tabel XIII - 3.
 3 Deze bedragen omvatten inzonderheid de buitenlandse leningen van de lagere overheid en van de administratieve parastatale instellingen en de bewegingen van de door de N.M.K.N. aangehouden vorderingen in internationale akkoorden (zie noot 8 hierna).
 4 Cijfers van deze kolom die, berekend zoals onderhavige tabel het aantoon, worden hernomen in kolom (4) van tabel XIII - 3.
 5 Dit verschil ligt grotendeels aan het feit dat de drie hierna volgende gegevens begrepen zijn in de goud- en nettodeviezenvoorraad volgens de Belgisch-Luxemburgse betalingsbalans, doch niet in de goud- en nettodeviezenvoorraad van de Belgische geldschepende instellingen : a) de schommelingen van de nettotoegoden van de Luxemburgse banken tegenover de andere landen dan België; b) tot 31 december 1960, de schommelingen van de verplichtingen der Belgische banken tegenover de Kongolese maatschappijen; c) de schommelingen van de verplichtingen van de Luxemburgse banken en, tot het tweede kwartaal van 1958, van de Belgische banken tegenover de in de B.L.E.U. gevestigde internationale instellingen.
 6 Zie tabel IX - 1, totaal, en tabel IX - 2, rubriek 6.
 7 Krachtens de wet van 19 juni 1959 mocht de N.B.B. in haar boeken, als eigen bezit, de vordering aantekenen die de Belgische Staat op het Internationale Monetaire Fonds bezit tot terugbetaling van zijn quotum als lid van het Fonds en zulks tot beloop van de door haar, ten gunste van het Fonds en ter ontlasting van de Staat, uitgegeven biljetten, verleende kredieten of gestorte grondbedragen. Een gedeelte van de vordering die de N.B.B. krachtens deze wettelijke beschikkingen heeft, vloeit niet voort uit verrichtingen met het Fonds, doch uit eenvoudige overnamen van vorderingen van de Belgische Staat. Dergelijke overnamen hadden plaats ten bedrage van F 2,8 miljard in het derde kwartaal van 1959 en van F 0,1 miljard in het vierde kwartaal van hetzelfde jaar. In het verloop van de « Goud- en nettodeviezenvoorraad na statistische aanpassing » [kol. (4) en (6)] wordt met die bedragen geen rekening gehouden.
 8 Ten gevolge van de Conventie van 1 juli 1959, kocht de N.M.K.N. van de N.B.B. verscheidene gevestigde vorderingen in betalingsakkoorden af. Deze afkopen verklaren, voor ongeveer 0,8 miljard, de vermindering van de goud- en nettodeviezenvoorraad van de N.B.B. [kol. (1)] tijdens het derde kwartaal van 1959. Evenals de latere terugbetalingen door het buitenland van afgekochte vorderingen, oefenen ze echter geen invloed uit op het saldo van de transacties met het buitenland opgenomen in kolom (9); in de evolutie van de goud- en nettodeviezenvoorraad worden zij inderdaad gelijkgesteld met kapitaaltransacties van de overheid (andere dan de Staat) met het buitenland en komen dan ook voor in kolom (8).
 9 Tijdens het derde kwartaal van 1960 werden de deposito's van de Kongolese ingezetenen bij de Belgische banken, waarmee tot dan toe geen rekening kon gehouden worden voor de berekening van de goud- en nettodeviezenvoorraad van de geldschepende instellingen zoals deze in kolommen (2) en (3) van onderhavige tabel voorkomt, in « bilaterale » of « financiële » buitenlandse rekeningen omgezet; later werd een deel van de financiële rekeningen opnieuw met rekeningen van ingezetenen gelijkgesteld. Deze omzettingen brachten in de goud- en nettodeviezenvoorraad van de geldschepende instellingen tijdens het derde kwartaal van 1960 een loutere boekhoudkundige vermindering teweeg van 1,8 miljard en boekhoudkundige vermeerderingen van F 0,3, F 0,2, F 0,1 en F 0,2 miljard respectievelijk in het vierde kwartaal van 1960 en het eerste, derde en vierde kwartaal van 1961. Deze boekhoudkundige vermindering en vermeerderingen werden geweerd uit de evolutie van de « goud en nettodeviezenvoorraad na statistische aanpassing » [kol. (5) en (6)].

XIII - 6. — BALANSEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE (1951-1958)

(miljoenen franken)

Posten	1951 31 december	1952 31 december	1953 31 december	1954 31 december	1955 31 december	1956 31 december	1957 31 december	1958 31 december
ACTIVA								
Goudvoorraad	31.771	35.180	38.787	38.911	46.385	46.247	45.767	63.487
Tegoed op het buitenland	178	1.431	903	3.338	259	995	1.923	1.415
Te ontvangen deviezen en goud	—	2.492	1.994	—	—	2.986	350	280
Vorderingen op het buitenland in het kader van betalingsakkoorden :								
a) E.B.U.	15.202	14.951	13.440	8.596	9.138	9.743	6.825	7.806
b) landen, leden van de E.B.U.	4.709	1.640	942	709	712	422	1.744	1.312
c) landen, leden van het E.M.A.	—	—	—	—	—	—	—	44
d) andere landen	868	646	304	580	821	772	879	774
Debiteuren termijnverkoop dev. en goud	2.170	1.476	20	1.448	1	89	1.464	72
Handelspapier op België	8.890	9.152	8.319	9.511	8.399	11.395	14.384	4.103
Voorschotten op onderpand	345	394	721	291	210	453	2.726	510
Mobilisering van spec. rekeningen E.B.U. (K.B. van 22-3-1952 en 26-7-1952) ...	—	166	227	—	—	—	—	—
Overheideffecten (art. 20 der statuten. Overeenkomsten van 14 september 1948 en 15 april 1952) :								
a) schatkistcertificaten	6.460	6.035	7.970	7.895	8.800	5.900	6.615	7.840
b) papier uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn	1.824	445	...	1.183	783	1.836	42	11
c) andere overheideffecten	69	225	70	44	118	89	1	...
Rekening-courant van de Schatkist	—	—	—	—	—	—	1.925	—
Deel- en pasmunt	202	345	247	548	700	690	673	650
Tegoed bij de Dienst der Postchecks ...								
Rekening A	1	2	2	2	—	—	—	—
Rekening B	1.018	803	468	240	—	—	—	—
Geconsolideerde vordering op de Staat (art. 3, § b van de wet v. 28 juli 1948)	34.860	34.763	34.660	34.660	34.660	34.660	34.456	34.243
Overheidsfondsen (art. 18 en 21 der stat.)	1.221	1.478	1.678	1.792	1.914	2.072	2.239	2.379
Te innen waarden	365	167	130	151	171	395	210	175
Gebouwen, materieel en meubelen	740	889	967	1.061	1.179	1.318	1.416	1.468
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	633	674	707	744	810	885	957	1.003
Overgangsrekeningen	165	225	270	176	224	197	244	239
	111.691	113.579	112.826	111.880	115.285	121.145	124.241	127.813
PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop	94.967	97.784	101.592	102.679	107.556	111.533	112.670	117.353
Rekeningen-courant en diversen :								
gewone rekening	30	24	27	29	11	11	19	8
rekeningen Akkoord voor Econ. Samenwerking .	1.044	1.341	193	88	57	28	20	—
buitengewone conjunctuurtaks (Wet van 12-3-1957)	—	—	—	—	—	—	209	632
Organismen door een bijzondere wet beheerd en openbare besturen	310	405	364	269	277	320	524	313
Banken in België	1.805	2.446	2.143	1.997	1.888	1.663	2.546	2.876
Banken in het buitenland : gewone rekeningen	475	476	920	1.035	171	229	179	181
Particulieren	393	253	261	280	348	321	340	174
Te betalen waarden	831	447	465	362	390	450	654	474
Verbintenissen tegenover het buitenland in het kader van betalingsakkoorden :								
a) landen, leden van de E.B.U.	644	1.471	352	71	277	752	268	231
b) landen, leden van het E.M.A.	—	—	—	—	—	—	—	187
c) andere landen	1.120	879	695	462	747	273	268	302
Totaal der verbintenissen op zicht	101.619	105.526	107.012	107.272	111.722	115.580	117.697	122.681
Speciale provisie :								
voor E.B.U.-voorschotten :								
a) speciale rekeningen (K. B. van 15-9-1951, 22-3-1952 en 26-7-1952)	1.079	3.872	2.817	—	—	—	—	—
b) Schatkist	4.057	—	—	—	—	—	—	—
c) Overeenkomst van 14-9-54 : N.M.K.N.	—	—	—	—	—	275	475	500
Te leveren deviezen en goud	2.478	1.483	32	1.498	71	1.551	1.850	370
Pensioenkas van het Personeel	633	674	707	744	810	885	957	1.003
Overgangsrekeningen	122	106	200	143	284	289	537	446
Kapitaal	400	400	400	400	400	400	400	400
Reservefondsen :								
a) statutaire reserve	208	232	256	233	315	349	385	425
b) voorzorgsfonds	228	234	243	243	245	247	248	254
c) rekening der afschrijvingen op gebouwen, materieel en meubelen	616	789	867	961	1.079	1.208	1.306	1.353
Te verdelen nettowinst	251	263	292	336	359	361	386	381
	111.691	113.579	112.826	111.880	115.285	121.145	124.241	127.813

N. B. — Het Jaarverslag van de N.B.B. bevat, in bijlage, al de weekstaten voor het verslagjaar. Het geeft eveneens een beknopte toelichting bij de voornaamste balansposten.

XIII - 6. — BALANSEN EN WEEKSTATEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

Sedert 31 december 1959

(miljoenen franken)

Posten	1959 31 december	1960 31 december	1961 31 december	1962 9 april	1962 9 juli	1961 7 augustus	1962 6 augustus	1961 4 september	1962 10 september
ACTIVA									
Goudvoorraad	56.693	58.525	62.424	65.904	66.754	54.175	66.760	57.549	67.039
Vreemde valuta's	4.407	12.605	20.432	17.885	14.078	25.705	14.825	19.334	14.192
Te ontvangen vreemde valuta's en goud	224	6.775	6.856	7.846	6.311	4.740	6.211	4.467	5.606
Internationale akkoorden (Wet van 28 juli 1948) :									
a) E.B.U.	5.536	3.509	413	371	332	2.396	298	701	294
b) E.M.A.	...	...	...	10	40	40	20	15	60
c) I.M.F.	4.388	4.388	7.989	7.239	7.488	4.388	6.738	7.388	6.738
d) andere akkoorden	...	...	...	...	...	9	...	...	...
Debiteuren wegens termijnverkoop van vreemde valuta's en goud	1.205	11.821	18.494	16.166	13.435	21.370	14.433	18.157	14.009
Handelspapier	7.560	6.773	5.086	1.974	4.431	2.776	3.903	1.784	1.854
Voorschotten op onderpand	102	51	74	39	109	155	61	117	642
Overheidseffecten (art. 20 der statuten. Overeenkomsten van 14-9-48 en 15-4-52) :									
a) schatkistcertificaten	8.215	6.040	6.515	5.690	8.815	5.690	8.215	9.365	9.590
b) papier uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn	...	...	...	...	...	...	...	...	...
c) andere Belgische overheidseffecten ..	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Deel- en pasmunt	645	617	490	524	436	577	426	582	434
Tegoed bij het Bestuur der Postchecks ...	2	1	2	2	2	2	2	1	2
Geconsolideerde vordering op de Staat (art. 3, § b van de wet v. 28 juli 1948)	34.030	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000
Overheidsfondsen (art. 18 en 21 der stat.)	2.469	2.519	2.568	2.627	2.627	2.568	2.627	2.561	2.627
Gebouwen, materieel en meubelen	1.508	1.519	1.539	1.539	1.539	1.519	1.539	1.519	1.539
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	1.032	1.075	1.168	1.217	1.231	1.133	1.230	1.129	1.224
Diversen	515	698	544	726	857	774	1.396	762	1.008
	128.531	150.916	168.594	163.759	162.485	162.017	162.684	159.431	160.858
Orderekening :									
Bestuur der Postchecks : Tegoed voor rekening van de Minister van Nationale Opvoeding en Kultuur (Schoolpakt, wet van 29 mei 1959, artikel 15)	1.512	2.114	2.170	1.737	1.264	1.241	1.147	1.118	966
PASSIVA									
Bankbiljetten in omloop	118.325	124.091	129.078	128.023	133.468	125.291	133.416	125.372	132.383
Rekeningen-courant :									
gewone rekening	7	24	1	19	20	11	16	9	17
buitengewone conjunctuurtaks (Wet van 12-3-1957)	494	185	25	25	25	113	24	113	24
speciale rekening vereffening E.B.U.	1	...	...	...	...	...	...	...	...
Banken in het buitenl. : gew. rekening.	252	308	445	377	307	313	382	566	328
Diverse rekeningen-courant	3.161	2.606	8.338	6.437	3.868	4.823	2.943	5.606	3.095
Internationale akkoorden (Wet van 28 juli 1948) :									
a) E.M.A.	344	249	200	146	94	537	128	172	132
b) andere akkoorden	224	263	365	193	168	157	268	201	356
Totaal der verbintenissen op zicht	122.808	127.726	138.452	135.220	137.950	131.245	137.177	132.039	136.335
Te leveren vreemde valuta's en goud ...	1.436	18.644	25.376	24.037	19.763	26.031	20.655	22.603	19.620
Pensioenkas van het Personeel	1.032	1.075	1.168	1.217	1.231	1.133	1.230	1.129	1.224
Diversen	767	938	1.007	658	914	1.039	995	1.091	1.052
Kapitaal	400	400	400	400	400	400	400	400	400
Reserves en afschrijvingsrekeningen	2.088	2.133	2.191	2.227	2.227	2.169	2.227	2.169	2.227
	128.531	150.916	168.594	163.759	162.485	162.017	162.684	159.431	160.858
Orderekening :									
Minister van Nationale Opvoeding en Kultuur : Tegoed voor zijn rekening bij het Bestuur der Postchecks (Schoolpakt, wet van 29 mei 1959, artikel 15)	1.512	2.114	2.170	1.737	1.264	1.241	1.147	1.118	966

XIII - 7. — ALGEMENE STAAT DER BANKEN ¹

(miljoenen franken)

Posten	1958 31 december	1959 31 december	1960 31 december	1961 31 december	1961 30 juni	1962 30 juni	1961 31 juli	1962 31 juli
ACTIVA								
A. Spaargelden (art. 15, K. B. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Beschikbare en vlottende middelen :								
Kas, Nationale Bank, Postrekening	6.031	5.972	5.933	7.533	3.142	3.232	3.410	3.443
Daggeld	1.415	1.013	1.277	1.214	1.646	1.410	2.623	1.038
Bankiers	4.393	6.696	8.103	10.782	10.706	10.343	10.628	11.084
Moedermaatsch., filialen en dochtermaatschappijen	1.005	2.345	3.236	4.287	3.836	4.660	4.001	4.219
Andere te innen waarden op korte termijn	4.745	5.205	6.017	6.742	6.571	7.722	5.545	6.641
Wissels	51.103	52.469	55.155	66.088	63.361	71.508	62.890	69.233
a) Handelswissels ²	18.353	18.128	21.523	25.875	22.690	30.707	22.827	30.057
b) Overheidseffecten herdiscont. bij de N.B.B.	19.228	20.709	20.496	27.294	25.834	25.109	24.482	23.200
c) Overheidseffecten mob. bij de N.B.B. tot beloop van 95 pct.	13.522	13.632	13.131	12.919	14.837	15.692	15.581	15.971
Prolongaties en voorschotten op effecten	1.222	1.364	1.168	1.237	1.174	1.201	1.133	1.207
Debiteuren wegens verstrekte accepten	10.637	11.944	12.682	14.318	12.720	16.764	12.508	16.570
Diverse debiteuren	20.863	22.792	26.064	30.726	28.114	32.504	28.467	33.989
Effecten	29.276	34.988	39.274	53.444	52.189	54.615	53.305	54.684
a) Belegde wettelijke reserve	340	366	401	429	425	468	425	468
b) Belgische overheidsfondsen	26.575	32.021	36.199	50.094	48.943	51.048	50.048	51.290
c) Buitenlandse overheidsfondsen	67	231	275	473	453	311	459	303
d) Bankaandelen	1.196	1.340	1.291	1.261	1.232	1.265	1.234	1.267
e) Andere fondsen	1.098	1.030	1.108	1.187	1.136	1.523	1.139	1.356
Diversen	1.060	1.730	1.570	1.552	1.723	1.614	1.688	1.709
Niet gestort kapitaal	6	7	7	9	7	9	7	9
Totaal beschikbare en vlottende middelen ...	131.756	146.525	160.486	197.932	185.189	205.582	186.205	203.826
C. Vastgelegde middelen :								
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	23	23	20	19	22	17	22	17
Gebouwen	1.082	1.126	1.190	1.251	1.213	1.280	1.221	1.287
Participaties in dochtermaatsch. voor immobiliën	267	257	258	273	273	265	273	265
Vorderingen op dochtermaatsch. voor immobiliën	355	350	345	278	310	314	307	310
Materieel en meubilair	136	140	153	166	160	185	163	190
Totaal vastgelegde middelen ...	1.863	1.896	1.966	1.987	1.978	2.061	1.986	2.069
Totaal der activa ...	133.619	148.421	162.452	199.919	187.167	207.643	188.191	205.895
PASSIVA								
A. Spaargelden (art. 15, K. B. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Oproraagbaar :								
Bevoorrechte of gewaarborgde schuldeisers	283	415	330	398	1.277	2.227	302	360
Daggeld	103	644	1.332	2.110	2.853	2.273	2.860	2.669
a) Gedekt door reële zekerheden	—	571	1.247	1.936	2.769	2.186	2.771	2.525
b) Niet gedekt door reële zekerheden	—	73	85	124	84	87	89	144
Bankiers	8.186	8.568	14.203	28.067	25.947	21.846	28.362	21.660
Moedermaatschappijen, filialen en dochtermaatsch.	1.770	2.398	3.165	3.911	3.179	3.197	3.263	3.113
Geaccepteerde wissels	10.637	11.945	12.683	14.319	12.721	16.769	12.508	16.571
Andere te betalen waarden op korte termijn	2.574	2.690	2.382	2.776	2.816	3.822	2.411	3.361
Crediteuren wegens wissels ter incasso	788	889	990	967	1.132	1.091	1.074	1.053
Deposito's en crediteuren	89.494	99.256	103.790	121.118	112.096	128.756	111.565	129.097
a) Dadelijk oproraagbaar	57.215	62.077	61.080	66.746	64.965	70.033	63.114	67.705
b) Op hoogstens dertig dagen	3.540	3.319	4.873	6.112	5.356	5.596	5.419	6.187
c) Op meer dan dertig dagen	12.223	14.800	19.200	27.902	22.834	31.214	23.950	32.933
d) Op meer dan een jaar	1.281	1.495	956	1.529	1.022	2.135	1.061	2.137
e) Op meer dan twee jaar	2.023	2.097	1.975	2.495	2.165	2.331	2.165	2.377
f) Bankboekjes	11.448	13.730	14.115	14.613	14.090	15.659	14.151	15.918
g) Andere op boekjes ingeschreven deposito's ...	1.764	1.738	1.591	1.721	1.664	1.788	1.705	1.840
Obligaties en kasbons	6.607	6.891	7.573	8.619	8.179	9.766	8.296	9.996
Nog te storten bedragen op fondsen en participaties	641	664	635	615	616	610	610	610
Diversen	3.589	4.451	4.940	6.007	5.576	5.541	6.134	5.665
Totaal oproraagbaar ...	124.672	138.811	152.028	188.907	176.392	195.898	177.385	194.155
C. Niet oproraagbaar :								
Kapitaal	5.202	5.746	6.201	6.520	6.216	6.917	6.351	6.912
Niet beschikbare reserve wegens uitgiftepremie	193	283	284	292	286	305	286	305
Wettelijke reserve (art. 13, K. B. 185)	343	369	406	428	425	467	425	467
Beschikbare reserve	3.103	3.106	3.363	3.652	3.740	3.928	3.640	3.929
Reservefondsen	106	106	170	120	108	128	104	127
Totaal niet oproraagbaar ...	8.947	9.610	10.424	11.012	10.775	11.745	10.806	11.740
Totaal der passiva ...	133.619	148.421	162.452	199.919	187.167	207.643	188.191	205.895

¹ De algemene staat bevat, wat betreft de banken welke hun bedrijvigheid gedeeltelijk in het buitenland uitoefenen, slechts de bestanddelen der activa en passiva van de Belgische zetels. De saldi van de rekeningen geopend door deze laatste op naam van de in het buitenland gevestigde zetels zijn opgenomen onder de rubriek « Moedermaatschappijen, filialen en dochtermaatschappijen ».

² Wissels herdisconteerd door de banken bij de N.B.B. en bij de parastatale instellingen.
(Uitstaande bedragen in miljoenen franken)

1958 31 december	5.555	1960 31 december	6.547	1961 30 juni	6.486	1962 30 juni	6.273
1959 31 december	6.835	1961 31 december	6.999	1961 31 juli	6.536	1962 31 juli	5.700

XIII - 8. — VERRICHTINGEN IN POSTREKENING

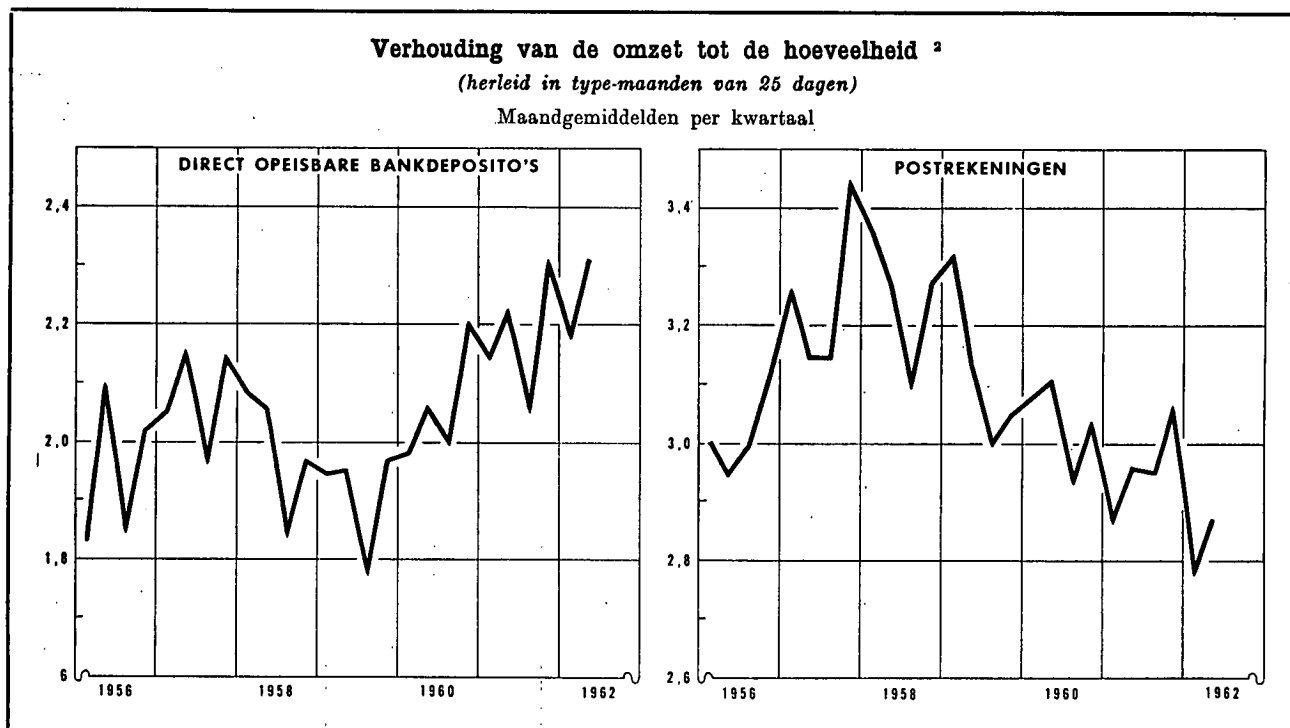
Bron : Bestuur der Postchecks.

	Duizenden rekeningen	Totaal tegoed 1	Tegoed van particulieren 2	Credit		Debet		Algemene beweging	Percentages van de verrichtingen uitgevoerd zonder gebruik van chartaal geld
				Stortingen en diversen	Giro's	Cheques en diversen	Giro's		
				(daggemiddelden)		(maandgemiddelden of maanden)			
(einde tijdvak)	(miljarden franken)								
1953	664	27,8	21,1	28,7	71,9	28,6	71,9	201,1	92
1954	678	27,8	20,6	29,7	74,1	29,5	74,1	207,4	91
1955	703	28,3	20,8	30,5	76,2	30,3	76,2	213,3	91
1956	742	29,8	22,2	32,7	81,9	32,7	81,9	229,3	91
1957	765	30,4	22,4	36,0	89,1	36,0	89,1	250,2	91
1958	789	31,2	23,5	37,4	93,0	37,3	93,0	260,8	91
1959	819	33,1	25,1	39,4	97,9	39,1	97,9	274,8	91
1960	855	37,1	26,9	42,4	103,3	41,6	103,3	290,7	92
1961	882	40,3	29,2	45,7	111,2	46,0	111,2	314,2	92
1960 4 ^e kwartaal	855	36,8	27,0	43,4	100,4	39,5	100,4	283,7	92
1961 1 ^e kwartaal	861	41,7	29,6	44,1	111,6	47,1	111,6	314,5	92
2 ^e kwartaal	866	40,3	29,5	45,1	108,2	44,8	108,2	306,2	92
3 ^e kwartaal	874	39,7	28,7	46,4	111,0	46,4	111,0	316,1	92
4 ^e kwartaal	882	39,7	29,1	47,4	114,2	45,8	114,2	321,5	92
1962 1 ^e kwartaal	887	42,7	31,5	46,6	114,9	47,4	114,9	323,7	92
2 ^e kwartaal	891	43,4	32,1	49,3	115,5	48,6	115,5	328,8	92
1961 Augustus	871	38,8	28,7	44,6	109,7	46,1	109,7	310,1	92
September	874	37,6	28,3	44,1	104,4	41,6	104,4	294,5	92
Oktober	878	40,0	28,6	46,6	115,7	48,1	115,7	326,0	92
November	881	38,7	28,9	44,5	109,5	44,2	109,5	307,7	93
December	882	40,4	29,7	51,2	117,3	45,0	117,3	330,7	92
1962 Januari	884	44,8	31,2	49,0	122,2	51,4	122,2	344,7	92
Februari	886	41,9	31,6	44,7	109,9	45,6	109,9	310,2	93
Maart	887	41,5	31,6	46,1	112,5	45,3	112,5	316,3	92
April	888	43,9	32,3	48,3	112,3	49,3	112,3	322,2	92
Mei	890	42,7	31,7	49,8	118,4	48,9	118,4	335,5	92
Juni	891	43,6	32,2	49,7	115,7	47,7	115,7	328,8	92
Juli	893	47,8	32,3	57,2	134,1	58,8	134,1	384,1	93
Augustus	896	41,5	31,6	44,3	108,5	46,2	108,5	307,6	92

1 Omvat het tegoed van de particulieren en van de Rijkrekenplichtigen.

2 Deze tegoeden omvatten de vrije tegoeden en, tot en met juni 1961, de effecten van de Muntsaneringslening waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet. Vanaf juli 1961, alleen de vrije tegoeden. De cijfers over de vrije tegoeden der particulieren per einde tijdvak, worden in de stand van de Staatsschuld gepubliceerd (cf. tabel 8, hoofdstuk XVI van onderhavig Tijdschrift).

**XIII - 9. — GEZAMENLIJKE BETALINGEN
DOOR MIDDEL VAN DIRECT OPEISBARE BANKDEPOSITO'S IN BELGISCHE FRANKEN
EN VAN TEGOOEDEN IN POSTREKENING ¹**

Maandgemiddelden of maand	Gezamenlijke betalingen herleid tot type-maanden van 25 dagen door middel van			Verhouding van de omzet tot de hoeveelheid ²		
	direct opeisbare bankdeposito's ³	tegoeden in postrekening ⁴	Totaal	herleid tot type-maanden van 25 dagen ⁵		
				bruto	direct opeisbare bankdeposito's ³	tegoeden in postrekening ⁴
(miljarden franken)						
1953	61,2	63,4	124,6	1,70	1,69	2,95
1954	67,4	64,6	132,0	1,83	1,80	2,99
1955	75,4	66,8	142,2	1,94	1,92	3,06
1956	83,2	70,3	153,5	1,98	1,95	3,01
1957	89,8	76,6	166,4	2,10	2,08	3,25
1958	85,7	80,4	166,1	2,01	1,99	3,25
1959	90,3	83,4	173,7	1,93	1,91	3,13
1960	99,4	87,2	186,6	2,09	2,06	3,04
1961	106,9	93,0	199,9	2,19	2,18	2,96
1960 4 ^e kwartaal	102,1	86,9	189,0	2,22	2,20	3,03
1961 1 ^e kwartaal	101,0	90,4	191,4	2,17	2,14	2,87
2 ^e kwartaal	110,5	94,4	204,9	2,19	2,22	2,96
3 ^e kwartaal	100,8	91,0	191,8	2,11	2,06	2,95
4 ^e kwartaal	115,2	96,1	211,3	2,29	2,30	3,06
1962 1 ^e kwartaal	110,1	94,6	204,7	2,24	2,18	2,78
2 ^e kwartaal	123,4	99,2	222,6	2,28	2,31	2,87
1961 Juli	106,4	95,2	201,6	2,17	2,17	3,03
Augustus	99,6	91,8	191,4	2,12	2,04	3,02
September	96,4	86,1	182,5	2,05	1,97	2,81
Oktober	111,0	92,4	203,4	2,35	2,26	2,97
November	114,3	97,4	211,7	2,19	2,29	3,17
December	120,5	98,4	218,9	2,34	2,34	3,04
1962 Januari	116,3	95,5	211,8	2,37	2,28	2,80
Februari	109,2	98,4	207,6	2,10	2,19	2,92
Maart	104,7	89,9	194,6	2,25	2,08	2,61
April	121,5	100,6	222,1	2,27	2,36	2,88
Mei	126,9	100,3	227,2	2,36	2,36	2,97
Juni	121,7	96,8	218,5	2,22	2,22	2,75
Juli	124,0	105,2	229,2	2,30	2,30	2,97

¹ Benaderende gegevens volgens het totaal der debetverrichtingen (incl. de rekeningen van vreemdelingen en de debetverrichtingen met betrekking tot betalingen aan het buitenland).

² De verhouding van de omzet tot de hoeveelheid wordt bekomen door deling van het bedrag der debiteringen op de rekeningen van de direct opeisbare bankdeposito's in Belgische franken of op de postrekeningen van de particulieren en de buitengewone Rijksrekenplichtigen door de gemiddelde tegoeden op deze rekeningen tijdens de beschouwde periode.

³ De telling omvat niet alle banken.

⁴ Uit de brutogegevens werden de dubbel getelde overschrijvingen verwijderd, die voortvloeien uit de inrichting van de Rijksboekhouding en waarvan een telling mogelijk was.

⁵ Van 1951 tot en met 1954, berekend op basis van het aantal werkdagen bij het Bestuur der Postchecks; nadien berekend op basis van het aantal werkdagen in de nijverheid.

N. B. — Wijze van opstelling : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting, XXVe jaargang, deel II, nr 4, oktober 1950, blz. 222.

Bibliografische referenties : Jaarverslagen van de N.B.B. — Belgisch Staatsblad : algemene staat der banken. — Statistisch Jaarboek voor België. — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting (cf. N. B. van tabellen 1 en 9, hoofdstuk XIII). — Jaarverslag van de Bankcommissie.

XIV. — NIET GELDSCHEPPENDE FINANCIËLE INSTELLINGEN

4. — VOORNAAMSTE ACTIVA EN PASSIVA VAN HET RENTENFONDS

(miljoenen franken)

Bron : Jaarverslagen van het Rentenfonds.

Einde periode	Activa					Passiva				
	Portefeuille (nominale waarde)			Creditsaldo bij de Nationale Bank van België	Te leen gegeven geld op zeer korte termijn	Bij de banken geplaatste certificaten	Te leen genomen geld op zeer korte termijn	Verrichtingen met recht van terugkoop	Krediet ontvangen van de Nationale Bank	
	Genoteerde waarden ¹	Schatkistcertificaten tranche B	Andere schatkistcertificaten						Voor-schotten	Discontering van kasbons ²
1952	4.112	—	—	—	—	—	2.350	1.000	10	344
1953	3.592	—	—	—	—	—	1.999	1.000	...	120
1954	5.023	—	—	—	—	—	2.248	1.000	2	1.327
1955	4.533	—	—	—	—	—	2.039	1.000	4	920
1956	5.930	—	—	—	—	—	2.631	800	2	1.998
1957	4.112	1.242	—	...	—	486	2.457	585	1.237	200
1958	3.311	1.370	—	...	—	4.059	274	—	...	45
1959	4.572	623	2.700	1	...	4.608	72	—	...	...
1960 Januari	4.908	5	1.200	719	1.922	5.421	...	—	...	...
Februari	5.030	37	100	1.476	2.413	5.760	...	—	...	...
Maart	4.767	85	...	2.683	1.910	6.147	...	—	...	...
April	4.992	64	1.200	3.925	1.239	8.099	...	—	...	...
Mei	5.105	228	...	3.545	2.640	8.163	...	—	...	...
Juni	5.085	201	100	2.862	2.644	7.508	...	—	...	...
Juli	5.995	70	...	1.188	2.237	5.933	...	—	...	...
Augustus	5.936	6	450	3	1.211	4.242	...	—	...	...
September	6.075	89	1.000	...	103	3.896	...	—	...	...
Oktober	6.097	11	600	75	1.332	4.773	...	—	...	...
November	6.366	...	400	1.312	1.383	6.165	...	—	...	...
December	6.661	1.403	1.200	6	15	5.812	...	—	...	...
1961 Januari	6.617	20	1.200	750	1.802	6.966	...	—	...	...
Februari	6.434	90	...	2.917	1.932	7.932	...	—	...	...
Maart	5.978	10	825	1.644	3.273	8.401	...	—	...	...
April	6.104	18	1.875	1.086	3.569	9.266	...	—	...	...
Mei	6.054	25	2.525	2.150	2.685	10.042	...	—	...	...
Juni	6.394	78	825	1.916	4.239	10.043	...	—	...	...
Juli	6.288	9	100	3.131	3.272	9.442	...	—	...	...
Augustus	6.371	...	...	4.377	3.410	10.800	...	—	...	...
September	6.448	...	...	6.391	2.267	11.701	...	—	...	...
Oktober	6.599	166	150	6.876	2.030	12.511	...	—	...	...
November	6.613	...	150	8.004	2.169	13.605	...	—	...	...
December	6.892	1.086	...	3.200	3.069	10.996	...	—	...	...

¹ Incl. de verrichtingen met recht van terugkoop.

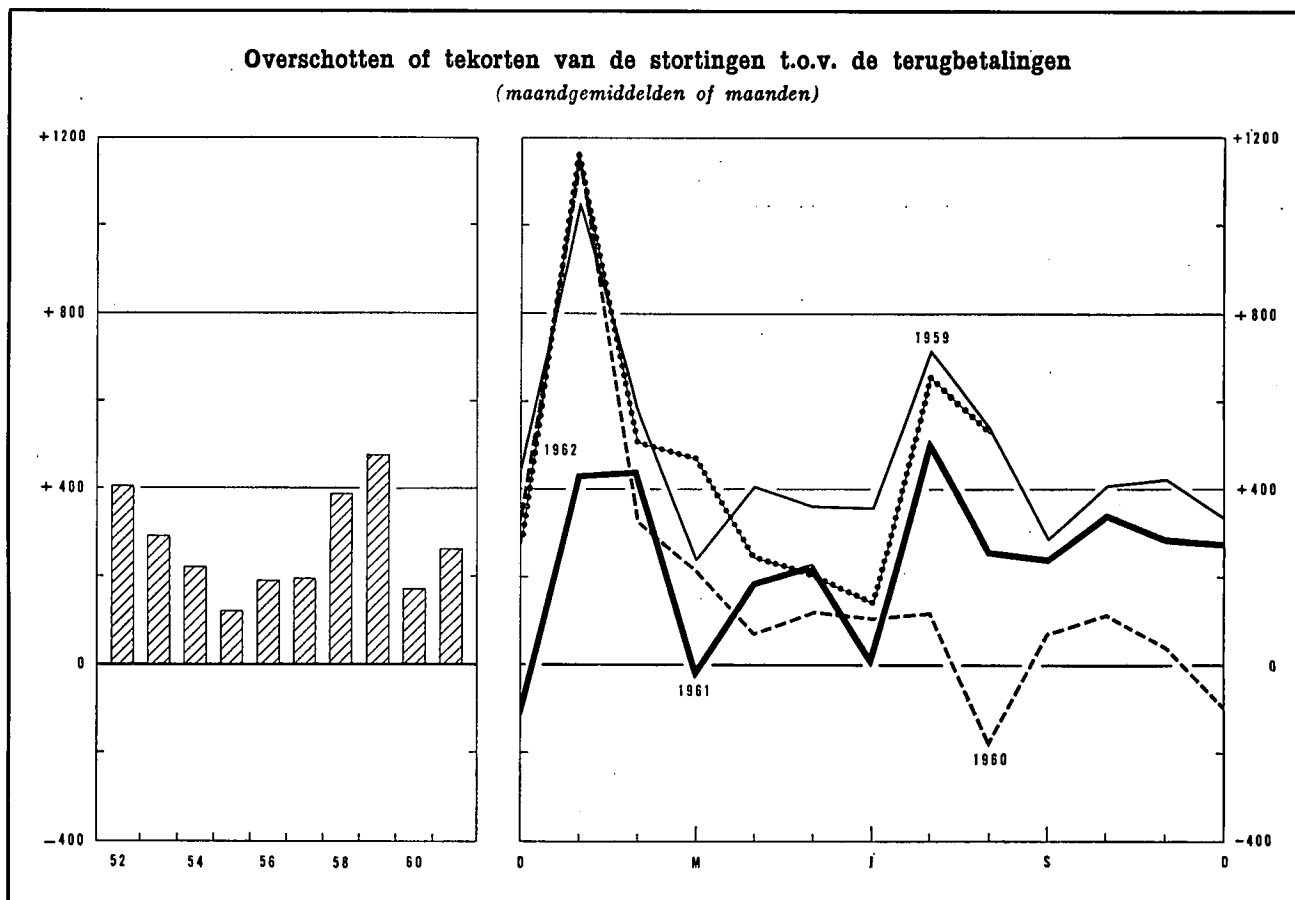
² Incl. de kasbons die elders dan bij de Nationale Bank van België gediscoteerd werden.

XIV - 5. — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS

5 a. — Beweging van de inlagen

Alleen de spaarboekjes van particulieren

(miljoenen franken)

Tijdvak	Inleggingen (1)		Opvragingen (2)		Overschot of tekort (8) = (1) - (2)		Saldo van de inlagen per einde tijdvak (4)	
1952	12.958		8.127		4.831		40.748 ¹	
1953	13.204		9.684		3.520		45.499 ¹	
1954	13.383		10.764		2.619		49.459 ¹	
1955	13.624		12.176		1.448		52.354 ¹	
1956	14.518		12.295		2.223		56.132 ¹	
1957	16.783		14.455		2.328		60.144 ¹	
1958	18.912		14.816		4.096		66.700 ¹	
1959	21.939		16.232		5.707		74.442 ¹	
1960	21.840		19.786		2.054		78.887 ¹	
1961	22.799		19.585		3.214		84.633 ¹	
	1961	1962	1961	1962	1961	1962	1961	1962
Januari	1.994	v 2.587	1.561	v 1.431	433	v 1.156	79.320	v 85.789
Februari	1.953	v 1.939	1.511	v 1.431	442	v 508	79.762	v 86.297
Maart	1.862	v 2.136	1.879	v 1.671	-17	v 465	79.745	v 86.762
April	1.868	v 1.955	1.679	v 1.711	189	v 244	79.934	v 87.006
Mei	1.911	v 2.003	1.680	v 1.790	231	v 213	80.165	v 87.219
Juni	1.928	v 2.071	1.917	v 1.901	11	v 170	80.176	v 87.389
Juli	2.120	v 2.359	1.614	v 1.680	506	v 679	80.682	v 88.068
Augustus	1.758	v 2.100	1.499	v 1.562	259	v 538	80.941	v 88.606
September	1.797		1.546		251		81.192	
Oktober	1.949		1.598		351		81.543	
November	1.680		1.392		288		81.831	
December	1.979		1.709		270		84.633 ¹	

¹ Deze inlagen bevatten de gekapitaliseerde rente van het boekjaar.

XIV - 5. — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

5 b. — Voornaamste posten uit de balansen van de Spaarkas
(miljarden franken)

Bron : Verslagen van de A.S.L.K.

	1955	1956	1957	1958	1959	1960
ACTIVA						
Beschikbaar ¹	0,2	0,2	0,5	0,3	0,3	0,2
Voorlopige beleggingen :						
Wissels op België	5,3	6,5	7,6	7,7	9,1	10,8
Voorschotten aan de nijverheid	—	—	—	2,0	3,3	5,2
Exportkrediet	—	—	—	...	0,2	0,4
Beleningen	...	...	...	...	...	...
Bankaccepten	0,1	0,2	0,4	1,6	1,7	2,4
Schatkistcertificaten	2,7	1,8	1,5	5,2	4,3	2,0
Daggeldleningen	1,1	1,0	1,3	0,8	1,1	0,8
Totaal van de voorlopige beleggingen ...	9,2	9,5	10,8	17,3	19,7	21,6
Definitieve beleggingen :						
Directe Belgische staatsfondsen	17,9	18,4	18,4	17,3	19,7	20,0
Indirecte Belgische staatsfondsen en effecten met staatswaarborg	9,8	12,1	13,6	15,4	16,5	17,8
Effecten van Kongo of door Kongo gewaarborgd ...	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Obligaties van het Gemeentekrediet, van provincies, steden en gemeenten	2,0	1,9	1,9	1,8	1,8	1,7
Obligaties van Belgische vennootschappen	1,9	1,5	1,5	1,2	1,2	1,0
Voorschotten aan de Staat voortvloeiende uit de betaling van de bijkomende vergoeding aan de politieke gevangenen en voorschotten aan het Nationaal Werk voor Oorlogsinvaliden	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Hypothecaire leningen	2,4	2,7	2,8	2,9	3,3	3,8
Landbouwkrediet	3,0	3,3	3,4	3,4	3,5	3,6
Voorschotten aan de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, aan de erkende vennootschappen en aan de gemeenten, bestemd voor de bouw van volkswoningen	15,4	17,1	18,3	19,9	21,3	22,2
Totaal van de definitieve beleggingen ...	53,1	57,9	60,8	62,8	68,2	71,0

PASSIVA

<i>Opvraagbaar :</i>						
Inlagen op spaarboekjes ² :						
Particulieren	52,2	55,9	60,0	66,5	74,3	78,7
Dotatie voor Krijgsgevangenen	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Openbare en andere instellingen	4,2	4,8	4,6	4,9	3,8	3,7
Rekening « Lijfrentezegels »	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Totaal der inlagen op spaarboekjes ...	56,8	61,1	65,0	71,8	78,5	82,8
Inlagen op rekeningen-courant ²	1,9	1,9	1,9	3,5	3,7	3,0
<i>Niet opvraagbaar :</i>						
Dotatiefonds, fonds voor diverse voorziene uitgaven en reservefonds	5,0	5,6	6,2	6,7	7,3	7,9

¹ Deze post omvat de kasmiddelen, de rekeningtegoeden bij de Nationale Bank van België en het Bestuur der Postchecks.

² Omvat de gekapitaliseerde rente.

XIV - 5. — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

5 c. — Voornaamste posten uit de balansen van de Lijfrentekassen *
(miljarden franken)

Bron : Verslagen van de A.S.L.K.

	1955	1956	1957	1958	1959	1960
ACTIVA						
Effectenportefeuille :						
Directe Belgische staatsfondsen	6,4	6,3	7,2	7,5	7,7	7,3
Indirecte Belgische staatsfondsen en door de Staat gewaARBORGDE effecten	7,8	8,8	9,1	10,1	11,0	11,6
Door Kongo gewaarborgde effecten	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Obligaties van het Gemeentekrediet, van provincies, steden en gemeenten	1,4	1,3	1,3	1,2	1,2	1,1
Obligaties van Belgische vennootschappen	1,6	1,5	1,4	1,3	1,2	1,1
Hypothecaire leningen	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
Voorschotten aan erkende vennootschappen en aan de openbare kassen van lening met het oog op de bouw van volkswoningen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Totaal ...	17,7	18,4	19,5	20,5	21,5	21,5
PASSIVA						
Rentenfondsen	18,3	19,0	19,2	19,5	19,8	18,1
Wiskundige reserves ²			6,7	7,4	8,2	8,8
Totaal ...	18,3	19,0	19,9	20,9	22,0	21,9

* De A.S.L.K. publiceert afzonderlijk :

a) Sedert 1957 :

- 1) Een balans over de uitvoering van de « Algemene Wet ». Het betreft renten gevestigd krachtens de wet van 16 maart 1865 en de samengeordende wetten van 1946 met betrekking tot de verzekering tegen ouderdom en vroegtijdig overlijden van de arbeiders en de vrijwillig verzekerden. Sinds 1960 evenwel komen de renten gevestigd krachtens de wet van 16 maart 1865 niet meer voor in de balansen van de Lijfrentekassen doch wel in de balansen van de Levensverzekeringskas.
- 2) Een balans over het beheer van de verzekeringen tot stand gekomen in het kader van de wetten van 1925 en 1930 op het Bediendenpensioen. Op deze verzekeringen wordt het kapitalisatiebeginsel toegepast.
- 3) Een balans betreffende de door de wet van 12 juli 1957 vastgestelde pensioenen van de bedienden eveneens opgevat volgens het kapitalisatiebeginsel.
- 4) Een balans met betrekking tot het beheer van de verzekeringen tot stand gekomen in het kader van de wet van 30 juni 1950 op het pensioen der zelfstandigen. Sinds 1960 heeft deze balans evenwel ook betrekking op het beheer van de verzekeringen tot stand gekomen in het kader van de wet van 28 maart 1960 op het pensioen der zelfstandigen.

b) Sinds 1958 : Een balans betreffende het beheer van de verzekeringen tot stand gekomen in het raam van de wetten op het bediendenpensioen (aan vullende stortingen.).

c) Sinds 1960 : Een balans betreffende de door de wet van 22 februari 1960 vastgestelde pensioenen van de bedienden eveneens opgevat volgens het kapitalisatiebeginsel.

¹ Het Rentenfonds omvat de reserves betreffende de uit de « Algemene Wet » voortvloeiende renten. Deze reserves omvatten de wiskundige reserves, de veiligheids- en beheersreserves evenals de provisies. Sinds 1960 evenwel bevat het Rentenfonds niet meer de reserves betreffende de renten gevestigd krachtens de wet van 16 maart 1865. Deze reserves komen sedert 1960 voor in de balansen van de Levensverzekeringskas, onder de rubriek « Wiskundige reserves en provisies ».

² De zuivere wiskundige reserves werden verhoogd met een bepaald bedrag voor dekking van de kosten van uitkering der renten en van beheer en voor de vorming van een veiligheidsmarge.

XIV - 5. — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

5 d. — Voornaamste posten uit de balansen van de Levensverzekeringskas ¹
(miljarden franken)

Bron : Verslagen van de A.S.L.K.

	1955	1956	1957	1958	1959	1960
ACTIVA						
Effectenportefeuille :						
Directe Belgische staatsfondsen	1,5	1,8	2,0	1,9	2,2	3,0
Indirecte Belgische staatsfondsen en door de Staat gewaARBORGDE effecten	0,5	0,5	0,7	1,1	1,3	2,0
Obligaties van het Gemeentekrediet, van provincies, steden en gemeenten	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Obligaties van Belgische vennootschappen	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Hypothecaire leningen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Volkswoningen : Voorschotten aan erkende vennoot- schappen	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
Totaal voor de effectenportefeuille ...	2,9	3,3	3,6	4,0	4,5	6,0
PASSIVA						
Wiskundige reserves en provisies	2,2	2,5	2,7	2,9	3,2	4,6 ¹
Reservefondsen	0,8	0,9	1,0	1,2	1,4	1,5

¹ Sedert 1960 vermeldt deze balans onder de rubriek « Wiskundige reserves en provisies » de reserves betreffende de krachtens de wet van 16 maart 1865 gevestigde renten, die voorheen voorkwamen in de balans over de uitvoering van de « Algemene Wet ».

XIV - 6. — PARTIOULIERE SPAARKASSEN

Indeling en bestemming van de werkmiddelen

(miljarden franken)

Bron : Centraal Bureau voor de kleine spaarders.

Einde tijdvak	Deposito's		Obligaties en kasbons	Gezamenlijke deposito's, obligaties en kasbons	Vorderingen op de bedrijven en particulieren				Vorderingen op de overheidssector						Gezamenlijke vorderingen op de bedrijven en particulieren en op de overheidssector	
	op minder dan 2 jaar	op 2 jaar en meer			Disconto, voorschotten en leningen met borgtocht	Hypotheeknemers	Diverse debiteuren	Totaal van de vorderingen op de bedrijven en particulieren	Staat	Lagere overheid	Kongo en Ruanda-Urundi	Zelfstandige Ras voor Oorlogschade	Gemeente krediet van België	Overige parastatale instellingen		Totaal van de vorderingen op de overheidssector
1956	12,4	3,4	2,7	18,5	1,1	10,4	0,2	11,7	n.b.	0,2	0,1	0,1	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
1957	13,7	3,8	3,1	20,6	1,4	12,0	0,3	13,7	n.b.	0,2	0,1	0,2	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
1958	15,7	4,4	3,9	24,0	1,8	13,8	0,3	15,9	4,7	0,3	0,2	0,2	0,3	3,8	9,5	25,4
1959	18,5	5,0	4,3	27,8	2,1	15,9	0,4	18,4	5,0	0,2	0,1	0,3	0,4	5,4	11,4	29,8
1960	20,2	5,6	4,8	30,6	1,9	18,0	0,5	20,4	6,2	0,2	0,1	0,4	0,3	5,6	12,8	33,2
1960 2 ^e kwartaal	19,4	5,3	4,6	29,3	2,3	16,8	0,4	19,5	6,1	0,3	0,1	0,4	0,3	5,3	12,5	32,0
3 ^e kwartaal	19,6	5,4	4,7	29,7	2,4	17,5	0,4	20,3	6,1	0,2	0,1	0,4	0,3	5,4	12,5	32,8
4 ^e kwartaal	20,2	5,6	4,8	30,6	1,9	18,0	0,5	20,4	6,2	0,2	0,1	0,4	0,3	5,6	12,8	33,2
1961 1 ^e kwartaal	20,9	5,8	4,9	31,6	2,4	18,3	0,4	21,1	6,2	0,2	0,1	0,4	0,4	6,1	13,4	34,5
2 ^e kwartaal	21,4	5,9	5,1	32,4	2,3	19,0	0,5	21,8	6,5	0,2	0,1	0,4	0,4	6,1	13,7	35,5
3 ^e kwartaal	22,1	6,1	5,1	33,3	2,5	19,6	0,5	22,6	6,7	0,2	0,1	0,4	0,4	6,1	13,9	36,5
4 ^e kwartaal	23,1	6,4	5,2	34,7	2,1	20,3	0,6	23,0	6,9	0,2	0,1	0,4	0,4	6,4	14,4	37,4
1962 1 ^e kwartaal	24,1	6,7	5,5	36,3	2,2	20,9	0,5	23,6	7,6	0,2	0,1	0,4	0,4	6,6	15,3	38,9
2 ^e kwartaal	24,8	7,0	5,7	37,5												

XIV - 7. — NATIONALE MAATSCHAPPIJ VOOR KREDIET AAN DE NIJVERHEID

Voornaamste balansposten

(miljarden franken)

Bron : Verslagen van de N.M.K.N.

	1956	1957	1958	1959	1960	1961
--	------	------	------	------	------	------

ACTIVA

Portefeuille :

Investeringskredieten op lange en halflange termijn :

1 ^o door de Staat gewaarborgd	3,7	5,0	6,7	8,6	9,8	10,5
2 ^o door banken en financieringsmaatschappijen gewaarborgd	4,2	4,4	5,1	5,5	6,2	6,7
3 ^o andere dan deze sub 1 ^o en 2 ^o vermeld ¹	5,3	5,8	7,1	7,8	10,5	13,1

Herstelkredieten (oorlogs- en waterschade) (besluitwet van 30 november 1944, wetten van 1 oktober 1947, 6 januari 1950, 24 maart 1953 en 26 juni 1956) .....

	2,0	2,0	1,9	2,0	1,8	1,7
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Handelskredieten op halflange termijn .....

	1,4	1,1	1,0	0,8	0,8	1,3
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Kredieten voor de financiering op halflange termijn van de uitvoer .....

	0,8	0,7	0,6	0,8	0,9	1,1
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Kredieten beheerd voor rekening van de Staat ² ...

	2,3	2,2	2,4	2,5	2,7	2,7
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

PASSIVA

Obligaties .....

	14,6	17,2	21,4	24,9	30,1	35,9
--	------	------	------	------	------	------

Kasbons .....

	3,5	3,3	4,1	5,7	6,3	6,9
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Belgische Staat :

Fonds Marshall-hulp .....

	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8	1,7
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Fonds voor het uitreden en het aanbouwen van zeeschepen .....

	0,4	0,5	0,7	0,8	1,1	1,2
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

¹ Deze rubriek omvat al de andere investeringskredieten; het risico van deze verrichtingen wordt gedragen door de N.M.K.N. die, zo nodig, zakelijke en/of persoonlijke waarborgen vraagt.

² Betreft kredieten gefinancierd door de Marshall-hulp en door het Fonds voor het uitreden en het aanbouwen van zeeschepen.

XIV - 8. — GEMEENTEKREDIET VAN BELGIE

(miljoenen franken)

Bron : Gemeentekrediet van België.

Periode	Financiering van de investeringsuitgaven van de gewestelijke en plaatselijke overheid en van de organismen van de provinciale en gemeentelijke sectoren										Verrichtingen in rekening-courant van de gewestelijke en plaatselijke overheid en van de organismen van de provinciale en gemeentelijke sectoren (gewone uitgaven)				
	Rekeningen « Toelagen en leningsgelden »										Schuld op korte, halflange en lange termijn tegenover het Gemeentekrediet van België (op het einde van de periode)	Kredietverplichtingen van het Gemeentekrediet van België	Gemiddelde van de gezamenlijke dagelijkse saldi		Totaal van de over het debet van die rekeningen uitgevoerde betalingen
	Saldo beschikbaar bij de aanvang van de periode	Stortingen			Opvragingen			Saldo beschikbaar op het einde van de periode	Credit	Debet					
		Leningen waarvan de lasten door de kredietnemers gedragen worden	Leningen waarvan de lasten door de Staat aan de kredietnemers worden terugbetaald	Kapitaal-toelagen gestort door de Staat en de provincies	Totaal	Voor de terugbetaling van leningen	Voor betaling van buitengewone uitgaven						Totaal		
(1)	(2)	(3)	(4)	(2) + (3) + (4) = (5)	(6)	(7)	(6) + (7) = (8)	(1) + (5) - (8) = (9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)		
1952	1.326	2.539		2.352	4.891	280	4.716	4.996	1.221	18.261	873	1.961	402	12.522	
1953	1.221	2.565		2.418	4.983	136	4.748	4.884	1.320	20.049	1.160	1.966	406	13.230	
1954	1.320	3.650		2.146	5.796	165	5.250	5.415	1.701	22.868	1.850	1.785	349	15.518	
1955	1.701	4.315		2.261	6.576	363	5.794	6.157	2.120	26.192	1.563	1.700	388	14.061	
1956	2.120	3.562		2.330	5.892	343	5.759	6.102	1.910	28.531	1.699	1.411	701	15.934	
1957	1.910	2.603		2.389	4.992	547	4.984	5.531	1.371	29.631	835	1.588	810	16.609	
1958	1.371	3.594		2.196	5.790	547	4.803	5.350	1.811	32.802	2.133	1.587	638	19.044	
1959	1.811	5.640		2.819	8.459	624	7.147	7.771	2.499	36.777	2.463	1.262	1.129	19.016	
1960	2.499	5.410	290	2.306	8.006	604	7.311	7.915	2.590	41.756	4.398	1.267	1.424	20.451	
1961	2.590	6.182	1.262	1.858	9.302	1.011	7.427	8.438	3.454	46.849	5.231	1.504	1.519	21.917	
1960 Juni	2.466	681	14	258	953	49	871	920	2.499		5.090	1.191	1.516	1.313	
Juli	2.499	417	44	121	582	23	510	533	2.548		5.140	882	2.216	2.270	
Augustus	2.548	905	24	129	1.058	32	778	810	2.796		3.739	1.555	1.298	1.302	
September	2.796	694	28	168	890	27	953	980	2.706		4.260	1.592	979	1.341	
Oktober	2.706	359	34	120	513	40	537	577	2.642		4.257	1.609	996	1.896	
November	2.642	438	40	104	582	30	503	533	2.691		4.069	1.491	938	1.330	
December	2.691	251	55	153	459	63	497	560	2.590	41.756	4.398	1.650	892	1.671	
1961 Januari	2.590	585	89	272	946	110	511	621	2.915		4.426	1.050	1.899	3.090	
Februari	2.915	712	65	202	979	159	711	870	3.024		4.139	1.631	1.415	1.889	
Maart	3.024	515	168	199	882	81	764	845	3.061		4.237	1.437	1.405	1.761	
April	3.061	398	52	110	560	36	420	456	3.165		4.427	1.160	1.638	1.788	
Mei	3.165	324	46	135	505	35	590	625	3.045		4.382	1.580	1.242	1.467	
Juni	3.045	446	63	145	654	46	576	622	3.077		5.396	1.370	1.523	1.342	
Juli	3.077	654	132	88	874	256	471	727	3.224		5.725	880	2.596	2.581	
Augustus	3.224	481	155	91	727	110	665	775	3.176		5.526	1.535	1.751	1.500	
September	3.176	500	100	173	773	56	557	613	3.336		5.456	1.888	1.206	1.537	
Oktober	3.336	627	153	178	958	59	781	840	3.454		5.268	1.768	1.182	1.982	
November	3.454	443	94	132	669	28	659	687	3.436		5.553	2.026	1.036	1.363	
December	3.436	497	145	133	775	35	723	758	3.453	46.849	5.231	1.737	1.341	1.617	
1962 Januari	3.453	438	65	74	577	33	610	643	3.387		5.437	1.172	1.988	3.177	
Februari	3.387	254	110	106	470	24	493	517	3.340		6.096	1.204	1.829	1.697	
Maart	3.340	448	129	122	699	33	681	714	3.325		6.275	1.614	1.796	2.488	
April	3.325	282	86	105	473	28	426	454	3.344		6.417	1.267	1.934	2.026	
Mei	3.344	392	97	114	603	34	545	579	3.368		6.968	1.729	1.491	1.593	
Juni	3.368	745	88	116	949	30	797	827	3.490		7.050	1.725	1.579	1.801	

XIV - 9. — LEVENSVERZEKERINGSMAATSCHAPPIJEN

Voornaamste balansposten

(miljarden franken)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Dienst van de Verzekeringen.

	1956	1957	1958	1959	1960	1956	1957	1958	1959	1960
	Belgische maatschappijen					Buitenlandse maatschappijen				
ACTIVA										
Onroerende goederen	0,7	1,0	1,4	1,7	2,3	0,7	0,9	1,0	1,1	1,2
Hypothecaire leningen	5,1	6,2	7,1	7,8	9,0	1,3	1,6	1,8	2,0	2,3
Voorschotten op polissen	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5
Effecten :										
Belgische overheidsfondsen ..	2,5	2,5	2,9	3,5	4,8	2,2	2,4	2,8	3,1	3,2
Buitenlandse effecten	0,5	0,5	0,5	0,8	1,3	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4
Effecten gewaarborgd door										
Kongo	0,2	0,2	0,2	0,4	0,1	...	...	...	...	...
Effecten van de parastatale										
kredietinstellingen	2,1	2,2	2,6	3,1	4,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,7
Effecten van de overige para-										
statale instellingen	1,5	1,0	1,0	1,2	1,4	1,1	0,8	0,9	1,0	0,9
Effecten van de provincies en										
gemeenten	1,0	1,6	1,7	1,7	1,4	0,4	0,5	0,6	0,6	0,5
Obligaties van Belgische ven-										
nootschappen	5,5	6,0	6,4	7,2	7,2	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5
Aandelen van Belgische ven-										
nootschappen	2,0	2,3	2,5	1,7	2,1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Totaal voor de effecten ...	15,3	16,3	17,8	19,6	22,5	5,1	5,2	5,9	6,5	6,7

PASSIVA

Neergelegde waarborgen	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Wiskundige reserves ¹	22,1	24,4	27,0	31,0	35,3	7,4	8,2	9,0	9,8	10,7

¹ Deze reserves omvatten eveneens de schadesreserves, de technische participatiereserve en de waarborgreserve.

**XIV - 10. — HYPOTHEEK-
INSCHRIJVINGEN**

Bron : Belgisch Staatsblad.

Maandgemiddelden	Miljarden franken
1953	1,47
1954	1,65
1955	1,67
1956	1,80
1957	1,78
1958	1,77
1959	2,13
1960	2,50
1961	2,78
1960 4 ^e kwartaal ...	2,59
1961 1 ^e kwartaal ...	2,65
2 ^e kwartaal ...	2,84
3 ^e kwartaal ...	2,75
4 ^e kwartaal ...	2,89
1962 1 ^e kwartaal ...	2,67
2 ^e kwartaal ...	2,88

¹ Bedragen berekend volgens de gelnde inschrijvingsrechten, incl. de vernieuwingen na vijftien jaar, die ongeveer 1 ½ pct. van het totaal bedragen, doch excl. de wettelijke hypotheeken.

Bibliografische referenties : Belgisch Staatsblad : a) Verslag van het Rentenfonds over de verrichtingen van het jaar; b) Ministerie van Verkeerswezen : Postchecks. — Verslagen over de verrichtingen en de toestand van de A.S.L.K. van België. — Statistisch Jaarboek voor België. — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S.

XV. — BELANGRIJKSTE VORMEN VAN DE IN HET BINNENLAND BESCHIKBARE BESPARINGEN

(miljarden franken)

Bron : *Algemene Spaar- en Lijfrentekas.*

Spaarvormen	1952		1953		1954		1955		1956		1957		1958		1959		1960	
1. Sparen in depositovorm ¹ :																		
Spaarkassen	8,2		6,4		5,5		5,1		6,3		5,6		10,9		10,4		6,0	
Banken	2,4		2,8		3,0		2,2		-0,7		1,1		4,6		5,1		4,0	
Parastatale kredietinstellingen	0,4		0,7		0,3		-0,2		0,3		-0,5		2,2		0,3		1,2	
Totaal ...		11,0		9,9		8,8		7,1		5,9		6,2		17,7		15,8		11,2
2. Sparen door fondsvorming ¹ :																		
Pensioeninstellingen	3,1		3,1		3,4		3,8		3,6		5,2		4,0		3,1		3,6	
Instellingen voor verzekering tegen arbeidsongevallen	1,0		1,0		1,0		1,1		1,2		1,0		1,1		0,9		0,7	
Kassen voor jaarlijks verlof	0,6		0,5		0,1		0,3		0,1		0,4		-0,1					
Levensverzekeringsmaatschappijen .	2,7		2,9		3,1		3,4		3,5		3,5		3,8		5,4		4,9	
Instellingen voor verzekering van de burgerlijke aansprakelijkheid	0,2		0,1		0,1		0,2		0,2		0,2		0,3		0,1		0,2	
Diverse verzekeringen, maatschap- pijen voor kapitalisatie en bouw- sparen	0,2		0,2		0,2		0,3		0,3		0,4		0,3		0,4		0,4	
Totaal ...		7,8		7,8		7,9		9,1		8,9		10,7		9,4		9,9		9,8
3. Sparen in hypotheek- en woningbouw- sectoren :																		
Hypotheekleningen verleend door de particulieren	2,6		3,2		2,9		2,7		2,1		1,8		1,9		1,8		1,2	
Afbetalingen op hypotheekschulden door particulieren	4,3		4,9		5,2		6,2		6,5		7,0		7,4		8,5		9,1	
Woningbouw (kapitalen door de par- ticulieren geïnvesteerd)	5,4		6,4		7,3		7,9		7,4		8,9		9,1		10,3		11,5	
Totaal ...		12,3		14,5		15,4		16,8		16,1		17,6		18,3		20,6		21,8
4. Effectenemissies :																		
Nieuwe beleggingen van particulieren	11,0		6,1		13,1		10,5		7,9		13,6		16,2		11,0		14,5	
Totaal (1 tot 4) ...	42,1		38,3		45,2		43,5		38,8		48,1		61,6		57,3		57,3	
Dubbeltellingen ² ...	-0,8		-0,3		0,1		0,1		-0,8		0,3		-2,6		0,6		0,4	
Netto-totaal (1 tot 4)	41,3		38,0		45,3		43,6		38,0		48,4		59,0		57,9		57,7	
5. Interne besparingen van de onderne- mingen :																		
Afschrijvingen	23,6		23,2		23,8		25,4		28,5		30,9		29,8		30,7		35,0	
Nettobesparingen	9,0 ³		7,8 ³		7,8 ³		9,6 ³		10,0		9,2		5,2		6,0		10,4	
Totaal ...	32,6		31,0		31,6		35,0		38,5		40,1		35,0		36,7		45,4	
Algemeen totaal (1 tot 5) ...	73,9		69,0		76,9		78,6		76,5		88,5		94,0		94,6		103,1	

¹ Jaaraccres.

² Aangroei of vermindering, bij de A.S.L.K. en de parastatale kredietinstellingen, van de tegoeden van verschillende instellingen waarvan de reserves — eigen of opvraagbare — in een der rubrieken van deze tabel reeds als besparing werden geteld.

³ Deze cijfers zijn niet vergelijkbaar met die van de jaren na 1955.

Bibliografische referenties : Aanvullende Studiën bij de Verslagen van de A.S.L.K.

XVI. — EMISSIES EN SCHULDEN VAN DE OVERHEIDSSECTOR

1. — EMISSIES IN BELGISCHE FRANKEN OP LANGE EN HALFLANGE TERMIJN ¹

(miljarden franken)

Emittenten		Door het publiek verkrijgbare effecten ²					Door het publiek niet verkrijgbare effecten			Totale netto-emissies op lange en halflange termijn (meer dan één jaar) ¹
		Emissies per grote tranches			Doorlopende netto-emissies ⁴	Totale netto-emissies	Bruto-emissies ⁵	Aflossingen	Netto-emissies	
		Bruto-emissies	Aflossingen ³	Netto-emissies						
					(1)	(2)	(3) = (1) - (2)	(4)	(5) = (3) + (4)	
1. Staat (directe schuld alleen)	1956	14,8	4,4	10,4	—	10,4	1,7	3,6	- 1,9	8,5
	1957	12,0	6,9	5,1	—	5,1	1,6	2,6	- 1,0	4,1
	1958	18,2	8,9	9,3	—	9,3	0,2	2,7	- 2,5	6,8
	1959	20,8	7,5	13,3	—	13,3	0,7	1,7	- 1,0	12,3
	1960	27,5	12,6	14,9	—	14,9	2,3	1,4	0,9	15,8
	1961	13,4	7,4	6,0	—	6,0	...	1,0	- 1,0	5,0
2. Zelfstandige fondsen en instellingen voor maatschappelijke zekerheid	1956	1,6	0,9	0,7	...	0,7	1,2	0,2	1,0	1,7
	1957	3,9	1,0	2,9	...	2,9	1,3	0,1	1,2	4,1
	1958	3,3	1,1	2,2	...	2,2	2,7	0,3	2,4	4,6
	1959	3,7	1,2	2,5	...	2,5	2,6	0,4	2,2	4,7
	1960	g 0,9	1,3	g-0,4	...	g-0,4	g 2,7	0,4	g 2,3	1,9
	1961	3,6	1,5	2,1	...	2,1	1,9	0,8	1,1	3,2
3. Parastatale kredietinstellingen ...	1956	0,1	0,2	- 0,1	3,1	3,0	2,0	0,2	1,8	4,8
	1957	1,5	...	1,5	1,6	3,1	g 2,5	0,2	g 2,3	g 5,4
	1958	...	...	...	5,4	5,4	2,2	0,4	1,8	7,2
	1959	2,0	0,1	1,9	3,5	5,4	2,3	0,6	1,7	7,1
	1960	2,4	0,2	2,2	3,8	6,0	2,0	0,4	1,6	7,6
	1961	5,4	2,2	3,2	4,4	7,6	1,8	0,6	1,2	8,8
4. Lagere overheid en Gemeentekrediet	1956	3,6	3,5	0,1	2,3	2,4	...	...	...	2,4
	1957	2,1	0,8	1,3	2,3	3,6	...	...	...	3,6
	1958	2,4	1,6	0,8	4,8	5,6	...	...	...	5,6
	1959	1,2	1,0	0,2	4,1	4,3	...	0,1	- 0,1	4,2
	1960	1,3	2,1	- 0,8	5,0	4,2	...	...	...	4,2
	1961	0,8	1,6	- 0,8	4,7	3,9	...	...	...	3,9
5. Parastatale bedrijven	1956	3,6	2,4	1,2	...	1,2	1,0	0,1	0,9	2,1
	1957	1,4	0,8	0,6	...	0,6	0,8	0,6	0,2	0,8
	1958	...	1,9	- 1,9	...	- 1,9	0,7	0,1	0,6	- 1,3
	1959	4,2	1,1	3,1	...	3,1	g 1,3	0,2	g 1,1	g 4,2
	1960	3,8	4,5	- 0,7	...	- 0,7	0,5	0,1	0,4	- 0,3
	1961	4,3	2,9	1,4	...	1,4	0,5	0,2	0,3	1,7
Totaal 1 tot 5 : totaal der emissies in Belgische franken van de Belgische overheidssector	1956	23,7	11,4	12,3	5,4	17,7	5,9	4,1	1,8	19,5
	1957	20,9	9,5	11,4	3,9	15,3	g 6,2	3,5	g 2,7	g 18,0
	1958	23,9	13,5	10,4	10,2	20,6	5,8	3,5	2,3	22,9
	1959	31,9	10,9	21,0	7,6	28,6	g 6,9	3,0	g 3,9	g 32,5
	1960	g 35,9	20,7	g 15,2	8,8	g 24,0	g 7,5	2,3	g 5,2	g 29,2
	1961	27,5	15,6	11,9	9,1	21,0	4,2	2,6	1,6	22,6
6. Kongo en Ruanda Urundi	1956	2,1	0,3	1,8	...	1,8	...	...	...	1,8
	1957	...	0,3	- 0,3	...	- 0,3	...	...	...	- 0,3
	1958	4,0	0,4	3,6	...	3,6	...	...	...	3,6
	1959	...	0,6	- 0,6	...	- 0,6	...	...	...	- 0,6
	1960	...	1,5	- 1,5	...	- 1,5	...	...	...	- 1,5
	1961	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Totaal 1 tot 6 : totaal der emissies in Belgische franken van de Belgische overheidssector, Kongo en Ruanda-Urundi	1956	25,8	11,7	14,1	5,4	19,5	5,9	4,1	1,8	21,3
	1957	20,9	9,8	11,1	3,9	15,0	g 6,2	3,5	g 2,7	g 17,7
	1958	27,9	13,9	14,0	10,2	24,2	5,8	3,5	2,3	26,5
	1959	31,9	11,5	20,4	7,6	28,0	g 6,9	3,0	g 3,9	g 31,9
	1960	g 35,9	22,2	g 13,7	8,8	g 22,5	g 7,5	2,3	g 5,2	g 27,7
	1961	27,5	15,6	11,9	9,1	21,0	4,2	2,6	1,6	22,6
7. Aan te brengen verbeteringen om :	1956	2,1	—	2,1	—	2,1	- 2,1	—	- 2,1	—
a) de evolutie te bekomen van het uitstaande bedrag, eendeels van de door het publiek verkrijgbare effecten en anderdeels van de door het publiek niet verkrijgbare effecten — correctie : conversie van niet verhandelbare effecten van de Muntsaneringslening in verhandelbare effecten	1957	1,9	—	1,9	—	1,9	- 1,9	—	- 1,9	—
	1958	2,1	—	2,1	—	2,1	- 2,1	—	- 2,1	—
	1959	1,6	—	1,6	—	1,6	- 1,6	—	- 1,6	—
	1960	1,8	—	1,8	—	1,8	- 1,8	—	- 1,8	—
	1961	1,4	—	1,4	—	1,4	- 1,4	—	- 1,4	—
b) uitgaande van het nominale bedrag, het effectieve bedrag van de emissies te berekenen — correctie : verschil tussen de nominale waarde en de uitgifteprijs ⁶	1956	- 0,6	—	- 0,6	—	- 0,6	—	—	—	—
	1957	- 0,5	—	- 0,5	—	- 0,5	—	—	—	—
	1958	...	—	...	—	...	—	—	—	—
	1959	- 0,5	—	- 0,5	—	- 0,5	—	—	—	—
	1960	- 0,2	—	- 0,2	—	- 0,2	—	—	—	—
	1961	- 0,4	—	- 0,4	—	- 0,4	—	—	—	—

¹ Voor de doorlopende emissies van de parastatale kredietinstellingen en het Gemeentekrediet van België, werd de totale verandering van het uitstaande bedrag dezer effecten vermeld, aangezien het in bepaalde gevallen niet mogelijk is de emissies van kasbons op maximum één jaar en deze op meer dan één jaar te splitsen.

—Pro memoria : Netto-emissies op korte termijn (maximum één jaar) van de Staat in 1956 : — 4,0 miljard; in 1957 : — 1,4; in 1958 : 11,4; in 1959 : 8,9; in 1960 : — 3,9; in 1961 : 2,7.

² Worden beschouwd als door het publiek verkrijgbare effecten, de op de Beurs genoteerde effecten of die waarvan de toelating tot de officiële notering wordt voorzien, evenals de obligaties en kasbons doorlopend uitgegeven door het Gemeentekrediet, de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet, het Centraal Bureau voor Hypotheekair Krediet en de Nationale Kas voor Beroepskrediet.

³ De door de Amortisatiekas der Staatsschuld op de Beurs ingekochte effecten worden in kolom (2) « Aflossingen » opgenomen, niet op het tijdstip van deze inkoop, doch op het ogenblik waarop zij worden vernietigd.

⁴ Aangekondigd bij een wetelijk bericht.

⁵ In beginsel per grote tranches, doch met inbegrip van de doorlopende emissies van de parastatale instellingen voor de huisvesting.

⁶ De plaatsingscommissie is in de uitgifteprijs begrepen.

**XVI - 2. — VOORNAAMSTE EMISSIES OP LANGE EN HALFLANGE TERMIJN
VAN DE OVERHEIDSSECTOR ***

Leningen in Belgische franken

Openingsdatum van de intekening		Emittenten	Nominale rentevoet	Emissiekoers pct.	Looptijd	Uitgegeven bedrag 1 (miljoenen franken)	Gemiddeld rendement bij de uitgifte	
Maand	Dag							
1959	Juli	8	Stad Luik	5,00	98,00	10 jaar	400	5,30
	September	6	Belgische Staat 1959-1970	5,00	99,00	11 jaar	8.166	5,14
	Oktober	14	Stad Antwerpen	5,00	98,00	10 jaar	750	5,30
	November	19	N.M.B.S.	5,00	98,50	10 jaar	2.000	5,24
	December	16	N.M.K.N.	5,00	98,50	10 jaar	2.000	5,24
1960	Februari	10	Belgische Staat 1960-1970	5,25	100,00	10 jaar	12.848	5,25
	Maart	1	R.T.T.	5,25	99,50	13 jaar	1.500	5,31
	April	3	N.K.B.K.	5 — 5,25 ²	100,00	op 5 of 10 jaar	325	5,27 ³
	April	7	Belgische Staat 1960-65-70	5 — 5,25 ²	100,00	op 5 of 10 jaar	7.752	5,18
	Juni	19	Gemeentekrediet	3 — 5,00	100,00	20 jaar	1.338	5,53
	Juni	7	N.M.B.S.	5,50 ³	100,00	op 5 of 10 jaar	2.300	5,17
	Oktober	29	N.M.K.N.	5,25 — 5,50 ⁴	98,50	op 5 of 10 jaar	2.000	5,67 ⁵
	November	10	Belgische Staat 1960-65-70-75.	5,25 —	99,00	op 5, 10 of 15 jaar	7.324	5,73 ⁶
	November	16	N.K.B.K.	5,50 — 5,75 ⁶	98,50	op 5, 8 of 11 jaar	250	5,72 ⁶
1961	Januari	30	N.M.B.S.	5,25 — 5,50 ⁴	98,25	op 5 of 10 jaar	2.350	5,76
	Februari	16	N.M.K.N.	5,25 — 5,50 ⁴	98,25	op 5 of 10 jaar	2.000	5,82 ⁶
	April	27	R.T.T.	5,25 — 5,50 ⁴	98,25	op 5 of 10 jaar	2.000	5,84
	Mei	13	N.K.B.K.	5,25 — 5,50 ⁴	98,25	op 5, 8 of 11 jaar	250	5,82 ⁶
	Juni	25	Belgische Staat 1961-1973	5,25-5,50-5,75 ⁷	98,50	op 5, 9 of 12 jaar 6 maanden	7.007	5,83
	Augustus	8	Stad Antwerpen	5,25 - 5,50 - 5,75 - 6,00 ⁸	98,—	op 5, 10, 15 of 20 jaar	800	5,83
	Oktober	24	Belgische Staat 1961-1981	5,25-5,50-5,75 ⁹	98,50	op 5, 10, 15 of 20 jaar	6.000	5,75
	November	2	N.M.K.N.	5,25-5,50-5,75 ⁹	98,50	op 5, 10, 15 of 20 jaar	2.650	5,88 ⁶
	December	20	Wegenfonds	5,25-5,50-5,75 ⁹	98,50	op 5, 10, 15 of 20 jaar	2.600	5,78
1962	Februari	11	Belgische Staat 1962-1982, 1 ^o r.	5,00-5,25-5,50 ¹⁰	98,50	op 5, 10, 15 of 20 jaar	7.450	5,64
	Maart	1	Stad Luik 1962-1982	5,25-5,50-5,75 ⁹	98,50	op 5, 10, 15 of 20 jaar	800	5,75
	Maart	1	R.T.T. 1962-1982	5,00-5,25-5,50 ¹⁰	98,50	op 5, 10, 15 of 20 jaar	2.500	5,64
	Mei	29	N.M.B.S. 1962-1982	5,00-5,25-5,50 ¹⁰	99,00	op 5, 10, 15 of 20 jaar	1.550	5,48
	Mei	2	Stad Brussel 1962-1982	5,00-5,25-5,50 ¹⁰	99,50	op 5, 10, 15 of 20 jaar	1.000	5,43
	Juni	28	Belgische Staat 1962-1982, 2 ^o r.	5,00 — 5,25 ¹¹	100,00	op 5, 10, 15 of 20 jaar	8.100	5,26
	Augustus	14	Stad Antwerpen 1962-1982	5,00-5,25-5,50 ¹⁰	100,00	op 5, 10, 15 of 20 jaar	1.000	5,37
	September	27	Wegenfonds	5,00-5,25 ¹¹	100,00	op 5, 10, 15 of 20 jaar	2.600	5,20

- 1 Deze bedragen verschillen van de gegevens uit de voorgaande tabel [XVI 1 - kolom (1)] omdat zij niet de obligaties omvatten die door de Z.K.O.S. aan de goteisterden ter betaling worden overhandigd.
- 2 Interesten : 5 pct. gedurende de eerste 5 jaar en 5,25 pct. gedurende de laatste 5 jaar.
- 3 Lotenlening; interesten : 3 pct. gedurende de eerste 10 jaar, 5 pct. van het 11^e tot het 15^e jaar en 5,50 pct. van het 16^e tot het 20^e jaar.
- 4 Interesten : 5,25 pct. gedurende de eerste 5 jaar en 5,50 pct. gedurende de laatste jaren.
- 5 Interesten : 5,25 pct. gedurende de eerste 5 jaar; 5,50 pct. de volgende 5 jaar en 5,75 pct. de laatste 5 jaar.
- 6 Het rendement bij de uitgifte van deze leningen is berekend op hun langste looptijd.
- 7 Interesten : 5,25 pct. gedurende de eerste 5 jaar, 5,50 pct. de volgende 4 jaar en 5,75 pct. de laatste jaren.
- 8 Interesten : 5,25 pct. gedurende de eerste 5 jaar, 5,50 pct. van het 6^e tot het 10^e jaar, 5,75 pct. van het 11^e tot het 15^e jaar en 6 pct. van het 16^e tot het 20^e jaar.
- 9 Interesten : 5,25 pct. gedurende de eerste 5 jaar, 5,50 pct. gedurende de volgende 5 jaar en 5,75 pct. gedurende de laatste 10 jaar.
- 10 Interesten : 5 pct. gedurende de eerste 5 jaar; 5,25 pct. gedurende de volgende 5 jaar en 5,50 pct. gedurende de laatste 10 jaar.
- 11 Interesten : 5 pct. gedurende de eerste 10 jaar, 5,25 pct. gedurende de laatste 10 jaar.

Leningen in vreemde valuta's

Datum van het besluit		Emittenten	Nominale rentevoet	Emissiekoers pct.	Looptijd	Uitgegeven bedrag (in miljoenen eenheden vreemde valuta's)	Rendement bij de uitgifte	
Maand	Dag							
1959	December	24	Wegenfonds	5,75	98,5	15 jaar	D.M. 60	6,02
1960	Januari	12	Wegenfonds	5,75	98,5	15 jaar	D.M. 60	6,02
	Februari	16	Belgische Staat 1960-1972	4,50	98,0	12 jaar	Zw. F 50	4,72 ⁴
	Maart	18	Kongo	6,00	100,0	3, 4, 5 jaar	U.S. \$ 20	6,13 ⁴
	Maart	31	Otraco ³	6,00	100,0	10 jaar	U.S. \$ 5	6,08
	Maart	31 ³	Kongo ³	6,00	100,0	12 jaar	U.S. \$ 28	6,09
	Maart	31 ³	Kongo ³	6,00	100,0	12 jaar	U.S. \$ 7	6,10
1961	Mei	16	N.M.B.S.	4,50	100,0	12 jaar	Zw. F 50	4,50
	Mei	18	Belgische Staat 1961-1981	4,75	100,0	20 jaar	N. glid. 75	4,75
	Juli	3	Nationale Maatschappij der Waterleidingen	4,75	100,0	20 jaar	N. glid. 50	4,75
	Juli	12	N.M.B.S.	5,00	100,0	2, 3, 4 jaar	U.S. \$ 3	5,00
	Juli	12	N.M.B.S.	5,25	100,0	15 jaar	U.S. \$ 20 of D.M. 80	5,32 ⁴
	Oktober	3	Sabena	4,75	99,0	20 jaar	N. glid. 22	4,92
	November	14	Belgische Staat 1961-1964	5,50	100,0	3 jaar	U.S. \$ 30	5,61
	November	28	Belgische Staat 1961-1976	5,50	98,0	15 jaar	U.S. \$ 25	5,88
	December	12	Sabena 1961-1981 ⁵	5,00	100,0	20 jaar	Lux.F 250	5,06
1962	Maart	27	Belgische Staat 1962-1977	5,25	98,5	15 jaar	U.S. \$ 30	5,55

- 1 De juiste uitgiftedatum van de leningen in vreemde valuta's is over het algemeen niet gekend. Meestal echter wordt een lening uitgegeven of opengesteld, korte tijd nadat het betrokken besluit werd uitgevaardigd. De datum van dit besluit, die in deze tabel is opgenomen, benadert zo dicht mogelijk het tijdstip van de uitgifte. Zijn er verscheidene besluiten, bijv. een koninklijk besluit gevolgd door een ministerieel besluit, dan wordt het jongste besluit vermeld.
- 2 Dit besluit werd door een koninklijk besluit van 19 mei 1960 gewijzigd.
- 3 Lening afgesloten bij de I.B.H.O.
- 4 Het rendement bij de uitgifte van deze leningen is berekend op hun langste looptijd.
- 5 Conversielening.
- 6 Leningen van de Staat, Kongo, de provincies, de gemeenten, de instellingen van openbaar nut, zoals de N.M.B.S., de N.M.B., de Nationale Maatschappij der Waterleidingen, het Gemeentekrediet, enz. (exclusief de doorlopende uitgiften).

XVI - 3. — STAATSSCHULD

(miljarden franken)

Bron : Ministerie van Financiën.

Einde tijdvak	Directe schuld								Indirecte schuld	Totale schuld ²	
	binnenlandse					buitenlandse					
	gevestigde incl. M.S.L. 1	op halflange termijn	op korte termijn	Vrije tegoeden van de particulieren in postrekening	totaal	gevestigde 2	op halflange en korte termijn	totaal 2			Totale directe schuld ²
1950	104,5	36,7	60,6	18,6	220,4	13,0	3,3	16,3	236,7	12,0	248,7
1951	106,5	33,9	68,0	19,4	227,8	12,8	2,1	14,9	242,7	11,9	254,6
1952	119,2	27,9	69,1	19,2	235,4	13,3	4,6	17,9	253,3	13,0	266,3
1953	130,6	29,7	67,1	21,2	248,6	13,7	7,1	20,8	269,4	12,9	282,3
1954	155,2	24,8	62,6	22,4	265,0	14,8	6,6	21,4	286,4	11,8	298,2
1955	157,2	24,9	67,2	22,8	272,1	16,5	6,9	23,4	295,5	16,1	311,6
1956	167,2	23,4	62,1	23,9	276,6	16,5	7,9	24,4	301,0	16,8	317,8
1957	170,1	24,6	60,9	23,7	279,3	17,5	8,8	26,3	305,6	18,0	323,6
1958	175,5	26,1	70,5	25,4	297,5	17,0	12,5	29,5	327,0	18,6	345,6
1959	190,8	23,0	75,8	29,1	318,7	17,7	16,5	34,2	352,9	20,7	373,6
1960 September	206,5	18,1	78,4	27,2	330,2	17,7	20,3	38,0	368,2	21,2	389,4
Oktober	206,0	18,1	80,0	27,3	331,4	17,6	22,0	39,6	371,0	21,1	392,1
November	207,9	18,1	76,4	27,4	329,8	17,6	23,2	40,8	370,6	21,1	391,7
December	211,6	18,1	68,6	32,3	330,6	17,4	27,0	44,4	375,0	21,1	396,1
1961 Januari	210,8	18,1	73,0	31,3	333,2	17,4	29,0	46,4	379,6	21,7	401,3
Februari	210,2	18,1	75,6	30,3	334,2	17,5	32,0	49,5	383,7	22,3	406,0
Maart	210,0	18,1	77,1	29,5	334,7	17,4	31,8	49,2	383,9	22,4	406,3
April	209,5	17,4	80,0	30,5	337,4	17,4	32,5	49,9	387,3	22,4	409,7
Mei	209,3	17,4	80,3	30,3	337,3	17,4	33,0	50,4	387,7	22,5	410,2
Juni	215,6	17,4	73,8	30,3	337,1	17,1	32,7	49,8	386,9	22,5	409,4
Juli	215,2	17,4	72,8	30,4	335,8	18,0	31,9	49,9	385,7	22,4	408,1
Augustus	214,9	17,4	73,1	28,9	334,3	18,0	30,2	48,2	382,5	22,4	404,9
September	214,7	17,4	74,1	29,5	335,7	17,9	30,2	48,1	383,8	22,4	406,2
Oktober	220,1	17,4	71,0	30,1	338,6	17,9	30,0	47,9	386,5	22,3	408,8
November	218,2	17,4	73,3	30,3	339,2	17,8	29,7	47,5	386,7	22,6	409,3
December	217,4	17,4	70,8	32,8	338,4	18,8	28,3	47,1	385,5	25,5	411,0
1962 Januari	216,1	18,5	73,7	33,5	341,8	18,8	27,8	46,6	388,4	25,4	413,8
Februari	222,9	18,4	72,2	33,0	346,5	18,8	26,9	45,7	392,2	25,4	417,6
Maart	222,6	18,4	75,1	32,0	348,1	18,7	26,4	45,1	393,2	25,4	418,6
April	221,1	20,4	79,7	33,3	354,5	20,1	23,4	43,5	398,0	25,4	423,4
Mei	220,9	20,2	80,5	32,7	354,3	20,1	23,2	43,3	397,6	25,3	422,9
Juni	220,7	20,0	82,4	32,7	355,8	19,9	20,1	40,0	395,8	25,3	421,1
Juli	223,8	20,0	79,3	34,0	357,1	19,8	19,9	39,7	396,8	25,2	422,0
Augustus	223,6	20,0	82,0	32,3	357,9	19,8	19,0	38,8	396,7	25,2	421,9

¹ M.S.L. : Muntsaneringslening.

² Exclusief de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementale schuld.

XVI - 4. -- INDELING VAN DE SCHULD IN BELGISCHE FRANKEN OP LANGE EN HALFLANGE TERMIJN VAN DE OVERHEIDSSECTOR

a) Volgens de emittenten

(nominale waarden per einde jaar, in miljarden franken)

A = verkrijgbaar door het publiek 1.
B = Niet verkrijgbaar door het publiek.

Emittenten	1952	1953	1954	1955	1956			1957			1958			1959			1960		
					A	B	Totaal	A	B	Totaal	A	B	Totaal	A	B	Totaal	A	B	Totaal
Staat ^{2 3}	146,8	160,0	179,7	181,8	136,5	53,8	190,3	143,6	50,9	194,5	154,9	46,4	201,3	169,8	43,7	213,5	186,8	42,7	229,5
Zelfstandige fondsen en administratieve parastatale instellingen ³	18,5	18,9	18,7	23,4	17,2	7,6	24,8	20,0	8,8	28,8	22,1	11,2	33,3	24,6	13,4	38,0	24,2	15,7	39,9
Kongo	4,6	4,6	6,8	8,9	9,3	1,3	10,6	9,0	1,3	10,3	12,7	1,3	14,0	12,2	1,3	13,5	10,8	1,3	12,1
Lagere overheid en Gemeentekrediet	26,5	29,3	31,7	33,7	35,2	1,3	36,5	38,8	1,3	40,1	44,4	1,3	45,7	48,7	1,2	49,9	52,6	1,1	53,7
Parastatale bedrijven	24,7	28,0	30,1	32,8	31,0	3,9	34,9	31,6	4,1	35,7	29,9	4,7	34,6	33,0	5,8	38,8	32,2	6,1	38,3
Parastatale kredietinstellingen	19,4	21,2	26,5	32,2	25,5	11,6	37,1	28,7	13,8	42,5	34,0	15,7	49,7	39,6	17,5	57,1	45,4	19,1	64,5
Totaal ...	240,5	262,0	293,5	312,8	254,7	79,5	334,2	271,7	80,2	351,9	298,0	80,6	378,6	327,9	82,9	410,8	352,0	86,0	438,0

¹ Worden als door het publiek verkrijgbare effecten beschouwd : de effecten die het voorwerp uitmaken van een openbare uitgifte en die welke ter beurse genoteerd worden of waarvan de opneming in de koerslijst is voorzien, alsook de obligaties en kasbons welke doorlopend uitgegeven worden door het Gemeentekrediet, de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet, de Nationale Kas voor Beroepskrediet, het Centraal Bureau voor Hypotheekkrediet.

² Belgische gevestigde en half lange binnenlandse directe overheidsschuld, na aftrek van de 4 pct.-lening van de Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen (thans de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting).

³ Ten gevolge van de ontbinding van het Speciaal Hulpfonds voor de Huishoudelijke Heruitrusting der Werknemers werden in 1954 de « Huishoudelijke heruitrustingsbons », die door dit Fonds werden uitgegeven en waarvan het uitstaande bedrag te dien tijde F 1,8 miljard bereikte, omgezet in « Staatsschuld 1954-1964 met 10 jaar looptijd » en daarom overgebracht van de rubriek « Zelfstandige fondsen en administratieve parastatale instellingen » naar de rubriek « Staat ». Zij behoren tot de categorie der niet door het publiek verkrijgbare effecten.

b) Volgens de houders

(nominale waarden per einde jaar, in miljarden franken)

A = verkrijgbaar door het publiek.
B = Niet verkrijgbaar door het publiek.

Houders	1952	1953	1954	1955	1956	1957			1958			1959			1960		
						A	B	Totaal	A	B	Totaal	A	B	Totaal	A	B	Totaal
Overheid, Zelfstandige fondsen en parastatale instellingen ^{1 2}	5,6	5,8	6,5	6,8	7,0	7,6	0,4	8,0	8,6	0,3	8,9	10,3	0,2	10,5	11,3	0,3	11,6
Rentenfonds	4,1	3,5	5,0	4,5	5,9	4,0	—	4,0	3,2	—	3,2	4,5	—	4,5	6,6	—	6,6
Geldscheppende instellingen ²	49,4	53,4	59,9	62,1	63,5	25,4	38,3	63,7	31,5	36,5	68,0	35,4	36,3	71,7	35,7	37,7	73,4
Instellingen voor het spaarwezen, de maatschappelijke zekerheid, de verzekeringen en de kapitalisatie :																	
a) Spaarkassen	32,2	35,6	37,3	39,8	43,2	33,8	11,7	45,5	34,2	12,8	47,0	38,5	13,7	52,2	40,5	14,8	55,3
b) Instellingen voor maatschappelijke zekerheid	30,7	33,6	37,2	41,6	44,4	32,8	16,0	48,8	35,9	17,8	53,7	36,8	20,0	56,8	39,0	21,8	60,8
c) Speciale pensioenfondsen	2,5	2,6	2,6	2,7	2,0	2,1	0,1	2,2	2,2	0,1	2,3	2,3	0,3	2,6	2,5	0,6	3,1
d) Verzekeringsbedrijven	8,8	10,5	12,1	14,8	16,7	16,2	2,1	18,3	17,4	2,9	20,3	19,1	3,6	22,7	21,2	4,5	25,7
e) Kapitalisatiebedrijven	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	...	0,1	0,1	...	0,1	0,1	...	0,1	0,1	...	0,1
f) Totaal	74,3	82,4	89,3	99,0	106,4	85,0	29,9	114,9	89,8	33,6	123,4	96,8	37,6	134,4	103,3	41,7	145,0
Kongo en Ruanda-Urundi ³	2,1	2,8	4,3	4,7	5,5	4,0	1,4	5,4	4,1	1,1	5,2	4,0	0,7	4,7	3,3	0,3	3,6
Bedrijven en particulieren ⁴	105,0	114,1	128,5	135,7	145,9	145,7	10,2	155,9	160,8	9,1	169,9	176,9	8,1	185,0	191,8	6,0	197,8
Eindtotaal ...	240,5	262,0	293,5	312,8	334,2	271,7	80,2	351,9	298,0	80,6	378,6	327,9	82,9	410,8	352,0	86,0	438,0

¹ Excl. de zelfstandige fondsen en de parastatale instellingen die de kenmerken vertonen van geldscheppende instellingen of van instellingen voor het spaarwezen, de maatschappelijke zekerheid, de verzekeringen of de kapitalisatie.

² Excl. het bezit van de pensioenkassen door deze instellingen beheerd.

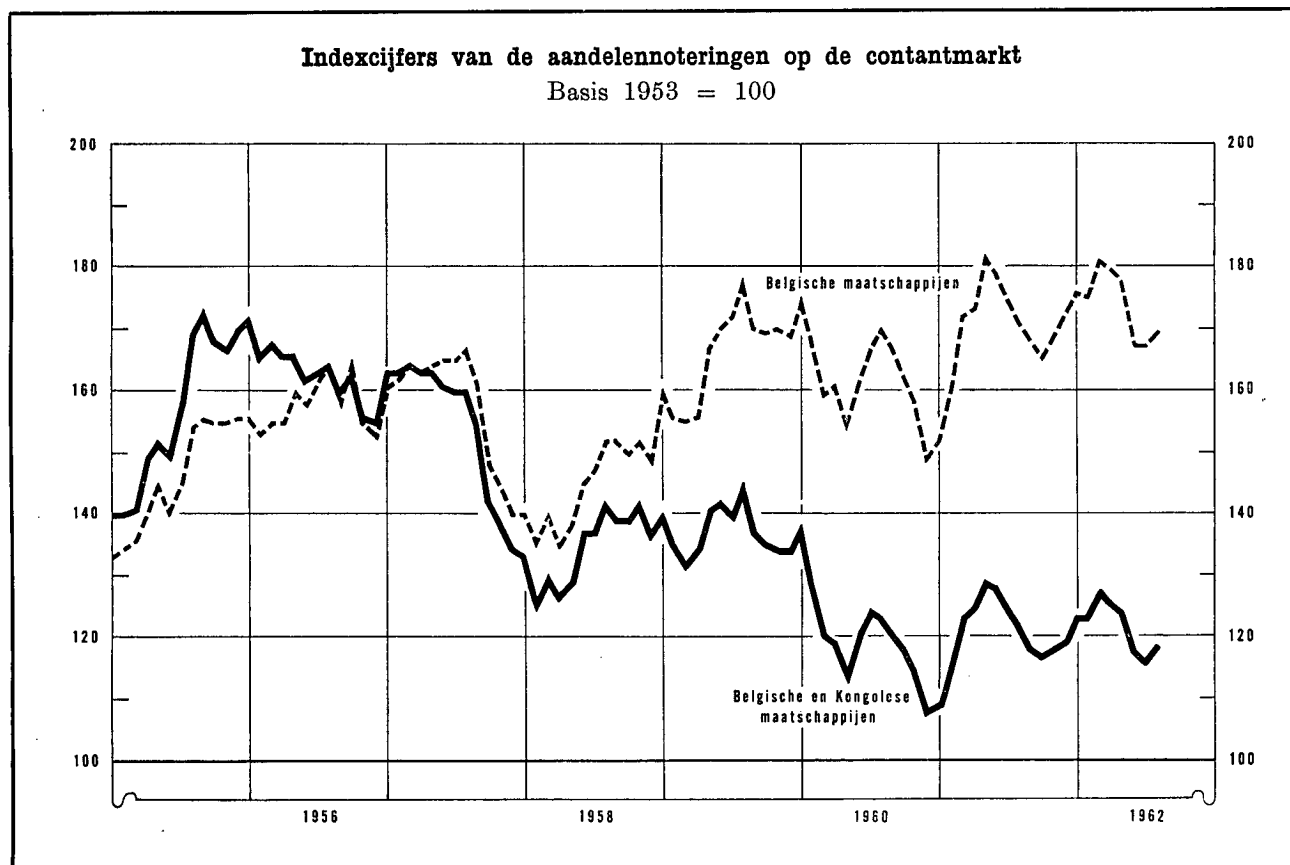
³ Staat, parastatale instellingen, Centrale Bank van Belgisch-Kongo en van Ruanda-Urundi, Afrikaanse vestigingen van de Kongolese banken (van 1952 tot 1958).

⁴ Incl. de niet-ingezetenen, behalve deze opgenomen onder de rubriek « Kongo en Ruanda-Urundi ».

Bibliografische referenties : *Statistisch Tijdschrift van het N.I.S.* — *Statistisch Jaarboek voor België.* — *Tijdschrift voor Documentatie van het Ministerie van Financiën.* — *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting* : XXXVIe Jaargang, Deel I, nr 8, maart 1961 : « Inventaris en onderbrenging der Belgische overheidsfondsen » — XXXVe Jaargang, Deel II, Nr 2, augustus 1960 : « Raming. voor de jaren 1960 tot 1975, van de aflossingen van de gevestigde en half lange Staatsschuld uitgegeven tot op 30 juni 1960 ».

XVII. — EFFECTEN VAN DE PARTICULIERE SECTOR

1. — EVOLUTIE VAN DE OMZET, DE NOTERINGEN EN HET RENDEMENT VAN DE BEURSWAARDEN

Tijdvak	Omzet gemiddelde per beursdag - (miljoenen franken) 1 5	Globaal indexcijfer van de aandelennoteringen			Rendementspercentage 3	
		Contantmarkt		Termijnmarkt	Belgische en Kongolese effecten 4 6	Belgische effecten 5
		Belgische en Kongolese effecten	Belgische effecten			
(Basis 1953 = 100) 2 4						
1952 Maandgemiddelde ...	79	99	98	104	4,5	n.b.
1953 Maandgemiddelde ...	67	100	100	100	4,2	n.b.
1954 Maandgemiddelde ...	110	118	116	108	3,3	n.b.
1955 Maandgemiddelde ...	152	157	146	141	3,0	n.b.
1956 Maandgemiddelde ...	113	164	158	139	3,3	n.b.
1957 Maandgemiddelde ...	106	155	158	133	3,6	n.b.
1958 Maandgemiddelde ...	70	135	145	117	3,9	n.b.
1959 Maandgemiddelde ...	105	137	166	129	3,4	2,9
1960 Maandgemiddelde ...	93	121	162	116	4,5	2,8
1961 Maandgemiddelde ...	103	120	169	115	4,5	3,1

	1961	1962	1961	1962	1961	1962	1961	1962	1961	1962	1961	1962
Januari	75	97	109	123	152	176	109	116	5,8	3,3	2,9	3,1
Februari	114	96	116	123	161	175	115	117	5,7	3,3	2,8	3,1
Maart	151	113	123	127	172	181	119	119	5,1	3,2	2,9	3,1
April	137	104	125	125	173	179	122	117	5,3	3,2	3,0	3,1
Mei	180	109	129	124	182	177	123	117	5,1	3,3	2,9	3,2
Juni	105	85	128	117	179	167	122	112	4,0	3,3	3,1	3,3
Juli	77	62	125	116	175	167	117	110	4,2	3,1	3,1	3,2
Augustus	77	58	122	118	171	169	116	110	4,1	3,1	3,2	3,2
September	73		118		168		112		3,9		3,3	
Oktober	78		117		166		110		3,7		3,3	
November	88		118		168		112		3,8		3,2	
December	85		119		171		111		3,5		3,2	

1 Bron : Beurscommissie te Brussel : deze gegevens hebben betrekking op de transacties in vennootschapsobligaties en in aandelen (termijn- en contantmarkt).

2 Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek : Indexcijfers op de 10e van elke maand.

3 Bron : Kredietbank : Verhouding van het laatst aangekondigde of betaalde nettodividend tot de notering per einde maand.

4 Beurs te Brussel en te Antwerpen.

5 Beurs te Brussel.

6 Tot 1958, gemiddelde einde trimester.

XVII - 2. — RENDEMENT VAN DE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN ¹

Jaarcijfers

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek (gegevens gewijzigd door de N.B.B.).

Tijdvak 2	Aantal getelde vennootschappen	Gestort kapitaal	Reserves	Nettoresultaat van het boekjaar		Betaalbaar gestelde bruto-dividenden	Betaalde tantièmes	Obligatieleningen	
				Winst	Verlies			Uitstaande obligatieschuld op 31/12	Brutobedrag van de uitbetaalde coupons ³
				(miljoenen franken)					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	

A. — Vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in België

Banken ⁴

1953	52	2.776	2.466	646	—	282	36	1.841	50
1954	51	2.878	2.649	661	—	299	37	2.759	75
1955	50	3.265	2.704	644	1	306	33	3.653	119
1956	49	3.404	2.967	695	—	321	36	3.972	157
1957	48	3.406	3.261	817	—	330	43	4.710	163
1958	48	3.628	3.414	829	0,3	355	46	6.410	212
1959	51	4.029	3.514	835	38	377	45	6.626	307
1960	52	4.572	3.624	814	0,1	423	48	7.264	305
1961	53	4.742	3.967	1.043	5,5	259	57	v 8.293	363

Financiële vennootschappen en maatschappijen voor onroerende goederen ⁵

1953	1.178	10.261	8.214	1.610	44	1.108	76	3.305	159
1954	1.286	11.004	9.118	1.793	50	1.239	90	4.044	149
1955	1.327	11.694	9.721	2.095	39	1.357	99	4.811	214
1956	1.359	12.366	10.112	2.181	94	1.484	104	4.793	249
1957	1.430	14.690	11.430	2.660	169	1.878	129	5.800	233
1958	1.413	22.664	10.330	2.726	59	1.907	124	8.173	298
1959	1.464	24.053	12.126	2.598	93	1.903	114	9.151	414
1960	1.456	26.589	12.968	2.913	189	2.006	132	10.170	467
1961	1.483	28.302	16.273	3.611	190	2.138	140	v11.122	531

Metaalverwerkende nijverheid

1953	1.143	10.480	6.668	2.215	206	989	110	1.452	74
1954	1.213	10.926	7.587	2.032	234	923	101	1.426	86
1955	1.218	11.324	8.101	2.063	299	1.247	88	2.007	89
1956	1.233	11.416	8.520	2.194	429	1.065	111	2.005	101
1957	1.250	12.204	8.954	2.480	448	1.255	113	1.778	100
1958	1.245	13.211	9.489	2.402	409	1.110	106	1.733	99
1959	1.275	14.681	10.334	2.370	499	1.267	100	2.030	101
1960	1.271	15.432	10.785	2.619	499	1.533	107	1.917	120
1961	1.281	15.989	11.024	3.066	470	1.670	121	v 1.932	114

IJzer- en staalnijverheid

1953	109	10.269	7.121	1.323	20	798	52	2.069	121
1954	108	10.332	7.522	660	53	410	33	2.303	114
1955	106	9.313	6.732	1.135	46	653	51	2.226	123
1956	106	10.026	10.072	2.369	23	1.324	85	2.158	120
1957	100	10.862	10.774	2.734	17	1.445	94	2.269	116
1958	100	12.364	12.409	1.621	37	1.057	72	3.133	119
1959	103	12.952	12.560	858	139	623	39	4.729	172
1960	100	13.918	12.628	1.928	25	992	58	4.886	282
1961	97	15.826	13.880	2.242	44	1.277	75	v 4.764	294

Textielnijverheid

1953	1.070	9.882	9.842	551	544	247	48	486	27
1954	1.105	10.285	9.324	660	371	252	48	503	27
1955	1.081	10.299	9.119	793	298	291	55	522	28
1956	1.087	10.753	9.365	804	363	286	52	510	27
1957	1.094	10.894	9.160	1.156	242	348	67	529	27
1958	1.041	11.560	9.300	894	268	321	59	500	27
1959	1.047	11.954	10.077	721	614	272	45	482	27
1960	1.009	12.138	9.853	1.098	255	452	64	453	26
1961	982	12.358	10.249	1.260	265	492	76	v 421	25

Noten : zie onderaan tabel XVII-2.

XVII - 2. — RENDEMENT VAN DE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN ¹ (vervolg)

Jaarcijfers

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek (gegevens gewijzigd door de N.B.B.).

Tijdvak ²	Aantal getelde vennootschappen	Gestort kapitaal	Reserves	Nettoresultaat van het boekjaar		Betaalbaar gestelde bruto-dividenden	Betaalde tantièmes	Obligatieleningen	
				Winst	Verlies			Uitstaande obligatieschuld op 31/12	Brutobedrag van de uitbetaalde coupons ³
				(miljoenen franken)					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	

Voedingsnijverheid

1953	725	6.911	3.748	661	73	352	49	696	84
1954	750	7.200	3.900	799	65	394	55	765	41
1955	742	7.359	4.069	881	82	425	59	792	45
1956	731	7.837	4.115	954	98	446	66	789	48
1957	730	7.907	4.577	1.014	91	516	59	906	48
1958	701	8.881	4.833	1.077	200	466	57	925	58
1959	725	9.479	5.058	1.211	155	638	54	992	58
1960	725	9.591	5.505	1.381	179	720	63	892	62
1961	713	9.926	5.983	1.335	165	695	70	v 831	55

Scheikundige nijverheid

1953	518	8.553	5.646	1.168	140	582	43	1.097	58
1954	546	9.270	4.907	1.036	200	502	59	1.091	59
1955	560	9.501	5.395	1.258	52	932	63	1.006	58
1956	561	10.015	5.582	1.468	52	750	68	1.038	56
1957	552	11.285	6.087	1.729	200	810	57	1.305	55
1958	538	11.690	5.405	1.354	124	543	61	1.384	71
1959	545	12.650	6.121	1.212	179	577	65	1.313	82
1960	534	13.309	6.442	1.639	245	711	76	1.290	76
1961	540	14.239	6.883	1.749	360	927	88	v 1.248	75

Elektriciteit

1953	53	12.395	2.779	1.304	...	1.115	84	4.589	246
1954	54	12.754	2.909	1.456	—	1.165	88	4.764	257
1955	52	13.525	2.968	1.503	0,3	1.164	85	4.494	265
1956	51	15.382	2.207	1.558	...	1.251	82	4.434	253
1957	47	16.784	2.454	1.581	—	1.365	79	5.543	248
1958	44	17.016	2.722	1.637	0,7	1.458	83	5.871	330
1959	41	17.422	3.609	1.748	—	1.511	86	5.525	345
1960	40	17.132	3.628	1.808	0,1	1.539	85	5.441	330
1961	36	18.581	4.260	1.800	2,6	1.608	86	v 5.524	326

Steenkolennijverheid

1953	61	8.223	5.043	1.140	149	889	87	906	42
1954	61	8.268	4.927	900	196	723	72	1.073	49
1955	55	8.131	4.747	870	122	716	70	1.015	59
1956	54	8.592	4.263	1.212	153	937	92	972	56
1957	54	8.616	4.335	1.356	186	1.007	97	985	54
1958	53	8.739	4.339	1.192	96	876	85	940	55
1959	55	8.840	4.663	260	702	93	11	860	51
1960	49	8.530	4.367	107	1.023	63	7	477	50
1961	44	8.109	3.018	124	1.450	93	10	v 477	30

Totaal der vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in België ^{6 7}

1953	12.353	108.387	72.712	15.375	1.819	8.615	909	18.952	944
1954	13.171	112.207	76.018	15.095	1.800	8.231	941	21.443	1.003
1955	13.268	114.978	77.313	17.092	1.518	9.674	990	23.506	1.144
1956	13.397	123.605	81.666	20.764	1.748	10.869	1.136	24.930	1.238
1957	13.487	131.010	86.852	22.389	1.810	11.970	1.203	28.457	1.285
1958	13.408	146.913	90.013	20.202	1.936	10.981	1.153	33.241	1.535
1959	13.891	156.056	98.462	18.207	3.512	10.292	1.015	36.138	1.802
1960	13.816	162.844	102.221	21.788	3.243	11.778	1.128	37.531	1.989
1961	13.926	171.069	108.305	24.169	3.936	12.954	1.258	v39.563	2.096

Noten : zie onderaan tabel XVII-2, volgende bladzijde.

XVII - 2. — RENDEMENT VAN DE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN ¹ (vervolg)

Jaarcijfers

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek (gegevens gewijzigd door de N.B.B.).

Tijdvak ²	Aantal getelde vennootschappen	Gestort kapitaal	Reserves	Nettoresultaat van het boekjaar		Betaalbaar gestelde bruto-dividenden	Betaalde tantièmes	Obligatieleningen	
				Winst	Verlies			Uitstaande obligatieschuld op 31/12	Brutobedrag van de uitbetaalde coupons ³
				(miljoenen franken)					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	

B. — Vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in het buitenland ⁷

(incl. de vennootschappen waarvan de voornaamste bedrijvigheid in Kongo uitgeoefend wordt)

1953	449	26.804	12.598	7.854	259	4.296	319	1.334	61
1954	487	29.262	16.173	8.246	156	4.917	429	1.659	73
1955	527	32.018	20.039	9.356	289	5.567	393	1.883	91
1956	552	34.880	21.254	10.897	423	6.801	433	2.241	95
1957	579	42.986	19.520	12.222	287	7.575	428	2.799	107
1958	563	45.670	20.620	9.733	320	6.492	415	3.177	125
1959	560	49.530	22.740	8.296	452	6.318	380	3.351	151
1960	442	48.024	21.895	9.900	348	7.284	346	1.602	78
1961	336	40.721	18.636	7.192	958	4.397	212	v 1.352	56

C. — Algemeen totaal der vennootschappen op aandelen ^{6 7}

1953	12.802	135.191	85.310	23.229	2.078	12.911	1.228	20.286	1.005
1954	13.658	141.469	92.191	23.341	1.957	13.148	1.370	23.103	1.076
1955	13.795	146.996	97.352	26.448	1.806	15.241	1.383	25.389	1.235
1956	13.949	158.485	102.920	31.661	2.171	17.670	1.569	27.171	1.333
1957	14.066	173.996	106.372	34.611	2.097	19.545	1.631	31.256	1.392
1958	13.971	192.583	110.633	29.935	2.256	17.473	1.568	36.418	1.660
1959	14.451	205.586	121.202	26.503	3.964	16.610	1.395	39.489	1.959
1960	14.258	210.868	124.116	31.688	3.691	19.062	1.474	39.133	2.067
1961	14.262	211.790	126.941	31.361	4.894	17.351	1.470	v40.915	2.152

¹ Belgische vennootschappen : naamloze vennootschappen en commanditaire vennootschappen op aandelen van Belgisch recht. Kongolese vennootschappen : aandelenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van Kongolees recht.

² Voor de kolommen (1) tot (7) : jaar waarin het dividend werd betaald.

³ Bedrag van de vervallen rente voor het betrokken jaar ; dit bedrag houdt verband met de op 31/12 van het voorgaande jaar uitstaande obligatieschuld.

⁴ Excl. de N.B.B.

⁵ Excl. de N.M.K.N.

⁶ Excl. de N.B.B., de N.M.K.N. en de Sabena.

⁷ Netto eindtotaal, na aftrek van de dubbelstellingen.

XVII - 3. — RENDEMENT VAN DE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN ^{1 5}

Cumulatieve maandcijfers

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek (gegevens gewijzigd door de N.B.B.).

Tijdvak ²	Aantal getelde vennootschappen	Gestort kapitaal	Reserves	Nettoresultaat		Betaalbaar gestelde bruto-dividenden	Bruto-obligatiescoupons ³
				Winst	Verlies		
				(miljarden franken)			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	

A. — Vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in België ⁴

1959 12 maanden	13.927	156,2	98,6	18,2	3,5	10,3	1,6
1960 Januari	146	2,5	1,0	0,3	...	0,2	0,2
Eerste 2 maanden	368	3,7	3,0	0,7	0,1	0,7	0,3
Eerste 3 maanden	2.266	19,6	12,5	2,7	0,4	1,8	0,5
Eerste 4 maanden	5.589	54,6	34,0	7,0	1,0	4,2	0,7
Eerste 5 maanden	9.358	102,7	63,2	13,1	2,4	7,4	0,8
Eerste 6 maanden	11.272	121,7	78,0	15,9	2,7	8,7	1,0
Eerste 7 maanden	11.929	129,8	83,6	16,8	2,8	9,2	1,2
Eerste 8 maanden	12.121	130,8	84,4	16,9	2,8	9,2	1,3
Eerste 9 maanden	12.507	133,3	86,2	17,4	2,9	9,4	1,4
Eerste 10 maanden	13.088	142,7	90,0	18,7	3,1	10,2	1,6
Eerste 11 maanden	13.480	156,3	97,8	20,8	3,2	11,3	1,8
12 maanden	13.858	163,5	102,5	21,9	3,3	11,8	1,9
1961 Januari	v 101	3,0	1,1	0,3	...	0,2	0,3
Eerste 2 maanden	v 270	3,8	2,7	0,7	0,1	0,7	0,4
Eerste 3 maanden	v 1.739	21,8	13,5	3,3	0,3	2,1	0,5
Eerste 4 maanden	v 4.393	67,6	40,5	9,1	1,6	5,2	0,7
Eerste 5 maanden	v 7.297	110,7	66,3	14,4	2,8	8,0	0,8
Eerste 6 maanden	v 8.872	124,6	77,1	16,7	3,1	9,1	1,0
Eerste 7 maanden	v 9.355	131,2	81,9	17,7	3,2	9,7	1,2
Eerste 8 maanden	v 9.520	131,9	82,4	17,8	3,2	9,7	1,3
Eerste 9 maanden	v 9.818	133,2	83,7	18,0	3,2	9,8	1,4
Eerste 10 maanden	v 10.301	141,9	86,8	19,1	3,4	10,5	1,5
Eerste 11 maanden	v 10.610	154,9	95,3	21,2	3,5	11,6	1,7
12 maanden	v 10.959	163,3	100,7	22,2	3,6	12,2	1,9

Noten : zie volgende bladzijde.

XVII - 3. — RENDEMENT VAN DE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN ^{1 5} (vervolg)

Cumulatieve maandeijfers

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek (gegevens gewijzigd door de N.B.B.).

Tijdvak 2	Aantal getelde vennoot- schappen	Gestort kapitaal	Reserves	Nettoresultaat		Betaalbaar gestelde bruto- dividenden	Bruto- obligatie- coupons ³
				Winst	Verlies		
				(miljarden franken)			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	

B. — Vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in het buitenland

(incl. de vennootschappen waarvan de voornaamste bedrijvigheid in Kongo uitgeoefend wordt)

1959 12 maanden	560	49,5	22,7	8,3	0,5	6,3	0,2
1960 Januari	4	0,1	0,1	...	...	...	0,1
Eerste 2 maanden	11	0,2	0,2	0,1	...	...	0,1
Eerste 3 maanden	27	1,4	0,2	0,2	...	...	0,1
Eerste 4 maanden	58	1,8	0,8	0,3	...	0,2	0,1
Eerste 5 maanden	158	22,9	12,7	7,2	...	5,0	0,1
Eerste 6 maanden	309	36,4	17,0	8,6	0,2	6,4	0,1
Eerste 7 maanden	364	42,3	20,6	9,4	0,2	7,1	0,1
Eerste 8 maanden	376	43,0	20,9	9,5	0,3	7,1	0,1
Eerste 9 maanden	384	43,2	21,0	9,5	0,3	7,1	0,1
Eerste 10 maanden	407	43,5	21,2	9,6	0,3	7,1	0,1
Eerste 11 maanden	424	45,6	21,6	9,7	0,3	7,2	0,1
12 maanden	446	48,1	22,1	9,9	0,3	7,3	0,2
1961 Januari	3	0,7	0,4	...	...	...	...
Eerste 2 maanden	6	0,8	0,4	...	...	...	...
Eerste 3 maanden	14	1,0	0,4	0,1	...	...	...
Eerste 4 maanden	32	1,7	0,6	0,1	...	0,1	...
Eerste 5 maanden	82	20,6	11,0	5,5	0,2	3,5	...
Eerste 6 maanden	181	31,0	13,7	6,4	0,5	4,0	0,1
Eerste 7 maanden	225	34,6	15,3	6,7	0,7	4,1	0,1
Eerste 8 maanden	231	34,7	15,3	6,7	0,7	4,1	0,1
Eerste 9 maanden	242	35,7	15,8	6,8	0,7	4,2	0,1
Eerste 10 maanden	270	36,7	16,1	6,9	0,7	4,2	0,1
Eerste 11 maanden	287	39,0	16,9	7,0	0,8	4,3	0,1
12 maanden	310	40,9	18,7	7,2	1,0	4,4	0,1

C. — Algemeen totaal ⁴

1959 12 maanden	14.487	205,7	121,3	26,5	4,0	16,6	1,8
1960 Januari	150	2,6	1,1	0,3	...	0,2	0,3
Eerste 2 maanden	379	3,9	3,2	0,8	0,1	0,7	0,4
Eerste 3 maanden	2.293	21,0	12,7	2,9	0,4	1,8	0,6
Eerste 4 maanden	5.647	56,4	34,8	7,3	1,0	4,4	0,8
Eerste 5 maanden	9.516	125,6	75,9	20,0	2,4	12,4	0,9
Eerste 6 maanden	11.581	158,1	95,0	24,5	2,9	15,1	1,1
Eerste 7 maanden	12.293	172,1	104,2	26,2	3,0	16,8	1,3
Eerste 8 maanden	12.497	173,8	105,3	26,4	3,1	16,8	1,4
Eerste 9 maanden	12.891	176,5	107,2	26,9	3,2	16,5	1,5
Eerste 10 maanden	13.495	186,2	111,2	28,3	3,4	17,3	1,7
Eerste 11 maanden	13.904	201,9	119,4	30,5	3,5	18,5	1,9
12 maanden	14.804	211,6	124,6	31,8	3,6	19,1	2,1
1961 Januari	104	3,7	1,5	0,3	...	0,2	0,3
Eerste 2 maanden	276	4,6	3,1	0,7	0,1	0,7	0,4
Eerste 3 maanden	1.753	22,8	13,9	3,4	0,3	2,1	0,5
Eerste 4 maanden	4.425	69,3	41,1	9,2	1,6	5,3	0,7
Eerste 5 maanden	7.379	131,4	77,3	19,9	3,0	11,5	0,8
Eerste 6 maanden	9.053	155,6	90,8	23,1	3,6	13,1	1,1
Eerste 7 maanden	9.580	165,8	97,2	24,4	3,9	13,8	1,3
Eerste 8 maanden	9.751	166,6	97,7	24,5	3,9	13,8	1,4
Eerste 9 maanden	10.060	168,9	99,5	24,8	3,9	14,0	1,5
Eerste 10 maanden	10.571	178,6	102,9	26,0	4,1	14,7	1,6
Eerste 11 maanden	10.897	193,9	112,2	28,2	4,3	15,9	1,8
12 maanden	11.269	204,2	119,4	29,4	4,6	16,6	2,0

¹ Belgische vennootschappen : naamloze vennootschappen en commanditaire vennootschappen op aandelen van Belgisch recht.

² Voor de kolommen (1) tot (6) : maand waarin het dividend werd betaald.

³ De obligatiecoupons worden, zoals de dividenden, geteld in de maand waarin zij werden betaald. De betaling van de obligatiecoupons kan deze van de dividenden voorafgaan. Om die reden vertegenwoordigen niet alle obligaties waarvan de coupons in kolom (7) voorkomen noodzakelijk leningen van vennootschappen waarop de voorafgaande kolommen betrekking hebben.

⁴ Excl. de N.B.B., de N.M.K.N. en de Sabena.

⁵ Vanaf 1961, heeft men in deze statistiek rekening gehouden met de geleidelijke omschakeling van de vennootschappen van Kongolees recht in vennootschappen van Belgisch recht, die hun bedrijvigheid uitoefenen in Kongo. De vennootschappen van Kongolees recht worden niet meer in bovenstaande statistiek opgenomen.

XVII - 4. — UITGIFTEN VAN VENNOOTSCHAPPEN ¹

Jaarcijfers
(miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek (gegevens gewijzigd door de N.B.B. 2).

Jaren	Aandelen		Obligaties (nominaal bedrag)				Aandelen en obligaties	Aandelen en obligaties	
	nominale uitgiften	netto- uitgiften	Niet doorlopende uitgiften			doorlopende netto- uitgiften	Totale netto- uitgiften	Totale netto- uitgiften	Totale netto- uitgiften (N.I.S.)
			uitgiften	aflossingen	netto- uitgiften				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (3) - (4)	(6)	(7) = (5) + (6)	(8) = (2) + (7)	(9)	

Vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in België

1953	4.601	1.556	1.068	r 700 ³	r 368 ³	n.b.	r 368 ³	r 1.929 ³	2.525 ⁴
1954	7.358	3.489	1.777	879	898	529	1.427	4.916	8.331
1955	14.192	4.273	1.560	1.257	303	532	835	5.108	8.597
1956	16.557	3.503	1.701	1.404	297	389	686	4.189	6.562
1957	27.682	5.573	3.220	1.449	1.771	833	2.604	8.177	10.687
1958	8.801	4.908	3.144	1.507	1.637	1.288	2.925	7.833	12.920
1959	10.227	3.760	3.196	1.568	1.628	814	2.442	6.202	11.317
1960	16.065	6.212	1.367	1.682	- 315	965	650	6.862	11.130
1961	19.013	4.686	1.598	1.566	32	791	823	5.509	10.111

Vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in het buitenland ⁵

1953	3.271	2.002	130	n.b.	130	n.b.	130	2.132	1.834 ⁴
1954	2.760	1.764	392	66	326	...	326	2.090	1.445
1955	4.711	2.995	316	91	225	- 7	218	3.213	2.625
1956	8.630	3.146	341	110	231	5	236	3.382	2.637
1957	6.994	1.759	724	171	553	...	553	2.312	1.905
1958	2.282	1.162	450	124	326	51	377	1.539	1.119
1959	2.442	613	215	87	128	- 21	107	720	606
1960	6.443	1.685	80	177	- 97	- 21	- 118	1.567	1.461
1961	209	145	...	85	- 85	- 24	- 109	36	- 73

Algemeen totaal

1953	7.872	3.558	1.198	r 700 ³	r 498 ³	n.b.	r 498 ³	r 4.056 ³	4.359 ⁴
1954	10.118	5.253	2.168	944	1.224	529	1.753	7.006	9.776
1955	18.903	7.268	1.876	1.348	528	525	1.053	8.321	11.222
1956	25.187	6.649	2.042	1.514	528	394	922	7.571	9.199
1957	34.676	7.332	3.944	1.620	2.324	833	3.157	10.489	12.592
1958	11.083	6.070	3.594	1.631	1.963	1.339	3.302	9.372	14.039
1959	12.669	4.373	3.411	1.655	1.756	793	2.549	6.922	11.923
1960	22.508	7.897	1.447	1.859	- 412	944	532	8.429	12.591
1961	19.222	4.831	1.598	1.651	- 53	767	714	5.545	10.038

¹ Belgische vennootschappen : naamloze, commanditaire op aandelen en personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van Belgisch recht. Kongolese vennootschappen (tot 30 juni 1960) : aandelen- en personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van Kongolees recht (zie noot 5).

² Deze wijzigingen bestaan enerzijds uit de opnemings van de bijstortingen en anderzijds uit de verwijdering van de doorlopende en niet doorlopende uitgiften van de overheidssector (N.M.K.N., Sabena) en van de netto-uitgiften van obligaties en kasbons van de Belgische banken.

³ Ramingen N.B.B.

⁴ Aflossingen niet afgetrokken.

⁵ Tot 30 juni 1960, incl. de Belgische vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in Kongo en de vennootschappen van Kongolees recht. Vanaf juli 1960 zijn de vennootschappen van Kongolees recht niet meer in deze statistiek opgenomen.

N. B. — Kol. (1) en (9) : bedragen overgenomen zonder wijziging van de statistieken van het N.I.S. — kol. (2) tot (8) : bedragen gewijzigd door de N.B.B. zoals hierboven in noot 2 aangeduid.

Kol. (1) : oprichtingen van vennootschappen en kapitaalverhogingen — kol. (2) : gestorte bedragen op aandelen (verminderd met de stortingen andere dan in chartaal geld), uitgiftepremie en bijstortingen — kol. (3) : nieuwe uitgiften (gedeelte dat werkelijk uitgegeven werd tijdens het jaar), verhoogd met het saldo van voorgaande uitgiften, verminderd met conversieleningen.

Bibliografische referenties : *Statistisch Jaarboek voor België.* — *Statistisch Tijdschrift van het N.I.S.* — *Belgische Economische Statistieken 1941-1960* (N.B.B.). — *Bulletin mensuel des Statistiques* (Beurscommissie van Brussel). — *Weekberichten van de Kredietbank.*

XVII - 5. — UITGIFTEN VAN VENNOOTSCHAPPEN ¹

Maandelijks cijfers ²

(miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek (gegevens gewijzigd door de N.B.B. ³).

Tijdvak	A. — Vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in België				B. — Vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in het buitenland ⁴			
	Aandelen		Obligaties (nominaal bedrag)	Aandelen en obligaties	Aandelen		Obligaties (nominaal bedrag)	Aandelen en obligaties
	nominale uitgiften (1)	netto-uitgiften (2)	niet-doorlopende bruto-uitgiften (3)	Totaal (4) = (2) + (3)	nominale uitgiften (5)	netto-uitgiften (6)	niet-doorlopende bruto-uitgiften (7)	Totaal (8) = (6) + (7)
1959 Eerste 6 maanden ...	4.647	1.694	661	2.355	1.179	328	...	328
Eerste 9 maanden ...	6.720	2.064	880	2.944	2.201	460	...	460
12 maanden	10.227	3.324	3.196	6.520	2.442	500	116	616
1960 Eerste 3 maanden ...	1.950	1.016	79	1.095	731	63	...	63
Eerste 6 maanden ...	5.282	2.409	302	2.711	5.055	258	...	258
Eerste 9 maanden ...	10.044	3.987	805	4.792	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
12 maanden	16.065	5.216	1.213	6.429	6.443	1.628	20	1.648
1961 Eerste 3 maanden ...	2.929	645	176	821	28	...	...	...
Eerste 6 maanden ...	6.873	1.847	357	2.204	145	6	...	6
Eerste 9 maanden ...	8.945	2.648	472	3.120	145	6	...	6
12 maanden	19.013	3.681	777	4.458	209	45	...	45
1961 Januari	398	122	146	268	...	...	...	...
Februari	1.644	327	...	327	6	...	...	...
Maart	887	196	30	226	22	...	...	...
April	1.385	189	131	320	...	...	...	...
Mei	769	344	...	344	30	6	...	6
Juni	1.790	669	50	719	87	...	...	...
Juli	950	268	90	358	...	...	...	...
Augustus	473	234	25	259	...	...	...	...
September	649	299	...	299	...	...	...	...
Oktober	1.500	350	25	375	...	...	...	...
November	2.694	173	173	346	42	39	...	39
December	5.877	510	107	617	22	...	...	...
1962 Januari	1.067	308	100	408	...	...	...	...
Februari	1.137	220	...	220	...	...	...	...
Maart	1.456	674	5	679	19	...	...	...
April	924	304	1.000	1.304	...	...	...	...
Mei	2.359	343	...	343	...	...	...	...
Juni	989	214	...	214	...	...	...	...
Juli	5.104	1.270	...	1.270	...	...	...	...
Augustus	1.026	1.091	...	1.091	...	...	...	...

¹ Belgische vennootschappen : naamloze vennootschappen, vennootschappen bij wijze van geldschieting op aandelen en personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid onder Belgisch recht. — Kongolese vennootschappen (tot 30 juni 1960) : aandelenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid en personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid onder Kongolees recht.

² De cijfers van deze tabel verschillen in volgende opzichten met die welke in tabel XVII - 4 voorkomen : a) de netto-uitgiften van aandelen bevatten de bijstortingen niet; b) de obligatieuitgiften zijn bruto (aanschrijvingen niet afgetrokken) en houden geen rekening met de doorlopende uitgiften.

³ De wijzigingen bestaan in het uitschakelen van de obligaties en aandelen van de publieke sector (deze van de Sabena voor de door de tabel bestreken periode).

⁴ Tot 30 juni 1960, incl. de Belgische vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in Kongo en de vennootschappen van Kongolees recht. Vanaf juli 1960 zijn de vennootschappen van Kongolees recht niet meer in deze statistiek opgenomen.

XVIII. — GELDMARKT

1. MARKT VAN HET DAGGELD EN VAN HET GELD OP ZEER KORTE TERMIJN *

(miljoenen franken)

Daggemiddelden	Bedragen uitgeleend door de				Bedragen ontleend door de				Totaal (9) = (1) + (2) + (3) + (4) of (5) + (6) + (7) + (8)	Torug- getrokken bedragen (10)
	Deposito- banken 1	Renten- fonds	H.W.I.	Overige instel- lingen 2	Deposito- banken 1	Renten- fonds	H.W.I.	Overige instel- lingen 3		
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)		
1953	2.378	...	76	2.937	9	2.153	2.842	387	5.391	...
1954	2.330	...	21	2.985	19	2.276	2.733	308	5.336	...
1955	2.325	...	...	3.314	23	2.807	2.556	253	5.639	43
1956	2.428	...	15	2.780	22	2.313	2.602	286	5.223	185
1957	2.288	...	...	3.305	17	2.786	2.514	276	5.593	5
1958	2.078	...	8	1.821	15	968	2.504	420	3.907	577
1959	2.191	159	...	1.165	73	29	2.981	432	3.515	188
1960	2.415	1.107	...	1.561	1.025	10	3.001	1.047	5.083	37
1961	2.487	1.811	...	1.523	1.817	1	3.014	989	5.821	23
1960 4 ^e kwartaal	2.482	800	...	1.452	1.272	1	2.599	862	4.734	90
1961 1 ^e kwartaal	2.527	1.084	...	1.409	1.449	...	2.464	1.107	5.020	3
2 ^e kwartaal	2.381	2.128	...	1.573	1.993	...	3.224	865	6.082	...
3 ^e kwartaal	2.320	2.766	...	1.650	2.069	...	3.703	964	6.736	...
4 ^e kwartaal	2.714	1.297	...	1.468	1.772	3	2.688	1.016	5.479	90
1962 1 ^e kwartaal	1.858	439	12	1.338	1.346	5	1.221	1.075	3.647	886
2 ^e kwartaal	1.507	943	...	1.968	1.484	...	2.934	...	4.418	243
1961 Augustus	2.423	2.667	...	1.809	2.069	...	3.820	1.010	6.899	...
September	2.421	2.471	...	1.432	1.908	...	3.504	912	6.324	...
Oktober	2.777	1.415	...	1.490	1.595	...	3.037	1.050	5.682	17
November	2.573	1.187	...	1.721	2.051	...	2.819	611	5.481	2
December	2.794	1.282	...	1.178	1.674	10	2.166	1.404	5.254	261
1962 Januari	2.680	74	22	1.216	965	...	1.864	1.163	3.992	844
Februari	1.236	733	15	1.175	1.755	15	550	839	3.159	1.536
Maart	1.600	539	...	1.608	1.355	...	1.248	1.144	3.747	339
April	1.389	576	...	1.991	1.497	...	1.329	1.130	3.956	367
Mei	1.517	675	...	2.682	1.774	...	1.629	1.471	4.874	362
Juni	1.614	1.579	...	1.230	1.182	...	3.241	...	4.423	...
Juli	1.087	2.208	...	1.786	1.986	...	3.095	...	5.081	...
Augustus	1.123	1.272	...	1.676	1.911	...	2.160	...	4.071	...

* Van 27 februari 1956 tot 10 november 1959 verhandelde men, naast het daggeld, ook geld dat op 5 en 10 dagen werd uitgeleend of ontleend. Deze bedragen zijn derhalve in bovenstaande cijfers begrepen. Sedert 17 november 1959 wordt er geen geld op 5 en 10 dagen meer uitgeleend of ontleend.

¹ Tot 16 november 1959, slechts de depositobanken te Brussel en te Antwerpen. Nadien ook deze van andere plaatsen.

² Tot 16 november 1959 inzonderheid de A.S.L.K., de Centrale Bank van Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi, de R.M.Z., het Gemeentekrediet en sedert 17 november 1959 inzonderheid de A.S.L.K., het Gemeentekrediet, de N.M.B.S.

³ Tot 16 november 1959 inzonderheid de N.M.K.N., de Centrale Bank van Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi, de Nationale Delcredereerdienst en sedert 17 november 1959 inzonderheid de Belgische Delcredereerdienst, de N.K.B.K., de N.M.K.N.

XVIII - 3. — BEDRIJVIGHEID VAN DE VERREKENINGSKAMERS
Debetverrichtingen

Maandgemiddelden of maanden	Aantal kamers	Brussel						Provincie		Algemeen totaal	
		Geld op zeer korte termijn 1		Andere verrichtingen 2		Totaal		Duizenden stukken	Miljarden franken	Duizenden stukken	Miljarden franken
		Duizenden stukken	Miljarden franken	Duizenden stukken	Miljarden franken	Duizenden stukken	Miljarden franken				
1953	38	2	155	164	87	166	242	185	56	351	298
1954	38	2	138	174	92	176	230	200	55	376	285
1955	38	2	133	188	96	190	229	210	56	400	285
1956	38	2	127	212	110	214	237	222	63	436	300
1957	38	2	119	232	128	234	247	239	66	473	313
1958	38	2	113	245	131	247	244	235	63	482	307
1959	39	2	124	248	142	250	266	237	64	487	330
1960	39	3	208	289	158	292	366	243	57	535	423
1961	39	3	235	409	167	412	402	261	62	673	464
1960 4 ^e kwartaal	39	3	192	309	167	312	359	245	56	557	415
1961 1 ^e kwartaal	39	3	208	378	161	381	369	258	60	639	429
2 ^e kwartaal	39	3	239	412	163	415	402	261	59	676	461
3 ^e kwartaal	39	3	273	397	164	400	437	249	61	649	498
4 ^e kwartaal	39	3	220	450	181	453	401	274	65	727	466
1962 1 ^e kwartaal	39	3	146	488	318	491	321	276	64	767	385
2 ^e kwartaal	39	3	169	474	182	477	351	282	65	759	416
1961 Augustus	39	3	293	406	164	409	457	254	64	663	521
September	39	3	256	384	153	387	409	243	61	630	470
Oktober	39	3	239	454	183	457	422	286	66	743	488
November	39	3	221	434	175	437	396	269	65	706	461
December	39	3	200	463	185	466	385	265	63	731	448
1962 Januari	39	3	169	521	181	524	350	294	68	818	418
Februari	39	2	115	458	177	460	292	257	59	717	351
Maart	39	3	155	486	166	489	321	278	66	767	387
April	39	3	147	479	184	482	331	279	63	761	394
Mei	39	3	192	492	188	495	380	284	66	779	446
Juni	39	3	168	450	174	453	342	285	67	738	409
Juli	39	3	205	465	231	468	436	299	70	767	506
Augustus	39	3	164	438	185	441	349	273	66	714	415

1 Betreft het daggeld en, van 27 februari 1956 tot 16 november 1959, het op 1, 5 en 10 dagen uitgeleende of ontleende geld. Sedert 17 november 1959 wordt het geld op 5 en 10 dagen niet meer verhandeld.
2 Effecten, overheidspapier, coupons, overschrijvingen, cheques, wissels, promessen, kwijtschriften, transacties met het buitenland, enz.

Bibliografische referenties : *Belgische Economische Statistieken 1941-1950* (N.B.B.). — *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting* (N.B.B.) : XXVIIIe jaargang, deel I, n° 5, mei 1953 : « Een nieuwe statistiek : de daggeldmarkt (call money) » — XXXVe jaargang, deel I, n° 4, april 1960 : « De Belgische geldmarkt ».

XIX. — DISCONTO-, RENTE- EN RENDEMENTS- PERCENTAGES

(In pct. per jaar)

1. — DISCONTO- EN RENTETARIEF VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

Datum van de wijziging	Disconto						Voorschotten in rekening-courant en beleningen op *				
	Geaccepteerd in een bank gedomicilieerd papier, warrants	Accepten vooraf door de N.B.B. geveiseerd	Geaccepteerd niet in een bank gedomicilieerd papier	Niet geaccepteerd papier		Promessen	Schatkistcertificaten			andere overheidsfondsen 2	
				in een bank gedomicilieerd	niet in een bank gedomicilieerd		uitgegeven op maximum 866 dagen 1	certificaten van het Rentenfonds; uitgegeven op maximum 866 dagen			
1957 21 maart	3,50	3,50	4,25	5,—	5,25	5,25	Rentevoet van het certificaat + 5/16 pct., minimum 2,25 pct.	—	—	5,25	
25 juli	4,50	4,50	5,25	6,—	6,25	6,25				6,25	
12 november	4,50	4,50	5,25	6,—	6,25	6,25				6,25	
1958 27 maart	4,25	4,25	5,—	5,75	6,—	6,—	Rentevoet van het certificaat + 5/16 pct minimum 2,25 pct.	—	—	6,—	
5 juni	4,—	4,—	4,75	5,50	5,75	5,75				5,75	
3 juli	3,75	3,75	4,50	5,25	5,50	5,50				5,50	
28 augustus	3,50	3,50	4,25	5,—	5,25	5,25				5,25	
30 oktober ...	3,50	3,50	4,—	4,50	5,—	5,—				5,—	
1959 8 januari ...	3,25	3,25	3,75	4,25	4,75	4,75	—	—	—	4,75	
24 december	4,—	4,—	4,50	4,75	5,25	5,25				5,—	
1960 4 augustus	5,—	5,—	5,50	5,75	6,25	6,25	—	—	—	6,25	
		Met betrekking tot invoer uitvoer									
10 november	5,—	5,—	4,—	5,50	5,75	6,25	6,25	—	—	—	6,25
1961 24 augustus	4,75	4,75	3,75	5,25	5,50	6,—	6,—				6,—
28 december	4,50	4,50	3,50	5,—	5,25	5,75	5,75	2,25	4,50	5,25	5,75
1962 18 januari ...	4,25	4,25	3,25	4,75	5,—	5,50	5,50	2,25	4,25	5,—	5,50
22 maart	4,—	4,—	3,—	4,50	4,75	5,25	5,25	2,25	4,—	4,50	5,25
9 augustus	3,75	3,75	3,—	4,25	4,50	5,—	5,—	2,25	3,75	4,25	5,—

1 Vóór 21 maart 1957 vermeld onder het hoofd : « Schatkistcertificaten met ten hoogste 12 maanden looptijd ».

2 Incl. de schatkistcertificaten met meer dan 12 maanden looptijd. — Alleen de effecten en overheidsfondsen « aan toonder » in Belgische franken luidend, worden in onderpand aanvaard.

* Quotiteit van het voorschot op 31 augustus 1962.

Schatkistcert. en cert. v.h. Rentenfonds uitgegeven op max. 866 d. ... max. 95 pct. | Andere overheidsfondsen (zie noot 2) ..... max. 80 pct.

XIX - 2. — DAGGELDRENTE

Gemiddelden 1	
1957 Van 1-1 tot 11-11 2	1,70
Van 12-11 tot 31-12 3	2,25
1958	1,41
1959 Van 1-1 tot 16-11	1,01
Van 17-11 tot 31-12	2,11
1960	2,80
1961	2,57
1961 September	2,50
Oktober	2,54
November	2,44
December	2,25
1962 Januari	1,51
Februari	1,48
Maart	1,87
April	1,74
Mei	1,82
Juni	2,32
Juli	2,73
Augustus	2,36

XIX - 3. — RENTEVOET VAN DE SCHATKISTCERTIFICATEN EN VAN DE CERTIFICATEN VAN HET RENTENFONDS

Einde tijdvak	Schatkistcertificaten op zeer korte termijn 4				Schatkistcertificaten B en certificaten van het Rentenfonds 5	Datum	Schatkistcertificaten uitgegeven bij gunning 8		
	1 maand	2 maanden	3 maanden	4 maanden			6 maanden	9 maanden	12 maanden
1957	3,—	3,25	3,75	4,25	3,75	1958 6 jan. . .	4,676	5,059	5,988
1958	1,50	1,75	2,—	2,50	2,75	1959 6 jan. . .	3,398	3,646	3,860
1959	2,75	3,—	3,25	3,50	3,25	1960 5 jan. . .	4,171	*	4,354
1960	4,—	4,25	4,50	4,75	4,75	1961 6 jan. . .	4,862	4,925	4,956
1961	3,50	3,75	4,—	4,25	4,25	1962 4 jan. . .	4,283	4,364	*
1961 Sept.	3,75	4,—	4,25	4,50	4,50				
1961 Okt.	3,75	4,—	4,25	4,50	4,50	1961 3 okt. . .	4,703	4,800	4,900
1961 Nov.	3,75	4,—	4,25	4,50	4,50	7 nov. . . .	4,700	4,800	4,900
1961 Dec.	3,50	3,75	4,—	4,25	4,25	5 dec. . . .	4,700	4,800	4,900
						1962 4 jan. . .	4,283	4,364	*
1962 Jan.	3,10	3,35	3,60	—	3,80 3,99	6 feb.	3,766	3,802	3,958
1962 Febr.	3,—	3,20	3,40	—	3,60 3,65	6 maart . . .	3,700	3,750	3,850
1962 Maart	2,90	3,10	3,30	—	3,50 3,54	3 april . . .	3,541	3,587	3,604
1962 April	2,50	2,75	3,—	—	3,40 3,43	3 mei	3,481	3,500	3,550
1962 Mei	2,50	2,75	3,—	—	3,30 3,34	5 juni	3,396	3,450	3,500
1962 Juni	2,50	2,75	3,—	—	3,25 3,25	3 juli	3,370	3,450	3,498
1962 Juli	2,50	2,75	3,—	—	3,30 3,28	7 aug.	*	3,450	3,500
1962 Aug.	2,50	2,70	2,90	—	3,15 3,20	4 sept. . . .	3,299	3,375	3,379

1 Betreft, tot 16 november 1959, het eenvoudig rekenkundig gemiddelde van de enige dagelijkse rentevoet.

Sedert 17 november 1959 : gemiddelde van de gemiddelde dagelijkse rentevoeten gewogen met de ontleende bedragen.

2 Van 19 november 1940 t.e.m. 3 augustus 1955 bedroeg het tarief 1,25 pct.; van 4 augustus tot einde december 1955 was het 1,50 pct. Gemiddelde 1950 : 1,58.

3 De hervorming van de geldmarkt in november 1957 betrof o.m. de verhoging van de rente voor de bij de banken geplaatste schatkistcertificaten op 4 maanden.

nadien certificaten B genoemd, hetgeen ruimere schommelingen van de daggeldrente mogelijk maakte.

4 Cfr. Ministerieel besluit van 9 november 1957 (Belgisch Staatsblad van 10 november 1957, blz. 8.028).

5 De schatkistcertificaten B worden hetzij door de banken, hetzij door het Rentenfonds aangehouden; de certificaten van het Rentenfonds worden door de banken aangehouden. Deze beide soorten certificaten vloeiden voort uit de hervorming van de geldmarkt in november 1957; de schatkistcertificaten B ontstonden uit de conversie, ten belope van F 8,9 miljard, van de schuld op korte termijn die toen bij de banken was ondergebracht, terwijl het saldo van die schuld, zegge F 20 miljard, werd omgezet in schatkistcertificaten A op 12 maanden tegen 1 15/16 pct. (Ministerieel besluit van 9 november 1957, Belgisch Staatsblad van 10 november 1957, blz. 8.030). Het uitstaande bedrag van de schatkistcertificaten B, zoals trouwens dat van de schatkistcertificaten A, schommelt niet; op 8 april 1960 werd het nochtans door omzetting van schatkistcertificaten A op F 0,1 miljard gebracht. Sedert de hervorming van de geldmarkt van november 1957 waren de schatkistcertificaten A en B en de certificaten van het Rentenfonds het enige overheidspapier dat in aanmerking kwam voor de samenstelling van de zgn. « gedeeltelijke » dekking van de deposito's op maximum één maand bij de banken met grote en gemiddelde circulatie, tot bij de opheffing van deze dekking op 1 januari 1962. Tot einde 1961 was de rente van de schatkistcertificaten B en van de certificaten van het Rentenfonds gebonden aan de discontovoet van de Nationale Bank van België voor geaccepteerde in een bank gedomicilieerde wissels; sedert 1 januari 1962 wordt de rente voor de certificaten van het Rentenfonds vastgesteld door wekelijkse gunningen die eveneens de rente voor de schatkistcertificaten B bepalen.

6 Percentage van de laatste wekelijkse gunning van de maand.

7 Gewogen gemiddelde van de percentages bepaald door de wekelijkse gunningen van de maand.

8 De rentevoeten voor de gunningen van schatkistcertificaten op 6, 9 en 12 maanden zijn gemiddelde rentevoeten, gewogen door de bedragen van de toegewezen certificaten, terwijl de rentevoet voor de schatkistcertificaten B en de Rentenfondscertificaten een enige rentevoet is, geldig voor al de toegewezen certificaten (hoogste door het Rentenfonds in aanmerking genomen rentevoet).

* Geen gunning.

**XIX - 4. — RENTETARIEF VOOR DEPOSITO'S IN BELGISCHE FRANKEN
BIJ DE BANKEN EN BIJ DE ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS**

Einde periode	Tarief I 1 Depositorekeningen					Algemene Spaarkas (Sparenlagen van particulieren)		
	direct opeisbaar	met 15 dagen opzegging ²	op termijn ²			tot 75.000 F	van 75.001 F tot 150.000 F	boven 150.000 F
			1 maand	3 maanden	6 maanden			
1953	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1954	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1955	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1956	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1957	0,50	1,25	2,30	2,70	3,15	3,—	2,—	2,—
1958	0,50	0,90	1,35	1,75	2,15	3,— ³	2,—	2,—
1959	0,50	0,85	1,20	1,60	1,95	3,—	2,—	2,—
1960	0,50	1,75	2,85	3,45	3,60	3,— ³	2,— ⁴	2,— ⁴
1961 Augustus	0,50	1,50	2,65	3,30	3,45	3,— ³	2,— ⁴	2,— ⁴
September	0,50	1,50	2,65	3,30	3,45	3,— ³	2,— ⁴	2,— ⁴
Oktober	0,50	1,50	2,65	3,30	3,45	3,— ³	2,— ⁴	2,— ⁴
November	0,50	1,50	2,65	3,30	3,45	3,— ³	2,— ⁴	2,— ⁴
December	0,50	1,30	2,40	3,15	3,30	3,— ³	2,— ⁴	2,— ⁴
1962 Januari	0,50	1,15	2,15	3,00	3,15	3,— ³	2,— ⁴	2,— ⁴
Februari	0,50	1,15	2,15	3,00	3,15	3,— ³	2,— ⁴	2,— ⁴
Maart	0,50	1,10	1,90	2,75	2,90	3,— ³	2,— ⁴	2,— ⁴
April	0,50	1,10	1,90	2,75	2,90	3,— ³	2,— ⁴	2,— ⁴
Mei	0,50	1,10	1,90	2,75	2,90	3,— ³	2,— ⁴	2,— ⁴
Juni	0,50	1,10	1,90	2,75	2,90	3,— ³	2,— ⁴	2,— ⁴
Juli	0,50	1,10	1,90	2,75	2,90	3,— ³	2,— ⁴	2,— ⁴
Augustus	0,50	1,00	1,70	2,50	2,70	3,— ³	2,— ⁴	2,— ⁴

1 Tarief toegepast door ca. 25 banken, waaronder de voornaamste. Andere banken, vooral regionale, passen over het algemeen een hoger tarief toe. — 2 Van november 1957 tot einde 1961 bewoog de rente van de deposito's met opzeggingstermijn en van de deposito's op termijn in functie van de discontovoet van de N.B.B. voor geaccepteerde in een bank gedomicilieerde wissels. Sedert begin 1962 zijn de veranderingen die zij in functie van de marktvoorwaarden, de toestand van de betalingsbalans en het conjunctuurverloop ondergaat, het voorwerp van een akkoord, dat door overleg tussen de Nationale Bank van België en de Belgische Vereniging der Banken is voorgegaan. — 3 Voor 1958, 1960 en 1961, verhoging van de rente met 0,30 pct. voor de bedragen die gedurende het gehele kalenderjaar ingeschreven bleven. Geen vermeerdering in 1959. — 4 Vanaf 1 januari 1960, verhoging van de rente met 0,20 pct. voor de bedragen die gedurende het gehele kalenderjaar ingeschreven bleven.

XIX - 5. — RENDEMENT VAN VAST RENTENDE WAARDEN OP DE BEURS TE BRUSSEL *

Begin der periode	Geünificeerde schuld	Vervaldag binnen 2 tot 5 jaar		Vervaldag binnen 5 tot 20 jaar		Gewogen gemiddelden (excl. de Geünifi- ceerde schuld)
		(rendement alleen berekend volgens de notering)	Staat	Parastatale instellingen en Steden	Staat	
	4 pct. 1e r.	3,5 tot 5,5 pct.	3 tot 5,5 pct.	4 tot 5,75 pct.	3 tot 5,5 pct.	
1953	4,48	—	4,85 ¹	5,09 ²	—	5,05
1954	4,33	—	4,15 ¹	4,79 ²	—	4,70
1955	4,20	—	3,89 ¹	4,59 ²	—	4,46
1956	4,18	—	3,99 ¹	4,63	4,71	4,57
1957	4,47	—	5,17 ¹	5,54	5,59	5,45
1958	4,93	—	5,53 ¹	6,47	6,51	6,41
1959	4,29	—	4,44	4,85	4,93	4,85
1960	4,21	4,72	4,79	5,21	5,10	5,11
1961	4,39	5,55	5,69	6,07	5,80	5,89
1961 September	4,35	5,33	5,37	5,85	5,75	5,73
Oktober	4,35	5,33	5,32	5,81	5,75	5,71
November	4,36	5,37	5,35	5,79	5,75	5,70
December	4,39	5,27	5,26	5,71	5,70	5,69
1962 Januari	4,40	5,21	5,34	5,74	5,70	5,64
Februari	4,39	5,16	5,26	5,58	5,55	5,49
Maart	4,39	4,93	5,11	5,47	5,52	5,39
April	4,38	4,63	4,96	5,37	5,44	5,28
Mei	4,35	4,50	4,86	5,28	5,39	5,20
Juni	4,29	4,41	4,62	5,20	5,28	5,13
Juli	4,23	4,51	4,68	5,21	5,25	5,14
Augustus	4,23	4,28	4,60	5,06	5,17	5,01
September	4,18	4,33	4,54	4,96	5,09	4,93

* Tenzij anders vermeld is het gemiddelde rendement het percentage dat, toegepast bij de berekening van de actuele waarde van de gezamenlijke nog te ontvangen termijnen (aflossing, rente, gebeurlijke loten en premies) van de annuïteit, een actuele waarde geeft die gelijk is aan de koopprijs van het uitstaande kapitaal, berekend volgens de dagnotering, verhoogd met de courtage en gebeurlijk met de opgelopen rente.

¹ Leningen met een rentevoet van 4 en 4,5 pct. — ² Leningen met een rentevoet van 4,25 en 4,5 pct.

N. B. — Wijze van opstelling : zie *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting* (N.B.B.), XXXIe Jaargang, Deel I, nr 2, februari 1956.

Bibliografische referenties : *Belgisch Staatsblad* : weekstaten van de N.B.B. — *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting* (N.B.B.) : XXVie Jaargang, Deel I, Nr 6, juni 1951 : « De daggeldmarkt sedert september 1950 » ; XXVIIIe Jaargang, Deel I, Nr 5, mei 1953 : « Een nieuwe statistiek : de daggeldmarkt (call money) » ; XXXIe Jaargang, Deel II, Nr 5, november 1957 : « De hervorming van de geldmarkt » ; XXXVe Jaargang, Deel I, Nr 4, april 1960 : « De Belgische geldmarkt ».

XX. — BUITENLANDSE CIRCULATIEBANKEN

1. — DISCONTOVOET

Maand van de wijzigingen	Duitsland		Verenigde Staten ¹		Frankrijk		Groot-Brittannië		Italië		Nederland		Zweden		Zwitserland	
	Datum	Discontoet	Datum	Discontoet	Datum	Discontoet	Datum	Discontoet	Datum	Discontoet	Datum	Discontoet	Datum	Discontoet	Datum	Discontoet
Tarief van kracht op 1-1-1956 ...		3,50		2,50		3,—		4,50		4,—		2,50		3,75		1,50
1956 Februari .							16	5,50			7	3,—				
Maart	8	4,50														
April			13	2,75												
Mei	19	5,50														
Augustus .			24	3,—							25	3,25				
September .	6	5,—														
Oktober ...											22	3,75				
November .													22	4,—		
1957 Januari ...	11	4,50														
Februari ...							7	5,—								
April					11	4,—									15	2,50
Mei																
Juli											17	4,25	11	5,—		
Augustus .			23	3,50	12	5,—					16	5,—				
September .	19	4,—					19	7,—								
November .			15	3,—												
1958 Januari ...	17	3,50	24	2,75							24	4,50				
Maart			7	2,25			20	6,—			25	4,—				
April			18	1,75												
Mei							22	5,50					3	4,50		
Juni	27	3,—					19	5,—	7	3,50	14	3,50				
Augustus .							14	4,50								
September .			12	2,—												
Oktober ...					16	4,50										
November .			7	2,50			20	4,—			15	3,—				
1959 Januari ...	10	2,75									21	2,75				
Februari ...					5	4,25									26	2,—
Maart			6	3,—												
April					23	4,—										
Mei			29	3,50												
September .	4	3,—	11	4,—												
Oktober ...	23	4,—														
November .											16	3,50				
1960 Januari ...							21	5,—					15	5,—		
Juni	3	5,—	10	3,50			23	6,—								
Augustus .			12	3,—												
Oktober ...					6	3,50	27	5,50								
November .	11	4,—														
December .							8	5,—								
1961 Januari ...	20	3,50														
Mei	5	3,—														
Juli							25	7,—								
Oktober ...							5	6,50								
November .							2	6,—								
1962 Maart							8	5,50								
Maart							22	5,—								
April							26	4,50			25	4,—	6	4,50		
Juni													8	4,—		

¹ Federal Reserve Bank of New York.
 Voor de bepalingen van de officiële discontotarieven : zie « International Financial Statistics » (I.M.F.).

XX - 2. — BANQUE DE FRANCE

(millions de nouveaux francs français)

	1958 31 décembre	1959 31 décembre	1960 31 décembre	1961 31 décembre	1961 10 août	1962 9 août	1961 7 septembre	1962 6 septembre
ACTIF								
Encaisse or	2.476	4.322	4.322	4.322	4.322	4.322	4.322	4.322
Prêt d'or au Fonds de Stabilisation des changes	1.201	—	—	—	—	—	—	—
Disponibilités à vue à l'étranger	141	3.969	5.744	9.985	10.868	11.855	9.378	12.399
Avances au Fonds de Stabilisation des changes ¹	...	...	656	1.314	740	2.546	1.314	2.546
<i>Concours au Fonds Monétaire Interna- tional</i>						2.204		2.204
<i>Autres opérations</i>						342		342
Monnaies divisionnaires	84	101	23	18	18	28	17	13
Comptes courants postaux	512	669	561	553	514	600	518	618
Prêts à l'Etat	6.510	6.500 ²	6.500 ²	6.500 ²	6.500 ²	5.450 ²	6.500 ²	5.450 ²
Avances à l'Etat	4.337	2.640 ³	901 ³	2.358 ³	4.124 ³	4.413 ³	4.457 ³	4.530 ³
Portefeuille d'escompte :	22.217	16.392	18.851	18.675	14.638	16.812	15.364	15.838
<i>Effets escomptés sur la France</i>	6.707	4.232	5.118	5.846	5.106	6.697	5.018	6.116
<i>Effets escomptés sur l'étranger</i>	3	1	1	1	1	1	1	1
<i>Effets garantis par l'Office des céré- ales</i> ⁴	481	699	878	797	252	66	195	143
<i>Effets de mobilisation de crédits à moyen terme</i>	15.026	11.460	12.854	12.031	9.279	10.048	10.150	9.578
Effets négociables achetés en France ⁵	2.609	2.827	3.554	2.878	2.838	3.043	2.596	3.364
Avances à 30 jours sur effets publics ...	222	169	205	187	169	146	164	152
Avances sur titres	97	83	70	74	66	59	61	62
Avances sur or	...	...	...	...	...	...	...	...
Effets en cours de recouvrement	763	863	529	553	345	340	324	373
Divers	562	627	764	834	797	816	743	755
Total ...	41.731	39.162	42.680	48.251	45.939	50.430	45.758	50.422

PASSIF

Engagements à vue :								
Billets au porteur en circulation	34.694	34.947	39.320	44.348	41.527	47.077	41.844	47.188
Comptes créditeurs :	5.720	2.943	2.066	2.590	3.128	1.961	2.512	1.778
<i>Compte courant du Trésor public</i> ...	1	...	1	...	...	1	...	1
<i>Comptes des banques, institutions et personnes étrangères</i>	4.564	1.965	967	1.561	2.141	133	1.640	134
<i>Comptes courants des banques et institutions financières françaises</i>)						787		653
<i>Autres comptes courants et de dépôts de fonds; dispositions et autres engagements à vue</i>	1.155	978	1.098	1.029	987	1.040	872	990
Capital de la Banque	2	150	150	150	150	150	150	150
Divers	1.315	1.122	1.144	1.163	1.134	1.242	1.252	1.306
Total ...	41.731	39.162	42.680	48.251	45.939	50.430	45.758	50.422

¹ Convention du 27 juin 1949.

² Convention du 29 octobre 1959 approuvée par la loi du 28 décembre 1959 et convention du 8 mai 1962 approuvée par la loi du 7 juin 1962.

³ Convention du 29 octobre 1959 approuvée par la loi du 28 décembre 1959.

⁴ Loi du 15 août 1936, décret du 29 juillet 1939 et loi du 19 mai 1941.

⁵ Décret du 17 juin 1938.

XX - 3. — BANK OF ENGLAND

(millions of £)

	1959 28 February	1960 29 February	1961 28 February	1962 28 February	1961 9 August	1962 8 August	1961 6 September	1962 5 September
--	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	------------------	------------------	---------------------	---------------------

Issue Department

Government Debt	11	11	11	11	11	11	11	11
Other Government Securities	2.035	2.136	2.237	2.313	2.438	2.413	2.338	2.363
Other Securities	1	1	1	1	1	1	1	1
Coin other than Gold Coin	3	2	1	...	...	...	...	...
Amount of Fiduciary Issue	2.050	2.150	2.250	2.325	2.450	2.425	2.350	2.375
Gold Coin and Bullion	...	...	...	...	...	...	...	...
Total ...	2.050	2.150	2.250	2.325	2.450	2.425	2.350	2.375

Notes Issued :

In Circulation	2.013	2.116	2.212	2.302	2.411	2.388	2.326	2.313
In Banking Department	37	34	38	23	39	37	24	62
Total ...	2.050	2.150	2.250	2.325	2.450	2.425	2.350	2.375

Banking Department

Government Securities	265	274	425	507	378	373	427	359
Other Securities :								
Discounts and Advances	10	33	28	44	75	55	84	55
Securities	22	20	19	20	18	19	20	20
Notes	37	34	38	23	39	37	24	62
Coin	1	1	1	1	1	1	1	1
Total ...	335	362	511	595	511	485	556	497

Capital	15	15	15	15	15	15	15	15
Rest.	4	4	4	4	4	4	4	4
Public Deposits :								
(including Exchequer, Savings Banks, Commissioners of National Debt, and Dividend Accounts)	17	12	18	13	13	9	11	11
Special Deposits	—	—	155	241	171	159	214	158
Other Deposits :								
Bankers	229	264	251	249	239	228	245	240
Other Accounts	70	67	68	73	69	70	67	69
Total ...	335	362	511	595	511	485	556	497

XX - 4. — FEDERAL RESERVE BANKS

(millions of \$)

	1958 31 December	1959 31 December	1960 31 December	1961 31 December	1961 9 August	1962 8 August	1961 6 September	1962 5 September
ASSETS								
Gold certificate account	19.013	18.186	16.413	15.445	16.292	14.673	16.142	14.609
Redemption fund for F.R. notes	938	978	1.066	1.170	1.043	1.201	1.044	1.208
Total gold certificate reserves ...	19.951	19.164	17.479	16.615	17.335	15.874	17.186	15.817
F.R. notes of other Banks	477	524	525	—	—	—	—	—
Cash	336	359	363	320	388	387	386	367
Discounts and advances	64	458	33	130	473	647	68	119
Industrial loans	...	...	—	—	—	—	—	—
Acceptances :								
Bought outright	43	44	54	48	32	42	34	34
Held under repurchase agreement	6	31	20	3	—	—	—	—
U.S. Government securities :								
Bought outright :								
Bills	2.250	2.606	2.900	3.193	2.294	3.177	2.811	3.065
Certificates	18.650	10.507	9.060	1.699	1.710	5.771	1.683	9.538
Notes	2.868	11.010	12.481	19.984	19.839	17.356	19.872	13.772
Bonds	2.484	2.484	2.543	3.846	3.509	3.869	3.536	3.952
Total bought outright ...	26.252	26.607	26.984	28.722	27.352	30.173	27.902	30.327
Held under repurchase agreement	95	41	400	159	148	—	—	233
Total U.S. Government securities ...	26.347	26.648	27.384	28.881	27.500	30.173	27.902	30.560
Total loans and securities	26.460	27.181	27.491	29.062	28.005	30.862	28.004	30.713
Due from foreign banks	...	...	...	—	—	—	—	—
Cash items in process of collection	5.631	6.438	6.809	6.125	4.171	4.496	4.013	4.451
Bank premises	94	100	108	111	110	106	110	107
Other assets	146	262	209	237	285	728	205	576
Total assets ...	53.095	54.028	52.984	52.470^a	50.294^a	52.453^a	49.904^a	52.031^a

LIABILITIES

Federal Reserve notes	27.872	28.262	28.449	28.802	27.634	28.962	27.813	29.084
Deposits :								
Member bank reserves	18.504	18.174	17.080	17.387	16.987	17.267	16.580	17.157
U.S. Treasurer - general account	358	504	485	465	449	592	557	454
Foreign	273	345	217	279	255	197	274	177
Other	391	693	554	320	270	340	324	310
Total deposits ...	19.526	19.716	18.336	18.451	17.961	18.396	17.735	18.098
Deferred availability cash items	4.335	4.847	4.941	3.825	3.284	3.562	2.933	3.315
Other liabilities and accrued dividends ...	22	29	32	59	55	69	65	71
Total liabilities ...	51.755	52.854	51.758	51.137	48.934	50.989	48.546	50.568

CAPITAL ACCOUNTS

Capital paid in	363	388	409	445	429	460	430	460
Surplus	868	775	817	888	817	888	817	888
Other capital accounts	109	11	...	...	114	116	111	115
Total liabilities and capital accounts ...	53.095	54.028	52.984	52.470^a	50.294^a	52.453^a	49.904^a	52.031^a
Contingent liability on acceptances purchased for foreign correspondents	68	82	230	126	143	80	135	70
Industrial loan commitments	1	...	—	—	—	—	—	—
Ratio of gold certificate reserves to deposit and F.R. note liabilities combined ...	42,1 %	39,9 %	37,4 %	34,8 %	37,7 %	33,3 %	37,4 %	33,2 % ²

¹ Consolidated statement of condition of the twelve Federal Reserve Banks.

² « F.R. note liabilities combined » includes \$ 394 million of Federal Reserve notes of other Federal Reserve Banks netted out of the consolidated statement shown above.

³ Since 1-2-1961, this figure is not comparable with those of the preceding statements. The assets include no more the item « F. R. notes of other Banks ». Besides, the figure of the item « Cash items in process of collection » has been modified. In the liabilities, the figures relating to the « Federal Reserve notes » and the « Deferred availability cash items » have been modified too.

XX - 5. — DE NEDERLANDSCHE BANK

(miljoenen guldens)

	1958 31 december	1959 31 december	1960 31 december	1961 31 december	1961 7 augustus	1962 6 augustus	1961 4 september	1962 10 september
ACTIVA								
Goud	3.972	4.281	5.487	5.698	5.554	5.698	5.698	5.698
Vorderingen en geldswaardige papieren luidende in goud of in buitenlandse geldsoorten	1.603	786	1.107	484	795	1.003	466	683
Buitenlandse betaalmiddelen	1	1	...	...	1	...	...	...
Vorderingen op het buitenland luidende in guldens ¹	88	71	40	14	50	10	47	12
Wissels, promessen, schatkistpapier en schuldbrieven in disconto ²	...	6	...	48	...	...	...	...
Wissels, schatkistpapier en schuldbrieven door de Bank gekocht (art. 15, onder 4 ^o van de Bankwet 1948)	181	547	249	523	151	252	313	252
Voorschotten in rekening-courant (incl. beleningen) ³	40	62	12	52	5	5	6	3
Voorschotten aan de Staat (art. 20 van de Bankwet 1948)	...	...	...	...	...	...	...	...
Nederlandse munten	24	35	51	21	22	19	23	21
Belegging van kapitaal en reserves	159	165	174	183	181	188	183	188
Gebouwen en inventaris	1	1	1	1	1	1	1	1
Diverse rekeningen	15	12	12	8	6	10	5	8
Totaal ...	6.084	5.967	7.133	7.032	6.766	7.186	6.742	6.866
PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop	4.418	4.513	4.900	5.279	5.017	5.390	5.068	5.304
Bankassignaties	...	...	...	...	...	...	...	...
Rekening-courantsaldo's in guldens van ingezetenen	1.284	1.139	1.603	1.421	1.370	1.451	1.351	1.202
's Rijks schatkist	643	528	934	995	182	242	476	357
Banken in Nederland	485	484	519	283	951	1.008	665	652
Andere ingezetenen	156	127	150	143	237	201	210	193
Rekening-courantsaldo's in guldens van niet-ingezetenen	97	65	59	77	139	94	77	108
Buitenlandse circulatiebanken en daar- mede gelijk te stellen instellingen ...	—	56	48	71	135	87	70	100
Andere niet-ingezetenen	22	9	11	6	4	7	7	8
Saldo's voortvloeiende uit betalings- akkoorden	75	—	—	—	—	—	—	—
Saldo's luidende in buitenlandse geld- soorten	64	6	320	14	12	18	12	17
Kapitaal	20	20	20	20	20	20	20	20
Reserves	142	152	164	168	164	168	164	168
Diverse rekeningen	59	72	67	53	44	45	50	47
Totaal ...	6.084	5.967	7.133	7.032	6.766	7.186	6.742	6.866
¹ Waarvan uit hoofde van de liquidatie van bila- terale akkoorden	1	9	...	...	...	—	...	—
² Waarvan schatkistpapier, rechtstreeks door de Bank in disconto genomen	...	...	...	...	...	...	...	...
³ Waarvan aan Indonesië (wet van 15 maart 1958 — Staatsblad nr 99)	11	8	5	3	3	—	3	—
N. B. — Circulatie der door de Bank namens de Staat in het verkeer gebrachte munt- biljetten	110	105	110	69	72	65	70	63

XX - 6. — BANCA D'ITALIA

(miliardi di lire)

	1958 dicembre	1959 dicembre	1960 dicembre	1961 dicembre	1961 giugno	1962 giugno	1961 luglio	1962 luglio
Oro in cassa	5	5	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Oro all'estero dovuto dallo Stato	2	2	—	—	—	—	—	—
Cassa ¹	10	11	10	13	13	17	12	12
Portafoglio ²	386	430	443	500	432	510	441	507
Effetti ricevuti per l'incasso	...	...	...	...	...	...	...	...
Anticipazioni ³	34	46	64	107	128	151	106	131
Prorogati pagamenti	—	—	7	6	1	2	—	—
Ufficio italiano dei cambi	—	—	1.257	1.810	1.277	1.745	1.438	1.770
Disponibilita in divisa all'estero	62	62	63	63	63	64	63	64
Titoli emessi o garantiti dallo Stato	56	70	75	83	84	95	80	98
Immobili	...	...	...	...	...	...	...	...
Debitori diversi	1.654	2.191	119	123	124	170	131	153
Partite varie	3	3	2	—	—	—	—	—
Anticipazioni temporanee al Tesoro	77	77	64	—	—	—	—	—
Anticipazioni straordinarie al Tesoro	343	343	485	485	485	485	485	485
Emissioni per forze alleate	145	145	—	—	—	—	—	—
Conto corrente servizio tesoreria	137	—	—	—	—	—	—	—
Impieghi in titoli per conto del Tesoro	325	128	20	—	—	—	—	—
Servizi diversi per conto dello Stato	18	—	—	1	...	2	...	...
Spese	41	44	43	45	21	26	24	28
Totale attivo ...	3.298	3.557	3.652	4.236	3.628	4.267	3.780	4.248
Circolazione dei biglietti ⁴	2.061	2.237	2.424	2.779	2.313	2.648	2.407	2.735
Vaglia assegni e debiti a vista ⁵	26	28	23	39	18	18	21	23
Depositi in c/c liberi	167	130	117	118	107	94	89	78
Conti correnti vincolati	774	772	694	797	648	685	783	769
Creditori diversi	211	173	170	189	183	250	177	230
C/c servizio tesoreria	—	146	159	263	321	540	261	359
C/c servizio tesoreria — Fondo speciale	—	17	—	—	—	—	—	—
Tesoro dello Stato - plusvalenza rivalutaz. oro	—	—	—	—	—	—	—	—
Aiuti internazionali	14	—	—	—	—	—	—	—
Servizi diversi per conto dello Stato	—	5	16	—	11	...	12	20
Capitale	...	...	...	...	...	...	...	...
Fondo di riserva ordinario	2	2	3	4	4	4	4	4
Fondo di riserva straordinario	1	2	2	2	2	2	2	2
Rendite	42	45	44	45	21	26	24	28
Totale passivo e patrimonio ...	3.298	3.557	3.652	4.236	3.628	4.267	3.780	4.248
Depositanti in titoli e valori	4.413	3.604	4.407	4.775	5.008	5.859	4.853	5.637
¹ Comprese monete di Stato	8	8	5	6	5	8	5	8
² Compreso finanziamento ammassi	—	—	437	482	425	505	431	498
³ Comprese operazioni con privati	—	—	3	3	5	4	5	4
⁴ Compresi biglietti presso il Tesoro	1	2	2	2	2	1	1	2
⁵ Compresi vaglia e assegni	17	16	14	21	10	13	12	15

XX - 7. — DEUTSCHE BUNDESBANK

(Millionen DM.)

	1959 31 Dezember	1960 31 Dezember	1961 31 Dezember	1961 7 August	1962 7 August	1961 7 September	1962 7 September
AKTIVA							
Gold	10.934	12.286	14.426	13.935	14.441	14.408	14.445
Guthaben bei ausländischen Banken und Geldmarktanlagen im Ausland	8.249	15.905	11.387	12.591	10.136	10.742	10.311
Sorten, Auslandswechsel und -schecks ...	130	157	292	347	295	342	271
Kurz- und mittelfristige Kredite an inter- nationale Einrichtungen und Konsoli- dierungskredite	4.817	3.657	2.442	3.046	2.323	2.485	2.323
davon : a) aus der Abwicklung der E.Z.U.	3.156	1.993	1.038	1.628	924	1.065	923
b) an Weltbank	1.486	1.560	1.342	1.345	1.342	1.345	1.342
Deutsche Scheidemünzen	88	91	57	93	76	100	81
Postcheckguthaben	226	193	281	205	152	144	130
Inlandswechsel	853	1.283	1.146	1.168	1.343	1.042	1.154
Schatzwechsel und unverzinsliche Schatz- anweisungen	80	137	...	...	...	...	...
Lombardforderungen	234	419	220	18	18	18	22
Kassenkredite	265	79	167	2	540	2	270
Wertpapiere	235	324	1.484	786	1.428	886	1.425
Ausgleichsforderungen und unverzinsliche Schuldverschreibung	5.731	3.561	3.432	2.998	4.433	2.866	3.970
Kredite an Bund für Beteiligung an inter- nationale Einrichtungen	1.211	1.387	2.636	2.098	2.215	2.866	2.228
Forderungen an Bund wegen Forderungs- erwerb aus Nachkriegswirtschaftshilfe und Änderung der Wechselkurse	—	—	3.778	3.778	3.703	3.778	3.703
Sonstige Aktiva	311	370	307	305	236	304	269
	33.364	39.849	42.055	41.370	41.339	39.983	40.602

PASSIVA

Banknotenumlauf	19.046	20.470	22.992	20.791	22.266	21.121	22.712
Einlagen von	11.605	16.696	16.600	17.304	16.539	15.981	15.272
Kreditinstituten (einschliesslich Post- scheck und Postsparkassenämter) ...	9.344	13.036	11.615	10.928	10.762	10.851	10.404
Öffentlichen Einlegern	2.039	3.440	4.733	6.145	5.528	4.899	4.639
Anderen inländischen Einlegern	222	220	252	231	249	231	229
Verbindlichkeiten aus dem Auslandsge- schäft	672	447	368	1.162	281	841	380
Einlagen ausländischer Einleger	299	282	274	1.064	261	755	359
Sonstige	373	165	94	98	20	86	21
Rückstellungen	671	806	867	867	950	867	950
Grundkapital	290	290	290	290	290	290	290
Rücklagen	522	562	588	588	638	588	638
Sonstige Passiva	558	578	350	368	375	295	360
	33.364	39.849	42.055	41.370	41.339	39.983	40.602

XX - 8. — BANQUE NATIONALE SUISSE

(millions de francs suisses)

	1958 31 décembre	1959 31 décembre	1960 31 décembre	1961 31 décembre	1961 7 août	1962 7 août	1961 7 septembre	1962 7 septembre
ACTIF								
Encaisse or	8.329	8.369	9.455	11.078	10.050	10.641	10.506	10.637
Devises	561	535	583	842	1.377	924	1.381	747
Portefeuille effets sur la Suisse	58	58	53	70	47	54	46	64
<i>Effets de change</i>	58	58	53	70	47	54	46	64
<i>Rescriptions de la Confédération suisse</i>	...	...	...	...	...	...	...	...
Avances sur nantissement	22	40	38	66	12	12	11	10
Titres	45	44	43	43	43	43	43	43
<i>pouvant servir de couverture</i>	1	...	1	17	17	16	17	16
<i>autres</i>	44	44	42	26	26	27	26	27
Correspondants :		52	52	65	11	27	16	18
<i>en Suisse</i>	33	45	45	58	4	12	8	10
<i>à l'étranger</i>		7	7	7	7	15	8	8
Autres postes de l'actif	35	28	30	30	31	36	31	34
Total ...	9.083	9.126	10.254	12.194	11.571	11.737	12.034	11.553

PASSIF

Fonds propres	50	51	52	53	53	54	53	54
Billets en circulation	6.109	6.344	6.854	7.656	6.679	7.347	6.773	7.381
Engagements à vue	2.726	2.535	2.756	2.947	3.206	2.696	3.572	2.477
<i>Comptes de virements des banques du commerce et de l'industrie</i>	2.541	2.330	2.288	1.996	2.090	2.092	2.396	1.948
<i>Autres engagements à vue</i>	185	205	468	951	1.116	604	1.176	529
Comptes de virements de banques temporairement liés	—	—	—	1.035	1.035	1.035	1.035	1.035
Engagements à terme	—	—	390	293	400	400	400	400
Autres postes du passif	198	196	202	210	198	205	201	206
Total ...	9.083	9.126	10.254	12.194	11.571	11.737	12.034	11.553

Bibliografische referenties : International Financial Statistics (F.M.I.). — Banque de France : « Compte rendu des opérations ». — Report of the Bank of England. — Federal Reserve Bulletin. — De Nederlandsche Bank : Verslag over het boekjaar. — Banca d'Italia : Bollettino. — Geschäftsbericht der Deutschen Bundesbank. — Banque Nationale Suisse (rapports).

XX - 9. — BANQUE DES REGLEMENTS INTERNATIONAUX, A BALE ¹

Situations en millions de francs or

[unités de 0,29032258... gramme d'or fin (art. 5 des statuts)]

Actif	31	31	31	31	31	31	Passif	31	31	31	31	31	31
	décembre 1960	décembre 1961	juillet 1961	juillet 1962	août 1961	août 1962		décembre 1960	décembre 1961	juillet 1961	juillet 1962	août 1961	août 1962
I. Or en lingots et monnayé	1.636	2.340	2.054	2.720	2.377	2.722	I. Capital :						
II. Espèces en caisse et avoirs bancaires à vue	60	79	78	49	83	40	Actions libérées de 25 %	125	125	125	125	125	125
III. Portefeuille réescomptable : ...	277	193	738	223	352	247	II. Réserves :	23	24	24	25	24	25
1. Effets de commerce et acceptations de banque	19	18	19		20		1. Fonds de Réserve légale ...	10	11	11	12	11	12
2. Bons du Trésor	258	177	719		332		2. Fonds de Réserve générale .	13	13	13	13	13	13
IV. Effets div. remobilis. sur dem.	13	59	14	31	15	30	III. Dépôts (or) :	1.812	2.089	2.199	2.184	2.183	2.183
V. Dépôts à terme et avances : ...	1.130	1.217	1.230	1.140	1.226	1.115	1. Banques centrales :						
a) à 3 mois au maximum ...	918	1.019	1.089	977	1.170	991	a) de 9 à 12 mois	—	28	—	—	—	—
b) à 3 mois au maximum (or)	7	4	3	3	3	3	b) de 6 à 9 mois	—	—	—	16	—	10
c) de 3 à 6 mois	144	154	120	119	35	67	c) de 3 à 6 mois	24	10	24	62	3	40
d) de 6 à 9 mois	3	—	9	29	9	32	d) à 3 mois au maximum ...	329	182	440	158	306	185
e) de 9 à 12 mois	55	7	—	5	—	15	e) à vue	1.372	1.802	1.684	1.869	1.824	1.869
f) à plus d'un an	3	33	9	7	9	7	2. Autres déposants :						
VI. Autres effets et titres :	730	665	635	498	679	507	a) de 9 à 12 mois	—	10	—	—	—	—
1. Or :							b) de 6 à 9 mois	—	—	—	—	—	—
a) à 3 mois au maximum ...	73	10	42	31	57	58	c) de 3 à 6 mois	6	—	6	—	6	—
b) de 3 à 6 mois	39	10	40	41	25	17	d) à 3 mois au maximum ...	21	28	18	10	18	10
c) de 6 à 9 mois	—	—	—	3	—	—	e) à vue	60	29	27	69	26	69
d) de 9 à 12 mois	—	78	—	15	—	16	IV. Dépôts (monnaies) :	1.734	2.159	2.245	2.174	2.246	2.174
e) à plus d'un an	—	—	—	11	—	10	1. Banques centrales :						
2. Monnaies :							a) à plus d'un an	36	71	—	74	—	74
a) à 3 mois au maximum ...	445	375	356	185	303	210	b) de 9 à 12 mois	71	—	36	71	—	1
b) de 3 à 6 mois	80	113	105	60	206	43	c) de 6 à 9 mois	—	—	—	—	36	71
c) de 6 à 9 mois	4	2	51	33	67	49	d) de 3 à 6 mois	156	338	527	374	442	446
d) de 9 à 12 mois	23	10	23	19	3	3	e) à 3 mois au maximum .	1.167	1.465	1.415	1.278	1.483	1.188
e) à plus d'un an	66	67	18	100	18	101	f) à vue	30	40	56	14	41	16
VII. Actifs divers	1	1	1	4	1	4	2. Autres déposants :						
VIII. Fonds propres utilisés en exécution des accords de La Haye de 1930 pour placem. en Allemagne	68	68	68	68	68	68	a) de 9 à 12 mois	—	—	—	—	—	—
<i>Total actif ...</i>	3.915	4.622	4.818	4.733	4.801	4.733	b) de 6 à 9 mois	—	—	—	—	—	—
							c) de 3 à 6 mois	—	3	—	—	16	15
							d) à 3 mois au maximum ...	256	220	193	343	208	337
							e) à vue	18	22	18	20	20	26
							V. Divers	44	36	35	28	34	29
							VI. Comptes de profits et pertes ...	8	8	8	8	8	8
							VII. Prov. pour charges éventuelles	169	181	182	189	181	189
							<i>Total passif ...</i>	3.915	4.622	4.818	4.733	4.801	4.733

Exécution des accords de La Haye de 1930 :

Fonds placés en Allemagne : (voir note 2)	31	31	31	31	31	31	Dépôts à long terme :	31	31	31	31	31	31
1. Créances sur la Reichsbank et la Golddiskontbank, effets de la Golddiskontbank et de l'adm. des chemins de fer et bons de l'adm. des postes (échus)	221	221	221	221	221	221	1. Dépôts des Gouvernements créanciers au Compte de Trust des Annuités (voir note 3)	153	153	153	153	153	153
2. Effets et bons du Trésor du Gouvernement allemand (échus)	76	76	76	76	76	76	2. Dépôt du Gouvernem. allem.	76	76	76	76	76	76
<i>Total ...</i>	297	297	297	297	297	297	Fonds propres utilisés en exécution des accords (voir ci-dessus)	68	68	68	68	68	68
							<i>Total ...</i>	297	297	297	297	297	297

Note 1. — Ne sont pas inclus dans la présente situation l'or sous dossier, les effets et autres titres détenus en garde pour le compte de Banques Centrales et d'autres déposants. N'y sont pas compris non plus l'or sous dossier, les avoirs en banque, les effets et autres titres détenus par la Banque en sa qualité d'Agent de l'Organisation de Coopération et de Développement Economiques (Accord Monétaire Européen), de Tiers Convenu aux termes du contrat de nantissement conclu avec la Haute Autorité de la Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier, ainsi que de Mandataire-trustee ou d'Agent financier d'emprunts internationaux.

Note 2. — Aux termes d'une Convention en date du 9 janvier 1953 conclue entre le Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne et la Banque et qui fait partie de l'Accord sur les dettes extérieures allemandes du 27 février 1953, il a été convenu que la Banque ne réclamerait pas avant le 1er avril 1966 le remboursement en principal de ses placements en Allemagne qui sont indiqués ci-dessus, y compris les intérêts arriérés y afférents à la date du 31 décembre 1952.

Note 3. — La Banque a reçu de Gouvernements dont les dépôts s'élèvent à l'équivalent de francs or 149.920.880,—, confirmation qu'ils ne pourront lui demander, au titre de tels dépôts le transfert de montants supérieurs à ceux dont elle pourra elle-même obtenir le remboursement et le transfert par l'Allemagne dans les monnaies agréées par la Banque.

VOORNAAMSTE GEBRUIKTE AFKORTINGEN.

	A.S.L.K.	Algemene Spaar- en Lijfrentekas.
B.I.B.		Bank voor Internationale Betalingen.
B.L.E.U.		Belgisch-Luxemburgse Economische Unie.
	B.P.C.	Bestuur der Postchecks.
	B.R.T.	Belgische Radio en Televisie.
	D.U.L.B.E.A.	Département d'Economie Appliquée de l'Université Libre de Bruxelles.
E.B.U.		Europese Betalingsunie.
E.E.G.		Europese Economische Gemeenschap.
E.G.K.S.		Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal.
E.M.A.		Europees Monetair Akkoord.
O.E.S.O.		Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling.
	FABRIMETAL	Federatie van de Ondernemingen der Metaalverwerkende Nijverheid.
F.A.O.		Food and Agricultural Organization.
	FEBELTEX	Federatie der Belgische Textielnijverheid.
	H.W.I.	Herdiscontering- en Waarborginstituut.
I.A.B.		Internationaal Arbeidsbureau.
I.B.H.O.		Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling.
I.M.F.		Internationaal Monetair Fonds.
	I.R.E.S.P.	Institut de Recherches Economiques, Sociales et Politiques (Centre de Recherches Economiques).
	M.E.Z.	Ministerie van Economische Zaken en Energie.
	N.B.B.	Nationale Bank van België.
	N.B.V.	Nationaal Bureau voor de Voltooiing der Noord-Zuidverbinding.
	N.I.S.	Nationaal Instituut voor de Statistiek.
	N.K.B.	Nationale Kas voor Beroepskrediet.
	N.M.B.	Nationale Maatschappij voor Buurtspoorwegen.
	N.M.B.S.	Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen.
	N.M.K.N.	Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid.
	N.M.W.V.	Nationale Maatschappij voor Watervoorziening.
O.V.N.		Organisatie der Verenigde Naties.
	R.L.W.	Regie der Luchtwegen.
	R.M.Z.	Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid.
	R.T.T.	Regie van Telegraaf en Telefoon.
	R.V.A.	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
	SABENA	Société Anonyme Belge d'Exploitation de la Navigation Aérienne.
	V.B.N.	Verbond der Belgische Nijverheid.
	Z.K.O.S.	Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade.

CONVENTIONELE TEKENS.

—	het gegeven bestaat niet.
n.b.	nog niet beschikbaar gegeven.
pct.	procent.
v	voorlopig.
g	gerectificeerd cijfer.
r	raming.
...	nihil of te verwaarlozen hoeveelheid.

STATISTIEKEN

INHOUDSOPGAVE

	Nummering van de tabellen		Nummering van de tabellen
I. — Bevolking en nationale rekeningen.			
1. Bevolking	I - 1	1. Groothandelsprijzen op de wereldmarkten	VII - 1
2. Netto nationaal inkomen tegen vergoedingswaarde van de produktiefactoren	I - 2	2. Indexcijfers van de groothandelsprijzen op de wereldmarkten	VII - 2
a) Ramingen van het N.I.S.	I - 2a	3. Indexcijfers van de groothandelsprijzen in België ...	VII - 3
b) Ramingen van Dulbea	I - 2b	4. Indexcijfers van de kleinhandelsprijzen in België ...	VII - 4
3. Bruto nationaal produkt :		VIII. — Buitenlandse handel van de B.L.E.U.	
a) B.N.P. berekend door ontleding van de voortbrenging tegen courante prijzen	I - 3a	1. Algemene tabel	VIII - 1
b) B.N.P. berekend door ontleding van de bestedingen tegen courante prijzen	I - 3b	2. Uitvoer volgens goederengroepen	VIII - 2
c) B.N.P. berekend door ontleding van de bestedingen tegen prijzen van 1953	I - 3c	3. Invoer volgens goederengroepen	VIII - 3
4. Brutoinvesteringen in de gezamenlijke economie ...	I - 4	4. a) Indexcijfers van de gemiddelde waarden per eenheid	VIII - 4a
		b) Indexcijfers van het volume	VIII - 4b
		5. Geografische spreiding	VIII - 5
II. — Tewerkstelling en werkloosheid.			
1. Indexcijfers van de tewerkstelling in de nijverheid (arbeiders)	II - 1	IX. — Betalingsbalans van de B.L.E.U.	
2. Werkloosheid — Algemene gegevens	II - 2	1. Jaarcijfers	IX - 1
3. Werkloosheid — Daggemiddelden van het aantal gecontroleerde werklozen	II - 3	2. Cijfers per kwartaal	IX - 2
III. — Landbouw en visserij.			
1. Landbouwproduktie	III - 1	X. — Valutamarkt.	
2. Zeevisserij — Voornaamste vissoorten aangevoerd in de Belgische havens	III - 2	1. Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers ...	X - 1
		2. Valuta's van de lidstaten van de E.M.O.	X - 2
IV. — Nijverheid.			
1. a) Algemene indexcijfers van de industriële produktie	IV - 1	XI. — Rijksfinanciën.	
2. Indexcijfers van de industriële produktie (voornaamste sectoren)	IV - 2	1. Stand van de Schatkist	XI - 1
3. Energie	IV - 3	2. Belastingontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar	XI - 2
4. Metaalproduktie	IV - 4	3. Belastingontvangsten (per begrotingsjaar)	XI - 3
5. Bouwnijverheid : jaarcijfers	IV - 5	4. Indeling van de belastingontvangsten	XI - 4
6. Bouwnijverheid : maandcijfers	IV - 6	XIII. — Geldscheppende instellingen.	
7. Vergelijkende evolutie van de industriële produktie der E.E.G.-landen	IV - 7	1. Gezamenlijke balansen van de geldscheppende instellingen	XIII - 1
V. — Diensten.			
1. Vervoer :		2. De balansen van de Nationale Bank van België, van de geldscheppende openbare instellingen en de Depositobanken	XIII - 2
a) Bedrijvigheid van de N.M.B.S., de N.M.B. en de Sabena	V - 1a	3. Oorzaken van de veranderingen in de geldhoeveelheid	XIII - 3
b) Zeevaart	V - 1b	4. Geldhoeveelheid	XIII - 4
c) Binnenscheepvaart	V - 1c	5. Goud- en nettodeviezenvoorraad van de geldscheppende instellingen	XIII - 5
2. Toerisme	V - 2	6. Balansen van de Nationale Bank van België (1951-1958)	XIII - 6
3. Binnenlandse handel :		Balansen en weekstaten van de Nationale Bank van België (sedert 31 december 1959)	XIII - 6
a) Verkoopindexcijfers	V - 3a	7. Algemene staat der banken	XIII - 7
b) Verkoop op afbetaling	V - 3b		
VI. — Inkomens.			
1. Bezoldigingen van de arbeiders	VI - 1		

	Nummering van de tabellen		Nummering van de tabellen
8. Verrichtingen in postrekening	XIII - 8	3. Rentevoet van de Schatkistcertificaten en van de certificaten van het Rentenfonds	XIX - 3
9. Gezamenlijke betalingen door middel van direct opeisbare bankdeposito's in Belgische franken en van tegoeden in postrekening	XIII - 9	4. Rentetarief voor deposito's in Belgische franken bij de banken en bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas	XIX - 4
XIV. — Niet geldscheppende financiële instellingen.		5. Rendement van de vast rentende waarden op de beurs te Brussel	XIX - 5
4. Voornaamste activa en passiva van het Rentenfonds	XIV - 4	XX. — Buitenlandse Circulatiebanken.	
5. Algemene Spaar- en Lijfrentekas :		1. Discontovoet	XX - 1
a) Beweging van de inlagen	XIV - 5a	2. Banque de France	XX - 2
b) Voornaamste posten uit de balansen van de Spaarkas	XIV - 5b	3. Bank of England	XX - 3
c) Voornaamste posten uit de balansen van de Lijfrentekassen	XIV - 5c	4. Federal Reserve Banks	XX - 4
d) Voornaamste posten uit de balansen van de Levensverzekeringskas	XIV - 5d	5. De Nederlandsche Bank	XX - 5
6. Particuliere spaarkassen	XIV - 6	6. Banca d'Italia	XX - 6
7. Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid	XIV - 7	7. Deutsche Bundesbank	XX - 7
8. Gemeentekrediet van België	XIV - 8	8. Banque Nationale Suisse	XX - 8
9. Levensverzekeringsmaatschappijen	XIV - 9	9. Banque des Règlements internationaux, à Bâle	XX - 9
10. Hypotheekinschrijvingen	XIV - 10	Voornaamste gebruikte afkortingen.	
XV. — Belangrijkste vormen van de in het binnenland beschikbare besparingen.		Grafieken.	
	XV	I - 3b en 3c — (B.N.P. berekend door ontleding van de bestedingen tegen courante prijzen en tegen prijzen van 1950	I - 3b en c
XVI. — Emissies en schulden van de overheidssector.		II - 3. — Daggemiddelden van het aantal gecontroleerde werklozen	II - 3
1. Emissies in Belgische franken op lange en halflange termijn	XVI - 1	IV - 2. — Indexcijfers van de industriële productie	IV - 2
2. Voornaamste emissies op lange en halflange termijn van de overheidssector	XVI - 2	IV - 7. — Vergelijkende evolutie van de industriële productie der E.E.G.-landen	IV - 7
3. Staatsschuld	XVI - 3	VI - 1. — Bezoldigingen van de arbeiders. — Indexcijfer van de gemiddelde brutoverdienste per gewerkt uur ...	VI - 1
4. Indeling van de schuld in Belgische franken op lange en halflange termijn van de overheidssector	XVI - 4	VII - 3. — Indexcijfers van de groothandelsprijzen in België	VII - 3
XVII. — Effecten van de particuliere sector.		VII - 4. — Indexcijfers van de kleinhandelsprijzen in België	VII - 4
1. Evolutie van de omzet, de noteringen en het rendement van de beurswaarden	XVII - 1	VIII - — Buitenlandse handel van de B.L.E.U.	VIII
2. Rendement van de vennootschappen op aandelen — jaarcijfers	XVII - 2	IX - 1. — Betalingsbalans van de B.L.E.U.	IX - 1
3. Rendement van de vennootschappen op aandelen — cumulatieve maandcijfers	XVII - 3	XI - 2. — Belastingontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar	XI - 2
4. Uitgifte van vennootschappen — jaarcijfers	XVII - 4	XIII - 3. — Geldhoeveelheid en quasi-monetaire liquiditeiten	XIII - 3
5. Uitgifte van vennootschappen — maandelijke cijfers	XVII - 5	XIII - 9. — Gezamenlijke betalingen door middel van direct opeisbare bankdeposito's in Belgische franken en van tegoeden in postrekening. — Verhouding van de omzet tot de hoeveelheid ...	XIII - 9
XVIII. — Geldmarkt.		XIV - 5a — Algemene Spaar- en Lijfrentekas — Beweging van de inlagen	XIV - 5a
1. Markt van het daggeld en van het geld op zeer korte termijn	XVIII - 1	XVII - 1. — Indexcijfers van de aandelennoteringen op de contantmarkt	XVII - 1
3. Bedrijvigheid van de verrekeningskamers	XVIII - 3		
XIX. — Disconto, rente- en rendementpercentages.			
1. Disconto- en rentetarief van de Nationale Bank van België	XIX - 1		
2. Daggeldrente	XIX - 2		

Abonnementsprijs per jaargang $\left\{ \begin{array}{l} \text{fr 250 voor België.} \\ \text{fr 300 voor het buitenland.} \end{array} \right.$

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgironummer 500 der Nationale Bank van België, of op de in haar boeken geopende rekening-courant onder de rubriek « Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting ».

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wenssen te ontvangen : de Nederlandse of de Franse.
